

พยางค์

เทียวลล ของ มรกต

มีกรรมสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติ

กรกฎาคม

พ. ศ. ๒๔๖๘

ระเบียบการของหนังสือรายเดือน “ไทยเชชม”

กำหนดเวลาออกของ “ไทยเชชม”

หนังสือ “ไทยเชชม” จะออกในวันที่ ๑๕ ของเดือนทุก ๆ เดือนไป หากจะคลาดเคลื่อนไปบ้าง โดยอุปสรรคต่าง ๆ คณะกึ่งใจจะพยายามไม่ให้เกินกว่าในเดือนที่ออกทุก ๆ เดือนไป

ณั้้นท่านผู้ใดที่ได้ออกรับยารงหนังสือ “ไทยเชชม” ยังไม่ได้ รับหนังสือ “ไทยเชชม” ภายใ้กำหนดเวลาที่แจ้งไว้ ข้างบนนี้แล้ว ขอได้ โปรดเตือนไปยังสำนักงานด้วย

อัตราค่าบำรุง

๑ ปี (๑๒ เล่ม) เป็นเงิน ๑๐ บาท

๒ ปี (๒๔ เล่ม) เป็นเงิน ๒๐ บาท

การบอกรับ

ถ้าไม่สะดวกที่จะส่งคนไปขอรับที่ สำนักงาน “ไทยเชชม” เลขที่ ๑๒๒๑ ถนนเฟื่องนคร โปรดเขียนจดหมายแจ้งความประสงค์, นามและตำบลที่อยู่ ให้ ชัดเจน ส่งไปยังบรรณาธิการ ณ สำนักงานที่ ได้กล่าวไว้ ข้างบนนี้แล้ว โดยทางไปรษณีย์

ส่วนเงินค่าบำรุง โปรดส่ง โดยทางธนาคารไปพร้อมกับจดหมายขอรับที่ เกี่ยว ถ้าท่านอยู่ในกรุงเทพฯ จะให้ ไปรับที่ ยาน พร้อมด้วยนำหนังสือส่งท่านที่ เกี่ยวก็จะ เป็นพระคุณ ที่ สก

อัตราค่าลงแจ้งความ

ก. ในแผ่นกระดาษหลังปก	พิมพ์ ด้วยหมึกสี	เต็มหน้า	๒๐ บาท
ข. ในแผ่นกระดาษสีต่าง ๆ	สอค่อยภายในเล่ม	เต็มหน้า	๕๐ บาท
		ครึ่งหน้า	๓๐ บาท

หลวงสรรพากร บรณาธิการ

โรงพิมพ์ ไทยเชชมเป็นเจ้าของและผู้พิมพ์

สำนักงาน เลขที่ ๑๒๒๑ ถนนเฟื่องนคร

(ปีที่ ๓ เล่ม ๓ วันที่ ๑๕ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๖๙)

มาสาณูสร	หม่อมเจ้าพงศ์สุรจา . . .	หน้า ๓๔๓
พิษหึ่ง	นายจำ	,, ๓๔๘
กามิตหญิง	แจ่มศรี	,, ๓๕๒
นิยายสี่สกฤต	อินทวงศ์	,, ๓๕๓
กลมารยาสตรี	พระราชเดชภักดี . . .	,, ๓๕๖
เรื่องสั้น ๆ	ผ. กุศลโกลาศ	,, ๓๖๑
ลิตี มาห์ โมอุด	สมร	,, ๓๖๓
บทพระราชนิพนธ์	ขุนสุนทรภายิต	,, ๓๖๓
ชะโมยเมียบ	ชาวเหนือ	,, ๓๖๗
ศรีสุกมาส	อายันโหมย	,, ๔๑๔
เที่ยวทะเล	มรดก	,, ๔๑๕
ความรักที่แท้	ศรีอิสรา	,, ๔๔๓
ปรโลก (ต่อ)	นายเทพ มหาเปารยะ . . .	,, ๔๔๕
วิจารณ์หนังสือตำนานพุทธเจดีย์สยาม .	เสฐียรโกเศศ	,, ๔๗๑
ละคอนพูดเรงมณ	ช. บุญโญปถัมภ์ . . .	,, ๔๗๓
วิชานารู้	นายประเสริฐ บันยารชุน . .	,, ๔๘๕
อัสมาเทวี (ต่อ)	โกลโรหิต	,, ๔๘๘
สารเชชม	อ. ส. สุริโยตร กับ ช่อมาลี .	,, ๕๒๐
คววของไทยเชชม		,, ๕๒๒
อันตวาท		,, ๕๒๗

“พริมา ดอนนา”

มกุฎราชกุมารอังกฤษ ทรงแสดงในเรื่อง

“ประตูห้องน้ำ”

สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ามหามาลา

มหาชาณุสร์

กรรกาฎาคม

อชเชว กิจจมาตปป์ โกชณนา มรณํ สุเว
น หิ โน สงฺกอรนฺเตน มหาเสนเนน มจฺจุนา
วสันตกิลกฉินท์

๑๕ พงฺรยกระทำพริยพิ ขณนํเถอะเกลอไทย

ใครเล่าจะรู้มรณะภัย จรสู่ฉัตรมา ฯ

๑ อันองค์พระทรงยมเกษตร์ ก็วิเศษณเสนา

หากผักระนัยมมิลลา นะไฉนพระยมยอม ฯ

หม่อมเจ้าพงศ์ธำ

ผีเสื้อ ทอง

๒๐๖

นายข้า

“แม่ศรี แม่ศรี” เสียงสามหนุ่มผู้มี
นามว่า นายแสง ตะโกนเรียกรรยาภายหลัง
ที่กลับมาจากทำงานแล้ว วันนั้นเขาได้ รับ
อนุญาต พิเศษ จึง กลับ บ้าน เร็ว ผิดปกติ
นายแสง พยายาม ตะโกน เรียกรรยา จนสุด
เสียง แต่เขาหาได้ยิน เสียง ชาน รัยไม่
เขารู้สึกแปลกใจมาก เพราะคราวใดที่เขา
กลับมาบ้าน คราวนั้นเป็นต้องเห็นหน้าอันยิ้ม
แย้มแจ่มใสของรรมามาต้อนรับเสมอ ถ้า
ไม่คราวนี้รรมารักของเขาจึงไม่ออกมาต้อนรับ
เหมือนเช่นเคยเล่า ความแปลกใจทำให้
ชายหนุ่มเที่ยวเฝ้าตามห้องต่าง ๆ เขา
เขาค้นห้องนอกห้องนั้นพร้อมกับใจนึกว่า บางที
รรมารัก ที่รัก จะซ่อนตัวเพื่อล่อเขาเล่นกระมัง
แต่ความพยายามของเขาหาไม่ผลไม่ เขาได้
ค้นคว้าหาหล่อนจนทั่วบ้านแล้วแต่ไม่พบ

“นี่หล่อนหายไปไหนหนอ” นายแสง
นึกในใจ “หรือไปขะ ไม่ใช่นะ หล่อน
ไม่เคยไปไหนโดยไม่บอกให้เราทราบ ก่อน”
ชายหนุ่มพยายามตรึกแล้วตรองเล่า ด้วยใจ อัน
กลุ้มกลัด เวลานั้นของเขาคิด ไหลออก
ไข่มวงจวนจะยกเสอขึ้นนอกด้วยความกลุ้มใจ
ผลที่สุด นายแสง คิดได้ ว่า วันนั้นเขากลับ
บ้านเร็วกว่าเคย บางทีรรมารักของเขา
คงนั่งเล่นอยู่ที่สวนดอกไม้หลังบ้าน คิดได้
เช่นนั้น สี่หน้า ของชายหนุ่มก็ซดลกลอยได้
เปล่งปลั่งขึ้นบานขึ้น เขารับเค็ดลงจากบ้าน
ตรงไปยังสวนดอกไม้ ด้วยใจอันอึดอึด

ตรง ตาม ความ คาดหมาย นายแสง
เค็ดไปไม่นานนัก ก็ได้ สดัย เสียง ซึ่งเขา
จำได้ ก็ ว่าเป็น เสียง ของ รรมารัก ของเขา
เสียงนั้น มาจากซุ้มราตรีอันเขียวคลุ้ม ความ

ชากหรือชากเห็นทำให้เขาเฝ้าเข้าไปใกล้ซุ้มไม้
ซุ้มไม้ราตรีที่ ภรรยาของเขานั่งอยู่นั้น ทนมาก
จนชายหนุ่มไม่สามารถเห็นภรรยาของเขาได้
นอกจากจะได้ยินเสียงร้องไห้ของเขา
จะเฝ้าไปหาภรรยาอยู่แล้ว แต่เสียงนั้นได้รั้ง
เขาไว้ เสียงที่ชายหนุ่มจำได้ว่าเป็นเสียง
ภรรยา นั้น ทำให้ สนิท นอน ซินยาน กลับลาย
เป็นซีกสลก นายแสง รีบเฝ้าเข้าไปใกล้
และเงยพู่ห้อยด้วยความเอาใจใส่ เสียงซึ่ง
รอกมา จาก ซุ้มไม้ นั้น ทำให้เขา รู้สึก ใจ หาย
เพราะ เขาได้ ยืน เสียง ภรรยา ที่รัก กล่าว ออก
มาว่า

“ ไข่มุกเกลียว ทำไมเธอจึงพูดเช่นนั้น
เล่าคะ เธอมีใครที่ไหนในโลก อีกเล่า
เธอขา! ที่คิดจะรักเท่าเธอ แต่นั่นแหละ
คะ ใครเล่าที่จะสามารถเลี้ยงเห็นน้ำใจซึ่ง
กันและกันได้ เธอไม่ควรจะระแวงสงสัย
ว่าคิดจะรักคนอื่นเลย ความรักอันแท้จริง
ย่อมผูกพันและมีความรักที่มั่นคง รักอันหลอก
ลวง แต่เพียง อาจมีวิธียาภายนอกมากมายนัก
แม้ร่างกายของคิดจะปรากฏว่าเป็นของคนอื่น
ก็ตาม แต่ใจยังคงรักเธอ และซอส์คัย
สุริยาคือเธอเสมอ—”

เสียง อัน หวานนุ่ม ซึ่ง ก้องกังวาล ออก มา

จากซุ้มไม้ราตรี นายแสง ก็ยังไม่เชื่อว่า
เป็นเสียงของภรรยาของเขา แต่ครั้นฟังไป
เขารู้สึกว่า ใช้อย่างแน่นอน ชายหนุ่มนึก
ในใจว่า นภรรยาของเขามั้หรือ? คง
เป็นไปได้ เพราะได้สังเกตแล้วว่า หล่อน
จงรักภักดีต่อเขาทุกอย่าง แต่ทำไมหล่อน
จึงกล่าวเช่นนั้นเล่า ยิ่งฟังเขาก็ยิ่งแน่ใจทุกที
“ ไข่มุกแล้ว ไม่ใช่เสียงคนอื่น ” เขา
นึกในใจ “ หล่อนต้องพบกับผู้รักของหล่อน
หล่อนจึงกล่าวออกมาเช่นนั้น อนิจจา โสโคร
นี้เป็นได้ถึงเพียงนี้หรือ? จริง จริงของ
หล่อน ใครไม่อาทรหึงงาใครได้ ”

มีเสียงต่อมาว่า “ ก็เมื่อเธอทราบดีความ
จริงดังนี้แล้ว เธอจะคิดพ้อคิดนไปดังไหน
พูดไข่มุก! คิดนั้นแสนที่จะรักเธอ รักเธอ
รักเธอจนคิดนพูด ไม่กลัวว่ารักเพียงไร คิดน
นั้นอยู่เสมอว่า มิวินใดกวันหนึ่งคิดนคงอยู่ใน
วงแขน ของเธอได้ โดยเด็ดขาด และเมื่อนั้น
แหละคิดนจะมีความสุขอย่างเต็มเปี่ยม คุณ
เกลียวขา ถ้าคุณหาเห็นน้ำใจคิดนแล้ว
คุณ จะ รู้สึก สงสาร คิดน และ เห็น ว่า คิดน
ค้ำคั้นใจเพียงไร ความรักของคิดนก็ย่อมอยู่
ต่อคุณ แต่ยังไม่สมปรารถนาทำให้คิดนซอก
ซึ้งระกำใจอย่างหิวอดครอมเป็นหนอง ชีวิต

นายข้า

กรกฎ

ของกิลันเหี่ยวแห้ง เปลี่ยวเปล่า ปราศจากความ
สุขความ สำนวนใดๆทั้งสิ้น ที่กิลัน ยังคง
ครองชีวิตอันขมขื่นไว้นานนั้น ก็โดย
ยังมีความหวังอยู่ว่า กิลันคงจะได้เป็นภรรยา
ของเขา โดยพร้อมมูลไม่ต้อง ซ่อนเร้น เหมือน
อย่างสักวันหนึ่ง ถ้าเมื่อใดกิลันทราบแน่ว่า
ความหวัง ของกิลัน ไม่มี ทางที่ สำเร็จ ไปได้แล้ว
เมื่อนั้นแหละ เป็นที่สุดแห่งชีวิตอันปราศจากความ
ของกิลัน.....”

คำพูดของ หล่อน ที่กล่าวออกมา นัย
ของเขาอย่างนี้ นายแสงก็พินิจรอนๆ ด้วย
ความแค้นใจ ความฉิวทำให้เขายืนตามโทสะ
ขึ้น “อากา—อากา” เขาพิมพ์ออกมา
เขาๆ โดยไม่รู้สีก้าว “เรา ไม่นึกเลยว่าสตรี
เช่นแม่ศรีจะเลวถึงเพียงนี้” เขานึกในใจ
“ใช่เขา หรือ แสนที่รักหล่อน พยายาม
เอาอกเอาใจหล่อนทุกอย่าง แต่หล่อนก็สนอง
ความรักของเขาอย่างเต็มที่ อย่าหวังเลยว่า
ความหวังของหล่อนจะสมปรารถนา ก็ได้แล้ว
หล่อนอยากตาย หล่อนจะได้ตายโดยนอกละ
เราต้องฆ่ามันทั้งสองคน ความผิดที่มันทั้ง
สอง ทำต่อเรา เช่น ความผิดที่บุกไทยให้
ไม่ได้”

นายแสงรู้สึกโกรธ ภรรยาของเขาอย่าง

ยิ่ง เวลานี้ เขาหมดรัก หมกอลัยในหล่อน
เสียแล้ว ชายหนุ่มรีบวิ่งไปบ้าน ทรงเข้า
หิ้วยืนปรานีซึ่งประจกอยู่เรียบร้อย และ
วิ่งกลับมาซึ่งที่เดิม ตัวของเขาสั่นสั่นทั่ว
ความแค้น เหงื่อ แดก ออก มา เป็นเม็ด ๆ
หน้าแดงก่ำ นัยตาแสดง ความโกรธ แค้น
อย่างน่ากลัว เวลานี้ชายหนุ่มยังได้ ยืนเสียง
ภรรยา ของเขาแสดงความรัก ต่ออยู่ต่อไปอีก
จึงแน่ใจว่าเวลานี้ของเขายังไม่ไป เขานึก
เห็นภาพของนายเฉลียวผู้ที่กำลังเคลียดคลอกัย
ภรรยาที่รักของเขาอย่างขมขื่น ความแค้น
ทำให้ นายแสงจางนกระยิงตรงไปยังที่ ๆ เขา
แน่ใจว่าภรรยาของเขานั่งอยู่ตรงนั้น แต่ผล
ที่สุดก็ตกใจที่หัวใจว่า ไหน ๆ หล่อนจะต้อง
ตายเพราะมือเขาแล้ว เขาควร จะไปต่อว่า
หล่อนให้สาสมกับความแค้นเสียก่อน

เมื่อตกลงใจดังนี้ นายแสงรีบวิ่งออกมา
พร้อมกับ อาวซันในมือ ภาพที่เขา
เห็นทำให้เขายืนตลึงอยู่กับที่ เพราะแทนที่
เขา จะ ได้ เห็น หล่อนนั่งเคลียดคลอกัย กับ ผู้รัก
เขา กลับเห็นภรรยาสาวของเขา นั่งอ่านหนังสือ
อ่านเล่นอยู่บนเก้าอี้สนาม พร้อมกับสาวใช้
นั่งฟังอยู่เบื้องล่าง — อดิใจ! เสียงที่เขาฟัง
และทำให้เขาโกรธ อย่างสาหัส นั่น ก็คือ เสียง

พ.ศ. ๒๔

พินิจ

ที่ภรรยาของเขาอ่านหนังสือเอง

เสียงพี่เขาของนายแสงที่วังมานั้น ทำให้
ส่วนน้อยเหลือนิดเดียว ทนได้นั้น หญิง
สาวรู้สึก ตกใจ เป็นอันมาก ที่เห็นสาม
ชั้นบนน้อยอยู่ เหนือโหลโซมภายใน ส่วนน้อย
รีบลุกขึ้นไปหาพลางถามว่า “อะไรกันคะ?”

คำพูดของ ภรรยา ทำให้ นายแสง รู้สึก
เสียใจอย่างยิ่ง หนึ่งนั้นน้อยนักเห็นตัวเองเป็น
อันมากที่หลงใหลภรรยาที่รักโดยไม่คิดรักษา
ครองหลัง พินิจวิเคราะห์เสียให้ รวย คอย ก่อน
และถ้าเขาใจเร็วกว่านี้เล็กน้อยแล้ว ภรรยา
ที่รักของเขาคงสิ้นชีวิต

“ทำไม จึงไม่คอยคิดเล่าคะ” หญิง
สาวได้ถาม พร้อม กับ มองสาม ด้วยแววตาอัน
ละห้อย “เธอถอยขึ้นมาอีกใครกันคะ”

คำพูดพร้อมกับ แววตาอันอ่อนหวาน ของ
หล่อนยังทำให้เขาต้องทอมน นายแสง กอด
ภรรยา ของ เขาไว้แนบชิดด้วยความรัก และ
ความสงสาร “ฉันผิดแล้ว” เขาพูดด้วย
น้ำเสียงสั่นในลำคอ “ฉันยอมรักใคร่ทุก
อย่าง ฉันได้ฟังเธออ่านหนังสือ และเข้าใจ
เสียว่าเป็นจริงตามนั้น จึงตั้งใจมา——”
เขาพูดได้เพียงนี้ ก็ต้องหยุด เพราะไม่สามารถ

จะพูดต่อไปได้ รู้สึกทนทนใจอย่างยิ่ง เขา
มองหน้าภรรยา ของเขา ด้วย ดวงตาอันละห้อย
เป็นเชิงวิงวอน

“ตั้งใจมาคิดฉัน หรือคะ วัยนาคแล้ว”
หล่อน กล่าว ด้วยน้ำเสียงอ่อนหวาน และรู้สึก
สงสารสามอย่างยิ่ง ที่เห็นเขามึนหน้าตาสลบ
น้ำตาลอ่อนๆ “ใช่! เธอขา ค่อยไป
อย่าเร่งเร่งเสียอีกเลยคะ ผู้ที่คิดรักอย่าง
สุกสุวาหาก็จะไม่ใช้ผู้อื่น นอกจากเธอ”

“อย่าโกรธฉันเลยนะจ๊ะ” นายแสงพูด
อ่อยๆ “ฉันยอมรักใคร่ทุกอย่าง ขอแค่
ให้ความรักของเรายังคงอยู่เช่นเดิมเถิด”

“คิดฉันจะไปโกรธอะไรกับเธอ สิ่งที่เขา
ทำไป ก็เป็นด้วยความหึง ความหึงของเธอ
ก็เกิด จากความรักที่ฉัน” สาวน้อย กล่าว
อย่าง น้ำใสใจจริง “วันนี้ เธอ เหนื่อย มาก
ไปอย่าหาน้ำเสียเถิด ปรະเคี้ยวอะไรรับประทาน
อาหาร ลิ้มรสชาติเป็นมาแล้วเสียเถิดคะ”

คำพูดของสาวน้อย ทำให้สามที่สั่นสะเทือน
ใจมาก เขารู้สึกรักและยำเกรงภรรยาของ
เขายิ่งขึ้น เขา ค่อยๆ ก้มลงจูบที่หน้า
ผากด้วยความเสน่หา และกระซิบว่า “จะไม่
เป็นเช่นนี้อีก ยอภรรยา”

จบแล้ว

ราชตฤณ

โดย

แจ่มศรี

ดูรานาริครณวัย
อย่าพะวงหลงว่าเป็นนารี
ควรคำนึงถึงสภาพสตรีเพศ
อย่าอ้างกว่าอุปเป็นทรีพียเหมือนกัน
หลงฟังอุปเป็นสินค้าเช่นพานิช
ลงสู่ห้วงหายนะมละภัย

ไฉนนิยวันจะทวนาริผู้
อันมีแทบทุกครอกชอกช่มนม
จนจักกรูไม่ได้นัยหรือบัว
เพราะสภาพหยายหยาบลามแฉบอิง
จะว่าเพราะความจนจึงทนยาก
แท้เพราะทั้งมารยาทอาชวาท
เพื่อยพาลักกันารสวสดี
ชลลลิกษณคึกคักวนาริเพรง
ก็พึงเพียรเพิ่มประพฤติกิยัญญติ
เป็นอาภรณ์เพชรประดับยังคัยใจ

จงทิ้งใจรักคึกคักสวงศรี
รูปโลภแล้วก็พ้อหนอแม่คุณ
จะพิเศษเพราะมีขรรคมประจำหนูน
จะได้หมั้นชายค้าหากำไร
จะพาลิพลึงเพลิงเกินไกล
ถึงสมัยนั้นเห็นเช่นชุกชุม
ซึ่งหลงสู่หลุมภัยใหม่หมกม
จนเกลือกกลืนเป็นตลาดอนาจริง
คำหรือชาวคึกหรือชั่วที่ตัวหญิง
จึงพาสังขวิธทำให้ทรุดทรม
หรือสนทนกันก็ยากหากจะถาม
ประพฤติกตามใจตัวที่ชั่วเอง
มิกล้าคึกควนจิตจิตคึกคึก
คึกกลลวเเกรงหลกกลั่นหลุมภัย
ขยันทักจิรียนาริไว้
กันหลุมภัยมิให้พลาทประมาท เฮ

ชัชวาลย์นิรมล

การสวรรคตแห่งพระเจ้าวิกรมมัททีย์

ของ

อินทวงศ์

— 0 —

ภายหลังแต่พระเจ้าวิกรมมัททีย์ ได้แทน
สิ่งทาสวิเศษ ซึ่งท้าว มเหศวร (พระอินทร)
ประทานแก่ พระองค์ ล่วงไปได้หลายปี ใน
พระนครประคิยฐาน มีกุมารผู้หนึ่ง นามว่า
สาวิวาทนะ ยังเกิดแต่หญิงอายุ ๒ ขวบครึ่ง
กัป พญานาค ชื่อว่า นาคเนตร สมัยนั้นใน
พระนครอุชชนันท์ ก็ยังเกิดกลางร้ายต่าง ๆ โดย
เทวคาบันการ มีอาทิ คือแผ่นดินไหว เกิด
กาฬทาง แลท้องฟ้าแดงจัดเป็นต้น ปรากฏ
แก่ พระเจ้าแผ่นดิน แล ประชา ราษฎร ทั้ง ปวง
พระเจ้าวิกรมมัททีย์ จึง รบยสั่งให้ พวก ไทรา
จารย์เข้ามาผ่านแล้วตรัสถามว่า “คุณท่าน
ไทราจารย์ทั้งหลาย! เหตุไร พระเจ้าแผ่นดิน
แล ราษฎร จึงได้เห็นกลางร้าย อันเกิดแต่
เทวคาบันการทุกวันนี้ จะเป็นเพราะเหตุไร?
เหตุร้ายจะมีมาถึงผู้ใด?”

พวกไทราจารย์ จึงทูลว่า “ข้าแต่สมมติ
เทพ! แผ่นดินไหว ซึ่ง เกิดขึ้นในเวลาโพล้
เพล็เช่นนั้น เป็น เครื่องพยากรณ์ล่วงหน้าว่า ไซ้
ร้ายจะเกิดขึ้นแก่พระเจ้าแผ่นดิน

ในคำรา ของ มหานักปราชญ์ นาม ว่า
“นารทะ” ก็ได้กล่าวไว้ว่า การที่แผ่นดิน
ไหวในเวลาโพล้เพล็ทั้ง ๒ คือ เวลาพลบค่ำ
แล เวลาอรุณขึ้นนั้น จะมี ไซ้คร้าย เกิดขึ้นแก่
พระเจ้าแผ่นดินทั้งหลาย ถ้ามีกาฬทางปรากฏ
ก็เหมือนกัน คือ บอกเหตุว่า พระเจ้าแผ่นดิน
ทั้งหลาย จะถึง ความพินาศฉิบหาย แล ถ้า
ท้องฟ้าเป็นสีเหลือง เป็นเครื่องหมายว่า จะมี
ภัยอย่างใหญ่แก่พระเจ้าแผ่นดิน

เมื่อ พระเจ้าวิกรมมัททีย์ ได้ทรงสดับคำ
กรายทูลของพวกไทราจารย์เช่นนั้น จึงตรัส
ว่า “คุณท่าน ไทราจารย์ทั้งหลาย ครองหน้

อินทวงศ์

กรกฎ

เมื่อพระคิระ ไคทรวง โปรกปราน การบำเพ็ญตะ
ของ ข้าพเจ้า เป็น อันมาก พระองค์ ตรัสว่า
“ราชะ ผู้เจริญ! ข้า^๕มีความพอใจในตัว
ท่านมาก จึงเลือกเอาพรอย่างใดอย่างหนึ่ง
จะเป็นความไม่ตาย หรือ อะไรก็ได้แต่ท่านจะ
ประสงค์” แล้วข้าพเจ้าก็ทูลแก่พระองค์ว่า
“ข้าแต่ท้าวราชะ ผู้เจริญ! ถ้าหญิงชายสอง
ขวยครึ่งยังเกิดบุตรชายคนใด ก็ขอให้
เป็นเหตุให้ข้าพเจ้าตายเมื่อนั้นเถิด” พระคิระ
ตรัสว่า “จงเป็นเช่นนั้นเถิด” ดังนั้น
บุตรชายของหญิงเช่นนั้นจะเกิดขึ้นที่ไหนหรือ
ยังก็ยังไม่ทราบ พวกโหราจารย์ จึงทูลว่า
“ราชะ! ถ้าพระพรหมจะทรงสร้างสิ่งแปลก
ประหลาดใดขึ้น ก็ไม่เป็นการยาก อะไรนัก
(คือการที่พระพรหมจะสร้างอะไรขึ้นนั้น เป็น
อจินตัย) ว่าของเช่นนั้น จะไม่เกิดขึ้น ขอ
พระองค์จงคอยฟังเถิด”

ในลำดับนั้น พระเจ้าวิกรมกิตติฯ จึงรับ
สั่งให้เวตาลเข้ามาเฝ้า ทรงเล่าเรื่องให้ฟัง
ตลอดแล้ว ตรัสว่า “อกรรม ยักษ์! เจ้าจง
เที่ยวไปให้ทั่วโลก เพื่อสืบให้ทราบว่า เกิด
เช่นนั้น เกิดขึ้น ในประเทศไหน เมืองอะไร
เมื่อกำหนดครุจำไว้ได้แล้ว จง กลับมายอกรา
โดยเร็ว”

เมื่อเวตาล ได้รับพระราชทานป่านสุภาร
(หมากพลู) สำหรับ ความโปรกปรานแล้ว
ก็เที่ยวไปเสาะสืบถึงเกิดเช่นนั้นทั่วทุกทวีป มี
อาทิคือทวีปกตะเป็นต้น แล้วกลับไปถึงชมพู
ทวีป เมื่อเข้าไปในนครประคิษฐาน เขาก็
ได้พบมาณพน้อย กับ นางสาวน้อย กำลังเล่นอยู่
ด้วยกันในเรือนของ นายกุมภกร (ช่างหม้อ)
๒ คน จึงถามว่า “อกรรม ท่านทั้ง ๒! ท่าน
เป็นอะไร แก่กัน แลกัน” แล้วนางสาวน้อย
จึงตอบว่า “มานพคนนี้เป็นลูกชายของข้าพเจ้า
ข้าพเจ้าเป็นมารดาของเขา” เวตาล จึง
ถามว่า “ใครเป็นบิดาของท่าน” ในขณะ
ที่เวตาลถามคำนั้น แก่สาวน้อยนั้นอยู่ พราหมณ์
ผู้หนึ่งก็เดินเข้ามา เวตาล จึงถามพราหมณ์
ผู้นั้นว่า “หญิงสาวผู้นี้ คือใคร” พราหมณ์
ตอบว่า “หล่อนเป็นบุตรของข้าพเจ้าเอง แล
กุมารคนนี้เป็นบุตรชายของหล่อน” เวตาล
มีความประหลาดใจมาก เมื่อได้ยินคำของ
พราหมณ์เช่นนั้น จึงถามอีกว่า “อกรรม ท่าน
พราหมณ์ ชื่อนั้นเพราะเหตุไร” พราหมณ์
ตอบว่า “การกระทำของเทวดา เป็นสิ่งเกิน
ความรู้ความเห็นของพวกเรา พยานาคชื่อ
นาเคนทร ได้ร่วมกามกรรม (ประเวณี)
กับหญิงนี้ หล่อนจึงยังเกิดบุตรชายคนนั้น”

พ.ศ. ๒๔

นิยายสังกฤต

เมื่อได้ทราบเรื่องตลอดแล้ว เวลาถึงกลับ ขรรค์ ขน จะ พ้น มานพ ชื่อว่า สาลิวาหนะ นั้น
ไปยังเมืองอุชชยีนโดยเร็ว ทูลประพาศิหตุ พระองค์กลับถูกสาลิวาหนะตีด้วยกระบองวิเศษ
ทั้งปวงที่ไต่เห็นแลได้ บินมาแก่พระเจ้าวิกรม มา แลถูกจับขังไปจากเมือง ประคิยฐาน ตก ลง
ทิพย์ ส่วนพระเจ้าวิกรมมาทิพย์ เมื่อได้พระ ยังเมืองอุชชยีน อันเป็นเมืองของพระองค์เอง
ราชทานสิ่งต่าง ๆ เป็น อันมากเป็นรางวัลแก่ พระเจ้าวิกรมมาทิพย์ เหลือ จะอดทน ความทุกข์
เวลาแล้ว พระองค์ก็ทรงพระขรรค์พระหัตถ์ เวทนอันเกิดจากการที่ถูกตี แลถูกขังไปนั้น
เสด็จไปยังนครประคิยฐาน หวังจะประหาร ไ้ พระองค์ จึงเสด็จสวรรคตด้วยเหตุนั้นเอง
กุมารนั้นเสีย แต่ในขณะที่พระองค์ เองพระ

๑๓๕. มีความระแวงหนักรัก มักเสียผลคือความกลมเกลียว ยิ่งเป็นประมุข
แห่งหมู่ยิ่งชั่วร้าย ท่านจงผละนิสสัยเช่นนั้นเสีย.

ของ ฉ. ส. พิชัยญาติ

❀ กลมารยาาสตร์ ❀

(คำกลอน)

ของ

พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว

จะขอกล่าววาทะเรื่องแต่เพียงหลัง โดยที่ ทั้งสองได้ร่วมศฤงคาร แล้วพาเข้าสู่เฝ้า
ใต้เศียรเศียรพุ่ม เป็นที่ส่งสอนในน้ำใจชาย เข้าในหึง สองต่อสอง เชยชมสมสมมาน
ให้รู้ได้ทั้งกลไกน้ำใจหญิง ที่กลอกกลิ้งกล่าว แลลยลลิกกันมากี่ช้านาน จะประมาณก็ได้
กลลยลลยหลาย จึ่งว่าไว้ ให้เห็นเป็นนัยย เป็นหลายเดือน นายพานิชนั้นเที่ยวไล่เลี่ยวดค
ยังมีนายพานิชผู้หนึ่งนาม ภรรยาเป็นหญิง สิ้นคำหมกคใจใครจะเหมือน ลิลาศลลยลลย
กาลโลก จิตต์ละโมภมากชายหมายสมาน มาไม่ช้าเชื่อน เมื่อดังเรือนเป็นเวลารাত্রกาล
แต่สำนึกได้มารู้การ ก็คิดอ่านจะไปค้า รอดตัวนั่งกัวยกกำลังนั้นอ่อนเปลี้ย ร้องเรียกเมีย
ภรรยาไกล จึ่งเรียกเมียมานั่งแล้วสั่งสอน จง ให้เย็ดประทุษฐาน ฝ่ายว่าหญิงแพศยาอันสา
อยู่เฝ้าเจ้าอากรไปยคนไหน ครั้นเสร็จสั่ง นานย กำลังงานกันอยู่ก็ชู้ชาย พอได้ยิน
ภรรยาแล้วคลาไคล ก็เที่ยวไปค้าขายหลาย เลี้ยงผัวของตัวเรียก จำสำเนียงนักได้จิต
เวลา อยู่ภายหลังหญิงพาลสันดานชั่ว ครั้น ใจหาย เห็นจนคนคิดค้นกลลยบาย เอา
ผัวตัวห่างเหินจากเคหา กำเรียวกแรงแรม ชู้ชายซ่อนใส่ไว้ ไต่เคียง จึ่งเสแสร้งถาม
สมุรา กัวยกมานุ่มหมกในอกใจ ออก ไปว่าใครนั่น ส่งสำเนียงเรียกคืนกระชั้นเสียง
จากเรือนเชื่อนแซ่ทักหาชู้ พอพบชายหนึ่ง มาแต่เหนือ หรือใต้ ไกล หรือเคียง แดชอ
ริชชณาคริบ สยประสมเหมือนลมกับเปลวไฟ เรียงเสียงไรบอกไปพลัน ชายสามคอบว่า

พ.ศ. ๒๔๗

กตมารยาตวิ

ข้าครกหนาเจ้า จำเสี่ยงเราไม่ได้หรือไรนั้น
ฝ่ายหญิงพาลชาญ ฉลาดกลางครัน แล้ง
หัวร้องงอนแล้วค่อยไป ฉันไม่รู้โยหนา
ว่ามาถึง อย่าโกรธซึ่งเลยไม่แกล้งแสร้งโกล
ว่าแล้วแยกประคองก้วยฉวยไว ทำกิจไต่จนวัย
ประคองประคอง พ่อไปค้าเพวณก็ออกหรือ
แล้วรุ่งมอเข้าไ้ในท้อง ขนบนเคียงเคียง
ข้างพาลางประคอง พ่อจากนอ้งไปนานหลาย
วารวัน นอ้งอยู่หลังค้งหน้าคอยทำนั ก้วย
ความรักมจิคิด คึกกระสัน กลอกแต่หมอน
นอนนอนทกคืนวัน ไม่เียนอนกินนอนหมอน
ก่อนไร ฉันขอถามความจริงสักสิ่งหนึ่ง พ่อ
คึกถึงเมียยังญาขังโดน นายพานิชเอออ
ก้วยซอใจ แคฟไปจากเจ้าเผาคง ควฟไป
ไ้พ้อยกัยเจ้า ทกคำเข้าทรงตรึงระ ถูกถึง
แล้วสรวลสอกล่าสเสว่รึงว ประคองคลง
เกล็นเกล้าเผาคะบอย นายพานิชหลงเล่
เส้นหา ก้วยเหินยอมมาอ่อนพิภักทลยผอย
เมี่ยมชู้มิได้รู้ ชั่งร้องรอย เชอถอถอยมันคง
ก้วยหลงลม ฝ่ายนางหญิงกระล้ากรนอนสทัย
เห็นตามนอนหลับสนิทสนม นางนังตรึงนั
ในฤทัยครม โอฬัวเราหลงลมออกม้งาย
เราแสนชั่ว คบชู้ ไม่รู้เช่น ข้าง หลงโหล
ไม่เห็นกระเสนกระสาย ความรักเมียไม่มี

ราคะคาย สู้เช่นกายขายคัวหาให้เมีย
มิได้ คึกเหินยอมยากล้าวกจิตต์ เมียมคึกคิด
ชั่วช้าประกาศเสีย เมียมชู้มิได้รู้เล่ทักเมีย
นางคึกไปให้ละเหี้ยสยน้ำใจ ว่าพรณพาลาง
ทางพิศคัว พ่อทลหัวของเมียข้างหลับโหล
ยังคึกยงวันทกสกลใจ แล้วควยไ้ก่ถุขนอย
ค้อยย่องมา ถึงเคียงท้าวคล้ากหาขุ่น ฝ่าย
ชู้ชายหมายสำคัญนางมาพา ค้วยไม่แจ้ง
แห่งกตมารยา ครันออกมานางก่แทงก้วย
กฤชครึ่ง ถูกทรวงอกเลอศกตกเค็มธระ ลง
กัณกระแควกระเคือกเลอกลึง แตกนมา
โดยกำลังกระทั้งพลึง ก็พอดึงแก่กาลลาญ
ประไลย นางพิศคัวชู้ชายเห็นววยชนม์ จึง
กลบกลมมารยาหาชาไม่ จึงยกศัพขุ่นนัย
ทันทิ เหาพิงไว้แถมเข้ากัยเสาเรอน แล้ว
วิวกัดก้น้ำที่ในอ่าง ชำระล้างโลหิต ที่คึก
เมียน ครันเสว่รึงคล้าโคลเข้าในเรอน ค้อย
เขยอนเลือนคนขนบนเคียง นางช้อนกล
ช้อนโกมิใช้ชั่ว แกล้งปลุกฉัวเบา ๆ กระเล้า
เสียง กระซิบขอคว่าชะ โมมมาขึ้นเมียง ที่
ระเบียงนั้นแน่นงแลดู ฝ่ายสามีกำลังหลับ
สนิทแน่ว ไ้ยิน แน่วเสียงเมียกระซิบท
ตกประหม่าลืมหาคำขึ้นแลดู เห็นชู้รายยืนอยู่
ไม่รู้กล ควยหอกพุ่งไปเหมาะจำเกาะค้อง

พ.ศ. ๒๔๗

กตมารยาศตรี

มีแล้วกลับหลังยังถูกกระวีกระวาด หีบ
สงวีรชากของท่านขวี่ แล้วรีบมาเร็วไว
ท้วยใจกลัว เอาพันตัวผ้ายเข้าทันใด เขา
กรรไกรที่คมตัดผมผืน ประมาธ สัก ของคลี
ยังเหลือได้ ท้วยจนพระสุริโยอินทีย จึง
ยกศพเข้าไว้ใน ศาลา สมภารเฒ่ากินเข้า
ภูณัน ก็พอพระสุริยันสว่างหล้า จึงร้อง
เรียกสานุศิษย์พร้อมคึกคึกมา แกล้งว่าตัวเจ้า
จงเข้าไป บอกแก่เขาชาวย่านร้านตลาด
ว่าเดรหนึ่งอาพาธมาตักขี้ คุกน้ำสังเวช
ทุเรศใจ ขอเชิญไปช่วยกันเผาศพเถิดอาชญา
สานุศิษย์อ้อลาเข้ามาบ้าน เทียบขอกการกุศล
ออกนวนุ่น เหมือนกั้งคำเดรเฒ่าท่านเจ้าคุณ
เป็นการบุญเทียบขอกทุกคำขล

ฝ่ายว่าหญิงอำมหิตน้ำใจคึกโทก คอย
เงยโศกตลสังเกตุแห่งเหตุผล ครั้นทราบกิจ
คิดแคลงระแวง วณ ฝูงนางสนทนที่ประเว
ประวิง อันคนตายนั้นมิใช่ว่าเดรเถร เธอ
ไฉนไยว่าเดรมาตายกลิ้ง จะไปบูเสียให้รู้
ประจักษ์จริง ครั้นจะนั่งนอนใจก็ไต่ที จึง
ขอกกับสานุสนันเฒ่า วันนั้นเขาเข้าไปเผา

จะไต่บูแยกคายเป็นรายที ฝ่ายสามเฒ่าบอกว่าเจ้า
จงเข้าไป นางรีบไปอาบน้ำครั้นสำเร็จ เอา
แป้งเกล็ดผักหน้านุ่งผ้าไหม แล้วถือขลุ่ยเทียบ
พลันลงบรรเลง ก็รีบไปมีชาถึง อาราม
แลเห็นท่านสมภารอาภารย์เฒ่า นางตรงเข้า
กราบไหว้แล้วไต่ถาม ท้วยหวังจะปลุกให้
มีก ความ แกล้งโกลไต่ถาม ตาม อากา
นี้เป็นโรคอะไร หรือไข้พิษ หรือเป็น ยิก
วิกลจริตอดิสาณ นางว่าแล้วท่านนั้นมีทนนาน
ลาสมภารลูกมาเลิกผ้าดู พอเห็นหน้าจำได้
แน่ถนัด หมายสำคัญมันชักกว่าชายชู้ นึก
สมเพทเวทน่าน้ำตาพรู ยิ่ง คุ ๆ ชลนัยยิ่ง
ไหลหลั่ง เห็นหน้าชู้เศร้าสลดระทกจริต
นางครวญคร่ำว่าคิดถึงความหลัง พิโรว่า

สำเนียงสังเสียงกึ่ง ว่าพะซ่งมาคายนทั้งฮวนที
โอ้อืออินจา น่าสังเวช ควรหรือมาแปลง
เพศเมื่อเป็นผัว เป็นคฤหบดีไม่เห็นขวสเป็นชู้
ครั้นเป็นผัวลิมาขวสเป็นสามเฒ่า สมภารฟัง
คำพิโร นางให้ ช้อน อรชรอันเค้นรวกกับ
กราวเชน พออย่าแสงสุริยันตัวนเอน ยก
ศพเผาใส่เพลิงเชิงตะกอน แต่บรรดาทนาย

พระราชเทษภักดิ์

กรกฎ

ทั้งหลายนั่น ก็ช่วยกันเผ่ามีสัตว์อน ้วย แล้วความที่ไปนั้นให้ฟัง ฝ่ายสามมีทำใจเป็น
นางหญิงอำมหิตจริตจน ประณมกรวอนจ้อ ใหญ่ยิ่ง ด้วยเมี่ยมึงกอบกิจกิจคิสมหวัง ออก
ขอขมา ภายกรรมมะ โนกรรม ข้าทำผิด วาว่าเจ้าก็จริงจริง ช่วยขี้ขี้ยัง แก้ไขได้
อย่าควรถึกพยายาทไปชาคิน่า ะจิกรรม โดยกล มีเสียที่ที่เป็นหญิงคิจริงหนอ ทั้ง
คือคำข้าเรธา ได้ จั้วจายหยายข้าขอขมาย ใจคือความคิขี้คิเหตุผล ให้เห็ดคหาย
ครั้นไฟชมชักพันนางคินหลัง กลับมายัง คลายร้อนคิคิผ่นปรน เพื่อให้พัน วาขภัย
เกหาที่อาครัย พอเห็นหน้าสามมีทำใจ จัง เย็นใจ เอย ะ

๑๔๐. สิ่งทั้งปวงที่ปรากฏณะบัดยบัน หาใช่เปนของใหม่เลย แต่เพราะสูญไป
บางคาบ เต้นขึ้นบางคราว จึงเห็นเปนของใหม่ สุภาสิตเปนธรรมชาติ
ที่เด่นอยู่เสมอ.

ของ ผ. ล. พิชยญาติ

เรื่องสั้น ๆ

ของ พ. กุศลโกภาส

คุณแถม สหายของข้าพเจ้าคนหนึ่งซึ่ง
เป็นชาวพัทลุง เมื่อเขาได้ย่างเท้าเข้าพระนคร
ครั้งแรกในชีวิตได้ ๒๔ ชั่วโมงเท่านั้น เขา
ก็ได้ภรรยาสาวแสนสวยด้วย. ทำให้ข้าพเจ้า
รู้สึกว่าเขาเป็นเจ้าชู้ ที่ ออก จะหาตัวจับยาก
ทีเดียว. ถ้าท่านอ่านคำสนทนาระหว่างสามี
ภรรยาคน ซึ่งกำลังสนทนากันในวันแต่งงาน
อย่างเงี้ย ๆ แล้ว ท่านจะเชื่อข้าพเจ้าที่ว่า
คุณแถมเจ้าชู้เก่งนั้นไม่ผิด

“เมื่อเชยม” เจ้าหล่อนชายคาคุณสหาย
ของข้าพเจ้าแล้วก็ยม “ทำให้คิดนั้น คิดถึง
คุณหนอม เชยมไม่ต่างกับเธอเลย”

สหายของข้าพเจ้าประหลาดใจ เพราะไม่
เคยรู้จักคุณหนอม

“นั่นนั่น” เจ้าหล่อนพูดอีก “เธอ
ขมวดคิ้ว แสดง ความ ประหลาดใจ

เชยคะ เธอ ทำหน้าไม่ผิดกับ คุณเทียม เมื่อ
โกรธก็ฉันทึบ.”

คุณแถมหยอการขมวดคิ้วทันที แลหยิบ
บุหรืออกจุกสูบ

“อ๊ปปายจริง เธอ คายบุหรืไว้ ริมปาก
อย่างนั้น ราวกับคุณเหมือนที่เคียว. แต่คุณ
ม้วนเธอทำได้ ดีกว่านั้น คือพันควั่นเป็นวง ๆ”

สหายข้าพเจ้าสมองซักจะหม่น ๆ เพราะ
เหตุที่ภรรยาของตนรู้จักสภาพบุหรืมากมาย

“เอาอีกแล้ว” หล่อนพุกด้วยเสียงหวาน
จับใจ “เขี่ยบุหรืที่เหมือนกับคุณลม้าย เธอ
เหมือนเอาจริง ๆ”

คุณแถม ทนฟังรายนาม ต่าง ๆ ที่มี กิริยา
คล้ายกับตนไม่ไหว ก็ลุกขึ้นเดินไปมา

“โอ! เธอชา.” หล่อนฉอฉ่น “คิดนั้น
เหม ! ไม่แปลกเลยเทียวคะ คุณพิศพิศชายคุณผลเคิน

๘. กุศโลภาศ

กรกฎ

โยก ๆ ตัวอย่างเกี่ยวกับเขอกำลังเดินอยู่เคียงข้าง กล่าวต่อไปว่า “เธอคะ ! เธอชอบกลิ่นกลิ่นเหม็น ทำให้กลิ่นท้องหวลก็ถึงคุณพิศ, คุณผล ไม่ต่างกับ คุณวงษ์, คุณพิศ, คุณผิน แลคุณผล และ —————” คุณ —————”

คุณแถมไม่อยากได้ ยืนชี้มือใครต่อใครซึ่ง สหายของข้าพเจ้าทหารอที่ระพังภรรยาแรง เจ้าหล่อนรู้จักอีก จึงเซยคางภรรยาเลอคุณปาก รายนามต่าง ๆ ให้คัดลอก ออกประตูห้องไป มิให้พูดเสีย ด้วยวิธีปาก ของตน แต่พอ แล้วไม่กลับมามากเลย.

คุณแถมเงยหน้าขึ้น เจ้าหล่อนผู้ข้างพูก็

๑๔๑. ก่อนแต่ท่านจะรัก จงสงสยความรักไว้ก่อน เมื่อทำความพิจารณาให้ถ่องแท้แล้ว จงรักเถิด ความรักของท่านจะเป็นความรักที่ยั่งยืน.

ของ น. ถ. พิชยญาติ

ลิต

มาหโมอศ

๒๖๖

“นิม”

มาเคอมัวเซล มาร์ เกอ ทูร์ โคอิง ผู้
ชราภาพ มัก จะใช้ คัทนีสลีย์ท่ามาควิส
โรเกอร์ เกอ วิลลามอต หลานชาย โดยกล่าว
ว่า “ผู้ที่ยกตนเองจนเกินไ้ไปนั้น คือผู้ ที่
มีจิตวิริยา เมื่อแลเห็น สตรีรูปสรวท ที่ตน
ไม่รู้จัก เกิดคลอเออย ๆ ไปตาม ท้องถนน
กับชายผู้ ที่ตนก็ ไม่รู้จัก ๆ กัน เป็นโรคทั้งส ?
น่า — น่าอะไรนะ อ้อ — น่าพิศวง ? เปล่า
เปล่า เป็น แค่เพียง อาการ ของใช้ ที่ เรียกว่า
ไทรนัม —”

ลิต มาหโมอศ เทล โดยที่เป็นแขก
อาหรับ จึงไ้ถึงโทษชายชนคนนอกนัยหนึ่ง

ซึ่งร้ายยิ่งเสียกว่า ทั้ง เนื่องด้วย ชาติ และ
ความ นัยดี ของ ลิต คือ ชาวอาหรับ คนชั้นดี
ของลิต จึงมีน้อยลง ภายหลังที่เขาได้ จัก
การ โยกย้ายครอบครัวไปสู่เคหะสถาน อีกแห่ง
หนึ่งแล้วนั้น ซึ่งคงจะทำให้เป็นทลงนฉวย
ยุ่งยากแก่อัยการศาลฝรั่งเศส ผู้ มีทวิภพหมาย
อย่าง เฉียบแหลม ลิตได้กล่าว แก่ทาสะ
นิโกรผู้รับใช้ ในการ สูบ ม้อละกู โดยมิได้ทิ้ง
ใจว่า :

“จงบอกข้าฯ เจ้าชายอีก ว่า ทาสนาของ
อ้ายขโมยมีอยู่ที่ไหน ? ความอดทนของอ้าย
คนไม่มีอยู่ที่ไหน ? ความรักของอ้ายชายชวรา

สมร

กรกฎ

มีอยู่ที่ไหน ? ความจริงของยายคนโกหกมี
อยู่ที่ไหน ?”

“พระอ้าหล่างเคยว่าท่านนี้ทรงทราบบ”

ซาอิก พึมพำตอบอย่างอ่อนน้อม

“มีบางเวลา” สติภัยม ลโม “ที่ข้า

ก็สงสัยว่าพระอ้าหล่างจะทรงทราบบหรือไม่”

ครั้นแล้ว สติภัยมจึงโดยเรียง ๆ ให้หาคำ

แลกลาฟาชูมา ภริยาสาวสรวยที่สุขของเขา
เข้ามา

เขาแน่ใจว่า เมื่อช้วนาศิภาหลังนี้เอง
เจ้าหล่อนได้ซ่อนกายอยู่เบื้องหลังม่านแพรบัง
เป็นรูปดอกไม้ ซึ่งกั้นอยู่กลางระหว่างห้อง
โถงที่รับแขกกับฮารเมสถาน เพราะท่านเป็นที่
สรวย ย่อมไม่มี ความขีติ หรือความทุกข์
เป็นพิเศษส่วนตัว ท่านมักจะมึนและดวงตาของ
ผู้ที่ซ่อนกายอยู่ คอยส่ายครีบก้มและจ้อง
จ้องคอยเสมอ สองครั้งในขณะที่กำลังสนทนา
กับไวเกอร์ เกอ วิลลามออก เขาได้สติเสีย
ส่ายของผ้าแพร เสียงเท้าเปล่าก้านิรเบา ๆ
และเสียงหายใจรวย ๆ เป็นห้วง ๆ โดยที่เจ้า
ของมึนคึกไว้

และ ครั้งหนึ่ง เขาได้สำเหนียกเสียง
หัวเราะ ของ สติ ภา ๆ เบิกเย็น, อย่าง

มึนร้าย ไม่ต้องสงสัย เขาคิดว่า คงจะเป็น
ภริยาอีก สองคนของเขา คือ แลกลา เมอร์เยม

และ แลกลา เนฟัสตา เบนต์ — คาอิก

“บอกให้ หล่อนมา โดยไม่ต้อง กลัว
อะไร” เขาเสริม

ชาวนิโกร สลาม “การฟัง คือการ ทำ
ตามคำสั่ง ขอรับกระผม ย่าห์” สติ

“ข้าจะคอยหล่อนอยู่ที่ระเบียบเรือน”

สติภาวออกจากห้องไป

สายตาก็กำลัง ทอแสง เรือ แห่ง พระ
อาทิตย์เมื่อรอน ๆ จะลับเหลี่ยมโลก ทาง เบื้อง
ทิศประจิมแดงเป็นสาย ๆ ทอประกาย อยู่เบื้องบน
อาณาเขตรือนยาววแห่งเรือนน้อย ๆ ของชาว
อาหรับ กังคั่นป่าดง ต้อง แสงตะวัน เรือยาน
ประหนึ่งทอดกหลาย

ในยามเมื่อพระอาทิตย์อับแสง สติภัก
จะมานอนอยู่บนหลัง แล้วจึงลุกขึ้น พลาญพิศ
ชม หลงใหลใน ความงาม, ความสงาย และ
ปริศนาอันน่าพิศวงของมัน สติภักมาสาธยาย
มนตร์อัสคิ สวคณคร์เป็นต้น สบายสามมวน
ไม่ยั้งไม่หย่อนไปกว่านี้ แล้วจึงรำพึงถึงภาส
ตานสรของนักปราชญ์ ซึ่งเป็นของโปรด การ
รำพึงถึงภาสิดานสรของนักปราชญ์ เป็นสิ่ง

๑ ย่าห์ ตรง กับ คำว่า ขอรับ หรือ ยะ ของเรา

พ.ศ. ๒๔

สติ มาห์ โมอุค

ที่ครอบงำจิตใจของสติจากการสวดมนต์จนเป็น
นิสัย ซึ่งมันลดน้อยถอยต่อการใส่ใจในทาง
จิตกวี อันให้ผลยิ่งน้อยไปกว่าอีก กิจกรรม
อันเป็นงานประจำ เป็นพิธีที่ทำให้ความ
เลื่อมใส แก่กล้า ยงชน เมื่อสติยังแก่ ตัวลง
และเขาซึ่งก็จะให้นิสัยของเขาเป็นคนหัวเสีย
ง่าย เช่นเดียวกับโรคภัย ที่ได้เป็นคนหัวเสีย
เมื่อสองสามนาทีก่อนเอง

“อ้าหล่า” เขายักไหล่ ด้วยอาการวิปริต
อันแสดงว่าค่อนข้างไม่สู้เลื่อมใส แท้จริง
ไม่มีสถานที่ ไม่มีโอกาส ไม่มีบุรุษ
มากลุดคลิดรักใคร่ ไม่มีหญิง แพศยา
มากล่อมใจ ชักชวนให้เสีย คน ไม่มี
ทั้งนี้ จึงจะรับรองได้ว่านารีเป็นหญิง
บริสุทธิ์ (หิโตยเทศ)

ในไม่ช้า ฟาซุมาก็คงจะมา. แล้วเขา
ก็จะได้คิดเทียบค่าว่าเจ้าหล่อน—

เขาเอนกายลงฟังขอมข่อยหน้าต่าง เขา
อาจได้ยินเสียงร้องเพลง ด้วยความขี้ติ ซึ่ง
ตอนปลายของบท คติเยหี ถ้าครวณมาสดของ
ชนชั้นบริวารเยือกเย็นจน ถึงว่าฟากโรงธรรม ณ
มณณนิจรัง ด้วยกระแสร้องอันคร่ำ
ครวญปริทวนการอยู่ไรว่า

อิลอ อิลอ ยาโน

อิลอ อิลอ อิทัก

ชูเมอร อีสเรล.....

จิมแมช ผู้รักษาโรงธรรม ยังเอน
เงยหน้าขึ้น สอง ชายขม น้อมศีรษะ คำนับ
ต่างก็ทักทายซึ่งกันและกันอย่างอ่อนน้อม

“ขอพระอ้าหล่า ผู้ทรง การณภาพ แก่
สัตว์ทั้งมวล จุงได้ประสาทรในพิธีอันเรไร
ของท่าน โอ วงศ์อีสเรล”

“ขอความสุขสำราญจงมีแก่ท่าน เช่น
เดียวกับถ้อยคำอันอ่อนหวานของท่าน โอ ผู้
ครองครุฑที่สถิตในย่านสุหร่า.”

อีกครั้งหนึ่ง สติของภุมุชุนชาวอัสสิเรียน
และบิรมอรอคโค ซึ่งสวมเครื่องแต่งกาย
สำหรับในงานพิธี เคนคเคียว มาเป็นแถว
ชายชราในหมั่นนั้น แต่งกายเรียบ ๆ โดยโปก
ผ้าศีรษะ และสวมเครื่อง แต่งกายชนิดเก๋เก
เยยห์ ซึ่งมีวนรติกายมัน พวกหนุ่ม ๆ หน้า
โง่แต่งกายเลี่ยนแบบ ชาวฮิกคาเกิลล และ รอค
เตนโร พวก หญิง ชราแต่งกาย เต็มที่ ด้วย
เครื่อง กิฟตาน ตาม ขรมนิยมซึ่งคล้ายกับ
ทองเสี้ยนหนังกอง บ้างก็แต่งอย่างพวกมัว
และสวมมงเกล้าลวดลายด้วยเงิน สวม
ผ้าเย็บสกปรก กลุ่มผม พวกหญิงสาว แต่ง
แบบปารีส ซึ่งชวนให้เป็นที่น่าเย้ยหยัน

ลี้ภัยพยายามจะยิ้ม พยายามที่จะลืมการ
งานที่เขาจะต้องทำ เมื่อพ่อขามาหาเขา
พยายามที่จะฝันในตนเองให้^๕ รื่นเริงในภาพ
ที่ประทับใจไปด้วยเครื่องสีต่าง ๆ เสียงปลั่งร้อง
อย่างครึกครื้น “ยู—ยู—ยู—” พวก
คนขายของเกาส์ เกาส์ ที่เพ่นพ่าน เทยวชาย
จนมั่งมี ทาเมตคือหน และ ผักผัสน้ำหวาน
พลางกระทยด้วยแก้วและจานแล้วร้องตะโกน
บอกชนิดและราคาของ ๆ ที่ขาย, การที่ตกขาย
ที่แล้ง อดทนเกิน ความจริง ระหว่าง มีครัว ต่อ
มีครัว ซึ่งทำให้อาหารอร่อยไหลอย่างนักมวยปล้ำ
และกฤษณม นักเหมือนรูปกันจนแลเห็นได้อย่าง
แจ่มแจ้งและเสียง หัวเราะ ในคำขยอขึ้นโต้ตอบ
ของพวกนักพูด

“อา เอสเธอร์ ยอดชีวิต ใคร ๆ คงจะ
คาดคิดว่าหล่อนคือลูกอกุหลายของพวกซิมู—
แต่เดี๋ยวนี้จาเอ้อย่างน้อย หล่อนก็คือหนามแหลม
ของอกุหลายนั่นเอง”

“ขอหนามนั้น จง ยอก และ บิด ปาก ของ
ท่าน”

“วันนีท่านพูดเรื่อย ๆ ติโยรา ขอท่าน
ช่างก๊อกลงจงเจริญ”

“จะไหว้ อีกชีวิต แก้ว ขอพระเจ้าท่านจง
โปรดโอภาส ของ มัน อ้าย พวก อียิปต์ ผู้ ไม่

บริสุทธิ์”

“โย โย” จิมแมชเคือนด้วยเสียงกระ
ซิบเป็น เสียงพรว “นั่นแน่ ท่าน อาเธอรอน
อาชวลี ผู้แทนพระเจ้า”

อีก ครึ่งหนึ่ง สัก นอมนั ตัวยะ เคารพ อย่าง
อ่อนน้อม ในขณะที่พระครูชาทิยผู้ชราภาพ
ห้อมล้อมไปด้วยปรีชาชาญผู้วิจรรวมหนึ่งโหล
คำเนรเทศออกมาจากโรงธรรม

พระครูยกมือทั้งสองขึ้นเป็นเครื่องหมายว่า
ให้พร

“พรของ พระจะไว้ที่อยู่อัน คิระของ
ท่าน โอ ผู้เคร่งครัดที่สุดในสเหว่า”

“อาเมน โอ ครู แห่งชนอิสราเอล”

ลี้กิม่าห์ โม ออก เทล มีได้มีน้ำใจ ชอบ
พวกยิว เพราะ เขาได้ ไปศึกษาในปาร์สยี่
หนึ่งดั่งไปแล้ว. ในนครปาร์สน์เขาได้ ผัง
ตัวเองให้ ได้รับ ความรู้ของชาวอียิปต์และ
ให้มีความกตัญญู โดยมิได้เอาใจใส่ต่อ
ศีลข้อห้ามในเรื่องการมีภริยามาก ลี้กิม่าห์
ใจในการ ที่มีจิตศรัทธาข้าง ระลึาเอียงไปใน
ทางกามา ในอายุมีซิมมัยเช่นนั้น และที่คน
มีเสรีภาพจากศาสนาและชาติ มีความรอมรุ่ม
เห็นธรรม & ประการ ชอบคิดว่าตัวเองเป็นผู้
ถ้ายแยกมาจากชาววันตกโดยพรหมมู เป็น

พ.ศ. ๒๔

สีกี มาห์ โมอุค

ผู้ใด ที่พิจารณาระเบียบ แขนงบริวารเป็นอัน
และมาครว่ามิใช่ เพราะ คุณสมบัติ อันนี้ แล้ว
อย่างน้อยที่สุด ก็คง จะเป็น เพราะ สีกี มีความ
ใส่ใจในระเบียบของชาวตะวันตกนั้นเอง ที่
ให้ชักนำให้ท่านมาควิส เคอ วิลลามอต มา
ทำ ความติดต่อกับ ชาว อาหรับ มี ชนิม วิย ผู้
แม้ว่าจะมีรูปไม่หล่อ ก็ยังมีลักษณะ อากัปกิริยาเป็น คน ซาติ เกียวกัน กับเขา คือ มีเลอค
และกำหนดตนเองมาจากชาติผิวขาวนั้น โดย
ที่สีกีมีลักษณะภาพ เหมือนว่าเป็นเครื่องลงโทษ
มิได้ มีอะไรแสดงให้ทราบ เช่นเดียวกับข้อไข
ไม่ของเหล้าอย่างเงา ในดวงตาสีกีเท่านั้น
เยือกเย็น นาสีกีที่มี ริมฝีปากทึบ อกผาย
ให้ลึกลับ และ มมอ และ เท้าเรียวเล็ก อย่าง
ประหลาดนั้น

ทั้งสองได้พบกันในช่วงเวลาที่ ชาวอาหรับ
มาเยี่ยมเยือนปารีส ในเมื่อชาวฝรั่งเศสผู้
มีตำแหน่ง ราชการ ประจำ อยู่ใน แหลมอินกู
โซนา เป็นเวลาหลายปีนั้น ได้ลาพักราชการ
เป็นเวลานาน มาอยู่ยังบ้านของมาเคอมัวเซล
ทรี โคอิง ผู้ชราภาพ

ภายใน ห้อง ซาลอน ซึ่ง ประดับประดา

อย่างเรียบง่าย อันก่อนข้างจะจัดตามแบบ
ในสมัยโบราณ มีพรมสีม่วงเรียบ ๆ ปลาย
อยู่บนพื้น ภาพบนผนังไม้ทึบนั้น มีสีเทา
สลัวเศร้า เบื้องบนเพดานวางเป็นรูปตามแบบ
ของพวกเล บรุน ซึ่งมี พวกคิคานกำลัง หนีสาย
อสุนิยาต ของ โจยว มี กระเบื้องเก่า โต๊ะ ขุน
และ จวนเคลือบ มีชอย สีเขียว ครามงาม ๆ ผนัง
ทำมกลางหม่นครึ้มรา และท่านหญิงผู้ทำจิต
ยั่วนั้น สีกีมาห์ โมอุค เจดัล ได้แต่งกาย
ด้วยเสื้อผ้าอันนุ่มรุ่มเป็นครั้งแรก ซึ่งโรเจอร์
เคอ วิลลามอตได้เย็บหยักรัดเย็บ เพราะเครื่อง
แต่งกายของท่านมาควิส ต้องตาม แบบ ปาวิค
สมัยใหม่ และกล่าวว่า สีกีแต่งกายอย่าง
คนศรีในสมัยศตวรรษที่ยี่สิบ

“ข้าชอมเขา” มาเคอร์ มัวเซล เกอทรี

โคอิงแย้ง “เขาเป็น วิทยุญาณ แห่ง ธรรม
ทุก ๆ คนในอัลบิเวิลด์วังกนั้น และเขา
เป็นผู้ ที่มีนิสัยดีก็มาก”

“นิสัยดี? โอ จังสิ ผมคิดว่าแม้
แต่หมาของเขาก็คงจะเรียกชื่อเขาด้วย” ท่าน
มาควิสหัวเราะ

“แต่ —”

“จริง ๆ ผมรู้จักพวกอาหรับดี ผม
รับราชการ อยู่ในมอรรอคโคยหนึ่ง ก่อนที่
ผมจะถูกย้ายไปประจำอยู่ที่แหลมอินโดจีน
และสำหรับการทดลองนิสัยใจคอที่ผมได้กระทำ
มาแล้ว พวกอาหรับมักจะ — โอ — กลับ
กระทำโดยเรามาได้ นั่น”

“อย่ากล่าวโทษเขานัก โรเจอร์ ยัสมาคม
กับสิคิม่าห์ โมอูตในระหว่างที่หลานไม่อยู่
ยัสรี สักซอยเขามาก เขามั่นชนบทรมนนิยมที่ —
นั่น —”

“เจ้าคนนำคนนมเมยักคน ?”

“สาม”

“นั่นใหม่ล่า เจ้าซู่จริงไหม ? และ
ข้าขอถามเขาเป็นคนเรียบร้อย คุณข้าทรีก”

“อ้อ ในปารีสก็ — ใครมาเป็นต้อง
เจริญได้ทุกอย่าง ยังงั้น ?” มาเคอมัวเซล
เคอ ทูร์ โคอิง ยิมลไม “และสิคิม่าห์เลือก
เมยัก”

“คุณซู่ได้ยังไง ?”

“เมื่อก่อน ข้าไปอยู่ในอัลบิเรียราวสอง
สามอาทิตย์ ข้าพบกับภรรยาสาวของเขา
แม่ฟาชมา เป็นชอทเพราะไหม ?”

“หล่อนสรวลสมชอทวอ ?”

“ก่อนข้าจะสรวล เจ้าหล่อนนำสาวท หลานได้ ข้าจะเชิญหล่อนมาเดินรำเป็น

และหล่อนพูดภาษาฝรั่งเศสได้ดีมาก”

“นั่นไม่เห็น จะทำให้ผมรู้สึกอะไรเลย
ผมไม่มีโอกาสที่จะได้พบกับหล่อนหรอก ผม
กลัวว่า นอกจากเมื่อเวลาเจ้าหล่อนคลมหน้า
ทวยผ้าขนม้า และมีผู้คุม ชนที่อ่อนโยน ถอดกาย
ขาวยาวห้าฟุตครึ่งแล้ว ก็จะไม่มันได้เห็น”

“ผิดทีเดียว”

“โอ — ?”

“ข้ามิได้บอกกับหลานคอกหรือว่า สิคิม่าห์เป็น
คนเจริญเช่นชาววันตกแล้ว ? ภรรยาของ
เขาคลมหน้าอยู่ที่ยานในอัลบิเรีย แม้ละ สิคิม่าห์
ไม่อยากจะให้คนชาติเดียวกันติเตียน แต่ใน
ปารีส —”

“ทำไม —” โรเจอร์ เคอ วิลลามอช
เงยหน้าขึ้น มีแววประกายปรากฏขึ้นในดวง
ตาสีเทาแสดงว่ารู้สึกถึง ทั้งผิวเมยเคยมา
ทนหรือศรัย ?”

“ฟาชมาเคย”

“เมอไทร์ ?”

“อยากพบหล่อนนักหรือ ?” มาเคอ
มัวเซล เคอ ทูร์ โคอิง เย้า “ก็แล้ว — สาม
สัปดาห์นี้นอกจากอาศัยน่าเป็นค้นไป หลาน
อาจจะขอร้องให้หล่อนเดินรำเพลง ดึง โกกัย

พ.ศ. ๒๔๗

สติ มาห์ ไมอุท

เกียรติกัย หล่านจะมาไหม ?”

“ ยินดี ”

“ และ — ไปรค — อย่าพรว้า พลคก กัยเจ้า
หล่อนนะ พ่อหนูน้อย จงอาร์ค้อหล่อน
หล่อนเป็นหญิงที่น่ารักมาก ”

“ ผมจะพยายามที่สุด แต่ในระหว่างเวลา
นี้ ” เพราะมีเวลาที่มีความไว คน ของโรเกอร์
เคอ วิลลามออกจนถึง ซักสิ่งใน อากัยกิริยา ซึ่ง
อาจแลเห็นได้ — “ คุณบักคัยยังใหม่กว่า
ผม ควร จะ สอง โกล ไปเยือน สามี ของ หล่อน
บ้าง ? ”

“ คอ ”

หลังเที่ยงในวันนั้นเอง โรเกอร์ ไปเยี่ยม
สัก โขยยอมทนว่าคาญเล่อว่าสักจะไม่ค่อน
รับคณเป็นอันคิกตามทกทวง โรเกอร์กลับ
รู้สึกคล้ายใจ ใน เมื่อเขามาพบว่าคุณบักคัย
เขาเป็นฝ่ายถูก และสติมาห์ไมอุทไม่แต่จะมี
ความรู้จริงในขนบธรรมเนียมและประเพณีของ
ชาวตะวันตกเท่านั้น ยังมีความ คั่นในเชิง
การและรู้ จัดสถานที่ต่าง ๆ ก็อีกด้วย ความ
รู้ ในขนบธรรมเนียมชาวปาริสาของสติกัน กระ
ทำให้เป็นที่สนุกสนานในการสนทนา นำความ
สำราญมาให้ย่างน่าพิศวง

เหตุการณ์ ทั้งนี้ ทั้งหมด โดยคัย ขน เมอ

ยก่อน และ บางที ขณะที สักมอญ ภาพใน
ถนนจึงเรก จาก ระเบียบเรือน และ ทักทาย

ปราสกับ กับ จัมแมช และ พระคร ผู้สอนศาสนา
นั้น ก็คงจะจำพวงดังเรื่องนทวีย มีกรภาพ
อันแท้จริงได้เริ่มผลิขึ้น ในระหว่างชาวฝรั่งเศส
กับ ชาวอาหรับนี้ บางที อาจ จะเป็น ได้ ว่า
เนื่องจากที่ความเย่อหยิ่งดื้อคัวของท่านมาควิส
เคอ วิลลามคได้ ละลาย หายไป ทมกลัน แล้ว
โรเกอร์ จึงเกิด มีความชอบพอกัย สักอย่างแท้
จริง และบางทีอาจจะเป็นได้ ว่า เพราะความ
คิกใคร่จะได้พบกัย ภเวีย สาวสรวยของสติกัน
เป็นเครื่องชักนำ โดยการสมาคมและ โดย

สทวค เขาก็คง จะ ได้เห็น หญิงอาหรับ เผย
ผ้าคลุม ออกให้ แล เห็น ทวง พักตร์ ช่วง แขน
ซอกรักแร้ ศระหง ซึ่งเครื่องขยวนเหล่านี้
ซ่อนอยู่ในชายภูษาที่กำบังไว้

เขาได้ ประสพหล่อน เป็นครั้ง แรกในเวลา
เย็น ณงาน รื่นเร้ง ของ มาเคอ มิวเซต เกอทุ
โคอิง

เยื้องย่างมาเคียงข้างเจ้าของบ้าน ผู้มี
ร่างอวบอ้วน แต่งกาย กว๊วแพร อัน อวบอ้วน
หอมทวล ไปด้วยกลิ่นน้ำอบ ซึ่งมิใช่ชายภูษา
เป็นพวงผ้าสัก ไม่ เจ้าหล่อน คงจะเยี่ยมชว
ให้พิศสวาท เกศของหล่อนนั้นดำขลับทั้ง

พ.ศ. ๒๔

สติ มหา โมอุท

ต้องไม่มีความมรยรู้ สิ่งใด จากชาววันตกเลย

“ถูกแล้ว” อีกฝ่ายหนึ่งเห็นด้วย “จำ
เกมคงแต่เมื่อ อะนานันต์ ยอก กัย เสพฟ้าว่า
เจ้าหล่อนมีศิริร่างที่ สดอากบวิสุทธิทศในยาร
ชาเล่มแล้ว สัตว์ก็มี ได้ มีความเปลี่ยนแปลง
อีกเลย”

“จริงสิ สัตว์ทุก ๆ คนมีสภาพคล้ายกัน”

“แต่สิ่งที่ ต่างกัน ก็คือ ฝ่ายชาย ทั้ง
หมกหาได้ มีสภาพคล้ายกันไม่ จงระวังตัว
พ่อโรเกอร์ น้อย” แคนต์ เซรา เคอ ปองต์
มาร คินเฒ่าซิก ซึ่งในสมัยเมื่อก่อนยังหนุ่ม
แน่นนั้น ท่านได้ เป็นผู้ กำกับ ราชการ ชาว
ฝรั่งเศสในราชสำนักของเจ้า ลี-อล ชวรมุคา
เย ผู้ว่าราชการจังหวัดคูนีส “พวกอาหริยม
ซอซังคัยในเรื่องเกียรติยศอย่างประหลาดมาก”

“แต่” — โดย มีรู้ ตัว โรเกอร์ เทอ วิล
ลามอตใช้ คำพูด และ น้ำเสียง ของคนบ้า ของ
เขาที่เกี้ยว — “สติ มหา โมอุท เจริญ แล้ว ที่
เกี้ยว”

“ยังงั้น หรือ ?” กองท์ เกอ ปองต์
มาร คินเฒ่าน้อย ๆ “และกระนั้นก็ ฉันยัง
จำกตาของพวกบิว มอโรคโคได้ว่า บุคคล
ไม่ควรจะ ไว้ ใจใน ผู้มี บัด พระอ้า หล้า ที่มี
หญิงเกี้ยวซอซังคัยอยู่ด้วย — แม้เขาจะตายและถูก

ฝังเสียแล้วนานเป็นเวลาถึง ๔๐ ปีก็ตาม”

“สติ มหา โมอุทเป็นชาวฝรั่งเศส มีลักษณะ
เป็น ชาวยุโรป. ใน อากัย กิริยา ทุก ๆ ประ
การของเขา และเขามีความคิดที่มากที่เกี่ยว
เกี่ยวกับชีวิต — ฉะนั้น — ฉันได้บอกความเห็น
ในเรื่องเหล่านี้กับเขา —”

“ความเที่ยงธรรมนั้น โดยมาก เป็นสิ่งที่
เกี่ยวกับอากาศ และพื้นดิน และ สำหรับใน
การ ที่ เขามี สภาพเป็น ชาวยุโรป นั้น ฉันคิด
ว่า เขามีความรู้ ที่ ดี แต่ ชื่อน โมจาทอง และ
วิจิตรจะเขยบของบ้านของ พวกบูร์เวียน โยราด
และ บัทลคร เรื่อง หลั่งที่สด ของมันจึงนึกตัวกับ
วิจิตร จะ ไม่ โกง เอา ไฟ จาก คนร่วมวง ของเขา
โอ ถูกแล้ว ฉันไม่สงสัยเลย และยิ่ง

ท่านแคนต์ข้าเลื่องคุโรเกอร์จำกริมจักขุอันดำ
และมกระบวกลัก “มาตร ว่าเขาจะให้
อภัยฉันในการที่เป็นเหมือนหมึกเฒ่า ผู้มีชีวิต
อยู่แต่ในอดีต คือพันดง แต่เหตุการณ์ ในสมัย
ก่อนเสียโดยมากแล้ว ฉันยังจำสภาพดีของ
พวกมอ รอคโคได้ อีก ข้อหนึ่งว่า — ไม่มี
ประโยชน์อะไรซึ่งจะ เป็นที่น่าสลดที่จะละลาย
ออกกันทันทีที่ศีรษะของราย —”

“สติ ชาวอาหริยผู้มีบรรพาคิของเรานั ลม
เรื่องลายกอกจันทนเสียสิ้นแล้ว” ท่านมา

สมัคร

กรกฎ

ควิส หัวเราะ “ทั้งผิวเมียสมัยจนถึง แก่ไข
น้ำย่อยที่ทำในปารีส ฉันขอยก ถิ่นท่านว่า
ชาวอาหรับผู้นี้ได้ ศึกษาเป็น ชาวตะวันตก ที่
ดีแล้ว”

“ศึกษาในตำราน่าซี”

“คอยคิดพิสดารคำราให้เห็น”

โรเจอร์ ก็ได้พิสดารคำราจริงในวันรุ่งขึ้น
เมื่อเขาไปหาสตีฟที่ภัตตาคาร และขออนุญาต
พาภรรยาของเขาไป ชีมาเที่ยวเล่น — “นอก
จาก” เขายิ้ม “ท่านจะให้หมิงชรา
คุมตาม ขนบ ขรรณนิยม ของ ผู้นับถือ พระอ้า
หล่า”

“เปล่าเลย”

“ฉันอยากจะเชิญท่านให้มากับเรากับ”

ชาวฝรั่งเศสกล่าวตอบไป “แต่ฉันเฝ้าต้องกิง
มาจากวันออกไกลแต่เพียงคนเดียวเท่านั้น เป็น
สัปดาห์ที่ประปรายดีมาก ถึงแม้ว่า” โรเจอร์
เป็นทหาร มาที่ เขียวชาญมาก “มัน จะมี
ส่วนกลามเนอชย และมีข้อเท้า หลัง เรียวเล็ก
เหมือนกับนกเต็นร่า มันอาจจะกระ โดกข้าม
รั้วที่แข็งแรง และ โจนข้าม ทอไม้ ไกรวกับมา
ในโรงละครสัตว์”

“ท่านยอมมาไม่ใช่หรือ มองสิเออร์เลอ
มาควิส” ฟาซูมาถาม

“ชอบมากที่สุดคนในโลก—ดีจากผู้หญิง”

ทั้งสามหัวเราะ “แน่ละ เธอคงขี้มาเป็น?”

“ถูกแล้ว” สามของเจ้าหล่อนคอยแทน

“เจ้าหล่อนเกิดในทะเลทราย ในกระ โยมคำ”

“ไม่น่าเชื่อ”

“โอ—?”

“จริง ๆ ญา มาตาม เธอควรวกับจะเป็น
หญิงฝรั่งเศษจาก—”

“มองสิเออร์ เลอ มาควิส” เจ้าหล่อน
ชัก “อย่าทำให้เสียการโดยกลัยมาเปรียบ
คิดเป็น เหมือนม้าอีก ที่ว่า คงแตกล้ม
เมื่อจนถึงข้อเท้าชาหลัง”

“แต่” เขาคอย “ฉันยอมมาจริง ๆ”

เจ้าหล่อนคักคำพูดเสีย “ถ้าเช่นนั้น
ก็ฉัน ก็รู้ สักว่าได้ รับ ลกยอเข้าไปแล้ว ในการ
เปรียบเทียบของเธอ” เจ้าหล่อนคอบ แล้ว
ทั้งสามก็หัวเราะอย่าง รื่นเร้งจนออกคร่งหนึ่ง

แล้ว ทั้งคน ก็ไป ชีมาเที่ยว เล่น หยด
พักที่เรสต์คิวรนต์ ในบิวส์ เกอ บูลอกัน เพื่อ
รับประทานอาหาร เต้นรำเพลงดัง โทกังงาน
เสียงของ คัยก เกอ แบลเลวิล ในราตรีเดียวกัน
นั้น ในวันรุ่งขึ้นก็ไปชีมาเที่ยวอีก และ ใน
ระหว่างอาทิตย์ ที่จะล่วงมา อาทิตย์ ที่ประรต
ชายชานไปด้วยความ โกลั ซิก คลอเคลียอย่าง

พ.ศ. ๒๔

สติ มาหิ โมอุต

ฉันท มีตร และความขี้ขวนสวาท กับความ
สนิทชิดเชื้อที่ได้อยู่ เคียงข้างพเนิพนอน กันนั้น
สำหรับในส่วนตัวของโรเกอร์ โดยความใคร่
และในที่สุดด้วยความ กระตือรือร้นจนขี้ขวน
ไปด้วยระคะ—เขาได้พบกับ หล่อนอยู่เนื่องนิตย์
ในขณะทีสตีมาหิ โมอุตเจตลยมลโมภักย์ทั้งค
นอย่าง ใจก็ ในเมื่อเขาเห็น ว่าถึง เวลาทีควรระ
งยหน้าขนมองภรรยาของเขาบ้างแล้ว เขา
สนทนากับหญิงแม่หม้าย และหญิงที่มีอายุน
ยังไม่มีสามีน้อย ๆ หรือมีฉันทก็พิจารณาถึงเกศ
ทุชาขผู้ น้อยมาก อย่าง เครื่องข้อมี มีความคึก
ทำเนิการอยู่ในใจของเขา

ก็ไม่มีแววแห่งความหึงหวัหรือความสงสัย
ปรากฏอยู่ใน อากัปกิริยา ของเขาเลย หรือแม้
แววแห่งความขี้ขวนก็ตามในนิสัยของชาวตะวันตก
ในเมื่อพูดถึงผู้หญิงในบ้าน ในซาเรมของเขา
ก็ห้ามไม่

เขายิ่งพูดอย่างเห็นเป็นของขึ้นในเรื่องนางซา
เรมของเขา เมื่อ แคนคัส เทอ เคอร์ทิวเลซ์
ถามเขาว่าทำไมเขาจึงไม่ พารภรรยาอีกสองคน
ของเขามาในปารีสด้วยเล่า เขาคอยพลง
ยืมว่า ภรรยาอีกสองคนของเขานั้นเป็นเหมือน
อย่างทีเรียกว่า “ผ้าโพกศีรษะเก่า” ใน
อิตลียะ — เป็นคนหัวเก่า ถ้าอยู่ในอังกฤษเขา

ก็คงจะเรียกว่า “สมัยพระนางวิกตอเรีย”
เขาเสริม “มันสลับแตกต่างตามลักษณะของ
ชาวอาหรับ ที่พูด พร้าเพื่อ และยืม แห่ง ๆ ใน
ความโง่เขลา ทำให้ไม่แม้แต่แม่กลียประทุมา
ของฉันท เอง ยังมีได้ ทำให้ การ เทียวใน ปารีส
ของฉันทคนเลย”

“และ ใครคือแม่กลียประทุมาของท่าน”

แคนคัสถาม

“โอ — เป็นแต่เพียงนางระบ้าน้อย ๆ คน
หนึ่ง”

“ฉันทยากที จะคิด ว่าท่าน ต้องการ หล่อน
ท่านมีภรรยาสามคนแล้วมิใช่หรือ ?”

เขาหัวเราะ “หล่อน ทราบแล้ว ว่ามัน
เป็นอย่างไร” เขาพูดคล้ายตาม “หล่อน
เดินไปตามถนนรรอยอัล หล่อนแลเห็นหมวก
งามใบหนึ่งในช่องกระงกที่ร้าน หล่อนเข้า
ไปซื้อ แม้ ว่าหล่อน จะไม่มีโอกาส ที จะได้
สวมมันเลย — แม้ว่า หล่อนจะไม่ ต้องการมัน
จริง ๆ นึก.....”

“ยังไ้ ? ฉันทพูดถูกไหม” โรเกอร์
เคอ วิลลามออก กระฉับ กับ ท่าน แคนคัส
เคอ ปองต์ มาร์ คิน — “เขาเจิญแล้วหรือไม่”
“เจิญแล้วทีเกียว ตามผิวภายนอกและ
กระนั้น ยังมีสุภาสติ มะรอกโคกล่าววว่า —”

“ข้างเด็ก ข้างเด็ก” ท่าน มาร์ควิส
ตกคำพูดเสียโดยเฉยจนเหลือที่จะทน แล้วเดิน
ผ่านห้องงานรื่นเริง ขอร้องให้แลดูภาพมา
เห็นรำกับเขาในฟอกซ์ทรอกต์ต่อมา

เป็นการที่มีตรงกันคำพูด อย่างน้อยที่สุด
ในช่วงขณะนั้น คำสอนใจ อันมีค่าของ มาเคอ
มีวเชล เทอ ทูว โคอิง ที่กั้นนิสัยหลานชาย
นั้นเป็นคำพูดที่เที่ยงธรรม อย่างที่ เขาเป็นผู้ ที่
ยกตนเองจริง ๆ พยายามที่จะพิศทุกสรรพางค์
ภายในนางเทพธิดาของเขา แค้วัวของเขา
เองก็เชื่อแน่ว่า เป็นครั้งแรก — และเขาก็มี
หญิงที่รักหลายคน แล้วใน ชีวิต ของ เขา —
ความรักอื่น แท้จริงได้เริ่มมาสำหรับเขาแล้ว และ
ในห้วงลึกของนิคาสีฟ้าใสแจ้วของฟ้าครามนั้น
มีคำคอยสำหรับเขาใน ความลับ อัน ประเสริฐ
แต่เพียงโบราณกาล ความลับที่คงอยู่เสมอ
ความลับ ที่ทำให้ ชายช้าน ความลับ ของ
ความรัก

โรเกอรั ก็ได้ สวรรภาพ กับหล่อน คั้งนั้นใน
เวลาเย็นวันหนึ่ง. ในเมื่อเนืองกวยกำลังมี
งาน ทั้งคู่ได้หนี ออก จาก บ้าน ไปใน รถยนต์
เทียมของโรเกอรั แล้วขับเทียมเล่นคลอคใน
บิวส์ ถูกนั้นเป็นถูกทหาร หนาวจนต้องขกตัว
สันสันทานไปด้วยเสียง กระหิมะเบา ๆ ของโลก

นิทรา กลิ่นน้ำอบจากเศาของเจ้าหล่อนยวบ
หอมหวลมาตึงนาลึกของเขา ยวบยวบให้มัน
เมาสวาสดี ในทันใดนั้น เขาก็โดยตระ
หวัทเจ้าหล่อนเข้าในวงแขน เขา จุ่มพิศกับ
เจ้าหล่อนที่รมผลปาก

“ฉันรักหล่อน” เขาพรวด และน้ำเสียง
อันแผ่วยานั้นทำให้เขา รู้สึกเหมือนว่า เขา
ได้ ยึดมั่นในของความจริง และความงามของ
โลกไว้ทั้งหมด “ฉันรักหล่อน ทั้ง กายใจ
และวิญญาณ ฉัน — ฉันไม่อาจจะมีชีวิตที่
อยู่ได้ ถ้าปราศจากหล่อน”

เจ้าหล่อน รวบคอบ เขา ครั้น ไทยเร็ว
แล้วเจ้าหล่อน ก็หัวเราะ เจ้าหล่อน หัวเราะ
ด้วยเสียง อันใส โดย ปราศจาก ความรัก
คล้าย ๆ กับเสียงหัวเราะ ของเด็กที่ไม่เคยเสา

“คิดฉันเกรงว่า เธอจะต้องมีชีวิตคอบโดย
ปราศจากดิฉัน” เจ้าหล่อนพุด “เห็นไหม
ว่า — เรากำลังจะถลันไปอีดิรีเรีย

“เมื่อไหร่ ?”
“พรุ่งนี้”
“แต่ — หล่อนมิได้ ยอกกับฉัน — ฉันไม่
ทราบเลย —”

“ท่านลึกได้ตกลงใจเมื่อเช้านี้ มันเป็น
เรื่องเกี่ยวกับการงาน ดิฉันคิดว่าท่านต้อง

พ.ศ. ๒๔

สีทิ มาห์ โมอุต

จัดการอะไรอย่างหนึ่ง กับส่วน ของท่าน
ฉันก็ฉัน เชื่อว่าเธอจะต้องปลงใจ รักกับผู้อื่น
เป็นแน่คุณ ไโรเกอร์รัก ”

“พามา ได้ ไพร่ก อย่างพวกเช่นนั้น หล่อน
ทำให้หัวใจของฉันชอกช้ำ ”

“ก็ฉันเสียใจ — เสียใจ เริง ๆ ” — เจ้า
หล่อนจับมือเธอ — “ก็ฉันจะต้องจากเธอ ”

“หล่อน จะต้องไม่ จาก กับฉัน ฉันจะไป
อัสสิเรีย ด้วยตัวเอง ฉันมีคุณลง อยู่ในกระ
ทรวงกลาโหม ฉันจะให้ ท่าน จัดการย้าย
ฉันไปอยู่ในกรมอื่นไม่ได้ ไม่ได้ ” ขณะที่
เขายกมือของเจ้าหล่อนขึ้นจับพิศอก “ฉันจะ
ไม่ยอมปล่อยให้หล่อนหลุดหนีไปจากฉัน ยัก
ฉันรู้ว่าหล่อน — ” เขาพูดเบา ๆ แล้วหยก
นั้นเสีย

“ว่าก็ฉัน — ทำอะไรคะ ? ”

“ว่าหล่อนก็รักฉันด้วย ”

“เธอแน่ใจหรือคะ คุณ ไโรเกอร์ ”

“หล่อน ” — เขารู้สึกว่า ตัวของเขาเอง
พูดตะกุกตะกัก — “หล่อนรับตอบฉัน ”

“ก็ฉันรับหรือคะ ? ”

“หล่อนรับ ”

“โอ ” หล่อนพูดเร็วปรือราว
กับว่าหล่อนเป็นผู้หญิงฝรั่งเศส “อย่างที่ริม

ฝีปากของก็ฉันจะเผยออก ” อีกครั้งหนึ่งเจ้า
หล่อนรู้สึกเสียใจ เมื่อ แลเห็น แฉว แห่งความ
ระทมทุกข์ของเธออยู่ในดวงตาของเขา และเจ้า
หล่อนก็บอกกับเขาดังนั้นด้วย “แต่ ” หล่อน
พูดต่อไป “ถึงแม้เธอจะมาอัสสิเรีย มันจะ
ให้ผลดีอะไร ที่รัก ? ทำอะไรคะ อัสสิเรีย
นั้นเป็น — ”

“สวรรค์สำหรับฉัน ”

“แต่เป็นสวรรค์ ที่ประทุ บุกได้ กุญแจและ
ลิ้นกุญแจเสียแล้ว เธอเห็นไหมคะว่า ทุก ๆ
สิ่งทั้งนี้ผิดแผกกับปารีส — นางในซาแรม — มี
ผ้าคลุมหน้า ”

“สีทิ มาห์ โมอุตเป็นคนที่จะเจริญแล้ว ”

“แต่เขาเป็นคน ที่ เคื่องครึกในชนบทรรม
นิยม เคื่องครึกมากที่สุดใน เขาไม่อยากจะให้
คนชาติเดียวกันกับเขาได้เคยเห็น แล้วว่าเขายังมี
ภรรยาอีกสองคน ภรรยาเมื่อเขายังหนุ่ม แก่
กว่าก็ฉัน. ทั้งสองคนอิฉาทั้งสี่ ก็ฉัน เขาไม่
ชอบก็ฉัน เริง ๆ นะคะคุณ ไโรเกอร์ — ”

“ความรักย่อมจะหาหนทางได้ ” เขา
พูดแนใจอย่างเด็ด ๆ “นอกจาก แน่ะ ถ้า
หล่อนจะห้ามไม่ให้ฉันมา ”

“และ ” — มีแววประกายแว้มสรวลปรากฏ
ขึ้นในดวงตาของเจ้าหล่อน — “ต่างว่าก็ฉัน

สมร

กรกฏ

จะห้ามเธอ ๆ จะฟังไหมคะ ?”

“ไม่”

“นั่นใหม่ล่ะ” เจ้าหล่อนหัวเราะ แต่เมื่อเขาพยายามจะจับหล่อนอีกครั้งหนึ่ง เจ้าหล่อนกลับขี้อายขึ้น “ไม่น่า ไม่น่า” เจ้าหล่อนว่า

“แต่—”

“ก็ฉันไม่เขาก”

“ได้ ไบรด์—”

“ไม่ได้”

“ก็แล้ว ฉะนั้น ขอหล่อน อีก ใน อธิปไตย เมื่อฉันพบหล่อน—”

“เมื่อเธอพบก็ฉัน— หรือถ้าเธอพบก็ฉัน”

“ฉันทจะไปหาหล่อน” เขาพูดด้วยเสียงแหลมแห่งความปลื้มขี้อาย

ต่อมาอีกเดือนหนึ่ง เขาก็มาถึง อธิปไตย ในวันรุ่งขึ้น เขาไปที่บ้านเล็ก ๆ ที่เขาพัก

เขาไม่ใช่เป็นคนช่างสังเกต แต่ก็มิได้รักษาระวังตัว หัวอกที่ถูกยอกระษัตริย์ ได้ทำให้ความกำสรวลเศร้าของเขา หมดไปสู่เครื่อง

ทกลอง เขาเป็นชายที่อยู่ในระหว่างความกล้าและ ความ ขลาด อ่อนแอ และแข็งแรง

สติปัญญาและหาวาหวน ด้วยเจตสิกอันเร้าร้อน

ความนิสสัยของพวกเขา ลาตินซึ่งบางที อาจจะเป็น

ด้วยนิสสัยใจร้อนอันมีอำนาจของเขา ใน

ชั่วเวลาสี่ปีคาหะหลังนั้น เขาได้มองหาพาหุมา

อีก ครุ่นคิดถึงเจ้าหล่อน อีกด้วยความนึกฝันต่าง ๆ ทั้งอย่างทักท้วงโดยอ่อนโยนและ

ทั้งคิดมุ่งมาครออย่างสัจจริง แต่อย่างไรก็ตาม เขารู้สึกหัวใจเหี่ยวแห้งลงน้อย ๆ เมื่อเขา

ได้ประสพยานหลังคาแบนลาด ที่อยู่น่าฉนวน

จึงก่อนมีกำแพงสีขาวซีดโรยร้าง มิได้หักพัง แต่เป็นทิวาศรีของวังนรก และบ้านนั้น

รอยล้อมไปด้วยสวนทั้งสามด้าน เป็นสวนในประเทศอื่น กว้างใหญ่ สงกัลลขรหอม

พลผลัดวันไปด้วยบุปผชาติ ต้นหญ้าแปลก ๆ

ก็มีลมพัดพุ่มไม้ ต้นไม้เล็ก ๆ ต้นหญ้าก็

ปานอันมีกลิ่นแรง, ต้นโอ๊คดินเคียว สูงตระหง่าน และต้นอบเชยซึ่งมีกิ่งก้านสาขามากมาย

เป็นพุ่มพอง เหมือนม่านฉากลึกลับแก่กันไว้

สถานทีณส์แปลกแตกต่างกันกับบ้านที่เขา

ว่าฟังด้วยหัวใจอันละเอียดลออด้วย ผิดแปลก

ในรส กลิ่น ผิดแปลกในวิญญาน และปริศนาแห่งความสภาพชีวิตของมัน

ทางขวาและ ซ้าย ของ ถนนที่ คดเคี้ยว — ถนนที่เจียมสังเกตุไปด้วยความร้อนซึ่งผู้คนพากันนอนหลับในเวลา กลางวัน กระนั้นยังเป็นถนนที่ประหลาดลึกลับ ชื่น ความมีชีวิต

พ.ศ. ๒๔๗

สตี มาห์ โมอุท

ของมันเป็นอยู่ เพราะถนนเป็นของชาววันออก ทำให้หลวงรถถึงความทรงจำในชั่วโมงเวลานี้ เป็นอยู่ ที่เห็นอยากรากกร้านั้น ชั่งอยู่ใน ข้าง แห้ง ชีวิต และ ความ รู้ สัก อัน หลง ลืม เสียแล้ว

จะหาหมอยสักคนเกี่ยวกับไม้ แม่สตีว สักตัวเกี่ยวกับหามี่ไม้ นอกจากฝูงแมลงวัน หัวเขียว ที่บินควาง พัง อย่าง ตะกละ ตะกลาม รอย ๆ เศษอาหาร แข็งที่เหลื อยู่ใน งาน ของ เกาส์ เกาส์ คน ขาบของ นำ ประตูโรง กาแฟของชาวอาหรับที่โล่งโล่ง และอียิปต์ กางยักขึ้นร้อน อยู่สูงในอากาศอันหนาวสากัน และเยือกเย็น กระนั้นยังมีควาหมักของชาว วันออกที่ห้อยเป็นหมอนอิงงามเสมอ ที่ปลักตัว แยกออกห่างเห็นได้ โดยซัดอย่างยากที่จะลืม

เขาเกาะประตู

จาก ภายใน บ้าน ใน ประตูไม้ กุหลาบดำ เก่าแก่ มีท่อน้ำคูลำซนดังซ่า ๆ อย่างเต็ม ที่ และควงหงษ์ในท่อนโถนั้น เสียงหัวเราะ ร่าเริงก้องเสียงแหลมของสตรี — เสียงหัวเราะ อย่างไพเราะ เสนาะ หวาน ดังขึ้น บ้าน นั้น สร้าง ตาม แบบตะวันออก เช่นเดียวกับโบสถ์ส เหว้ามียอดคอกมงามระยิบระยับกลืนสี เป็น รูปสี่เหลี่ยมจัตุรัสโดย รูปก้อน สี่เหลี่ยมสี่เหลี่ยม

เบื่องบน และมีลวดลายวงทองค่อย ๆ ใหญ่ ขึ้น ซึ่งเห็นอยู่ในกลางหาวทางอากาศขอบฟ้า เบื้องทิศประจิมอันมีสีแดงเป็นสีส้ม

“ยาซี ยาวาเลห์ เซอร์รำนัน อีรำนัน” เสียงร้องซึ่งแผ่รวงเสียงแหลมดังขึ้น

“เฮลล์ เคเลกกา” เสียงที่สองดังขึ้น แล่ถึงความกลับคั้งและความคลุก “มา อีเคีย”

แล้วจึงมีเสียง ที่สาม แล้วเขา ไพเราะ ดัง เสียง คน ตรี ระวีว้วน ไป ด้วย ความ ร่า เริง “ทาโกเรล วิเวเยอร์ควาบีลด์ ขอดอกสองคน นั้นโดยภาษาฝรั่งเศส สามัญ ที่ใช้ กันอยู่เสมอ ว่าเป็น

ท่านมาควิสหัวเราะ เสียงที่สามนั้นเป็น เสียงซึ่งพาขึ้นมา ไม่มีข้อสงสัยเลย ท่าน มาควิสจำได้ ว่า เจ้าหล่อนเคยบอก กับเขาถึง ความหึงของภรรยาอีก สองคนของสตีมาห์ โม อุทที่ชราแล้ว และ ความซัดซัดยากใจ ที่วชนอกเล็กน้อย แต่ต่อมาอีกสองสามนาที่ ยานประตูก็เผยออก และชาวนิโกรผู้ มีผิวเนื้อ เหมือนลูกปล้ำ มีปากขี้นิยาเคร่งขรึม น้ำ เขา ขนไปยั้งท้อง ชันบน และ กล่าววว่า ท่านสตี จะ มาทันในไม่ช้า ความรู้ สักใจหัดที่กลับ คินมาสู่เขาอีก ท้องนั้นทำให้เขารู้สึกหนาว ๆ

สมา

กรกฎ

ไทยครองยศแห่งอันครมเรียบ ๆ ถ้าแพงของ
มันลี้ลับเลื่อนไปด้วยกาลอันเนิ่นนาน ซึ่งมี
สีเทา มีว กำ แกร เหลืองและเขียวของอิฐก็มี
ลี้ลับเลื่อนลี้ลับแว่น ๆ พรมหนาที่ปูลาคอย
บนพื้นมีสีม่วงและแดงมีว ๆ และในห้องนั้น
แม้จะออกไปด้วยควันกลิ่นไม้ จันทน์ ซึ่งลอย
ขึ้นจากอ่างสำหรับเผาไม้ จันทน์ เปนวง อันมีสี
ฟ้าบาง ๆ ก็ยังดูเหมือนว่าคล้ายกับกลิ่นใน
สมัยสัตว์รวมที่สาม ก่อนกาลในปัตติมานัน มัน
ทำให้ชาวรู้สึกเส้นประสาทไม่ปรกติอีกด้วย ทำ
ให้ชาวรู้สึก คล้าย ทั่วว่า เขาเคยเข้ามาในที่
โดยมิได้รับอนุญาต ทำให้ชาวรู้สึกตัวสั่น—
สั่นและใจหวั่น

เขาสั่ง ในเมื่อมันที่คลุมประตูอันมีส่วน
บนโค้งนั้น เผยออก จากกัน โดยมีเสียงดังกรึก
เกิดจากวงทองเหลืองของม่าน และสีที่มาก
โมดก็ย่างเข้ามา เป็นชายที่ลึกลับกับชาย
คนก่อนที่เขารู้จักในปารีส บัดนี้ได้แต่งกาย
ตามแบบของชาวอาหรับในเครื่องทเย็บทำ
ด้วยไหมสีเหลือง เขาก็ให้เห็นเสื้อภายในอัน
ยาว ซึ่งทำด้วยผ้ามีสีลึกลับขาว สวมรองเท้า
หนังอย่างขนานางเงินบนเท้าเปล่า และเบื้อง
บนศีรษะของเขามีผ้า กลมกลึงทำด้วยผ้าบาง
สีส้มปกคลุมมาเรียบ ๆ ม้วนตรง ๆ ที่หูของเขา

ทำให้เขาดูแปลกคล้ายกับจะเป็นชาว อิหรียต์
ก็ค่อนข้าง จะ ชราภาพ ก็ค่อนข้าง จะเป็น
อมนชัย

ไม่แต่เพียงเครื่องแต่งกายเท่านั้น ยังทั้ง
เนื่องด้วยเขาสวมเครื่องแต่งกายนั้น เขาจึงมี
ระเบียบกิริยามารยาต ขนบธรรมเนียม ลัทธิ
คำพูด และสภาพ เปนวิญญูณอีกคน
หนึ่ง ด้วย เปน ซากิ กิริยา และ อุปนิสัย อีก
อย่างหนึ่ง

กระนั้นด้วยคำที่เนิ่น ในปัตติมานัน ไคและ
โดยปราศจากเหตุผลนั้น ก็ให้หลุดออกมาจากริม
ฝีปากของชาวอาหรับผู้นั้นเป็นคำแรกว่า

“อินคิที่ไคพยท่าน มาควิสที่รัก”

อีกครั้งหนึ่ง สักก็เปน ชาววันคก ที่เคย
สำเนียง ของเขาเป็นสำเนียง ของชาว ฝรั่งเศส
พร้อมทั้ง ซากิ กิริยา ของเขา และการต้อนรับ
อย่าง อ่อนน้อม เปน อินคิที่ด้วย เขามีความ ประ
เปรี้ยวอ่องไว้ใน ขณะที่เขา จมมือ กับอินคิที่ผู้มา
เยี่ยมเยียนตามถึงเพื่อนผู้ที่สนิทในปารีสพลาง
กล่าวซ้ำถึงความยินดี ของเขาที่ ไคพยกับท่าน
มาควิสอีก.....” ฉันทวังว่าท่านคงจะ
อยู่ราวสองสามอาทิตย์?”

“ฉันคิดว่า ราว สองสามปี ฉันทูกักขัยมา
อยู่ยัง ซาสลีเชอร์ กาทวิก”

พ.ศ. ๒๔๗

ดีดี มาห์ ไมอูท

“ฉันยินดีมาก โปรดคิดว่าบ้านของฉัน คือของท่าน และท่านจะต้องมาเที่ยวบ้านในประเทศอื่นของฉัน เราจะไปล่าสัตว์ด้วยกัน ถ้าฉันมีกำลังพอ ท่านทราบดีไหม” — กล่าวเป็นเชิงออกตัว — “ฉันแก้ตัวลงทุก ๆ ปี”

“คุณท่านไม่แก้เลย”

“โอ—นั่นเห็นจะเป็นเพราะฉันระมัดระวัง ถนอมตัว ของฉันเอง ฉันอาจรักษาตัวของฉันให้ดีกว่าคนอื่นอยู่เสมอ”

“ท่านทำได้อย่างไร ?”

“เมื่อฉันมาอยู่ที่นี่ในอดีตรับ ฉันพยายามทำทุกอย่างที่ฉันทำได้ ฉันรักษาร่างกายของฉันให้กระชุ่มกระชวยทุก ๆ วันโดยทำงานเบา ๆ ใช้ความคิดแต่เล็กน้อย คิดในสิ่งที่ฉันพยายามทำร่วมกันเช่นนั้น ทั้งสองอย่างเป็นเครื่องประกันรับรองไว้สำหรับความสุขตลอดวันวาร”

“เป็นวิชาแปลกวิญญานของชาวอาหรับหรือท่านสิ”

“มิได้ มองสิเออร์ เลอมาควิส เป็นแต่เพียง ทรรกวิทยา ที่ ประเทศฝรั่งเศส ได้ สอนให้ฉัน

อีกครั้งหนึ่งกับท่าน หวลกลีบมาพูดถึงความเย็นไปในปารีส แต่ความกระวนกระวาย

ในใจกับความรู้สึกที่ว่าตัวเองเป็นผู้ที่มีประโยชน์ให้มาของโรเจอร์ เทอวิลลามอนั้น กลับคืนมาอีก เมื่อสติคิดลง การโยก เล็ก ๆ ที่ได้ออกของเข และในไม่ช้าเมื่อเสียงสงบลงแล้วหญิงสาวผิวเหลืองจึงตั้งท้องกำลังรุ่นสาวก็ย่างเข้ามาตามทวารเบื้อง เขาพูดกับเจ้าหล่อนอย่างเช่นนางกลีบ ประทุมาคือ นางในชาเรมว่า

“เธอคงมีอะไรจะมาให้ฉัน” เขาสั่งแล้ว

พูดว่า “สหายใหม่” กับชาวฝรั่งเศส ๆ สันคีร์ยะแล้วทนายวิชาการเข็นมวนหนึ่ง

นางกลีบ ประ ทุมา จักแรงใส่ น้ำในหม้อบรรจุยา ลงใน ช่อ แล้ว นำส่งไปให้ ผู้ เป็น นาย พลงดิธกัน ไม่ ชัดไฟในนมอ่อนเร็วว เล็กของหล่อน สักยาม ยมอย่างมี รส สักตัว ยมตามนิสัย เขาจับมือของหล่อนแล้วก้มลงจูมพิศกด้วยริมฝีปาก แล้วสั่งให้ หล่อน ออกจากห้องไปโดยพลัน ๆ

“พูดถึงเรื่องงานเบา ๆ ของท่าน” ชาวฝรั่งเศสพูดขึ้นโดยฉับพลันให้ว่าแจ้ง เมื่อเจ้าหล่อน ออกจากห้องไปแล้ว “นางกลีบประทุมาน เป็นงานส่วนหนึ่ง ของงานเบา ๆ เหล่านี้ด้วยหรือ ?”

“โอ — มีความเปลี่ยนแปลงเป็นความ

สมร

กรรม

เขี่ยขึ้นในคำตอบ “ฉันคิดว่า ท่านจะว่า
อย่างนั้นก็ได้ อ้อ เรวใหม่ที่โพลัส มาร์ก
เป็นอย่างไร” และสีกก็ปล่อยให้การสนทนา
ย้อนกลับไปจนถึงสามัญสถานอันรุ่งเรืองแห่งยลา
วารี ซึ่งท่านมาวิสตอบอย่างกระวนกระวาย
ใจ พยายามที่จะเปลี่ยนคำพูดในความมุ่งหมาย
อันแท้จริง ที่เขามาเยี่ยมเยียนนี้ คือ แลดูลาฟ
ซามา

ในปารีส การออกนามเขี่ยถึง หล่อนใน
การสนทนานั้นก็เป็นของธรรมดา แต่ในทันที
ก็เหมือนว่าจะมีสิ่งไรซึ่งห้ามไว้ สิ่งนั้น
มิใช่ความกลัว และก็มิใช่เพราะความเกรง
ใจ มันค่อนข้างจะเป็นด้วยอากาศใน ห้อง
อันวิเวกเยือกอย่าง น่าสยของนั้น และ ยังเป็นสิ่งที่
เตือนให้รู้ถึงการสมาคมระหว่างคนต่างชาติ
ให้น่าพรั่นอกด้วย ซึ่งเขาห้ามไว้ ก็กั้น
มิให้เขาออกข้อหล่อน

โรเกอร์ ไกลูกขึ้นแล้ว ไก่กล่าวอ้อลา โอ
เรอว์ แล้ว ในเมื่อเขาเขี่ยถึงหล่อนในที่สุก

“มาตามฟามาเป็นอย่างไรบ้าง” เขาถาม
“สยาบัก” เป็น คำตอบ ที่เตรียมไว้
พร้อมแล้ว และสีกก็พลันไกลูกถึงเรื่องอื่น
“พวกรุ่นท่านต้องมารับประทานอาหาร กับฉันที่
เขี่ยเก็บ”

“ยินดี” โรเกอร์ เกอวิลลามอต พิมพ์
และอีกครั้งหนึ่ง ขณะที่เขาเดินออกจากห้อง
ของชาวอาหรับ เขาได้ตกลง สู้หัวแห่ง ความ
รำพึง อย่าง ประหลาด เป็น หัวที่ ลึก มาก
โดยปราศจากเหตุผลอย่างน่าหวัระ ในวัน
รุ่งขึ้นที่ โต๊ะ รับประทานอาหาร เขาจึงต้อง
ผันตัวเอง ลงมือวิยาบทให้เป็นปรกติ ก่อนที่
เขาจะมั่นใจว่าจะพูดถึงเรื่องนั้น

“ฉันหวังว่าท่านและ มาตามฟามาจะ
รับประทานอาหารร่วมกันในไม่ช้า” เขา
พูดพยายามที่จะทำเสียงของเขาเป็นปรกติ

“ฉันเสียใจ” สีกก็มาที่ โมกคตอบ
“เพราะเจ้าหล่อนไปเสียจากเมืองนี้แล้ว”

โรเกอร์ เกอ วิลลามอตลงยหน้าขึ้น เขาจำ
ได้ว่าเมื่อวันก่อนนั้นเองเขาได้ยินเสียงเจ้าหล่อน
พูด เขาแน่ใจ ที่เกี่ยวกับ สีกโกหก ความ
คิดอันนี้ทำให้เขารู้สึกขุ่นขุกใจ การที่ สีก
โกหกนั้นคงจะไม่ใช่เพราะ โดยตั้งใจ สีกก็มาที่
โมกคไม่เคยสำแดงร่องรอยเช่นนั้นเลยในปารีส
เป็นนิสัยของชาวควินออกที่จะต้องนิ่งหรือเมื่อ
ถูกเกี่ยวกับผู้หญิงลูกเมียญาติของเขา? แต่
เขาคิดว่า ชายผู้นั้นถือพระอาชลาณเจริญแล้ว
มีลักษณะภาพเป็นชาวยุโรป ถ้าเช่นนั้นจะ
เป็นเพราะ เหตุใดเล่า ความรู้สึกไม่สยบาย

พ.ศ. ๒๔๗

สี่ตี มาห์ โมชุด

ใจยังคงอยู่ พยายาม ชื่นชอบ ไล่ ความรัก
อันนั้นด้วยอำนาจหัตถ์กรวิทยา และนึกเขาระตัว
เอง และระมัดแต่เลือกลาติน — แม้ว่าจะยัง
เขาอาจพบถูกในการเรียกมันว่าความรัก—
และความกล้าหาญแล้วอันของพวกลาติน ซึ่ง
ทำให้เกิด ความ หิวแฉงในการ ตกลงใจว่าเขา
จะต้องพบกับฟ้าซามาให้จงได้ ไม่ว่าจะเป็ประ
การใดนั้นให้แก่ง่ายขึ้น — ถูกแล้ว เขา
จะต้องพบกับหล่อน เขาจะบอกหล่อนถึงกวง
ใจอันนั้นข้อนของเขา เขาจะจูบ ริมฝีปาก อัน
แดงของหล่อน

เขาได้บอก เช่นนั้น กับนายพันเอกแกรนจ์
แฮมป์ในเวลาเย็นวันหนึ่ง ซึ่งอยู่ในกรมทหาร
กรมเดียวกับเขา และได้เคยไปอยู่ในอาฟริกา
เหนือ เขามีได้บอกนามของหล่อน เขาเป็น
แต่เพียงถามว่า เขาจะไปพบ กับผู้หญิง อาหรับ
ผู้เขาได้รู้จักใน ปารีส และอยู่ใน อัลจีเรีย
นั่นเหมือนว่าจะห่างไกลไป จากเขาถึงพันไมล์
นั้นได้อย่างไร

“หล่อนให้ ทำท่านหรือ” นายพันเอก
แกรนจ์แฮมป์ถาม

“โอ — หล่อนจูบฉัน”

“การจูบนั้น หล่อนจูบท่านแรง หรือค่อย
อย่างไร ? บางทีทวนคือน้ำตาลของท่านคง

จะทำให้หล่อนจืดระจี้”

“ไปรออย่าพูดเล่นหน่อยเลย”

“โอโฮ” อีกฝ่ายหนึ่งหัวเราะ “ท่าน
เป็นผู้ที่สร้างทำเป็นคนที่ไม่ใช่หรือ ? เป็น
เรื่องที่เกี่ยวข้องกับหัวใจ ยิ่งงั้นเอง ?”

“เชิญหัวเราะให้พอใจเถิด แต่ฉันจะ
ทำอย่างไร ? ฉันควรเขียนจดหมายให้หล่อน
ไหม ?

“มีเมียอีกไหมในบ้านนั้น ?”

“สอง”

“ถ้าเช่นนั้นก็อย่าเขียนเลย นี่แหละ” — เขา
จดท้ายบ้านของผู้หนึ่งลงในกระดาษ — “บอก
ถึงความยากลำบากของท่านกับนางบียี เกนซา

“หล่อนคือใคร”

“ครึ่งหนึ่งหล่อนเป็นนางรับบำ และ ใน
เวลานี้ —”

“เป็นอะไร ?”

“ในเวลานี้ หล่อนมี อาชีพใน ทาง เรียก
เธอคำบ่วยการจากพวกหนุ่มหน้าโง่ — เช่นท่าน
เป็นตัวอย่างเป็นคนว่า หล่อนรับปฏิบัติการ
ใต้เท้า”

โรเจอร์ พยนาบ บียี เกนซาใน ร้าน เล็ก ๆ
ร้านหนึ่งเต็มไปด้วยของขาย ขวดแก้วใสเล็ก ๆ
แก้วรูปต่าง ๆ ภาควถ และคอสสามตึก หีบ

เขี้ยว อย่างแปลก เจ้าหล่อนมีร่างใหญ่ มีอายุ
แล้ว ซึ่งความหนาของดวงตาและจมูก กับ
ริมฝีปาก ที่หนาในส่วน รูป ของ เจ้าหล่อนนั้น
แสดงว่าหล่อนมีเลือดเป็นพวกนักโกร ซาติชทาน
ผสมกับเลือดอาหรัย

เจ้าหล่อน ตักคำ อธิบาย อย่างละล้าละลัก
ของเขา โดยหัวเราะ ซน

“โอว ” หล่อนร้อง. “ ร้ายมันก็
ยอมมี เขียวร้าย หมา มันก็ยอมมี สกุด คำ
และพวกฝรั่ง เส่ก็ยอมมี คินหาราคะ ” หล่อน
มิได้ พยายาม ซ่อน ความ คิด ของ หล่อน เลย
“ นามของผีหญิงและสามีของหล่อน ”

เขาบอกหล่อน

“ เจ้าคริสเคียนเอ๋ย ฉันทะพูดกับหล่อน ”

“ แกมีอายุอย่างไร ”

“ จงเขาไม่ ค่อยพวกชายฉัว ” ยัยเกนชา
หัวเราะ “ แต่ จง ไว้ ว่า จง ใน ผู้ ที่ มา ชาย
น้อยและ แร่พลวง ” หล่อนชักคอสามทิก “ ฉันท
จะบอกให้ ท่านรู้ ว่าหล่อนตอบอย่างไร ”

เนื่องด้วย ความรู้ สัก ะคน กับ ความอาย
และความประหม่า เชิง หึง สัก ครึ่งหนึ่ง เชิง
กลัวเกรง ครึ่งหนึ่ง ที่ทำให้ ไรเกอร์ เกอ วิลลา
มอด ไม่ไป หา สัก ใน ระหว่าง อาทิกย ดัค มา
สัก เชื้อ เชิญ เขาหลายครั้ง แต่ชาวฝรั่งเศส

ปฏิเสธเสียเสมอโดยอ้างหน้าที่ราชการ

ครึ่งหนึ่ง ค่อมมา ในเวลาบ่าย ซึ่งอากาศ
ร่มชุกชมิวไปด้วยเมฆหมอก เขาเดินไป
ตามทางในถนนกรุงก โดยเชื่อมั่นในความ
รู้ สัก ถัดลง เขาเดินไปใน ทาง ตรอก มีก
ผ่านหน้าบ้านของชาวอาหรัย เขานึกสงสัย
ว่าหล่อนจะให้ รัยข่าวจากเขาแล้วหรือยัง และ
จะตอบเขาว่า อย่างไร เขาแล เล็งดู ที่ประตู
ประตุนั้น ว่าพยายาม ที่จะ แล ให้ ทลเข้าไปด้วย
ความกระตือรือร้น กำหนัดอันแรงกล้าของเขา เขา
ครุ่นคั่ง ถึง หล่อน เห็นดวงตา สัก อันใส
แจ่มของหล่อน ริมฝีปากอันแดง ดวงหน้าอัน
คมคายแลฉม แฉ่มซ้อย อ่อนหวาน ของ หล่อน
หวลระลึกลงเหตุการณ์ ที่เป็นไปในชั่ว โด
ทำให้กายของเขาเร็งร้อนไปด้วยความกระตือรือ
ร้น เขายังคงแลเล็งที่ประตู เขาแลเห็นประตู
นั้นเผยออก มีคนใช้ ผิวดำนำหน้าและตาม
หลัง สัก สามคนออกจากบ้าน ทั้งสาม
แต่งกายคลุมหน้า แต่เขาแน่ใจว่าคนหนึ่ง
คือฟาชมา เขาจำอาการเดินสองเหมือนคนถอก
ไม้ ไหวของหล่อน สำเนียงเสียงหัวเราะเบา ๆ
ขณะที่เขาหล่อนยื่นเงิน เหรียญหนึ่ง ให้ กับคน
ชอทาน บักคัส ซึ่งสวมเสื้อผ้าข่านขาว ทัก
ถึงแม่มือชอทานอยู่ โดยพุกอยู่ ในคำบอกว่า

พ.ศ. ๒๔๗

สิดี มาห์ โมฮุด

“โควน ซร่าห์ อู อีร์ยา — กีน, คิม และวัง”

สิดีทั้งสามเดินเลยวไปตามถนน ในขณะ ที่คนใช้ชื้อมออันยืนนอก แหวกทางในระหว่าง ฝูงคนอิลยิเรียน และยิวมอรรอโคตพลุกพล่าน

“หลักทาง โอ วงศ์สเรส” พวกคนใช้ ร้อง “หลักทางให้ครอยครว ของสิดีมาห์ โมฮุด”

“ผู้เคร่งครัด ที่สุดใน สาสนามหะหมัดนิ กรชน” คายิวแก่ผู้ขายของอยู่ในร้านพุ่มพำ อยู่ทางซ้าย ของเสาเหล็ก พลัง สักเกลียว กำมือหนึ่งไปทิศตรง สามเนินแพะ ของกิมให้ นิมลทินจาก ทวงค่าที่ ชั่วร้าย แล้ว ทอยคำถาม ของโรเกอร์ เทอวิลลามอตัวว่า “หล่อนคง จะไปเยี่ยมญาติเป็นแน่ วันนั้นเป็นวันเลี้ยง ขอ พระผู้เป็นเจ้า จง ประสาทพร ทุกสิ่งอย่างของ หล่อน ขอหล่อนจงเจริญกัย ท่านสิดี เก่า กัยจำนวนเส้นหนวดของข้าพเจ้า”

ท่านมาควิสแลเล้ง ตามไปด้วยความอาลัย อารมณ์คลุ้มคลั่งแผ่อยู่ในโลหิตของเขาจนชาย ช้วน เขาเดิน ตามไป จนถึง ครึ่งทาง ของถนน แต่ระคะ วิตอินยืนมลทินหมองมัวของเขา ทำ ให้ความ กำครก เคร้า ครอยจำเขามาก ยิ่งขึ้น เขาหันกลับ

ในเช้าวันรุ่งขึ้น เขารู้สึกบรรเทาความ กระวนกระวายลง เมื่อเขาเห็นทหารวัยใช้ ของเขา นำ ยี่สิบเกนซาเข้ามาในห้อง

“คิน ยอก กัย แลเลลาฟาซามา แล้ว” เจ้า หล่อนว่า “หล่อนส่งข่าวมาให้ท่าน — สอง ประการ —”

“ว่าอย่างไร?”

“ข้อแรกคือ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นมาแล้ว นั้น เปรียบเหมือนเมฆหมอกที่เลือนลอยลับไป และข้อสองว่า เจ้าหล่อนผู้นำตัวของหล่อน มาของอยู่ในหิวทอม และเปลือก นั้น ย่อม จะ ดำเนินไปโดยปราศ จาก กลิ่น อัน แวง กล้า มิได้” แล้ว ยี่สิบ ก็หัวเราะ เอนตัวไปมาด้วย ความร่าเริงจนถึงแก่แข็ง และทำให้ ออวัยระ อันอวยอวนของหล่อนถึงเนียบนายชน

“หมายความว่ากระไรกัน?”

“ข้อแรกนั้น ก็แจ้งอยู่แล้ว คือโอกาค ผ่านไปเสียแล้ว เอ๊ะ? โอกาคสำหรับอะไร? ท่าน ต้อง รู้ ก็ และ ข้อ สอง นั้น เจ้าหล่อน หมายความว่า ในระหว่างหิวทอมและเปลือก คือในระหว่างภรรยาสี่คนสองคน แลเลลา เมอร์ เย็ม และ แลเลลา เน ฟุสสา เบนต์ ภาอก หล่อนจะ ปล่อยให้กล่าฟ้านคราย — อ่า — กลิ่น เหม็นนั้นที่เคี้ยวหรือ? กลิ่นแห่งความสงสัย

สมร

กรกฎ

คล้ายกับจะเป็นภัย โอวาท โอวาท พ่อ
คริสต์เคียน พระเจ้ามิได้ประสาทเพือนบ้าน
แก่เราเลยนอกรากดวงทางทั้งสอง”

“กลับไ้หาหล่อน” ชาวฝรั่งเศสพูดขึ้น
“แล้วบอกกับหล่อนว่า—”

“ค่าจ้างเท่าไร?”

“นั่นแน่” เขาส่งเงินค่าจ้างให้ “บอก
หล่อนว่า—”

“ฉันรู้แล้ว ข้าหล่า แมลงวัน ย่อม
รู้จักหน้าคนขายขนม”

สามครั้งใน ระหว่างอาทิตย์ถัดมา ยิบ
เบนชาไป ที่บ้าน ของ ลีคี่ มาที่ โมออค และ
สามครั้ง เจ้าหล่อนกลับมามาหาไรเกอร์ เคอร์วิล
ลามอค ด้วยคำตอบอย่างเดียวกันเสมอ คำ
ตอบเปรียบเทียบเป็นปริศนา คำตอบที่ปฏิเสธ
และคำตอบ ของหล่อน ครั้งหลัง เป็น คำตอบ ที่
คมที่สุด “เพราะ”—ยิบ เบนชา กล่าว—
“เจ้าหล่อน ขอเตือนให้ ท่าน จำไว้ว่า ผู้ที่
ฉลาดนั้น ย่อม รู้ว่า เขาปฏิเสธ โดย กระพริบตา
เท่านั้น แต่ ข้าย คน ใจ นั้น ย่อม รู้ ด้วย เท้า
ที่ เตะ ”

“แกโกหก” ไรเกอร์ ร้องหน้าซัดขาว
ด้วยโทสะ

“เป็นความจริง—ในนามของพระเจ้าหล่า”

“หล่อน—หล่อน—”

“โฮ” ยิบ หิวเราะ “ปรากฏว่าเจ้าหล่อน
ล้มท่านเสียแล้ว จงล้มหล่อนเสียด้วยเถิด
ขอยกกันไว้ดีกว่าแก้หนา—นั่นเป็นความฉลาด”

“จง กลับไป”—เขา พูด ละล่ำละลัก—

“บอกกับหล่อนว่า—”

“ไม่เอา” ยิบ เบนชา สิ้น ศีรษะ มีแว
แห่งความสงสารปรากฏอยู่ในดวงตาของหล่อน
“ฉันขอเงิน” หล่อนว่า “และฉันไม่ขอ
พวกคริสต์เคียน จงถือเอาค่าทำนายนัน เป็น
ของที่ดีใน วันที่ ตัดสินใจ—จงฟัง อย่าพยายาม
ทำสิ่งที่เขไปไม่ได้ จงมาหาฉันเมื่อความ
ปวดร้าวชอกช้ำ กับ ความกระหาย วายวอดกล
แล้ว ใน อลันเรีย ยังมีหญิงอื่นอีก”

ยิบ ก็ละเขาไปใน ระหว่าง ที่ เขากำลัง ยืน
ยั่ววน ซึ่ง ทำให้เขา หัวอกร้าวสลาย รวกับ
เป็นไข้ ถ้าแห่งพิสดารนั้น ดูเหมือนว่า จะ
หกตัวเข้ามา ยิบ ศีรษะ, ลูกตาและวิญญาณ
ของเขา ก่อนที่เขาไม่เคยรู้สึกแห่งความทุกข์
ส่วนตัวอย่างมีรูวายนเลย น้อยครั้งที่เขามิได้
สิ่งใดสมกับ ความประสงค์ ยิบ เขาไม่ได้
แล้ว เขารู้สึก และเขาก็ยังจะขึ้น นาย
พันเอก แกรนด์แซมย่นัน พดถูก ที่ว่าหนวก
สีน้ำตาลของเขาทำให้หล่อนจกระจ ไม่จริง

พ.ศ. ๒๔

สติ มาห์ โมอุต

ไม่จริง มันจะเป็นไปเช่นนั้นไม่ได้ ยางที่ เข้ามา เขารู้สึก อีก ครั้งหนึ่งว่า มันจะ
พายุมา คงจะเป็นแต่เพียงเกล้งเขา ทรมานเขา เป็นไปไม่ได้ ที่จะพูดถึง อะไร ก็ตาม นอก
คามนิสสัยของหญิง ทำไมเล่า เขารัก จากพูดถึงสถานที่ ซึ่งเป็นการสะดวก่ายกาย
หล่อน — นี่เป็น ข้อ สำคัญ ของ เหตุผล และ ในการโกหกของคนขาวในการสมาคม
หล่อนก็จะรักเขา ”

“ฉันรักหล่อน ” เขาพูดออกมาถึง ๆ
“และหล่อนจะต้องรักฉัน หล่อนจะต้อง ”

อีกครั้งหนึ่ง เขารู้สึกว่า หึงนั้น คล้ายกับ
จะยับยเขา เขารู้สึกอยากจะทำนอกนอกประค
มิ อะไรในตัวเขา ยิ่งทำให้ แสง หาดอากาศใน
ที่ว่าง เมื่อออกนอกบ้าน เขารู้สึกว่าความ
จำเอน ยิ่งทำให้เขาไปหาพายุมา ทันที ที่
เหมือนว่า ความจำเอนนั้น จะเป็น ข้อ ที่ สำคัญ
มีความใคร่ในหัวอกของเขาที่จะใคร่ได้ความ
งามวันออกของหล่อน มิใช่เป็นเพราะระคะ
จิตอันทำให้เขิกยาน ความกระหายเช่นนั้น
ได้ผ่านพ้นไปแล้ว กับ สวรรณจิตในแห่งชาลุน
ในปารีส ความ กระตือรือร้น ที่ มีอยู่ในตัวเขา
เวลานี้คมกริบประกายทลายที่ลิ้นใหม่ ออกของ
เขาเกรียมถึงไฟ ที่ใหม่ ย้ำ ฉะนั้นเขาจึงไป
ยังบ้านใน ถนน จังจก เขาจะไปหาหล่อน
ในวันนั้น เขาจะพบกับหล่อน —

“แต่เมื่อแขกชาติซุซา นำเขาไปยังห้อง
ชั้นบน และ ในไม่ช้า สติ มาห์ โมอุต ก็ยัง

เขารู้สึก อีก ครั้งหนึ่งว่า มันจะ
เป็นไปไม่ได้ ที่จะพูดถึง อะไร ก็ตาม นอก
จากพูดถึงสถานที่ ซึ่งเป็นการสะดวก่ายกาย
ในการโกหกของคนขาวในการสมาคม

“ฉันมีอะไร ” เขาตอบคำถามของ
อีกฝ่ายหนึ่ง “เราจะต้องทำอะไรอีก ที่ต้อง
เพินิน ท่านทราบดีไหม ”

“ยางที่ ท่านจะรับประทานอาหาร ร่วมกับ
เราในวังพรุ่งนี้ได้ละกระมัง ”

“เป็นนี้ ”

เขาไม่อาจจะพูดอะไรอื่นได้อีก แต่เป็น
ครั้งแรกที่เขารู้สึกเป็นสัทกับสติ เขาคิดว่า
สติแขกอาหรับผู้มีชื่อนิวยันมีรูปร่างเล็กคั้น มี
สติอะไร กับหญิงที่เขารัก ?

ในราตรีนั้นเขาอนไม่หลับ เขาทนนิ่ง
และนอนไม่ไหว เขาอยากที่จะยืนอยู่นิ่งได้
เขาฟังสงสัยใจ ใน ความคิดอันบ้า ที่จะวิ่งไปย่าน
สติ ฟัง ประทุ แล้วลุกพายุมาด้วย อำนาจ
พลการ

ความรัก ? ถูกแล้ว แต่ยังมีรักความ
ทรมานความใคร่ของเขา ความไม่ใส่ใจของ
เขา เจ้าหล่อนได้ปฏิเสธเขา ความใคร่
เศร้าได้เหลืออยู่ในความคิด ที่ จะยังกันสัดก
ใจใน ความกำครดเศร้า เขาจำต้องถอน

สมร

กรกฎ

รักษา เขาจำต้องโน้มนำนาถ ของเขามา ผ่านเขาไปเช่นฟองน้ำ

ทำการนั้น ความคิด ขณะ ที่เขาเดินไปมา
อยู่ในห้องนั้น กลับ เป็นของที่ยากจะฝันไม่
นัก ฝัน

หลังจากคืนที่เขานอนไม่หลับนั้น เขา
เดินไปมาอยู่ในถนนจึงพัก โดยมากในเวลา
เย็น เพราะเขารู้ว่าพวกอาหรีบนั้นไม่มีใคร
จะออกจากบ้าน จนกว่าความร้อนของทิวา วัน
นั้นจะ ได้เย็นลง

มีร้านเล็ก ๆ มีคนมีมานั่ง เขาซื้อ
ของที่เขาไม่ต้องการจากร้านนั้น มีร้านกาแฟ
อาหรีบ อยู่ด้วย ซึ่ง เขานั่ง พักผ่อน จน คึก
พลางดื่มกาแฟชม มีร้านขายหนังสือ ซึ่ง
เขาซื้อหนังสือ ฮีเบอร์ และ อาหรีบ ที่ เขา อ่านไม่
ออก นัยตาของเขาจึงเฝ้ายออยู่ที่บ้านนั้นเสมอ
เขามองไกลไปเสีย ซ่อนอยู่ในที่มืด เมื่อ
ลี้ลับ ออกจากบ้าน หรือเข้าบ้าน เขา รู้สึก มี
หวัง อยู่ เสมอ คือ ลึกลับ แสง กับ ความ
กระตือรือร้น ของเขา

เขากลายเป็นคนที่ชาวบ้านแถวนี้รู้จัก
พวกชาวตัวนอกพากันยกไหล่ เขาไม่เอา
ใจใส่ เขาพวกหมกมุ่นกับงานเช่นเดียวกับ
พวกขี้ทมิฬหลักข้อหนึ่งว่า พวกศาสนาคริสต์
ทุกคนเป็นบ้า เมื่อมีเรื่องราวอะไร มันก็

“แกสังเกต เห็น เขาใหม่ ?” อัสซาร์
ชีราฟา คนขายของชาติยิวพบกับชาวอียิปต์ ทาส
ผู้รับใช้ ในการสืบทอดภาระของลี้

“เห็น เขามาที่บ้านนายเป็นเวลา”
“เขาต้องการ อะไร ?”
“พระอัครทูตองค์เดียวเท่านั้นที่ทรงทราบ”
“อา—อัยพวกฝรั่งเคส.เป็นบ้าทุกคน”
“พระอัครทูตทรงสร้างเขามาอย่างนั้น”

“จริง” คาบิวดอนหยาบใจ “ชาลตอน
อัลคิม มาลากี้ แอชซาร์ก็—ขอเทวดาแห่ง
ความสงสารจงทำให้เขาสงบเสียบ้างด้วย”

กระนั้น ความ ทรมาน ก็ยิ่ง เพิ่มขึ้น กับ ไว
เกอร์ เกอ วิลลามอต เขาก็คิดถึงหล่อนทั้ง
กลางวัน และ กลางคืน นัก ฝัน ว่าเขาได้
สนทนากับเจ้าหล่อนในเรื่องนั้น คือ อวสานใน
ความรัก เขาจะให้หล่อนหยอก เขาจะพูด
กับหล่อน เมื่อเขาเห็นหล่อน ไม่น่าพาเขา ถ้า
หล่อนจะมาคนเกลียดหรือมากับแลลลาเมอร์เบีย
และแลลลาเนฟุสตาเยนต์ก็อาศัย ก็ตาม เขา
ไม่หวั่น ความตกใจในข้อนี้ยังคงดำรงอยู่
เกือบจะเป็นไปโดยปราศจากราคะ แต่ใน
เวลาเย็นวันหนึ่ง เมื่อหล่อนออกจากบ้านกับ
ภรรยาอีกสองคนของลี้ มีท่าสนนิโคโรเป็นผู้

พ.ศ. ๒๔๖.

สถิติ มาห์ โมอุค

คุม อีกคน เอาเขาทำอาหารกินของหล่อน
ได้นั้น เขามะเหล่เพคะไรไ้เลย

เขาแลเห็น นัยา แลฟ้าใสแจ้ว ของหล่อน
เห็นอชายฉ่ำกลม แลข้อทั้งคั่นนั้นมองดูเขา
แลเล็งดูเขา แลข้ามเข้ามาแล้วเจ้าหล่อน
ก็กำนิรข้อไป

เขาพยายามจะลุกขึ้น แรต ภารด
เขาพยายามจะพูด แต่พูดไม่ออก บัม แล้วย
ก็จะมีอะไรอย่าง ขอมือเหล็กขยับตัวขยับคำ
เค้นคอเขา

“คราวนี้เมื่อฉันเห็นหล่อน” เขาพูด
กับตัวเอง “ฉันจะพูดกับหล่อน”

แต่เขาก็เห็นหล่อนอีก และก็มีความ
จะพูดไ้ อีก มีความคิดว่าเขาไปใกล้หล่อน
เพื่อพูดกับหล่อน เขารู้สึกเช่นเดียวกับคราว
ก่อน เมื่อเขาไปหาสามีของหล่อน คือ
การใกล้ชิดกับคนต่างชาตินั้นเป็นสิ่งที่น่ากลัว
ซึ่งได้ห้ามเขาไว้ ประหนึ่งว่าฉกั้น ใน
อัสยิเรย์ สถาปนาที่ยกิริยาและความรู้ สึก
ของหญิงที่เขาเค้นว่าด้วยใน ปาร์สัน นั้น เป็น
เสมือนหนึ่งข้อเย็บเป็นเล่ม ของภาษาที่เขาไม่รู้
ดูเหมือนว่ายากที่จะขบขึงห่านางในคืนนี้ออก
ขึ้นได้ ที่เย็บเยาะ ใจแข็งและ โหดร้าย —

“ต้องการกาแฟอีก ด้วยหนึ่งใหม่ ครัย”

มัวส์ เบเลซ คนรับใช้ชาติยิวถาม

“ไม่”

“บาง ที่ ท่าน จะ ต้อง การ น้ำ มะนาว ละ
กระมัง ?”

“ไม่เอา”

เขาจึงคุยคนรับใช้ เขาลืมว่าชายผู้นั้น
คือใคร และเป็นอะไร เขารู้แต่ว่าอาหารขม
อย่างอกตนา ยาก ที่ จะ เข้าใจ ทวงตา อันมัว
และคำ ทำทาง ที่ ระคน กับความอ่อนน้อม
และ ความกั่นเค้นนั้น เขารู้เห็นชาวตัวนั้นออก
สถิติ เป็น สถิติ เขาเกลียดเกลียดคนเหล่านี้
เขา ทั้งประเทศนี้

ไรเงที่ อะไรสักงานหนึ่ง —

“โกจ — นอง เกอ กิว” กำยาน ของ
ไรเกอร์ เกรเบอเอง อดอก ชูว่อน ออก และจับคน
รับใช้คนที่หัว กิว” แล้วเขาก็รีบรุดไปด้วย
ความโกรธ จนตะ ออ

“ชายาห์” มาทพวเลข พูดอย่างฉลาด
ขณะที่เขาลุยหัวไหล่ข้ออกยก “พวกฝรั่งเคส
เป็นข้าทุกคน”

“แต่ทำให้เขาโกรธขึ้น” ในแมช ใน
โรงธรรม ซึ่งได้ แลเห็น ภาพ นั้น กางตัวระ
“เขาคงไม่กลั้มมาอีก”

“ถ้าเขากลั้มมา ฉัน จะ รุบเท้าเขา

สมร

กรกฎ

กรวยวามรผู้มีอำนาจ ถ้าเขาไม่ จ้มแมช
ยังมี ทากขาว ที่ฉันจะต้องเก็บให้ ได้สักห้าแ่ง
กิน ”

แต่ท่านมารควิสักลิมมาในวันรุ่งขึ้น แล้ว
สั่งให้เอากาแฟมาให้ คล้ายกับว่าไม่มีเรื่อง
อะไร เกิด ขึ้น เลย เขา นั่ง นาน ตั้ง ชั่วโมง
ทอดคางข้ามถนน เพ่งอยู่ ที่ ตรงบ้าน เขานั่ง
และจ้องดูจนกระทั่งกลางคืน จนกระทั่งพระ
จันทร์ขึ้นกระดกไขแสงทางทิศใต้ เอียงอาบ บ้าน
นั้น ด้วยแสง อันนวลประภา จนกระทั่งที่ละ
เล็กละ น้อยจนนั้น ว่าเงาจากฝั่งชน และ
ศัพท์สำเนียง ของการแลกเปลี่ยน สิ่งของ และ
การค้าขายก็ค่อย ๆ จางลงเลือน ๆ และ ไม่มี
ผู้ใด เหลือ อยู่ใน ถนน จึงจาก นั้น เลย นอกจาก
มัวส์ แลเชซ คนรับใช้ อาศัยปากหาอยู่หอบ ๆ
และแกลังกองงานลงเป็นเสียงกึ่งเตือนให้ชาว
ฝรั่งเศสรู้ว่า ถึงเวลาแล้วที่คน ผู้ ไม่ใช้โซมย
เขาเข้ามาอนกันแล้ว

“หาว่า โซ ” คนรับใช้ อาศัยปากหา
มัวส์นั่งลงแล้วหลับไป เงาตัวของเขาคว
ส่ายไปส่วอยู่ในร้านสีม่วง และ โรเจอร์เคอ
วิลลามอดก็ยังคงคอย นั่งแน่นิ่งราวกับทรา
อสุภ คงหน้าเคร่งขรึม คล้ายกับสัตว์เท่า
มีความระทมทุกข์อยู่ในดวงกรรมผล และมี

ความเยือกเย็นอย่างประหลาด

ในยามวันรุ่งขึ้น เขาไปหาบิเเกินซา
ไค้แย้งกับหล่อน วิงวอนหล่อน และในที่สุด
หล่อนยอมกับเขา คำพูดของหล่อนฝังมัน
อยู่ในสมองของเขา

“แลลลา ฟาซมา ลิมท่านเสียแล้ว คนนี้—
ในเวลาคึก — หล่อนนัดพบ กับญาติ ของหล่อน
สักแอบที่เอลลาดีฟ ฉันรู้ ใช้อย่างไรนั่นหรือ?
เพราะฉันเองเป็นผู้จัดการการนัดพบ ฉันเอง
ทำให้ สีนยล นางกลียประทุมมา และ คน ยามเฝ้า
ประตู ฉันเป็นผู้ ให้ สีนยลคนในบ้านลัชมภู
ข้างซ้ายร้านขายของ กระจุกกระจิกนั้นให้เย็บ
ประตูไว้ สักชั่วโมงหนึ่ง และให้ ยักหน้าต่าง
ภายในเสียละ —” เจ้าหล่อนหัวเราะ —

“ให้ ยักนัยตาและปากของเขาเสีย เอ๊ะ ? ท่าน
ว่าหล่อนรักท่าน ? หล่อนจะรักท่านทำไม?
ความรักของคนฝรั่งเศสนั้น — โอว่าที่ โอว่าที่
เปรียบเหมือนนกฮูกที่พองตัวของมันเอง ไป
ดูซิ พ่อหน้าโง่ ถ้าท่านไม่เชื่อฉัน บ้าน
เล็ก ๆ ลัชมภูที่เด่นออกมาบนถนน ท่านคง
หาพบ ”

นั่นโรเจอร์ จึงคอยดู นั่งซ่อนอยู่ใน
ที่มืดอันเหมาะ จนกระทั่งในที่สุดประทุมมา
ของลัคมีมาที่ ไม่ออกเย็บออก

พ.ศ. ๒๔๗

สี่ตีมาห์ โมอูก

มีผู้แต่งกายขาวบ่งออกมา หล่อนวิ่ง
เกินข้ามถนน หล่อนเคาะเขา ๆ ประตูบ้าน
สี่ชัมกุ ประตูบ้านนั้นเปิดออก และที่
ขบวนประคองแสงเกอน โรเจอร์เกอวิลลา
มอคเห็นชาวอาหรับหนุ่มมีหนวดเครา แต่ง
กายด้วยเครื่องสีแดง และเห็นอาหรับหนุ่ม
ผู้นั้น กางแขนออก แล้วโยนเจ้าหล่อน เข้าในวง
แขน ไก่ยืนเขาพูดภาษาอาหรับอยู่ในลำคอ
ซึ่งเขาไม่เข้าใจ แต่เป็นคำพดลที่เขาคิดเชื่อ
มันว่า ระวังไปด้วยความรักภักดีจนสวาสต์
อันมีซิกตุง

ในหัวใจของเขามีความใคร่ในชาฎกรรม
เกิดขึ้น แต่แล้วมันก็ผ่านไป โดยความ
กึกของเขากำจกเสีย ซึ่งใกล้ให้เขาอยู่ใน
สถานะของการปราศจากความรู้สึก ซึ่งความ
โศกเศร้าเกิดขึ้นของเขา ก็เหมือนว่า จะนองขึ้น
คล้ายกับกระแสน้ำขึ้นของมอญกุ

เขาไต่ขึ้นเสียงประตูในบ้านนั้น ยักเขาลก
ขึ้น โยนเงินลงบนโต๊ะหินอ่อน เขาเดิน
ไปในความมืดของราตรี ทวงกรรมผลของเขา
เห็นผาก และแข็งและว่างเปล่า เขาลัง
แก่นอนหลับสนิท ปราศจากนิมิตฝัน

ในวันรุ่งขึ้น เขารับประทานอาหารเช้า
เอื่อย ๆ คล้ายกับเครื่องจักร ทำการที่เกว

กับกรรมทวารตามหน้าที่เรื่อย ๆ แล้วจึงใน
เวลาเย็นวันนั้น เขาไปหาสี่ตีมาห์ โมอูกที่
บ้าน ความรักของเขาตายเสียแล้ว ผลที่สุด
มีเหลือ ก็แต่เพียง ความเกลียดอย่างจริงจังเท่า
นั้น เป็นการหมกหมักที่จะทำให้ความเกลียด
ของเขานั้นเย็นลง และเขาคิดว่าสี่ตีมาห์ โมอูก
เป็นชาววันออก เป็นคนที่เจริญแล้ว? ถูก
แต่ ก็ยัง คงเป็น ชาววันออก เป็นผู้นับถือพระ
อาหล่า

“ยืนที่ใต้พิภพที่ท่าน” สี่ตีมาห์ โมอูก
ทักขณะที่เขาเข้าไปในห้องชั้นบน “เย็นวัน
นี้สบายดีมิใช่หรือ?” สี่ตีชีไปยังระเบียง
เรือน ซึ่งจากถนนเบื้องล่าง มีเสียงร้อง
เพลงของพวกซิมรกับขลุ่ยความขี้ต๊วงเวงขึ้น ซึ่ง
คอนปลายร้องรับลงเอ่ยด้วย เนื้อดำเย้ย
กำครวลมาส “สับขลุ่ยใหม่?”

“ช่างเด็ก ขอยใจ” ชาวฝรั่งเศสพูด
อย่างดังเล “ฉันอยากจะบอกกับท่าน ...”
อีก ครึ่งหนึ่ง เขาหัวเราะ เขาหัวเราะหัวหรือ?
เขามีรู้ มิได้หยดที่ระเบียงผก แต่
อย่างไรก็ตามก็ได้เย้ยขึ้นแล้ว มันดูเหมือน
ว่าจะพามาจากความไม่รู้สึกตัวของเขา แต่
สรวนไปทั่วเส้น ประสาทโดยรวดเร็ว และ น่า
สัพทล

ตมว

กรกฏ

“ว่าอย่างไร?” ชาวอาหรับถาม

“มันเป็นหน้าที่ของฉันในสถานที่นี้เป็น —
เป็นเพื่อนของท่านคนหนึ่ง —”

“อะไรกัน? คุณทำพลาดกลั๊ว” อีกฝ่าย
หนึ่งขม

“ภรรยาของท่าน — มาตามฟาชูมา —”

“หล่อนมีเรื่องอะไร มองสิเออร์ เลอ
มาร์ควิส” ดวงตาอันลึกถวิลงานนั้นฉายแสง
เยือกเย็นเหมือนจริงอย่างพิลึกเพราะที่

“หล่อน — ฉันเห็น หล่อน เมื่อคืนนี้ — กับ
ชายคนหนึ่ง — ชาวอาหรับหนุ่ม — หล่อน ..”

“นอกใจฉัน?”

“ถูกแล้ว” โรเจอร์เทอวิลดลามอดทหาย
ใจคล่องเข้า เขาคิดว่าสิ่งที่ร้ายนั้นได้ผวน
ไปแล้ว

ลึกมากที่โมอิกถูกแก้มของเขาด้วยมือซ้าย

“ฉันก็เอาใจใส่อย่างเหมือนกัน” ลึกพูด
ภายหลังที่โต้หยาบกันอยู่สักครู่หนึ่ง

“ท่าน” — เสียงของชาวฝรั่งเศสขึ้นดัง
แหลม — “ท่าน — อะไรนะ .. .”

“ฉันขอพูดซ้ำอีกว่า — ฉัน ก็เอาใจใส่อยู่
เหมือนกัน” กระแสเสียงของลึกเป็นเสียง
ปานกลาง ซึ่งเสียงที่เศร้าสลดน้อย
ในตอนปลาย

“และท่าน —”

“ฉันเป็นคน ที่มีอายุ อยู่ในวัยมัชฌิมแล้ว
ไฟราคะ ในตัวฉันก็มอดดับไปแล้ว ฉันได้
บำเพ็ญต่อชีวิต ของ ฉัน — ฉัน มิได้ ยอก กับ
ท่านครึ่งหนึ่งแล้วหรือ? ะมีอะไรจะทำแต่

งานเบาๆ ปล่อยสมองของฉันให้พักผ่อน
เป็น เครื่อง ประกัน ใน ความ สุข สำราญ ตลอด
วัน ฉันจึง ที่จะ ให้ ตัว ของฉัน เป็นคนหัว
เสีย นั้นจึงเป็นข้อที่ว่าทำไมฉันจึง ไม่ชอบ
ให้ ใคร มา กล่าวถึง ฟาชูมา — และ ลึก แอบ ก็ เอล
ลาทิฟ

“ท่านรู้ชื่อเขา”

“แน่นอน”

“แต่” — โรเจอร์เทอวิลดลามอดทรู้ สัก
พิศวง — “ฉันไม่เข้าใจ —”

“ฉันเป็นคน ที่ เก่ง ขรรม” อีกฝ่ายหนึ่ง
พูดต่อไป “เที่ยงธรรม ที่ สัก ฟาชูมา ได้
ให้ความสุขสำราญ แก่ฉัน รวยหนึ่ง หรือสอง
หล่อนไปรยปลายเงินและทองบนผืนผางแห่งเวลา
เป็นยี่สิบสองเข้ามาใกล้ของฉัน ฉันนั้นจึงรู้
ลึกชอบคุณหล่อน แต่หล่อนยังสาวยังมีควา
มใคร่และยังมีเล่ห์คร้าน ฉันนั้นหล่อนจึงนอก
ใจฉัน ฉันก็รู้ ข้างที่หล่อนก็รู้ด้วยว่าฉันรู้
แต่ท่าน มองสิเออร์ เลอ มาร์ควิส ทำไมท่านจึง

พ.ศ. ๒๔๗

สตี มาห์ โมอุค

รู้?” คำถามของเขาอ่อนโยนเป็นปรกติ พิมพ์

“บางที — อ่า — ท่านก็เป็นชู้รัก ของหล่อนละ กระมัง ?”

“เปล่า เปล่า”

“หรือพยายามที่จะเป็น?”

“เปล่าฉันขอรับรองต่อท่าน”

“ถ้าเช่นนั้น ท่านมีความรอบรู้ถึงตัว หล่อนได้อย่างไร?”

“ฉันยังเ็นไปพบเข้า” โรเจอร์เคอ วิลลามอตก่อนข้างจะหวน ๆ ยังขึ้น “และ — ก็เมื่อฉันเป็นเพื่อนของท่าน — ฉันจึงมาหา ท่าน และ.....”

“ถูกแล้ว ถูกแล้ว เป็นสิ่งที่น่าเสีย ใจมาก”

“ฉันเสียใจ” ชายฝรั่งเศสลูกชกจะไป

“รอก่อน เป็นที่น่าเสียใจ ฉันขอพบ ข้าง สำหรับฉัน สำหรับหล่อน และสำหรับ ชู้รักของหล่อนท่านไม่ควรจะรู้ ท่านไม่มี สิทธิที่จะรู้ ท่านเห็นไหมในข้อนี้ เห็น หรือไม่? เป็นเรื่องส่วนตัว — ระหว่างหล่อน และเขาก็ฉัน ไม่ได้ ไม่ได้” สตี มาห์ โมอุคสิ้นศีรษะ ท่านไม่มีสิทธิที่จะรู้ ท่านไม่ควรจะไปพบมันเข้าเลย”

“ฉันจะพยายามลืม”

ชาวฝรั่งเศส

พิมพ์

“แต่ — ท่านจะลืมได้หรือ? และถ้า ท่านไม่สามารถจะลืม จงคิดถึงเกียรติยศ ของฉัน เห็นไหมเล่า คนนอกบ้านของฉัน

รู้ — อ่า — ความน่าอัศจรรย์ของฉัน เราจะ ทำอย่างไร? มันต้องมีหนทาง”

“อย่างไรก็ได้ — อย่างไรก็ได้” อีกครั้ง หนึ่ง ความรู้สึกคล้าย ๆ กันกลับแผ่ซ่านไปทั่ว เส้นประสาทของโรเจอร์เคอวิลลามอต หยาก เหนือหอยก้อยบนผิวหนังของเขา

“อันก็มากที่ท่านเห็นด้วย และฉันเสียใจ — จริง ๆ — ที่ไม่มีหนทางอื่น”

และในช่วงเวลาหลังคริสต์มาส ชณะ ที่ชาวอาหรับเอนตัวไปข้างหนาน้อย ๆ มื่อ ขวาทายเข้าไปใน ม้วน ชายเสื้อ ที่เข้มซีกรัก เสอ โรเจอร์เคอวิลลามอตก็เข้าใจ ใน ครั้งหลังที่สุด เขาจับแหว่งความจริงจาก กวางคานันดำและเล็ก ของอีกฝ่ายหนึ่งได้ แต่มัน สายเสียแล้ว มันแทนขนั้นได้ทดวงแวงถึง หัวใจของเขา แล้วกลืนสู่ศกิจการที่เขาได้ มาเกี่ยวข้องด้วย ในเมื่อสตีมาห์ โมอุค เทลล์ เรียกคนโช ที่ไว้ใจได้มา และจัดการสั่ง ให้หาเคหะสถาน อีกแห่งหนึ่ง ซึ่งคง จะทำให้

เป็นที่ลงราย แม้แต่ท่านอธิการ ชาวฝรั่งเศส

สมร

กรกฎ

ผู้มีหัวอกหมายอย่างแหลม

เขารู้สึกหัวเสียน้อยๆ ในไม่ช้าฟ้าซบมา
ก็คงจะมา และเขาก็จะบอกกับหล่อน เขา
จะต้องคิดเขียนหล่อน และขอร้องให้หล่อน
รมั้ทรงวังในภายน่า และภรรยาอีกสองคน
ของเขาชื่อ แลลาเมอรีย์ม และแลลลาเน
ฟัสซาเนตคำอ้อก็คงจะท้าวเจ้าหล่อน และ
เจ้าหล่อนก็จะ ร้องไห้ — และเขาก็จะ ซอซใจ
เจ้าหล่อนมาก แท้จริง

ร่วมไม้ในสระ เรือนที่ก่อ
ด้วยอิฐ น้ำในบ่อ สตรี
รูปงาม สามสิ่งนี้ให้แก่
ความสุขสำราญ ซึ่งใน
น้ำหนาวก็อบอุ่น น้ำร้อน
ก็เย็นสบาย (ทีโตนเทค)

“อ้าหล้า” เขายักไหล่ เป็นเชิงค่อน

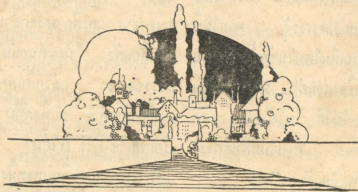
ข้างจะไม่รู้สึกเลื่อมใสสัก แท้จริง

ไม่มีสถานที่, ไม่มีโอกาส,
ไม่มีบรรณมาดลูกศิรักรใคร
ไม่มีหญิงแพศยามากล่อม
ใจชักชวนให้เสียคน ไม่
มี(คิง) จึงจะร้องไห้
ว่า นารีเป็นหญิงบริสุทธิ์”

เขาก็มีตัวลงจากกระเบียงเรือน เขามอง
ทิวแถวพวงกวีที่แต่งกายสำหรับมาในงานเลี้ยง
มีวลีย์แลซ์ ผู้รับใช้ สยดาเขา เขายิ้ม

“ขอพระอ้าหล้าทรงประสาทรพในงานเลี้ยง
ของท่าน โอ วงศ์อิสเรล” เข้าพ

“ขอท่านจงมีความสุขสำราญในกาลภาย
หน้า เช่นเดียวกับดิฉันคำอันอ่อนหวานของท่าน
โอ ผู้เคร่งครัดที่สุดในสุเหร่า” มีวลีย์คอย
ด้วยเสียงอันดัง.

บทพระราชนิพนธ์

ได้จากหนังสือพระร่วง บทละครนอกพูด คำกลอน

ขุนสุนทรภาศิต

รวบรวมน

ท่านนี้ใจก็เป็นที่สุด
สมควรเป็นยุครบิาท่าน

แต่ในส่วนราชการงานเมืองไซร้
จะผ่อนผันไม่ได้ ด้วยคันทา

จะยกข้อมเห่งกะเนงว่า
เครื่องทำลายภักดีไม่มีผล
พวกท่านก็คน เรา ก็คน
เมื่อยามจหนักต้องคึกคึกปราด

ส่วนตัวท่านเองไซร้ ให้ไว้
อย่าอวดก็แต่ปากนะท่านหนา
เราเป็นไทยไม่วี่ ซึ่งสัจจา
ท่านอย่าได้แค้นแกล้งใจ

จะบรรลือเพื่อบรรลิกัก

อย่าเพ้อคึกคึกก่อนการ

จริงอยู่เมื่อเจ้าขุนมูลนายท่านสยายใจ,
เราผู้เป็นไพร่ก็พลอยสยาย.

ดูข้ามุ่งจิตคิดให้
ทวยไทยเป็นสุข สโมส
เป็นไทยได้สมนามะกร
พันอันพันปวงอันตรา

แม่เสียดสยค้องวายชีวัน

เมื่อยังไม่เห็นชัถกันนิตา

ดูข้าสงสยไม่เชื่อก่อน

ประมาณเขาง่าย ๆ จะเสียที่

๐ ๐ ๐

เรามีได้ทำผิดก็ร้าย

จะต้องเกรงอันตรายแต่ไหน

๐ ๐ ๐

ท้าวสุวรรณเสียที่พลาด

เพราะประมาณพระร่วงทรงแยกกัน

๐ ๐ ๐

ระคินคำกัเสียเกียรติยศ

๐ ๐ ๐

จะควรก็ถอยถอยคืนใจ

คักไฟคันลมจึงจะดี

๐ ๐ ๐

ว่าเรายังฟังไม่สรพ

ก็ขึ้นมาตบตาชาว

๐ ๐ ๐

ชาวไทยจะดีเพราะมีนาย

เป็นยอดชาวยุคโลกสามารถนัก

๐ ๐ ๐

อันจะเสียสัจจาวาที่ —

—จะเสียศรี

๐ ๐ ๐

คำสัทย์ควรรักษา

๐ ๐ ๐

ขอท่านอย่าเห็นเป็นเราชลาภ

แต่ที่ประมาณนั้นหมั่นอยู่

๐ ๐ ๐

เกิดมาแล้วต้องตายวายชีวิ

ขอตายเพราะรักดีต่อเจ้านาย

๐ ๐ ๐

เหมือนตักไฟคันลมให้ฉิบพลัน

๐ ๐ ๐

ฉะนั้นแม้ไม่ไปตามตัก

ก็จะผิดคำทูลถวายหน้า

อันตรายใด ๆ ไม่น่าพา

ก็ขงรักยาวาที่ที่ทูลไว้

๐ ๐ ๐

เราจะยกไปสู้ศัตรูพาล

ถึงจะมีวชนมานานก็ตามที่

๐ ๐ ๐

เราเป็นไทยเชื้อชาติกันรบแท้

๐ ๐ ๐

รู้ว่ามีการมัจจาท้องฟ่าย

ก็ชชตายพร้อมพวกพลชั้น

๐ ๐ ๐

ถ้าเพื่อนเมตทาวปราณไชริ

จงได้ช่วยฝากพันเสียทันที่

อย่างถึงไว้ให้ตกเป็นเชลย

พ.ศ. ๒๔

บทพระราชนิพนธ์

เอ็นคุเกิกเพือนเฮีย —

ถ้าแม่เพือนอยากตายวายชีวิ
จงไปตายในที่ทุชนา

เสียแรงเป็นทหารชาญคักกา
ต้องไม่ยอมขายหน้าสู้ยอมตาย

ทำการไม่สมปากว่า
จะเอาหน้าไปวางไว้ที่ไหน

พระร่วงเชอหังตั้งใจ
ให้ไทย เป็นไทยได้จริงอยู่

ที่ท่านเชิญเราขึ้นทรงราชย์
เกลียดอาคณัฐไทยสโมส
เราจะประศาสน์การนคร

ให้ประชาชนนิกรสุขสำราญ
ซึ่งท่านให้อิสสวียศ
เรามีอาหาพจน์พ้อคอยท่าน
ขอแต่ให้เสนาพฤมาจารย์

สมัคสमानสามัคคี
อย่าเห็นแก่ตัวมัวพะวง
ลุ่มหลงฤศยาไม่ควรทำ
อย่าต่างคนต่างแข่งกันแย่งดี
อย่าให้ช่องไพร่ที่มั่งร้าย

แม้เราฤศยากันแลกกัน
ไม่ช้าพลันจะพากันดิ้นหาย
ระวังการขยงส่งร้าย

นั่นแหละเครื่องทำลายสามัคคี
คณะโคสัทรผู้ฉลาด
หมายมากทำลายให้เร็ว

ก็แยกให้แตกสามัคคี
เช่นกษัตริย์ลัชชวรงค์โบราณ
พราหมณ์ผู้เคี่ยวร้ายใช้ไปยุแหย่

สาระแนญญาทิให้แตกฉาน
จนเวลาสัทรไปราญ
มีว่เกยกันเสียการเสียนคร

ฉะนั้นไซ้ขอไทยจงร่วมรัก
จงร่วมสมัคสโมส
เอาไว้เพื่อเมอมไพร่รอญ

จะได้สู้กัศกรด้วยเต็มแรง

สุนทรภะ

กรกฎ

ไทยรวมกำลังกัน
จะสามารถป้องกัน
ถึงแม้ศัตรูมีแรง
มาทุบตีแย่งชิง
ขอแต่เพียงไทยเราอย่าผละ
ร่วมชาติร่วมใจเป็น
ไทยอย่ามัวร้ายทำลาย
จงพร้อมใจพร้อมกำลัง

ให้นานาภาษา
ชมเกียรติยศ
ช่วยกันบำรุง
ให้ชื่อไทยเกรียง
ช่วยกันเต็มใจ
บำรุงทั้งชาติศาสนา
ให้อยู่จนสิ้น
วัฒนาเถลิงไทยไชโย !

๑๔๒. ความตั้งใจใฝ่ประโยชน์ตนแลคนโดยมาก เป็นคุณอันไพศาลสำหรับท่าน
เพราะเป็นศิริมงคลแห่งลัทธิสงฆ์มฤค.

ของ น. ส. พิชญาคี

พระโมกข์เมื่อย

๒๑

ชาเร็นจ

บทที่ ๑

“คิมาก, การที่เจ้ากลายเป็นยายมาในย่าน
ของข้าในเวลาตกคืนเช่นนี้ เจ้าคิดหรือเปล่า
ว่า เจ้าเรตนาคังตัวของเจ้าเองเป็นโจร”

ผู้กล่าวเป็นชายค่อนข้างชรา ทำทางบอก
ว่าเป็นเจ้าของย่าน อันบริบูรณ์ ด้วยโภคทรัพย์
ย่น กอศอก อม ยม ครั่ง ไทสะ อยู่ภายใน ห้อง
ทรงหน้าต่าง ผนังประตู มีชายอีกคนหนึ่งยืน
เกาะ ชายคนโท แต่งกาย ด้วยเครื่อง อาภรณ์อัน
ชมกชมอม ชายคนนั้นจะเป็นใครก็ตาม แต่
ปรากฏใน ทำทาง คนที่ขึ้น เกาะมือ ของเขาอยู่
ข้าง ๆ นั้น เป็นพยานให้เห็นชัดว่าเขาไม่มีหน
ทางจะหลีกหนี ครองเมืองหลังบนเกาะยาว
ของชายค่อนข้างชราหญิงสาวอยู่คนหนึ่งนั่ง
อยู่ สีหน้าของเจ้าหล่อนซัดเซวเสแสร้งว่ามี

ความกลัวและความเสียใจระคนอยู่ เจ้าหล่อน
ฝันคือนางสาวอนงค์ หลานสาวของพระขรร
ค์มยุรฉัตร ผู้ซึ่งกำลังยืนตระหง่าน อยู่กลางห้อง
ขณะเวลานั้น

“กระผมขอมรีย โดย สาราภาพ ว่าเป็นเช่น
ใดที่กล่าวหา แต่ที่เพราะความจน กระ
ผมจึง ล้มลุก คึกคัก โดย ถ้าหาก ช่างเป็น
โอกาสของกระผมแล้ว ของหรือเงินที่กระผม
ได้ ตักมือไปก็จะให้ จัวย่าย เลี้ยงท้องไป ชั่ววัน
หนึ่ง” ชายผู้ถูกสมญานามว่าเป็นโจร
กล่าวตอบด้วยกิริยาอ่อนแอหงอย “และ ใน
ครั้งน เป็นครั้ง สุดท้าย ที่กระผม จะ ได้เดินลอย
นวล ตาม สบาย เช่น เคย กระผม ขอมรีย
สาราภาพ และ — และ ขอรับ อาญา ตาม

ชาวเหนือ

กรกฎ

กฎหมายโดยหน้าชนโยนด้วย”

เมื่อกล่าวมาถึงเพียงนี้ ชายไทยนั้ คมขู่กับ
ปากให้หนึ่งพร้อมก็กล่าวว่า

“เจ้าควรนั่งมากกว่าะพด เพราะรู้ตัว
ค้แล้วว่า คุณจะเป็นบ้านของเจ้ารว่วๆ สัก
๓ เดือน”

“ยังงั้นหรือ?” เขาหัน มากล่าว ค่อยๆ
“ฉันคิดว่าฉันรู้จักว่าท่านอีกนา”

“เจ้ามาก, ปลอ่ยเขาเถอะ และเอ็งก็ง
ไปข้างล่าง” คุณพระซวร ักล่าวพลางซ
มือให้เจ้ามากคนไ้ช้อออกไปทางประตู “เอ็ง
อย่าเพื่อนอนก่อนนะ ระวังคอยฟังข่าวรัก
ไ้ช้อ”

เจ้ามากรีบปฏิบัติตามคำสั่ง ของนาย แล้ว
ก็เดินก้มหน้าออกไปโดยด่วน อาการชนดิน
ย่อมสลดใจเขาอย่างย้ง แต่การจะเป็นอย่างใด
ก็ตาม เขาก็คงยืนสงยนิ่งอย โดยไม่เอาใจใส่

“เจ้ารว่ว จะเรียก ตัวเจ้าว่าเพราะหิ่ ักมาก
กว่า” พระซวรกล่าวด้วยสัหน้าอันตมึง
“เพราะแทนหิ่ ซาจะเรียก ให้ตัวรว่ว มาจัดการ
นำตัวเจ้าไปเข้าคุกนั้น ข้ากลัจะกรณาโดย
รางวัลความกล้าหาญของเจ้าด้วย ของหิ่เจ้า
ไม่นักว่าะใด ในชีวิตของเจ้าเสียอีก”

“รางวัล” เขากล่าวออกมาจากริมฝี

ปากค่อยๆ

“แน่ละ” พระซวรกล่าวแล้วก็หันหน้า
ไปมองทาง เจ้าหล่อน ซึ่งกำลังนั่ง กระมิดกระ
เมี้ยนอยู่ด้วยกลัวความกลัวเกรง “เด็กคนนั้น
หลานของข้า และ — และข้าจะยกให้เป็น
เมียของเจ้าเสียตั้งแต่คนวันนี้”

ถ้อยคำที่พระซวร กล่าวนั้น ยากแเสยเข้าไ้
ในหัวใจของเจ้าหล่อนสักหิ่พระรณนา เจ้า
หล่อนค่อยๆ เลื่อนตัวลงจากเก้าอี้และนอนน้อม
ลงกราบคุณลง ของเจ้าหล่อนน้อมแทบเท้าพร้อม
กับอาการสลดสิ้น

“คุณลงเจ้าข้า” เจ้าหล่อนยืนกล่าอย่าง
ละล้าละลัก “ไปรักเอ็นดูกับกิดินก่อนเถิด
ไ้ — ไ้คุณ ลง จะ ยอมให้ กิดิน เป็น เมีย คน
ชนดินหรือคะ ไ้เอ๊ย, กิดินเป็นหลานของ
คุณลงนะคะ — กิดินเป็นหลานแท้ๆ —”

“ถ้าเจ้าเป็นหลาน เจ้าก็คง เชื่อฟังคำ ของ
ข้าสิ แต่เจ้าเลว มาก — เลว มาก หิ่ เกียว
ข้าบอกกว่า ข้าไม่ต้องการ ให้ อ้ายประมาด เจ้า
มาเหยียบย่ำบ้านของข้าแม่แล้วรีบคืนเถียว เจ้า
เลวมาก — ข้าบอกเจ้าแล้วว่า พ่อมันกับข้า
เป็นศัตรูกันอย่างกินเลือดกินเนื้อ ฮา — แต่
เจ้าลุ่มหลม — ลุ่มเพราะคำพูดของอ้ายประมาด
มันกล่อมใจ เจ้าอ้อจะชอบมีผัวมากกว่า

พ.ศ. ๒๔

ชะ ไมยเมื่อย

รักข้า, เกรงข้า, กลัวข้า, แล้ว เพราะฉัน
ข้าก็จะทำให้อย่างสมนึก คือรักแรงให้เจ้า
มีผลเสียคงแตกกันทีเดียว” ท่านกล่าวมา
ถึงตรงนั้นกลืนหันหน้าไปทางเขาซึ่งกำลังยืน
สัหน้าของเจ้าหล่อนด้วยอาการกลัง “โง่เห็น
หรือยังละ ว่ามันเป็นบุญของเจ้าที่ระได้ออก
เมื่อยสาว ๆ สวย ๆ เพียงนี้”

เขามองบุตรชายไปยงผู้กล่าว ชั่วเวลาสักครู่
แล้วก็ทอดสายตาสแลงมามองยังภาพของเจ้า
หล่อนพร้อมกัยถอนใจยาว

“กระผม คิดว่าไ้เท่า ควบลงโทษ แก่กระ
ผมดีกว่าครับ” เขากล่าว

“เจ้าต้องนั่ง, คัดค้านความเห็นของ
ข้าไม่ได้อีกแล้ว ถ้าฉันนั้น —”

“กระผมคิดว่าไ้เท่าจะทำอะไรกับกระผม
ก็ได้ทั้งนั้น เพื่อเห็นแก่คุณ — คุณนายหลาน
ของไ้เท่า”

“ซี, ข้าคิดว่าเจ้าเป็นคนที่ไม่รักที่รัก
เทียวนะ”

“เห็นจะเป็นไ้เท่าครับ เพราะว่ากระผม
เป็นคนขี้สสารคน”

“แต่ข้าบอกเจ้าแล้วว่าข้าไม่ยอมให้เจ้าคัด
ค้านความเห็นของข้าแม้แต่คำเดียว”

“และกระผมก็ตอบกับไ้เท่าแล้วเช่นกัน”

“อะ, ถ้ากระนั้น เจ้าก็หมายความว่าเจ้า
ขัดใจข้าละซี”

“ครับ, เพื่อเห็นแก่หลานของไ้เท่าซึ่ง
เป็นการไม่สมควรจะไ้รับโทษแรง ถึง เช่น
กระผมขอความกรุณาต่อไ้เท่าด้วย เพื่อขอ
โทษสำหรับคุณ — คุณ — หลานไ้เท่าเพียงสั
สองครั้ง ส่วนกระผมนี้จะขอรับอาญา
ทุกอย่างแทน”

คุณพระขรรค์สมบุรณ์ มีไ้กล่าวต่อไป เป็น
แต่นั่งงอนอยู่สักครู่ แล้วก็ตั้งต้นเดินคุ่ม ๆ มา
ข้างฝาหทัยไม้ตะพคเลี่ยมเงิน มาดื้อไว้ ในมือ
ขวา แล้วก็กลับหลังเดินมายืนอยู่ยังที่เดิม
พลางกล่าวว่า

“ข้าก็กระคัดค้านด้วยไม้ตะพคอันนี้แหละ”

เจ้าหล่อนก็ตอบว่า ร้องห้าม แต่เพราะ
ความกลัวจึงยอมทนนิ่งอยู่ สองตาชำเลือง
ดูเขากว้างความสับสน และแล้วก็กลับก้ม
หน้าลงมองกับพื้นตามเดิมต่อไป เขาคงยืน
งอนอย่างพิศวง สองตาชำเลืองดูเจ้าหล่อน
เชิงถาม ครั้นเมื่อเห็นเจ้าหล่อนกลับก้มหน้า
ลงเช่นเดิมนี้ เขาก็เห็นว่าการถูกลงโทษ
เป็นทางที่ชั่วสำหรับเขาแล้ว

“เจ้าก็ต้องยอมขัดใจสักคำว่า เจ้าจะ
ยกโทษ หรือยอมรับ?” ท่านถาม ด้วยเสียง

ข้าพเห็น

กรกฎ

หนักแน่น

ดังนี้

“กระผม ขอบัน คำเดิม ของ กระผม ”

“ที่ดินขอโทษสำหรับเขาละคะ และ-

เขาตอบ

และที่ดินจะยอมตอบแทนว่า - ว่าที่ดิน - ที่ดิน
เต็มใจแล้ว ---”

ขณะที่เมื่อคำตอบของเขาได้สุกสัน และ
ทันใดนั้นไม้เท้าพวงก็อยู่ในมือ ของคุณพระ
ก็เริ่มปรากฏลงหลังเขาอย่างแรง จนเขาชวน
กายล้มลง ไปติดอยู่กับริมฝานั่ง

คุณพระชวร ล้มมือ ท่อไม้เท้าพวง นั้น ลง
พร้อมกับหันหน้ามาก เจ้าหล่อน ด้วยสายตาอัน
แสดงว่ายังขาดความเชื่อถ้อยข้าง

เมื่อการ ลงอาญาได้ เบ็ดฉากเริ่มแสงขึ้น
เช่นนั้นแล้ว เจ้าหล่อนก็กลับแยกหน้าขึ้นอก
สายตาที่ร้องเจ็ดเขานาคเหมือนกระทำให้ หัว
ใจของเจ้าหล่อนอ่อนลงด้วยความเวทนา และ
นอกจากนั้นความเมตตาใจของเขายังเป็นเครื่อง
ยอมนให้เจ้าหล่อนเห็นว่าควรช่วยเหลือเขา และ
คือไปนั้นเจ้าหล่อน จะ ได้ คดีอ่าน หาวหนทางอัน
ต่อไป

“คำพูดของเจ้านั้นแน่นอนหรือ?” ท่าน
กล่าวถาม แล้วก็กลับ หันหน้า ไปทางเขา ซึ่งยัง
กำลังนั่งฟังฝักมหันามองคฤณ ด้วยอาการเขย
ยง “โอเจ้า, ฝ่ายหญิงเขาไม่ผิดเสียแล้ว”

“เจ้า จะ คอย ข้า อย่างไร ใน ครั้ง ที่ ๒ ”

เขามีได้กล่าวตอบ อย่าง โคนอกจาก เหย
หน้าขึ้นฟังเสียงของคุณพระแล้วก็กลับหันมา
ลงตามเดิม อาการเช่นนั้นคล้ายกับว่าเขาจะ
มีประสงค์ ได้ตอบอย่างใดอีก นอกจากเมื่อ
เจ้าหล่อนคอยเช่นนั้น เขาก็หวังจะปฏิบัติ
ตามด้วยเช่นกัน

คุณพระ กล่าว ถาม พร้อม กับ เงยมือ คม ชน
เหนือศีรษะ

คุณพระชวร ๖ พยักหน้าอย่างไว ท่า แล้ว

“กระผม ไม่มีคำตอบอย่าง - อย่างอื่นแล้ว
ครั้น นอกจากจะขอยืนคำเช่นเดิม”

ก็ออกเดินเข้าไปทางประตูห้องหอนั้น เขา
เริ่มทอดสายตาคู่เจ้าหล่อน ด้วยอาการ ชั่วเลื่อง
หัวใจของเขาเริ่มเด่นแรงเป็นจังหวะใด โคม
หน้าต่างที่ ประกอบไปด้วย ความงาม นั้น ยังคงให้
สายตาของเขาทอดแล่นจนคลั่ง จนเกือบจะ ไม่
รู้สึกได้ว่าเจ้าหล่อนได้ เริ่ม แยกหน้า ขึ้น กับเขา

พอคุณพระ ขยับเท้าจะตรงเข้าไปหวนเพื่อ
คอยแทนคำตอบของเขาอีกฝ่ายใหญ่ ก็พอดี
เจ้าหล่อน รีบลุก ขึ้นยืน และตรง เข้า ขวอหน้า
ท่านไว้ ด้วยอาการรวดเร็ว แล้วก็กลับทบทวน

พ.ศ. ๒๔

ชะ ไมยเมียบ

คล้ายกับว่าจะถามอะไรแก่เขาต่อไป

“ท่านคงจะไม่หมายความว่าฉันพูดโดยจริงนะ” เจ้าหล่อนกล่าวค่อยๆ และในทันใดเขาก็เริ่มตนจากภวังค์ เหยหน้า ค่อยทรงตัวขึ้นนั่ง “ฉันต้องการจะช่วยท่านมากกว่าอย่างอื่น เพราะเห็นว่าคุณลุงกำลังโกรธเป็นไฟ”

“และผมก็ไม่ทราบว่าคุณควรจะทำอย่างไรด้วย” เขากล่าวถาม

“ท่านก็คอยรับใช้แล้วกัน และต่อไปฉันก็จะรักท่านเองทั้งสิ้น”

พอเขาจะออกปากเจรจาต่อไป คุณพระซุรก็ผุดเงาโผล่เข้ามา จึงเป็นอันตกลงว่าการสนทนาของเขาจะต้องเป็นอันยุติกันแต่เพียงนั้น

“เฮ้, นางอนงค์” ท่านกล่าวพร้อมก้มหยิบม้วนขนยंत्र ซึ่งพันด้วยเส้นผ้าสีให้กัยเจ้าหล่อน “ข้าให้กัยเจ้าเพื่อเป็นทุนสำหรับจะไถ่ กักตึงตัว กัยผิวของเจ้า ข้าคิดว่า ๕๐๐ ก่อนก็คงพอ แต่ถ้าเป็นอย่างงี้ข้าจะช่วยเหลือออกภายหลัง” แล้วท่านก็ถอยหันมาทางเขาซึ่งกำลังตั้งอารมณ์ฟังอยู่ด้วยความสนใจ. “นี่, พ่อ — เออ, เจ้าออกกัยข้าหน่อยเถระว่าชื้ออะไร? เป็นลูกเค้าเหล่าใดไรที่ไหน

กัน? อย่างไรก็ตามข้าขอให้เจ้าทั้งนี้สลับกัยนิสัย และทั้งหน้าประคองอาชิวะ โดยทางสุจริตด้วยเงินทุน ๕๐๐ บาทที่ข้ามอบให้ กัยเมียบของเจ้านั้นแหละ”

“กระผมขอ — ขอเพียรรับ บิคาของผมน้อมนำ ถวายบ้านช่องกัยของผมน้อมอยู่ในกรุงเทพฯ นั้นเหมือนกัน”

“และเจ้าจะพาเมียบของเจ้าไป อยู่ไหนกันล่ะ?”

“กระผมคิดว่าจะไปบ้านของผมนะ — อ้อ — อ้อ, เปล่าครับ ผมจะไปเฝ้าเขาอยู่แถวๆ ถนนรองเมืองนั่นแหละครับ จะไถ่ ไถ่กัยก็ได้เท่าพอเห็นเห็นไปมาได้”

“อ้อ, ข้าห้ามขาดที่เกี้ยว เจ้าจะพาเมียบเจ้า หรือเมียบเจ้า จะพาเจ้า มาหา ข้าอีกไม่ไถ่ ที่เกี้ยว ข้าต้องการตัดขาดจากหลานของข้าเลย รั้วไหม? เจ้าจะทำอย่างใดก็ทำเถระ ข้าจะไม่ยอมรั้วด้วยทุกอย่าง”

เมื่อเจ้าหล่อนเห็นว่าหมกหมิ่นทางที่ควรจะไปพักต่อไปแล้ว จึงเริ่มทำการคลานออกมาออกห้อง เขามองดูอาการอันน่าทึ่งว่าเมียบเจ้าหล่อนมีความประสงค์จะรับไปเสียให้พ้น ในโอกาสหนึ่ง เขาจึงเริ่มอำลาและถอยหลังตามไปทางที่เจ้าหล่อนคลานออกไป

บทที่ ๒

ชอที่ ๒ ถนนริมเมืองคอนปลาย ปรากฏ
บ้านหนึ่ง ริมถนน อาณาเขตร หนายาน กันด้วย
รั้วไม้ ตามรั้ว มีมะลิเลื้อย พันอยู่ระเ
ระกะ ถึงกระนั้น ผู้ที่สัญจรผ่านไปมาก็อาจ
แลเห็นทรงสันถานของเรือนหลังใหม่ ที่ปลูกยก
พื้นด้วยเสาปูนลงคอนกรีตตามสมัยนิยม บ้าน
นั้นเองแหละ หนายเพียบพานางสาวอนงค์มาพา

นักพิทักษ์อยู่ตามความมุ่งหมายแต่เดิม

๓ เดือนเศษ ระหว่างที่ เจ้าหล่อน ได้อยู่ร่วม
ชายคาเรือนกับเขานัน ก็เหมือนแทบจะพูด
ได้ว่าเขาผู้นั้นสามเฒ่าในนามนั้น มิได้มีเวลาใส่ใจ
หน้าอย่างกรวย ดวงเงินเข้ามา ถึงห้อง ของเจ้า
หล่อน ส่วนการสนทนาระหว่างเจ้า
หล่อน กับเขานัน จะมีอยู่บ้าง ก็แต่เมื่อได้พบปะ
เห็นหน้ากันเขาย่างจริงจังเท่านั้นเอง ถ้ามิฉะนั้น
แล้วเจ้าหล่อน หรือเขาก็คงต่างคนต่างอยู่ กันตาม
ประสาเป็นส่วนตัว ชาวบ้านข้างเคียงพากัน
นึกสันทะไรและต่างก็พิศวงซบซิบกันตามความ
เห็นต่าง ๆ นานา ๆ จนกิตติศัพท์เหล่านั้นบางครั้งได้
กระตอกยอกหูของเจ้าหล่อนเอง แต่ก็ไม่เล่า
เจ้าหล่อน จะเก็บมาเล่า หรือเพียงแต่ชักช้าไม่
เพราะ เจ้าหล่อน ถือเสียว่า เจ้าหล่อน ยัง คง มี
ความอิสระพร้อมบริบูรณ์อยู่เสมอ แต่บาง

อย่าง สำหรับ ความ ประพฤติ ของ เขานัน เจ้า
หล่อนยิ่งพลอยหนักอก และคิดว่าวันหนึ่ง
หรือคนหนึ่งเจ้าหล่อนคงจะ ได้ มีความเยือกเย็น
โดยไม่ต้องมานั่งเหงาอยู่เช่นนั้นอีก ความคิด
อันนี้ บางที เจ้าหล่อน จะพึงพาไป ถึง นายประ
มาธ ชายหนุ่ม ผู้ที่ เจ้าหล่อน ยัง ผูก สัมพันธ
ใคร่หาอยู่กระมัง

สำหรับเขาเองนั้น นอกจากจะแต่งตัวซมก
ซมอมออกไปทำงานก่อน ๕ ก.ท. และกลับ
หลัง ๘.๓๐.แล้ว สิ่งที่ยังมีใจเขาอยู่ก็คือ
เจ้าหล่อนนั่นเอง เขาพยายามโดยสุจริตกำลัง
เพื่อมิให้ ชาวบ้านใกล้เคียง ทนการ กระทำ
อย่างนั้น เพื่อเห็นแก่เกียรติยศของเจ้าหล่อน
เขาคง พยายาม ทำตน เสมอกับ คน ใช้ ในบ้าน
และ คบ ความสะอาด ทนอย่าง ภายใต บริวาร
เมื่อเสร็จกิจแล้วเขาจึงจะมีเวลาพักผ่อนเพื่อพัก
ผ่อนร่างกายต่อไป

มากกว่าเจ้าหล่อน จะยังติดสีกักสกล อยู่ ก็
ตาม แต่ก็มีวาทะที่ระเผลอคลั่งใจสงสัยอัน
ความเป็นไปของเขาต่าง ๆ เป็นอันว่าเขา
ประกอบอาชีพอย่างใด และการที่ไปก่อนไก่อ
ขึ้นกลับเอาหมักค่านนั้นเพราะเหตุใด หลายวันที่
เจ้าหล่อนคงใจระคอบเฝ้าถามแต่ทุก ๆ ครั้งก่อน

พ.ศ. ๒๔๙

ชื่อย่อ: ไมยเมื่อย

หน้าเวลาเขา กลับ เจ้าหล่อนก็ต้องถอนความ
คึก เพราะ เจ้าหล่อนยัง คิดไปถึง ศักดิ์สกุล
ระหว่างเขากับเจ้าหล่อนอยู่เสมอ

คนหนึ่ง เจ้าหล่อน นิ่งรอเขาเพลิน อยู่ทันทัน
บรรดาหน้าเรือนและนั่งครองนันทองนั้นเสียจน
หาทำร้ายไม่ว่าเขา ได้มุงหน้า เค้นมาขึ้นอยู่ ตรง
หน้าอย่างเงย เขาคิดว่า จะหลีกเลียงเจ้าหล่อน

และมุงตรงไปเสียยังห้อง แต่ก็ยังไม่เหมาะ
เพราะเห็นว่าเจ้าหล่อนยังนั่งขวางทางอยู่ แสง
จันทร์ในคืน ช่างชื่นทอแสงข้ามทิวไม้ มานัน
ต้องกายของเจ้าหล่อนเห็นปรากฏชัด ก็ เนื้ออัน

ขาวนวลงามระหว่าง เบื้องไหล่ ที่เขากำลังร้อง
มองดูด้วยความคลั่งงัน เป็นสิ่งที่ชวนใจเขาให้
เกิดความสรวท เขาคิดว่า จะแกล้งขยับเท้าให้
เจ้าหล่อนรู้สึกตัว โอ, แต่ก็เป็นการไม่สำเร็จ

เพราะสายตาทิ้งส่องที่เขาเพลินชมอยู่นั้นยังคอย
ให้เขาคอยทนนั้นนั่ง ไปพลางก่อน หัวใจของ
เขาเต้นแรง — แรงจน แทบว่า การหายใจของ

เขานั้นได้ระบายออกจากลำคอ ใกล้เคียงปากเย็น
กายสั่นน้อย ๆ ด้วยความหวาดกลัว ถึงกระ
นั้นเขาก็นิ่งทนยืนอย่างไม่มีกระพริบตา และ
ในไม่ช้านัก สิ่งหนึ่งก็โดยบังเกิดขึ้นแก่เขา

สิ่งนั้นคือความรักซึ่งเขาได้หมดความสามารถ
จะรังสีเสียได้ สิ่งหนึ่งที่เขาขบขันใจอัน

สุภาพของเขาให้ หายขาดกระเด็นไปราวกับว่า
ปลิดทิ้ง เขาค่อย ๆ ถ่มลงหน้าเกือบชิด
ศีรษะของเจ้าหล่อน แล้วเขาก็ซุกตัวตรง

เข้ากอดรัดก่าย ของ เจ้าหล่อนไว้ ใน วง แฉน
เจ้าหล่อนตกใจรีบหนีหน้าขึ้น และทันใด
นั้นเอง นาสึกของเขาก็จกชิดแนบสนิทเป็น
เนื้อเดียวกับพวงแกมของเจ้าหล่อน เจ้าหล่อน

พยายามผลักให้เขารอกไปห่าง แต่ก็เป็น
อันไร้ผล เพราะเขายกอกครักเพิ่มแรง ให้
มากขึ้นเสียอีก เป็นธรรมดาอยู่เองที่เจ้าหล่อน
จะต้องทนระแวงความอึดระงั้นได้ ซึ่ง ในไม่

ช้านัก ต้นแขนซ้ายได้ ช้อนชิดของเขาก็
ถูกเป็นเข้า ของเจ้าหล่อน เพื่อ ได้ คอยอากรับ
เลื้อยของเขาโดยกาลสลกเดิน เจ้าหล่อนได้
ใช้ ปาก และ กัก ที่ หมาย น ด้วย ความ โทษะ

ปรากฏว่าเขาร้องด้วยความเจ็บปวดเค้นแล้ว
ก็วิ่งถ่มหน้าผละ ออกจากเจ้าหล่อน และมุงเดิน
ขึ้นเรือนไปกัวยอาการรวกเร็ว เจ้าหล่อนก็นม

หน้าลบลาล้ำที่รอยจูมพิศ คล้ายกับว่า จะเช็ดออก
ทิ้งเสียให้หมด โอ, แต่สิ่งหนึ่งกระทำให้
เจ้าหล่อน ตกใจ ขณะเมื่อ สายตาได้ ใจ ร้องเยื่อ
กัยมือทั้งสองนั้น เจ้าหล่อนยังร้อง — สิ่งนั้น
ก็ยิ่งปรากฏเป็นสันคางซึกขึ้นอีก

“วู๊ดเลื้อก!” เจ้าหล่อนร้องออกมาเท่านั้น

ชาวเหนือ

กรกฎ

แล้วก็เริ่มคลาไคลที่ปาก จึงปรากฏว่ารอยหยก
สี่แฉกโคเพิ่มละละขึ้นอีก เจ้าหล่อนก็ไป
ถึงในเวลาที่สุดก็ยอเขา แล้วเจ้าหล่อนก็
นกกชน มาได้ว่าเป็น โลหิต ของเขา ที่เจ้าหล่อน
โก ไซ่ ฟันก็โกโดยแรง เมื่อเจ้าหล่อนก็โก
เช่นนั้นแล้ว เจ้าหล่อนก็รีบขึ้น ไปบนเรือน
โดยรวกเร็ว.

ภาพที่ ปรากฏอยู่ตรงกระเบื้องนั้น เป็นภาพที่
กระทำให้ความโกรธเกลียดของเจ้าหล่อนหลุด
หายไปจากภายใน และเริ่มยังเกิดความ
สงสารขึ้นโดยพลัน เขานึกถึงพี่น มื่อขอ
ประคองรับที่บ่อเห็นข้อคอก ปล่อยให้ โลหิต
ไหลย้อยนองไปตามแขน และไหลตกลง
ยังพื้นอยู่นอง เจ้าหล่อนรู้สึกเหมือนว่าหัวใจ
แทบหยุดเต้นเพราะความตกใจ แต่ก่อนเวลา
ที่เจ้าหล่อนจะโกกล่าวด้วยคำอันใด เพื่อ
ถามถึงอาการ ของเขานั้น เขาโกไหลย้อย
ชะม้อยตามาก แล้วเขาก็เริ่มเงยหน้าขึ้น
ด้วยความสลดใจ

“ผมขอโทษต่อคุณอย่างสูง” เขากล่าว
พร้อมก้มอาการก้มหน้า “ผมเลวมาก —
เลวมากนะครี๋ย ผมควรได้รับโทษจากคุณ
จงหนักที่เกี่ยว คุณเองก็ครี๋ย — คุณเองก็
สมควรตายของผมก็แล้วที่ผมเป็นมนุษย์ ที่เลว

ที่สุด — เลวและทั้งบ้าด้วย โประคะโหล
ให้ผมก็วยเถอะครี๋ย และพรุ่งนี้ —”

เจ้าหล่อนยืนนิ่งตัง มองดู สีหน้า ของเขา
ความสงสัยที่ ปรากฏแก่สายตาของ เจ้าหล่อน
ครั้นนี้ ก็คือ ดวงหน้า ของชายหนุ่ม ผู้ ที่ ยืน อยู่
เฉาหน้า ซึ่งก็เหมือนผิดเกือบคนละคน
กัย เมื่อครั้ง ใน วันแรกที่ เจ้าหล่อน ได้พบที่ยาน

คุณลุง สังเกตทุกส่วนมีความคมชัดสม
ลักษณะของชายโดยแท้ และก้วยเหตุเหล่านี้
นั้นเอง ที่หัวใจ ของ เจ้าหล่อน อ่อน ลง — อ่อนลง
เกือบเหมือนขรรคมดา เจ้าหล่อนไม่เกลียด —
หมกโกรธ แต่ — แต่เจ้าหล่อนก็เขาไม่ถูก
ว่าเพราะอะไร โดยพอจะสันนิษฐานได้ว่า
ไม่ใช่เพราะความรักเท่านั้น

“เขาคงเจ็บมาก” เจ้าหล่อนเอ่ยพูด
ปนกลางๆ

“เปล่าครี๋ย, เพียงแต่ นึกหม่นอัยเท่านั้น
คุณไม่ควรตกใจ เพราะว่ามันสมควรกับที่
ผมคิดร้ายต่อคุณเช่นนั้นแล้ว — ควรที่สุด และ
ด้วยอาการ ชั่วร้าย ของผม ที่แสดงมานี้แหละ
ผมต้องขออะ โหลสิด้วย ขอคุณจงยกโทษ
อันนี้ให้กับผมเถิด และผมจะขอสาบาล —”

“เขาคงวิ่งเลี้ยกอนักกว่า เพราะเข
กำลังเจ็บอยู่ อะ, ทุซ, เลี้ยกยังโหลไม่หยุก

พ.ศ. ๒๔

ชะ โมยเมียบ

เลย เอาอะไรเขื่อนงลักประกายว ฉินจะ
“ช่วยคักเล็คและ ใส่ยาให้เสียก่อน”

“โอ, ขอบพระเศษพระคณแล้วครับ ผม
ขอให้คณนั่งอยู่เลยและอย่าก่เกิดครอนกับผม
เลย เกยวผมจะจัดการกับมันเองทั้งสิน เพราะ
ผมเห็นว่ามันเป็นแผลเล็กน้ยเท่านั้น”

“เล็กน้ย, เชอไม่ควรวังเกียจและเชอ
อย่าอายเช่นนั้น ฉินไม่โกรธเชอออก และ
จะบอกโทษของเชอตามทชอทุกอย่าง แต่ -
แต่ต่อไป - ต่อไป -”

“ต่อไปผม จะไม่ ทำ กับ คุณเช่นนี้ อีกละ
ครับ, คุณเองก็ ที่ - ทเคารพนัยขอผม”

เมื่อเห็น ทนทาง ว่าเขาไม่ ควร หลีกเลย
ความมีใจของเจ้าหล่อนเช่นนั้น เขาจึงค่อย ๆ
ซุกตัวลงน้ยบนพนระเบียง และเจ้าหล่อนก็
มุ่งตรงไปยังห้องรับจัดการ ทบยเคอวงพยายาล
และนำมายังคนใช้ โทยเร็ว

“คุณ เมตตากับผมมาก เหลือ เกิน แล้ว
ครับ” เขากล่าวด้วยความจริงใจขณะเมื่อ
การชำระแผลเสร็จจึงเรัยบร้อย

“เชอต้องไม่ใช่ แชน นี จนกว่า จะหาย”
เจ้าหล่อนกล่าวออกความเห็น “และฉินอยาก
ทราบ ว่า เชอ รัยประทาน อาหาร มา แล้ว หรือ
ยัง ?”

“เรัยบร้อยแล้วครับ ทั้งเวลานผมก็ยัง
อ้อมอยู่” เขากล่าวตอบด้วยเสียงอันแผ่วเบา

“เชอไปที่ไหนวันยังค่ำดังแต่ก่อน ๕ ก.ท.
จน ๒๔.ท. ทุกวัน ?”

“ทำงานครับ”
“ทำงาน, งานอะไรกัน ?”

“งานหนักครับ”
“งานหนัก, และที่เชอต้องมาช่วยลงเช่น
งานนี้ต้องลาพักเขาหรือ ?”

“ไม่เป็นไรคอกครับ ผมพอจะกักพัน
ทำไปได้บ้าง”

“เชอไม่ ควร จะ หางาน หนัก ๆ ทำเลย
เพราะรูปร่างของเชอบอกว่าพอจะหางานเบา ๆ
ทำได้คล่อง ๆ กว่าคนอื่น”

“นั่นเป็นความเห็นเฉพาะคุณคนเดียว แต่
คุณคงคิดว่าฐานะของผมมันไม่ตรงกับงานที่ผม
เองก็พึงปรารถนาเหล่านั้น”

เจ้าหล่อน ถอนใจยาว แสทงอาการหนักใจ
แล้วก็กล่าวต่อไปว่า -

“เชอจะทำอย่างไรต่อไปเล่า ?”
“ผมก็หมดหนทาง เพราะมันเป็นวาสนา

ของผม แต่ - แต่ถ้าผมทำให้ คุณหมดความ
ทุกข์เมื่อใด เมื่อนั้นแหละ ครับผมเห็นจะเขา
ใจลงหนัก”

ชาวเหนือ

กรกฎ

“เฮอ ะมี หนทาง อย่างไร จะ ช่วย เหลือ ของคุณคือกตัญญูที่จะดีกระมังครับ”
เช่นนั้น”

“หนทาง ของผม ที่จะช่วยนั้น ถิ่นอยู่ก็ยาก
เชือกต้องช่วยฉันด้วย”

“เธอเถระ ครับ ผมรับรองเต็มทีทีเดียว”

“ก็ละ, วันนั้นเราสานทนากันเท่านั้นก่อนเถระ

“แต่ถ้าฉันจะบอกกับเธอว่าฉันหมดปัญญา
ที่จะคิดแล้ว เธอจะเห็นควรอย่างไร?”

“ผมเห็นว่า ผมจะขอ กราบลา คุณ ไป อยู่ ที่
อื่น หรือ ไม่เช่นนั้นผมก็ — ก็จะต้องตาม
คุณ — คุณประมาณ ให้พบภายในเวลาเร็ว ๆ นี้”

“ความคิดของเธอลดลงมาก ฉันนึก
ไม่ออกว่าเธอจะ ใจคอคิดปานนี้ แต่เธอคง
จะยังไม่ทราบว่าฉันเปลี่ยนแปลง ความคิด ของฉัน
อย่างไร”

“เปลี่ยนความคิดหรือครับ?”

“บางทีจะเป็นเช่นนั้น เพราะฉันแน่ใจ
ที่เกี่ยวกับคุณประมาณคงล้มเลิก”

“เปล่าเลยครับ ฉันว่าคุณยังไม่ได้ทราบ
ความจริงของเขาโดยแท้ บางทีบ้านเขา
จะเที่ยวตามหาคุณก็อาจเป็นไปได้เหมือนกัน”

“แต่ฉันเห็นว่าคำพูดของคุณลงเป็นสิ่งที่
น่าหนักใจเชื่ออย่างมาก”

“ก็ถ้าเช่นนั้น คุณควร ไป อื่นวอนคุณลง
ภรรยาของนายเพี้ยมท่งนั้น คำเล่าลือเล่า

“เขาเหล่านั้นกล่าวแล้วก็ออกเดินตามไป
หึ่ง ทหารฟังคำตอชกก็ค้านของเขาไม่ ส่วน
เขาเมื่อเห็นว่าเจ้าหล่อนกลับแล้วเช่นนั้นก็นำ
ตัวไปส่งหึ่งนอน เพื่อขอเวลา สงบอารมณ์ต่อไป
แต่ความโล่งใจนั้นก็ยังทำให้เขากลับกลืน
และกิน มานัง ยิ่งเกือ หนึ่งโตะ เขียนหนังสือ
เมื่อได้ ชัก กระดาษเขียนจดหมาย ออกจาก ล้น
ชักแล้ว มีสีขาวของเขาก็เริ่มจับปากกาชัก
เขียนอะไรต่ออะไรไปตามะการกรรม

ส่วนเจ้าหล่อนนั้น พอกลับ มาถึงเตียงและ
ล้มตัวลงนอน หัวใจของเจ้าหล่อนก็เริ่มคึก
ไปต่างๆ นานาเป็นต้นว่า เจ้าหล่อนรู้สึก
ใจใน ความ สบาย ของเขา ประกอบ กับลักษณะ
ท่าทาง นอกจากนั้นเจ้าหล่อนยังเห็นว่าชาว
บ้านแถบนี้ต่างก็พบสุขด้วยกันต่าง ๆ ซึ่งใน
ถ้อยคำเหล่านั้น คง ได้ ความว่า เจ้าหล่อน เป็น
ภรรยาของนายเพี้ยมท่งนั้น คำเล่าลือเล่า

พ.ศ. ๒๔

ชะโมเมย์

นั้นแหละ กระทำให้เจ้าหล่อนเล่าก็คิดรองไปถึง
เขาอยู่มีหยกมีหย่อน เจ้าหล่อนเคยแน่นอน
ไว้ว่า ถ้าเขาไม่มีควาทเจ้าหล่อนนึกท้อใจ
แล้ว เจ้าหล่อนอาจเต็มใจยอมเป็นภรรยาของ
เขาโดยแท้ทีเดียว โอ, แต่เขาเป็นชะโมเมย์
มีฐานะอย่างคนชั้นต่ำ ๆ คนหนึ่งเท่านั้น ถ้า
หากเจ้าหล่อนยอมตกลงเช่นนั้นแล้ว เจ้าหล่อน
มิได้เชื่อว่าเป็น ภรรยาโฉมหรือ ทเหมือน
แทชคลอกทั้งกิน หัวใจของเจ้าหล่อนเล่า
ก็กังวล คิดไปร้อยสี่ ร้อยอย่าง ในการส่ง
อารมณ์ของเจ้าหล่อนนั้นน้อยเต็มทน เจ้า
หล่อนพอจะรู้สึกบ้างเล็กน้อยว่า มาเริ่มหลัก
สนิทเขาภายหลังนี้พิการี & ล่วงแล้ว

รุ่งเช้าก่อนเวลา ๖ ก.ท. เจ้าหล่อนรีบ
ขึ้นนอน และเมื่อใดล้างหน้าแต่งตัวเสร็จ
เรียบร้อยแล้ว เจ้าหล่อนก็ออกจากห้องมุ่ง
เดินตรงมายังห้องนอนของเขา เพื่อจะหา
โอกาสตามข่าวคราวถึงอาการใช้ของเขา แต่
สายเกินควร เพราะแทนที่เจ้าหล่อนจะคิด
ว่า เขายังนอนหลับสนิทอยู่นั้น เจ้าหล่อน
ได้เห็นที่ประตูห้อง ของเขา ลั่นกุญแจเสียสนิท
จึงเป็นอันตกลงว่าเขาได้หนีไปทำงานเสียแล้ว
เจ้าหล่อน จึงถอนใจยาวและคิดว่า จะเกิดภัย
ห้อง แต่ยังมีทันที่จะตกลงใจแน่นอน ความ

ประสงค่อนหนึ่งก็พลันเกิดขึ้นกับขยขึ้น ความ
ประสงค่อนนั้น ก็คือ เจ้าหล่อนต้องการ จะเยี่ยม
เยี่ยมกุฏิห้องนอนของเขานั้นเอง เพราะตั้งแต่
ได้เคยอยู่ร่วมอาณานิเวศน์มาด้วยกันมา เจ้า
หล่อนยังไม่เคยเห็น สิ่งหนึ่งสิ่งใดของเขาภายใน
ห้อง อีกประการหนึ่งเจ้าหล่อนคาดอย่าง
แน่นอนว่า ทำอย่างไรเสียเขาก็จะต้อง
กลืนเอาทองคำ และสิ่งอื่น ๆ ที่ทำให้ความ
ประสงค่อนของเจ้าหล่อนนั้นมีความมั่นคงแน่นอน
มากขึ้น ซึ่งจะปรากฏไว้ว่าพอใจใดตกลง
เจ้าหล่อนก็หยิบ พวงกุญแจ มาเลือกกุญแจ ทพอ
จะไข ออก เมื่อสุม ปรอดนาเช่นนั้นแล้ว
เจ้าหล่อนก็ยกประตูห้องของเขาและนำตัวอย่าง
เข้าไปภายในห้องด้วยอาการระแวงระวัง

ความปลาบใจได้เกิดขึ้นแก่เจ้าหล่อนอย่าง
ที่สุด เพราะปรากฏว่าภายในห้อง ได้จัดถูก
ส่วนงามตาทุกอย่าง ประกอบกับภาษาชนะ
เครื่องใช้ ก็เกินฐานะ ของผู้ที่เป้น โขมยะ ใช้
ทุก ๆ สิ่งทุกอย่างอย่างตลอดจนความสะอาดเป็นสิ่งที่
ทำให้เจ้าหล่อนเกิดความพึงอยู่มาก เจ้า
หล่อนเดินไปทีโต๊ะเขียนจดหมาย สายตา
ทั้งสองกวาดดู โนนดูอยู่สักเพียงอีกใจ ความ
คลั่งก็บังเกิดสีกสลายตาของเจ้าหล่อนเป็นครั้ง
ที่สอง - เจ้าหล่อนยังมอง - ยังร้อง ความกระ

ชาวเหนือ

กรรม

หาย อายากทราบ ก็ยังเกิด แก่ เจาหล่อน มากขึ้น
สิ่งทม้อานาจร อาจ ไน้ม หัวใจ ของเจ้าหล่อน ให้
เกิดความพอใจ ชน ไค่คร่งน ก็คือ แผ่นกระต่าย
สองแผ่น วางซ้อนกันอยู่บนโต๊ะ ซึ่งปรากฏว่ามี
ควั่นหนึ่งร้อยยี่สิบเก้าเล่ม เจ้าหล่อนค่อย ๆ เชื่อม
มือไปเรื่อยมาอีกไว้ แล้วก็เริ่มอ่านอยู่ในลำคอ

ชอชบท ๒ ถนนรองเมือง

วันที่ ๒๐ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๐๘

ปยะมาจ เพอนรัก

เมื่อได้รู้จักหมายฉันนั้น และอ่านตลอด
แล้วเมื่อใด ก็ขอให้เพื่อนรีบมาหาฉันตาม
คำบด ทักลวน ไค่โดยเร็ว. และ ก็มิ มี เรื่อง
ที่จะขอสนทนา กับเพื่อน สักอย่างหนึ่ง ซึ่งเกี่ยว
กับเรื่องส่วนตัวของเพื่อน

เมื่อกล่าวแนะทางเช่นนั้น ก็นจะเลยสักก
ใจเพื่อนพอเป็นทางเสียก่อนว่า มันเป็นเรื่อง
ที่เกี่ยวกับ คุณองงค์จรพรรธ หนึ่งคน ที่เพื่อน
รัก เพราะ ในตอนเย็นวันหนึ่งขณะเมื่อฉัน
มีโอกาสผ่านบ้านคุณพระ ขวร ๆ คุณลงของคุณ
องงค์ ก็นได้ทราบบรรยากาศจากท่านซึ่งเนื่องจาก
ความโกรธเคืองของคุณองงค์ ซึ่งในที่สุดท่าน
กล่าวอย่างซึ่งซึ่งว่าท่านจะบอกคุณองงค์ ให้ถ
ยคนไค่คนหนึ่งที่เข้ามาในบ้าน โอกาสนั้นเอง
ก็นจึงได้เห็นข้อที่จะช่วยเพื่อน จึงอัสส่าให้ลอม

คนเป็นโสมและเส็ดตลอดเข้าไปในบ้านในเวลา
ก่อน๑๘.๓๐. ซึ่งผลของการกระทำครั้งนั้นท่านก็
ได้มอบคุณองงค์ให้มาอยู่ด้วยกัน ต่อจาก
นั้นมา ก็นก็เล่าหาตัวเพื่อนเพื่อจะบอกความ
จริงเหล่านั้น ให้ ู๊เสียถ่วงน แต่เป็นอันไร้ประ
โยชน์ เมื่อก็นได้ถามถึงคนข้างเคียงเขาถัก ก็
คงได้ความว่าเพื่อน เป็นคน เหลวไหล ทุสคใน
จำนวนเพื่อนของก็น เพราะแทนที่เพื่อนควร
จะรักคณองงค์คนนั้น เพื่อนกลับไ้ไปแต่งงาน
เสียกับ หนึ่งคน ซึ่งก็นยังไม่เห็น นิสัยใจคอ
เมื่อเป็นเช่นนั้น จึงเป็นอันหมดศรัทธา สำหรับ เพื่อน
ทุกอย่าง หรือถ้าหากจะคิดอย่างไค่ต่อไป
แล้วจึงทอยหรือมาพบกัด้วยตนเองไค่โดยเร็ว มี
ฉนวนมนจะ Too late ที่ไค่แล้ว เพราะปรากฏว่า
เวลานั้น คุณองงค์ กำลัง โกรธขงและคิดจะถลย
ไปอยู่กับคุณลงเช่นเดิมไค่ไป

อีกประการหนึ่ง มันเป็นหนทางล้ายากของ
ก็นมาก ถ้าก็นจะเล่ามาแล้วเพื่อนคงนก็น
ไม้น้อย เพราะอัยการปลอมแปลงของก็น
มันทำให้ คุณองงค์ หำ ร้อง รอยไม่ ไค่ ที่ ไค่แล้ว
และก็นก็เชื่อนแน่ว่า ก็นจะพยายาม ปรักคไม่ ให้
เธอทราบบว่าก็นคือ นายเพียบเซ่งถัก บุตร
ชายผู้ริบมฤตของ อำมาคย โทพระพ่านกัย
คนไค่แล้ว แต่อย่างไค่ก็ตามขอให้เพื่อนเข้าใจ

พ.ศ. ๒๔๗

ชะ โมญเมีย

ใจว่า — 'It is better to have love than lost'

ในที่สุดนี้ กันขอเจรจา กับเพื่อน ด้วยความ
ยุติธรรมโดยแท้ และกันแน่ใจว่าเพื่อนคงจะ

ไม่นึกแค้นว่ากันคือเพื่อน ไชยมเยีย
เพื่อนเก่าผู้ ซื่อสัตย์

เพียบ เซลซกกล
เมื่อเก็บงานจนลงแล้วเจ้าหล่อนก็ค่อย ๆ วาง
ลงบนโต๊ะนั้น เจ้าหล่อนยังเสียเวลาก็มอ่าน
ตัวหนังสือ ๒-๓ บรรทัด ที่เขียนอยู่บน แผ่นกระ
ดาษซีบี่เสียอีกว่า —

‘ข้าสมัครกษัตริย์แห่งสวาท

แต่ผลึกคาศกฺกษณเสนาหา

ต้องร่ำคนสอนพลเสียเวลา

ระบมทรวงทวงธำมมัทธาย

ถึงเจียเม้นแซนฮายซาวไลหิด

อันทวงจิตต์มิได้ ไทโย ไกรธสหาย

ข้าเองแท้แน่ทำระกำกาย

จึงขอทนายร้างสันถวิลเฮย’

แล้วเจ้าหล่อนจึงไขว่กางแผ่นจดหมายนั้นลง
บนโต๊ะตามเดิม สายตาทั้งสองยังคงตั้ง
พริ้งเพริศอยู่กับแผ่นกระดาษ ๒ แผ่นนั้น คล้าย
กับว่าเจ้าหล่อนจะถามตัวเองว่า “อนงค์,
เจ้าจะคิดอย่างไรต่อไปอีกเล่า?” สี่หน้า

ของเจ้าหล่อนเวลานี้ปรากฏว่ามีโลภคิดลึกลับ
เกือบแค้นว่า หัวใจตนกระพือแต่เร็วลึกลับ
ธรรมดา

อา! หญิงสาวเอ๋ย เมื่อความจริงเปิดเผย
เช่นนั้นแล้ว ความคิดจะค่อยไปอย่างใดกันอีก
เล่า ก็เหมือนจะไม่ต้องการตัวกันแล้วไม่ใช่
หรือ เจ้าหล่อนก็จะประหลาดใจกับความ
ยินดี แต่ด้วยอาศัยเพราะสติยังมีอยู่ เจ้า
หล่อนจึงยังยึดถืออารมณ์ ให้สงบนิ่งอยู่ ความ
ฝัน ต่าง ๆ นา ๆ เรื่อง ของเขา ก็เป็นอัน หาย
ปลื้มทิ้งไป ซึ่งปรากฏอยู่แน่นอนว่าเจ้าหล่อน
จะยอมทอดความสนิทสนมแก่เขา หรือพอ
อย่างง่าย ๆ ก็คือเจ้าหล่อนจะยอมฝากตัวให้อยู่
ในความปกครองของเขาต่อไปนั่นเอง

เจ้าหล่อน กลับถอยหลัง เป็นออก จากห้อง
และเมื่อได้ ลั่นกุญแจ สนิทสนมก็แล้ว ก็มุ่งตรง
มายังห้องของเจ้าหล่อน เข้าวินั้นเองการ
วัย ประทาน ของ เจ้า หล่อน ดู เหมือน น้อย ผิด
ธรรมดา และเจ้าหล่อนเองก็ทราบเช่นนั้น
ทั้งนี้คงจะเป็นเพราะความเขินอายในใจนั่นเอง ต่อ
จากการวัยประทานแล้ว เจ้าหล่อนก็เล่าแต่
นั้นเรื่อยไป — รอและคิดว่าชั่วโมงหนึ่ง ๆ นั้นมัน
นานราวกับสักเดือน อะไรก็ช่าง แต่ความ
มันใจมีย่อยอย่างหนึ่งว่า ทำอย่างไรเสียเจ้า

ชาวเหนือ

กรกฎ

หล่อนก็จะยอมทนอาบและอันนอน ขอความรัก
แก่เขาโดยแน่นอน

การ ทนรอ ของเจ้าหล่อน นั้น ผิด เกิน คาค
หมาย เพราะ ยึด^{ขึ้น} นาฬิกา^{ไว้} ได้^{ดี} บอกรเวลา
๗ ต.ท. แล้ว ทั้งพาในคืนข้างแรมคชเมก
ขมิ้ว เพราะกลัวศศิธรฉายแสงแต่เพียงน้อย ๆ
ลมพระพาย ที่พัดโชย กระทบ นนท^{ขึ้น} เยือกเย็น
ชวนนอนยิ่ง เจ้าหล่อนทนนั่งเจ้าเพศคอย
เขายืนเชิงยรรโคที่ ๆ เขาได้ ให้ความรักกับเจ้า
หล่อน มือทั้งสองยึดประคองอยู่กับขางทั้ง
สองคล้ายกับว่าจะยึดจับพระพามีให้ถูก และ—
และสิ่งที่ เจ้าหล่อน จะยอม ให้ ต้อง นั้น ก็เห็นจะ
เป็นชายหนุ่มผู้ที่กำลังนั่งรออยู่นั่นเอง

ใน ขณะ ที่กำลังเพลิน ครอบงำด้วยคำจะ
พูดอยู่นั้น ก็ปรากฏเสียงประคองอกย่านเข็ก
และภาพ ของชายผู้มีความสง่างามที่สุภาพ ก็เห็น
ก้นหน้าผู้มาด้วยอาการเงื่องหงอย มือซ้าย
ของเขายกอยู่เสมอกออก แสดงว่ายังขี้วยเจ็บอยู่
มี ข้านัก ภาพนั้น ก็เดินมา หยทุกซก อย่ตรง เชิง
ยรรโค

“คุณกลับคำเกินไปกระมังคะ?” เจ้า
หล่อนผ่นเอ่ยถามเป็นครั้งแรก เพื่อทำลายความ
ตกตลึงของเขา

“คุณลงมานั่งข้างล่างทำไมครับ?” เขา

ย้อนถาม “อาภาควินนี่ออกจะไม่สู้ดี คุณ
ควรจะกลับขึ้นไปเสียดีกว่า” เดี่ยวคุณจะได้
ใช้ลงจะลำบากมาก”

“คิดนั้นดีกว่า การที่มานั่งคอยคุณอยู่เช่น
นี้ ถึงแม้ อย่ำไรก็เจ้ากรรมมันจำเพาะจะ
เห็นคิดนั้นเป็นเหตุก็ยอม แต่คิดนั้นจะอึดใจ
ไม่หายว่า” คิดนั้นได้ทำงานในหน้าที่จนควร
ของคิดนั้นแล้ว”

ถ้อยคำที่เจ้าหล่อนกล่าวตอบนี้ ถ้าเขา
ถือว่าเจ้าหล่อนเป็นหญิงที่รักของเขาแล้ว น่า
กลัวแก้มซึ่งกำลังนวลปลั่ง ของเจ้าหล่อนจะถูก
รอยหมึกพิศมัยสักอย่างมากมาย แต่เขากลับ
ยืนนิ่งปล่อยให้สายตานั่นจ้องจับต ดวงหน้าของ
เจ้าหล่อนอย่างตลึง

“ครับ, วินนผมกลับสายไปหน่อย เพราะ
ผมต้อง นำเอาเวลาไปเยี่ยม ยิกา ของผม เสีย”
เขาตอบด้วยอาการเหงาหงอย

“คุณพ่อของคุณไม่สบายหรือคะ?”

“ครับ, ท่านไม่สบาย — ไม่สบาย และ
ผม — ผมจะต้องไปพยาบาลท่านพรุ่งนี้” เขา

กล่าวพร้อมด้วยอาการถอนใจยาว “นอกจาก
นั้นผมยังต้องเสียเวลาไปเที่ยวบ้านของคุณอีก”

“โอ๊ะ, คุณไปเที่ยวเรื่องอะไรกันคะ?”

“ธุระของคุณซีครับ ผมชกกับคุณ

พ.ศ. ๒๔

ชะโมเมี่ยม

แล้วว่าผมจะช่วยคุณ เพราะฉันสนใจจริงๆ เพราะความจำเป็นยิ่งยวดเช่นนี้แล้ว คุณจะทำตามความประสงค์ ทอทั้งที่ดินไปยืมก่อนก็ตามใจ

“แล้วท่านอย่างไรบ้าง?”

“คุณพูดเช่นนั้น คุณเหมือนคุณเถลิงว่าผมกระมัง?”

“คุณเองครับ ผมหมกหัวง — หมกหัวงที่เดียว เพราะท่านไม่เชื่อตามถ้อยคำที่ผมได้เรียนกับท่านโดยตรง สักอย่างก็เลยหมกหัวงที่เดียวครับ, คุณเองครับ ผมหวังใจว่า คุณคงจะไม่รังเกียจในการที่จะไปหาท่านพร้อมกับผมสักวันหนึ่งคือพรุ่งนี้ เพื่อบอกให้ผมพยายามช่วยเหลือด้วย”

“เปล่าเลยค่ะ, คุณเพียงที่ดินพวกโดยความจริงใจเท่าที่เดียว เพราะที่ดินได้ตกลงใจแล้วว่าเลิกก็ตามเลยกันไป”

“โอ, คุณเองครับ ถ้าประมาณรู้เข้า ผมมีพลอยเสี้ยววิเศษด้วยหรือครับ”

“ที่ดินขอให้คุณหยกกล่าวถึงบุคคลผู้นั้นเสียทีเถอะค่ะ ที่ดินเกลียดเขาที่สุด ที่ดินทราบดีว่าเขามีสมาธิจิตใจสบายจิตใจแล้ว ขอคุณจงอย่าได้นำเอาชื่อเขามากล่าวให้ที่ดินได้ยินอีกเลย”

“คุณเพียงค่ะ” เจ้าหล่อนเอ๋ย และถ้อยคำทั้งแต่เจ้าหล่อนได้กล่าวมานั้นเอง เป็นปัญหาทำให้เขานั่งถลึงอยู่นาน “คุณก็ทราบดีแล้วไม่ใช่หรือคะว่าท่านกำลังโกรธที่ดินอยู่?”

“ถ้าเช่นนั้น คุณจะให้ผมทำอย่างไรกันต่อไป?”

“ผมก็ทราบดี แต่จะอย่างไรเล่าครับ”
“คุณไม่ควรจะเกรงครั้นนี้ ปล่อยให้ตามใจที่ดินทั้งหมดทั้งนั้น”

“คุณเพียงขา, ที่ดินขอถามความจริงใจต่อคุณสักคำเถิดว่า คุณรักที่ดินด้วยความสุจริตหรือเปล่า?”

“แต่ผมก็อยากทราบว่า คุณรักที่ดินอย่างไร?”

“ที่ดินไม่เห็นจะต้องคิดอะไรต่อไปอีกเลยล่ะ เพราะที่ดินแน่นอนใจแล้วว่าที่ดินจะอยู่บ้านนี้ — ที่นั่นต่อไปตามเคย”

คำถามของเจ้าหล่อนคำนี้ คุณเหมือนตรงใจทำของเขาที่เดียว หน้าของเขาปรากฏว่าแดงก่ำขึ้นทันที ถ้าเขาคงสติอยู่ไม่ได้แล้ว เขาคงจะกระโดดเข้าอุ้งมือที่เจ้าหล่อนเป็นครั้งที่สองอีกแน่นอน แต่เขาทราบดีว่า การ

“แต่สำหรับผมเล่าครับ?”

“สุกแต่ใจคุณชั่วค่ะ เมื่อที่ดินยอมสละ

ชาวเหนือ

กรรม

ที่เจ้าหล่อนถามนั้น คุณเหมือนจะเป็นทางที่เขา
หยอกกันถามเพื่อนมากกว่า ซึ่งการคิดเช่นนั้น
ก็เพราะเขาหาทราบไม่ว่า เจ้าหล่อนได้ทราบ
ความจริงของเขาทุกอย่าง ความลับที่เขา
พยายามปิดบังมิให้เจ้าหล่อนรู้ นั่น ยัคนกระ
บายแดงออกหมดแล้ว และนอกจากนั้นเขา
ก็ยังหาวิธีว่าเขากำลังเป็นเขาให้เจ้าหล่อน
แสดงความจริงใจ

“คุณถามผมหรือครับ?” เขากล่าวถาม
ด้วยริมฝีปากอันสั้นกระไว

“ถูกละค่ะ, คุณถามคุณก็เพื่ออยาก
ทราบความจริงเท่านั้น”

“คุณเองครับ คุณจะให้ผมพูดอย่าง
ใดก็ถูกละค่ะ การที่ผมละลวยลั่งลวง
เกินคุณ คราวนี้ก็ไม่ใช้เพราะผม รักคุณ หรือ
ครับ อ่า, คุณเองก็รัก ผมขอกล่าวโดย
ความจริงใจว่าผมรักคุณ — ผมรักคุณ แต่
เมื่อผมมานึก ภายหลัง เมื่อความรูสึกเกิดขึ้น
ผมจึงรู้ สึกคิดว่าผมผิดไปนัก และ —”

“และคุณจะเข้าใจว่าทิดนโกรธหรือเกลียด
คุณหรือคะ?”

“ผมไม่มากกว่านั้นอกครับ”

“เข้าใจผิดก็เกี่ยว ขอคุณจงมั่นใจเสีย
เถิดว่าคุณได้แสดงความรักให้ทิดน สิ่งที่

คุณทำก็ผิดอย่างร้ายแรง เมื่อคนวานนี้
ก็เพราะคุณมีเจตนาที่ต่อทิดน อีกประการ
หนึ่ง ทิดน เสียความบริสุทธิ์ภายนอกของทิดน
เพราะคุณแล้ว และทิดนจะทำอย่างใด เมื่อ
ทิดนมีความรักทิดน, นั่น คุณก็คิดอย่างซื่อ
นอกจากนั้น ชาวบ้าน โกล เวนเคียง เขา ก็ พา
กันลือไปทั่วว่าทิดนเป็นภรรยาของคุณ สิ่ง
เหล่านี้แหละทำให้ทิดน นิ่งคิกนอนตรองอยู่
วันยังค่ำ ซึ่งในที่สุดทิดนก็ได้ตกลงใจแน่
แล้วว่า ทิดนจะยอมปล่อยตัวของคุณอย่าง
เสียความเลย”

“คุณเองครับ, นี่คุณจะให้ผมหมายความว่า —”

“ถูกละค่ะ, ทิดนจะให้คุณรู้เสีย
เถยวนว่าทิดนเต็มใจ — เต็มใจก็เถย และ
คุณจงเข้าใจเถยว่า หนึ่งคุณจะเป็นภรรยาที่
รักของคุณต่อไป”

“คุณเองก็ —”

“คุณเพียงขา, คุณไม่ควรทักใจมาก
นัก — คุณอย่าทักใจเลย ทิดนพกด้วยความ
จริงใจโดยแท้ ทั้งนี้ก็เพราะทิดนสงสารคุณ,
เวทนาคณ, และ — และรักนัสสยใจของคุณ
คุณนั่นเอง”

“โอ, แต่ผมเป็นแค่เพียง —”

“เพียงคุณเพียบเซลงกล บัวช้วยคน
 เกี้ยวของอำมาตย์ ไทพระพ้านักบวช นั้หรือคะ
 คุณเพียบขา, คุณอย่าลืมเลยว่าคุณจะรัก
 คุณ เพราะ เห็นว่าคุณเป็นลูก ชนน้ำขนนาง มี
 ทรัพย์สมบัติ คิฉินจะชอบอยู่กับคุณเสียอย่าง
 สิ้นความอาย ว่าคุณสมบัติเหล่านั้นไม่ได้นำ
 ความเปลี่ยนใจมาให้กับคิฉินเลย นอกจาก
 ความประพฤติกิฉินทำทางของคุณ และ
 และ คิฉิน ขอให้คุณพบกับตัว ของคุณ เอง ว่า
 ‘It is better to have love than lost’ คักว่าอะไร
 พอกันคุณประมาณ ทั้งคิฉินก็แน่นอนใจว่า
 คิฉินจะบอกกับเขาว่า too late เสียแล้ว เพราะ
 เวลาใจ และกาย ของคิฉิน เป็นของคุณจน
 หมกหมุ่น ”

เขายืนงออยู่ชั่วขณะ ครั้นแล้วเขาก็นั่ง
 มอชวาทออกไปรับเจ้าหล่อน และต่างก็พากัน
 เดิน ถอดคอก มุ่งหน้า คู่มิตร ชนไปยัง บน เวื่อน
 ท้องฟ้าในวณัน ถึงเมื่จะชมกษมวิสัยสักปานใด
 ก็ตาม แต่ขณะเมื่อเขาและเจ้าหล่อนได้นั่ง
 ลงยังระเบียงแล้ว ก็เหมือนใจคอต่างเบิกบาน
 ทั่วกันทั้งสองฝ่าย

“คุณอนงค์, คุณทำให้ผมลืมโลกเสีย
 แล้ว” เขาเริ่มเขี่ยขึ้นก่อน

“คุณเพียบขา, คุณ จะพบ กับ คิฉิน ให้
 เพราะกว่านั้นอีกไม่ได้หรือคะ?” เจ้าหล่อน
 ล้ออ้นถาม

“น้องอนงค์, น้องทำให้ผมลืมโลกเสีย
 แล้ว” เขาเปลี่ยนพักอีกครึ่ง

“แต่คุณพ่ คงจะไม่ลืมน้องผู้ ที่อาศัยอยู่
 ในโลกด้วยกระมัง?”

“ลูกสะจ๊ะ, พี่จะจำได้ก็เหมือนแต่คุณ
 อนงค์คอยตรึกเท่านั้น”

“คุณพี่ทำสนิทเหลือเกิน”

“ใจยังทะเลาะ และพิศาทายดูว่าน้องล่อ
 เกินพี่เกินไป”

“น้องทำอะไรคะ?”

“ผลลาคพอนา แต่พี่แกล้งทำไม่รู้เสีย

เท่านั้น คำพูดของน้องทุกคำแสดกให้พี่เห็น
 ว่า น้องได้แอบเข้าไปในห้องของพี่เคยว”

เจ้าหล่อนไม่ตอบอย่างไร เช่นแต่นั้น

ยอมจำนนต่อเขา

ฉาบริบูรณ์

โคลงด้นโบราณ

๑ ขาษาขมมาสเมื่อครั้ง
 พระอริศคิลกราช
 ผู้ผ่านพิภพอโยช—
 บรมไทรโลกนาถเจ้าหล้า
 ๒ วิมลย์บารเมศรพัน
 เสวยสวัสดิศกัณณากอน
 ขประสาทปราสาทแปร
 เปนวิสุตคามค้าน้อย
 ๓ หมู่ศรีสรรเพชญ์สร้าง
 คือหนึ่งโศศวรรยวิมาน
 ไพฑูรย์ปรศศทยยทิศ
 เวชยนนต์ไค้, ถ้า—
 ๔ ทลฤกุก่อนแปดแล้ว
 รวมราชชนนจิตาการ
 สวคพระมหาชาติ
 เพวระพระองคัลันร

ครวโย— รวดเนอ
 เลอคฟ้า
 นิยะ ราชชนอ
 รุ่งเรอญแสนเรอญ ๑
 เพ็ญแซ ขจินา
 กังถ้อย
 ปล่อนประสิทธิ์
 ณะสถาน มณจรัสสถาน ๑
 รวงสฤษดิ์
 มุขหน้า
 ทกกลี— ฉำแม่
 ทยขนานปรศศขนาน ๑
 เรือมราช พิชแซ
 ทัวผู้
 เช่นคำ— หลวงเฮย
 เซลงไว้เป็นถม ๑

อายณโฆษ

มรกด

กรกฎ

ผมไม่ หยาก ยักยาว เพราะ รู้^{อยู่} ว่าผล จะ เป็น
อย่างไร

“ถ้าหากเจิงคุณ^{นี้} จะไม่ให้รู้จักรัณจัก
หนาวเสียเที่ยว^{นี้}” ๗ ๘ ๙

ผมไม่ใช่คนกลัวเมีย หรือรักลูกจนทนหัว
แต่ผมไม่หยากจิตใจหรือเป็นปากเสียง กับเมีย
เลย เพราะตามกฎหมาย หรือกฎธรรมาคัก
ว่าเมียเป็นตัวคนเกี่ยวกัน ฉะนั้นการที่จิตใจ
เมียก็เท่ากับจิตใจตัวเอง และการทุทุเมีย
ก็เท่ากับทุทุตัวเอง ทั้งนั้นมิใช่ โยชนอะไร
ทั้งผมได้เห็นตัวอย่างมา มากค้อมากสำหรับผู้
ชายที่ล้มภานิชิตยทน์ ทำอวกเก่งออกก็ชักออก
จิตใจทำร้ายทุทุเมีย แต่พอไม่เข้าใจ สัก
เสียใจ และ โกรธ ตนเอง ที่ได้ กระทำเช่นนั้น

ทั้งนี้ผมจึงปฏิบัติของ ผมทั้งที่จะ ปฏิบัติอยู่ด้วย
นอกระบบ

อีกประการ ๓ ในครั้งนั้น ผมออกจะเห็น
แล้วว่า ความร้อนเข้าถึงส่วยในมนษยัตถลอค
จนวิตถเสียแทบทั่วไปแล้ว ฉะนั้นออกไปเที่ยว
หัวยานหัวเมืองเสียสักทีก็ ย่างที จะคลาย
ความร้อน ลงได้บ้าง เพราะตัวผมเอง ถ้าคง
อยู่ในหมื่นคนทีร์ อื่น — ร้อนเช่นนั้น ก็อาจจะ
เกิดร้อนจนทนไม่ไหวจนสักเวลา ๓ ก็ได้ ซึ่ง
จะเป็น เหตุให้ ร้อน ถึง ต้อง ซักผปากไป อยู่กับ
หมอกทิวที่จังหวัดนครบุรี และถึงยังไม่ทราบ
ว่าท่านจะร้อนหรือเย็นประการใด ทั้งนั้นแหละ
จึงเป็นที่ตกลงกันว่าต้องออกทะเล

การเดินทาง

ณ วันเสาร์ แรม ๑๓ ค่ำ เดือน ๕ ตรงกับ
วันที่ ๓๐ เมษายน เป็นวัน ซึ่งผมได้ คำฉวน
แล้วว่า ได้เกิดถูกขเป็นศุภมงคล เพราะ
คำราโบราณท่านกล่าวไว้ว่า “วันศุกร์ให้
ขึ้นเขา วันเสาร์ให้ลงทะเล” นั้นผมจะไป
ทางทะเลจึง กำหนดเอาวันเสาร์เป็น ถูกย้าตรา
แท้จึงใน ส่วนตัวผมเองไม่สู้ ถือเอาเป็นสัก
สำคัญนัก แต่สำหรับมารดาเจ้าที่นั้นไม่ได้

ก่อนจะพิถีพิถันอยู่มาก หล่อนบอกว่าโบราณ
ท่านบอกทางไว้อย่างไร คววไปทางนั้น การ
ขึ้น หัวนั้น มิแค จะเกิด อภัย มิแค ตัวแล้ว ก็เลย
พาล่ามหลก ออกมาคำหนึ่งซึ่งทำให้ผมหัวเราะ
กัก คือหล่อนว่า “โบราณท่านว่า คับ
ก็คอก ทเลก็คอก” จึงไม่ ควรทำ อวกติ
แต่พอปล่อยก็ากออกไปก็ถูก คำซึ่งทันที นั้นเป็น
ความจริงหล่อนพุดยั้งจริง ๗ แต่ไม่ใช่

พ.ศ. ๒๔๗

เที่ยว ทเล

ผมจะเอาหน้าเมียมาขาย ผมเล่าให้ท่านฟัง
ถ้านับถือ กันเป็น อะเพาะ เท่า นั้น ก็ยังอีก
ประการ ๑ เรือเมล์ เขาก็ กำหนด ออกวันเสาร์
ด้วย ทั้งนั้นแหละผมจึงต้องกำหนดวันเสาร์
เป็นวัน ถูกย่ำตรา (ด้วย จะไปในวันอื่นก็
ไม่ได้)

ในชั้นของเราไปด้วยกันรวม ๕ คน คือตัว
ผมเอง ๑ มารดาเจ้าทิศ ๑ ยายแก้วเมือง กระ
บิ่นทร คนครัว ๑ เจ้าทิศ ๑ กับเจ้าขัว เกิดน้ำไฟ
คนใช้ อีก ๑ พวกเราพร้อม กัน ไปจับได้ เรือ
นิภา (ไม่สายไป) จนที่ท่าราชวงศ์เวลาเกือบ
เที่ยงวัน (ที่เวลานั้น ไม่ต้องมีการทหารไล่
กันมีไฟ พลุพอให้เข้าแยะ อย่างทั่วไปทัน
จับรถไฟกระบวนนั้น ๆ เป็นต้น เพราะความจริง
เรื่อยังทอดสมอยู่) พอเวลาบ่ายนักหน้อยเรือ
ก็ออก ตกค่ำถึงศรีราชา (คือศรีมหาราชา แต่
ชาวบ้านเขาเรียก กันอย่างนั้น) ตอนเย็นก็
อยู่กลางทะเลไม่เห็นฝั่ง (เพราะมืด)

ผมเห็น ควรบอกให้ท่าน ทราบเสียด้วยว่า
ในพวกเรา ๕ คนที่ออกทะเลคราวนี้ ไม่มีใคร
เป็นคนเจนทะเลเลยสักคนเดียว ในแฟ้มมัล
ของผม มีความเคยเท่า ๆ กันใน การ ออกทะเล
คือเคยเยยมปากอ่าวเจ้าพระยาเมื่อคราวไปนมัส
การพระเจดีย์กลางน้ำ เคยออกไปปากอ่าวท่า

จีนในคราวที่คิดว่าจะตั้งการค้าขายกับน้ำปลา
ก็สำหรับตัวผมเองนั่น เมื่อวัน ๆ เคยไป
ขอสมัคร จะเข้าเป็น นักวิ่งบน ทหารเรือ แต่
ได้ความว่าเมื่อได้เป็นนายทหารแล้วจำต้องออก
ทะเล เพราะจะต้องเป็นกัปตันนายท้าย ผม
ได้ขอต่อท่าน ว่าถ้าผมจะมี วิชา สามารถได้
เป็นกัปตันแล้วก็ได้ ก็ขอเพียงให้ผมเป็นกัปตัน
นำโชค หรือ นำคน และ ประจํา อยู่ เรือเบอรุ ท
สำหรับแล่นในแม่น้ำเจ้าพระยาเท่านั้นพอ ท่าน
กลับหัวเราะว่าไม่ได้ ทั้งนั้นแหละผมก็ทเลจึง
ไม่คอยคุ้นเคยกัน

ส่วนยายแก้ว เมือง กบินทร นั้น แก่ มี
ความสามารถในทางทเล สันยักว่าผมเสียอก
แก่กว่าตั้งแต่เกิดมายังไม่เคยเห็นเลย และแก
ยังเคยเถียงเขาว่า น้ำทะเลจะเค็มได้อย่างไร
มันจะเค็มได้ ก็โดยใส่เกลือใส่น้ำปลา แต่นั่น
ใครจะขอตัวยอมจากทุน เขาเกลื่อน้ำปลาไปใส่
เล่นทำไม และจะไหวหรือด้วยเขาวางมันออก
กว้างใหญ่ไพศาล ผมต้องยอมอมภัยแก่ เพราะ
ยี่ห้อ ของแก อยู่ แล้วว่า ห้างใด ก็ทเล
เพียงใด คือแกกำเนิดเกิดอยู่ถึงเมืองกบินทร
แต่ที่ผมเรียก แกว่า ยายแก้ว เมือง กบินทร นั้น
คำว่ากบินทรทำให้นามสกุลของแกไม่ แต่ที่
ผมเอาชื่อเมืองกำเนิดมาต่อ สร้อยให้แก ก็

มรกต

กรกฎ

เพราะนามสกุลของแก มีตระกูลตระกูลพิศดาร
เต็มที่ ว่ากันตรง ๆ จนบัดนี้ แกเองก็บอก
ไม่ได้ ว่านามสกุลของแก ปร่าเป็น อย่างไร
จึงเป็นการยากที่จะให้คนอื่นไปรู้ คิดว่าแก

“ท่านปลื้ม ท่านปลื้ม จ้าวคำ” ยาย
แก้วพทยาวเล่าอย่างนั้นเสมอ “ท่าน ปลื้ม
ท่านทั้งให้ ท่านถามว่า พ่อแกชื่ออะไร, อ้อ
ฉันว่า ซอกก. ชูแก่ละ ซออะไรจำได้ ไหม,
ได้, ซอโหมก จ้าวคำ, ออฉันคอย. ทวดละ,
ท่านถามอีก อะไร จ้าวคำ, ออฉันตาม ท่าน.
ทวด ๆ พ่อของปู่ละ ซอไร, ออ, จำไม่ได้
จ้าวคำ, ออฉันไม่เคยรู้ จักขยแก่เลย. เอา
เถอะสองคนท่านนี้ก็พอแล้ว, ท่านว่า แล้ว
สักครู่ท่านก็ส่งโยหญิงสี่แผ่นเล็ก ๆ ให้บอก
ว่า “นั่นแหละ โยชื่อนามสกุลของแก เพราะ
แกไม่มีญาติผู้ชายอยู่เลย มีตัวคนเดียวโต
ในโลก แกจึงต้องเป็นต้นสกุล ต้องถือใช้
นามสกุลจน กว่าแกจะมีผัว จึงเปลี่ยนใช้
ใหม่ตามผัว” “ออฉันไม่เคยมีผัวจ้าว
คำ” ออฉันคอยท่าน “นั่นแล้วแต่ใจแก
เถอะ ถ้าไม่รักใช้นามนี้ไปจนตายได้” ท่าน
บอก “กันว่าอะไรเล่าจ้าวคำ นามใน
นี้” ออฉันถาม “นั่นแหละนามสกุล คือ
ปู่ของแก ซอโหมก พ่อซอกก. รวมกันเข้าว่า

โหมกกัก แต่ไม่ได้ ศัพท์และไม่ไพเราะ ฉัน
จึงเปลี่ยนให้เขาศัพท์ว่า.....” ท่านว่า
อะไรฉันก็จำไม่ได้เสียแล้วจ้าวคำ เลียง ๆ
ว่า ไม่ตระกูล ไม่ตระกูล” อย่างนั้นแหละ
จ้าวคำ หรือยังไรจะถูกก็ไม่ทราบละ”

ท่านาน นามสกุลของยายแก้วเป็นมาอย่าง
ผมเชื่อว่าท่าน ปลื้มคงเห็น ยายแก้วเป็นผู้หญิง
จึงให้นามสกุลให้สมโรคของผู้หญิง คือ มดก
หรือมกสกลิก แต่อย่างไรนั้นก็รับรองไม่ได้
ได้เรียกโยหญิงจะสอบ ยายแก้วว่าทั้งเอาไว้
เสียบเมืองกยันทร์ ถึงนั้น เพื่อ คักความ ล้ามาก
ผมจึงได้สมมติสวอยชนให้แกใหม่ว่า ยาย
แก้วเมืองกยันทร์ และใคร ๆ ก็เป็นที่รู้จักใช้
เรียกขานกันทั้งบ้าน

ฝ่ายเจ้าขัว เกิดน้ำโพนัน คือเป็นคนเกิดที่
ปากน้ำโพจึงได้นามสกุลตามท่านนิศ ทุกเช้า
เค้าเค้า แต่ใครจะเป็นผู้ที่ไม่ทราบ ว่าถึงใน
ส่วนซอกกกับทเล เจ้าขัวออกระมัง
กว่าใคร ๆ โดยมันได้เคยออกทะเลมาแล้วเป็น
เวลาเกือบ ๆ เดือน คือมันคิดว่าประมาณ ๓๐-
๓๗ ปีมาแล้ว เมื่อมันมีอายุได้สัก ๕๐ เดือน
นั้น เคยของมันได้ พามาย คือแม่เจ้าขัวไป
เที่ยวเมืองจีน เจ้าขัวได้ ตกไปควย และทั้ง
เข้าไปจากลยซึ่งเรือต้องกินทะเลถึงเกือบ ๆ เดือน

พ.ศ. ๒๕๖

เที่ยว ทเล

นั่นขี้กว่าไม่เคยมาคลื่นเลย แต่ส่วนคน
อื่น ๆ มันว่าดูเหมือนจะพากัน โอ้อ้อ อ้อ
อ้อ ไปทั้งนั้น เพราะ คลื่นใน ทะเลจีน ลึก
ใหญ่ ๆ ไม่ใช่เล่น นั่นแหละตามเสียงที่มัน
คุย แต่แท้จริงจะอย่างไรไม่ทราบ

นับแต่เรือออกจากท่าราชวงศ์จนถึงศรีราชา
คลื่นสงบก็ มีลมพัดผิวเฉื่อยเย็นสบาย พวก
เราออกจะตลก ๆ กันอยู่มากร ต่างคนคอยจ้องก
โน้นคน แม่ไม่มีอะไร ก็ทะเล ช่างพากัน
ดูเอาใจเอาใจ ความจริงลมทะเลน้ำทะเลก็ทำ
ให้หัวอกชุ่มชื้นดีกว่าบนบกจริง ๆ

คืนวันนั้นกว่าจะได้นอนกันก็คร่ำครว ๒ ทุ่ม
และกว่าจะหลับได้ก็อกันนาน เหตุด้วยความ
สนใจและความแปลกที่รวมกัน ผมขม่นอน
บนที่นั่งบน รู้สึกว่าคับแคบและออกหวาด ๆ
ว่าระพลดีผลลงไป จึงทำให้หลับยากยิ่งขึ้น
ครั้นพอหลับลงได้ สักพัก ๑ ก็ผวาเกือบหล่น
จากห้อง ถ้ายศรวไว้ไม่ทัน, เอ... อ้อ นีเรือ
ไม่ใช่อยู่นิ่ง ๆ นี่แล้ว โคลงไปเคล้งมา เสียง
ผู้คนโกลเล่ ๆ กันข้างนอกฟังเป็นนานจึงได้ศัพท์
ว่า เรือกำลังทยอยยกปากอ่าวเมืองระยอง พอ
รู้เท่านั้นใจผมตื่นตก ๆ เพราะเคยได้ทราบ
มาว่าปากอ่าวไม่ใช่เล่น กระบวนคลื่นทางแถบ
ตัวนั้นออกแล้ว มันเป็นสำคัญกว่าที่อื่น คือ

ทั้งใหญ่และ ทั้งที่ คนเขาไม่มัน ก็มส์มอส ผม
นอนดูอาการของตัวอยู่สักครู่ เห็นว่าเป็นปรกติ
ก็ไม่มีอาการระออะไรอะไรอะไร จึงได้ลงจาก
ห้องโดยหวังจะออกไปดูภูมิลำน้ำบ้าง เห็น
นาฬิกาภายนอกเวลาเกือบ ๓ ทุ่มแล้ว นี่กว่ามารภา

เจ้าที่ตึกคงหายากเห็นบ้าง ผมจึงไปปลุก
“ฮึบ, นี่ยังอะไรอีก ๆ คน ๆ” เสียงก
แต่ไม่แลเห็นตัวว่าจริงหรือไม่
“ปลุกให้ลุกขึ้น คู่มือ ระวังของ คอก น้า”

ผมตอบ
“ก็ ใคร หลับ หละหว ที่ โหนด ละ จะ ค้อง
มาปลุก”

“อ้าว, คุณเมือไรกัน เห็นนอนนิ่งกัน
ว่ายังหลับ”

“พอใช่ ใครได้นอนหลับที่โหนดสักที”

“อ้าว, นี่ยังไม่ได้หลับเลยแหละว, ลุก
ขึ้นไปข้างนอกกันเถอะ”

“แล้วกันคุณน้า บอกว่าอย่าทวน คุณจะ
ไปไหนก็ไปสิ”

“อ้าว, อะไรกันละนี่”

“อะไรละ ก็เรื่อนอนอยู่นิ่ง ๆ ให้เห็นว
ชั้นจะนอนก็ยังไม่นอน.....

อ้อ, ผมเป็นอันทราบได้ว่าหล่นมีอาการ
เป็นอย่างนี้ จึงได้ ไม่โทโกรธนัก ตาม

มรกด

กรกฎ

ปรกติ ๆ ไม่เคยขัดคำสั่งเลย ทั้งนั้นจึง ทนโตไต่ยืนเสียงกังโลงข้างหลัง

ออกไปดูเขาแค่คนเดียว

“อ้าว นั่นกระ โจนลง ไปทำไมล่ะ ไว้ย

ลมพัดเพียงฉิว ๆ ทำทาง ไม่น่าจะมีคลื่น
แต่ก็ยังมึนและลึกลับไม่ใช่น้อย นั่นกระมังที่เรียก
ว่าคลื่นใต้น้ำ ทำให้เรือโยกเยก ๆ พอลาก
เรือไต่สาย และเรือสินค้าที่เข้ามาเทียบที่
เรือไฟแล้ว นำส่งสารวิ่ง ๆ ถูกคลื่นหนุน
ผลุบ ๆ โผล่ ๆ กว่า จะ เข้าเทียบ ได้ข้าง แสน
ยาก คนที่กระชั้นลงก็ต้องคอยกระ โดกให้ถูก
จังหวะหา ไม่ก็ ขวเข้กหัก มีคลื่น ก็ตกเกล

ร้อนว” คน ๑ พุดแล้วเฝ้าระ ผมหันไปดูเห็น
คน ๑ ลงไปหว่ายอยู่ในทะเล ได้ความว่าจะเอา
เชือกผูกกับเรือไฟ แต่พลาทำเลยตกลงไป
แต่ส่งบอกว่า ไม่เห็น พวกพ้องเขา กระโดดลง
อะไรกัน ช้ากลัยจะเห็นเป็นของสนุกไปเสียอีก
มานักถึง คิวว่า ถ้าเป็นเช่นนั้น ย่าง คงคำ
เหลืออก และ เอตโรลัน แน่ แม้ จะจ้าง ก็ละ
๓๐ บาทก็เห็นจะ ไม่รัยประทาน

จันทบุรี กระ โจนไฟ

รุ่งขึ้นเวลาเพน เรือหยกในแม่น้ำจันทบุรี
ตรงนำกำนภายใน คลื่นลมตึงแต่เพนอ่าวระของ
มาแลวกันยว่สงขยี้ ก่อนจะลงอ่าวจันทบุรี
แลเห็นเกาะ นมสาว เป็นเกาะมี เขาขนาดย่อม
คอน ปากอ่าว มี แหลมยื่น ออกไป ทาง แ่งซ้าย
(ซาเข้า) บนแหลม เป็นเขาขนาดย่อม ๆ
และบนยอดเขามีพระเจดีย์ ต่อเข้าไปอีกหน่อย
มีแหลมสิงห์ อยู่ทางขวามือเป็นท่งอำเภอ มี
บ้านเรือนและสวนมะพร้าว พันคนเป็นกลุ่ม
รายเป็นแหลมยื่นออกมายาวโข มีหาคทราย
สีขาว แดก พนท และวิวงามมาก บนปลาย
แหลมมีตึกแดง (ทาสแดง) ว่าเป็นตึกสร้าง

ครั้งฝรั่งเสศมาตั้งกองทหารอยู่ที่จันทบุรี เวลา
นั้นเป็นท่วงสำหรับพักตากอากาศสบายมาก ที่
ทำจันทบุรีมีสินค้า พนมเมือง ชน บรรทุกแล่นมา
มาขาย บน เรือมาก มีผลไม้ และเสื่อเป็นคัน
พริกไทยเป็นสินค้ามาซื้อของเมืองนี้ แต่ยักัน
ทรวายว่ามีการเพาะปลูกต่างกันมาก จะเป็น
สินค้าสำคัญอีกอย่าง ๑ ในวันข้างหน้า ลงจาก
เรือเมล ไปขึ้นบกที่ ท่าแฉลบ แล้วมีรถยนต์ โดย
สานเข้าไปถึงเมือง แต่เสียค่ายทัพไม่ได้
ขึ้นไปเที่ยวบนเมืองจึงไม่มีอะไรจะเล่าได้มาก
เมื่อเรือออกจากจันทบุรีแล้ว พวกเราจึง
ได้มา ประชุม คิวกัน ผมถาม ขยายแก้ว ว่า

พ.ศ. ๒๔๗

เที่ยวทะเล

เมื่อคนโตกเมือระของหรือเปล่า “โอ, คุ
อะไรจ้าวคำ,” ยายแก้วยมตย

“ทำไมไม่รู้ สกหรือเมือระดง” ผมถาม

“ทำไม จะไม่รู้ สก จ้าว คำ” ยาย

แก้วตย

“อ้าว แล้วทำไมไม่ไ้ก้ล่ะ”

“มันลูกขโมยไม่ไหวจ้าวคำ”

“เป็นยังไ้ล่ะ”

“อูย, หน่าอู่กระ โดนเที่ยวจ้าวคำ”

“เมามากี่”

“เปล่าจ้าวคำ ทั้งแต่ออกจากบ้านอดิน
ไม่ได้รัยทานสัก หยดเลย”

“อ แก้วอะ ไรนะ”

“อดินว่าไม่เมากอกจ้าวคำ เพราะ ไม่ได้
กินเหล้า”

“เฮ้อ, ใครว่าแกเมาเหล้าล่ะ เขาว่า
เมาคลนต่างหาก”

“อ้อ อ้อ ก็ไม่เมาจ้าวคำ มันเปน
แต่มวนในท้อง แล้วก็อาเจียนจ้าวคำ อาเจียน
มากจริง ๆ หน่าอู่กระ โดนเที่ยวจ้าวคำ” ยาย
แก้วชียาย

“เฮอ มันแหละเปนอาการเมาคลนละ”

“อ้อ อ้อ ไม่ยักเซ เหมือนเมาเหล้า
จ้าวคำ และไม่หยากพุกด้วย”

“แกไม่ลองกินคุน จะเซไหม, ดันคึก
ว่าแกระลัมเลียนะไม่ว่า”

“เมาเหล้าเซ แต่ไม่ลัมจ้าวคำ”

“แกถ้าจะเคยเซมามากซี”

“นาน ๆ ก็เซยังจ้าวคำ เซแล้วก็หยาก
พุกมาก ๆ ด้วย แต่เมือคนหนีดิ้นไม่หยาก
พุกก็ยไ้เลย”

เราคุยกันพลาทหิวระกันพลาท แล้ว
ผมถามเจ้าบว่าเมาหรือเปล่า

“ไม่เลยครึบ” เจ้าบตย

“ถ้าคลน เมืองไทยคงเล็ก กว่าคลนเมือง
จีนกะมึง”

“โอ้ย, คลน เมืองจีนใหญ่ กว่าน มาก
นักครึบ”

“เฮงถ้าจะเคยเห็นเมือไป กับเตยควรวนน
ละซี”

“ครึบ, ควรวนนแหละเปนเวลาคลนใหญ่
เสียด้วย”

“ไหนก็เฮงว่า เองไปเมืออายไ้ ๕-๖ เดือน
ไม่ไ้ซี”

“ถูกละครึบ แต่เคย ผมเล่าให้ฟังว่า
ควรวนนคลนใหญ่ และแม่ผมก็ว่าจริง”

“อ้อ อายนั้สมเปนลูกกันแท้ ๆ”

“อ้อ ท่านจ้าวขา เมือคนเห็นไฟแดง ๆ

มรดก

กรรม

ในทะเล คุณทักบอกว่าการะ โคมไฟ ๆ นั้น
เป็นยังงั้จ้าวคำ” ยายแก้วฟังขั้ยอุทา

“ก็การะ โคมไฟ สำหรับ ยอก คำ แห่ง
อันตรายให้แก่วะระชั้”

“โอ, มันเป็นยังงั้ในะจ้าวคำ”

“เฮ้า เฮ้า, นั้นยังงั้ละยาย” เจ้าทัก
ร้องบอกและชั้การะ โคมให้ทัก

“อ้อ อ้อ อ้อ, มันเป็น ชุ่ม ๆ แล้ว
มีลูกกลม ๆ อยู่ข้างบนนะจ้าวคำ”

“นั่นแหละลูกละ” ผมว่า

“เอ...เอ แล้วใคร จะ เอาไฟไป จุยกั้
ยังงั้จ้าวคำ มันอยู่กลางทะเล บ้านคนก็ไมเห็น
มัน” ยายแก้วมีขั้ยอุทาอึก

“เอ.... (ผมเอียง เพราะ ความจริง
ผมก็ยังไมเคยคิดถึงเรื่องนั้น ซันเต็มเข้าใจเอา
อย่าง ๓ แต่เมื่อมาถูกขั้ยอุทาของยายแก้วเข้า
การุญการมันไปอีกทาง ๓ ตามที่เข้าใจแต่เดิม
เห็นจะใช่ ไมได้เสียแล้ว) เอ...อ้อ เขาไม
ต้องใช้คันจุกดอก มันเป็นไฟฟ้า เขาเข้ก
สวี่งเข้ามันก็ ตักขั้นเอง” ผมหลุกออกไป
เรื่อย ๆ

“อ้อ อ้อ... เหมือนไฟ ที่ บ้าน เรานั้น
หรือจ้าวคำ” ยายแก้วไมขั้ย

“เออ, นั่นแหละ” ผมพุงส่ง

“โอ, ยังงั้ โง่ ทำมันอยู่ ที่ไหน ละ
จ้าวคำ”

ขั้ยอุทาใหม่ของ ยายแก้ว ทำให้ ผมงอึก
“มัน ก็ โง่เดี๋ยวกั้กับ ที่ กรุงเทพ ๆ นั่นแหละ”

ผมโผล่งออกไป เพราะนึกไมออกว่าแถวทะเล
นี้จะมี โรงไฟฟ้ายู่ที่ ไหนยังงั้

“อ้อ...” ยายแก้ว อ้อ แล้ว แหงน ทัก
ไฟในเรือ “นั่นไฟนั้นมาจากทางนอกเหมือน
กันชั้จ้าวคำ”

“หึ” ผมตอบโดยเสียไมได้

“เอ , สายมันอยู่ ที่ ไหนละจ้าวคำ ไม
เห็นมีเสาพาคมา”

“อ้อ... สายนะรี อ้อ” ผมตะกุกตะกัก
“สายเขาลำมาในน้ำ ไมได้ใช้เสาเหมือน
ที่ บ้านเราดอก มันเป็น สายน้ำไมใช่ สายยอก
ง่า... ที่เขาเรียกว่าสาย...เคเย้อล สายเค
เย้อล ยังงั้ละ”

“อระอ....สายเค กาเย้ง นิจ้าวคำ”

ยายแก้วพูดเป็นผวัง
คำตอบ คำนี้ ของผม ทำให้ สั้หน้าพวก
สมาชิกเป็นไปต่าง ๆ กัน สั้หน้ายายแก้วแสดง
ว่า สันตสั้ย ได้ ความรู้ ที่แล้ว ฝ่ายเจ้าขั้ว
แสดงว่าไมเห็นสำคัญอะไรในการที่ จะรู้ หรือ
ไมรู้ เพราะสิ่งเหล่านั้นไมใช่ของ มัน ส่วน

พ.ศ. ๒๔

เที่ยวทะเล

เจ้าที่ลกลาย ผมเห็นมันมึน ๆ คงแค่ผมเริ่ม
อธิบายเรื่องนี้ และเมื่อถึงขั้วมหาสมุทร
มันออกจะขมมากขึ้น จะด้วยคิดว่าได้ความ
รู้ใหม่ หรืออย่างไรก็ไม่ทราบของมัน แต่
คุณแม่เจ้าที่ลกลายถามผมมัน มีอาการว่า
สงสัย ๆ ยังไงพิกล ตรงกันข้ามกับยายแก้วที่
ได้สดับมาจ้อ และถก อ้อ แล้วโดยคุณภาพ
เมื่อทวงหน้าของสมาชิกพากันเป็นไปต่าง ๆ
นา ๆ ดังนั้น จึงถ้าจะพิจารณาจากทวงหน้า
ของผมบ้าง ก็ยากที่จะบอกได้เหมือนกันว่า
เป็นรูปใด แต่อย่างไรก็คงต้องไปข้างผะอึก
ผะอมมากกว่าแจ่มใสแน่นอน

ครั้นเมื่อการรวมวงแยกกันไปแล้ว คุณแม่
เจ้าที่ลกลายมาทางกระตู่เอาหมึก หล่อนถามว่า
ที่บอกยายแก้วนั้นเป็นความจริงหรือ เล่นเอา
ผม เกิด กระอัก กระอื้น ขึ้นอีก ครั้ง ๆ ทั้ง
ทราบอย่างว่า การตอบขั้วหา ของหล่อนจะซุ่ม ๆ
ไปอย่าง ทำกับยายแก้วไม่ได้ จึงทำให้ผม
ยากใจยิ่งขึ้น

“ฉันไม่ได้ คิดว่าจะเป็นอย่างนั้นจริงหรอก”

ผมตอบแบบทู่ทู่

“อ้าว, งั้นคุณหลอกแกกอกกรี, ความ
จริงคุณคิดยังไม่ละ”

“ฉันคิดว่า อ้ายไฟในกระ โม่ มันก็

ตะเกียงน้ำมันพวก ๆ นี่เอง แต่เมื่อมาเห็นว่า
กระ โม่บางแห่ง คงอยู่ กลางทะเลห่างฝั่งลิบ ๆ
บางแห่งคงอยู่บนยอดเขา บ้านผู้เรือน คนก็ไม่มี
เฮ... ถ้าเป็นตะเกียงน้ำมัน ใครจะขยันไปจุด
ละ และเมื่อไปจุดแล้วกลายมาถึงบ้านก็พอกัน
กับที่กระ ต้องไปจุดอีก เทียบแต่ไปจุด ๆ กับ ๆ
เช่นคนคนก็เห็นจะตายเปล่า ขั้วหาของ
ฉันเกิดขึ้นทั้งนี้และยังแถม ไม่ตก จึงซุ่ม ๆ ขย
ยายแก้วแก่ไปที แต่เท่าที่ฉันเคยอ่านข่าวใน
หนังสือพิมพ์ ว่าที่เมืองนอกเขามีกระ โม่ไฟ
ซึ่งทวงไฟนั้นประกอบขึ้นด้วยขาคูอะไรก็ไม่รู้ละ
แต่พอทวงอาทิตย์ตกแล้ว ขาคูผสมนั้นก็จะ
เกิดเป็นไฟขึ้นได้เอง โดยไม่พักทมนัยจะ
ต้องไปแตะต้อง หรือทำว่าใช้กับขั้วหาไฟฟ้านั้น
ก็จริงเหมือนกัน แต่ไม่ใช่ที่ยายแก้วแก่
เอามาถาม และเขาคงไม่ลุ่มลากลุ่มลุ่ม
บิ๊ยวอย่างที่คุณอธิบายกับยายแก้ว”

“อ้อ, งั้นคุณก็หลอกแกเล่นเปล่า ๆ ทำ
ให้แกหลงใ้งไปอีก”

“ฉันไม่ได้หลอก ฉันคิดว่าพวกมันเล่น ๆ
ต่างหาก”

“นั่นแหละ แกคิดว่าคุณมีความรู้ แก
ยอมเป็น คนโง่ ขออาศัย ความรู้ ก็กลืน มาถูก
หลอกซ้ำซ้ำ เมืองไทยเราเป็นอย่างนี้กันโดย

มรดก

กรกฎ

มาก จะไม่ให้พลเมืองไ้ย่อยทิ้งกระยงยังไ้
ไ้” คุณแม่เจ้าที่เทศไ้ให้ผม

แต่ถ้อยคำ ของ หล่อน ดูไ้ ผม อย่างยัง
ผมไม่ยัก โกรธ และ ไม่อาย แต่กลับ ทำให้เกิด
มานะจนว่า จะต้องสละเรื่องกระ โยมไฟ
ไ้ไ้ความ จริง ว่า เขา จุก กัน ยัง ไ้ ไ้
ครั้นต่อไปผมก็สอถามเขาไ้ไ้ความว่า ไฟใน
กระ โยมนั้นคงใช้ ตะเกียงน้ำมันธรรมดาอย่าง
ไหนว่าถูกแล้ว แต่เขาจุกตะเกียงนั้นทั้งไว
ทั้งกลางวัน กลางคืน ไ้ไม่มี การคืบ ถิ่น เลย

ประมาณ ๒๐ - ๓๐ วันซึ่งถึง กำหนดว่าน้ำมัน
จะหมดเขาจึงไป จักการเติมคราว ๓ ซึ่งกินน้ำ
มัน ประมาณ ๓ - ๕ ปีบ ในตัว ตะเกียง นั้นมี
เครื่องกล เล็กน้อย สำหรับ ยักคืบ ไ้ น้ำมัน เติ
และ ไ้ไ้ไ้เคลื่อนที่ไปไ้พอคืบกัน ถิ่นไฟนั้น
จึงติดอยู่ไ้เรียบร้อยเสมอ ในตอนกลางวัน
แสงพระอาทิตย์แรงกว่าแสงไฟ และเพราะดวง
ไฟนั้น อยู่ ไ้ไกล เราจึงเห็น แสงไฟไม่ไ้เป็น
ธรรมดา ต่อเมื่อพระอาทิตย์ตกแล้วแสงไฟ
นั้นก็จะปรากฏขึ้นถึง

แหลมงอบ

วันอาทิตย์เวลาเย็นเร่ไ้ถึงแหลมงอบอำเภอ
เกาะช้างจังหวัดตราข เพราะเหตุผมไม่เค
มาทางนเลย จึงไม่ทราบภูมิประเทศและระยะ
ทางของเร่ไ้ เสดนาของผมนั้นว่าเร่ไ้ศ
เพียงเมืองตราข เพราะเป็นสศแดนพระรา
อาณาจักรสยามแล้ว และจะเที่ยวตามเกาะ
ต่าง ๆ ไ้ต่อไป แต่มาไ้ไ้ทราบภายหลังว่าเร่ไ้
ล้นไม่เข้าเมืองตราข ฉะเพาะเร่ไ้พาชาว
ซึ่งออกจากกรุงเทพ ๆ วันพวกท่านจึงจะแ
เมืองตราข ถึงนั้นจึงจำต้องลงจากเร่ไ้
ที่แหลมงอบ มีคนนั้น จะต้อง คืบ ไ้ไ้ถึงเขต
ฝรังเศส และคนทำทางอย่างผมเช่นนี้เดินทาง

เข้าไปโดยไม่มีหนังสืออนุญาต อาจถูกจับ
หาว่าเป็นผู้สศกแนมสยราชการลยหรืออะไร ๆ
ไ้ไ้
ที่แหลม งอบน เป็นตำบลที่ คง ทว่า การอ
เกาะเกาะช้าง แต่ตัวเกาะช้างเองนั้นอยู่กลาง
ทะเลห่างแหลมงอบ ออกไปทางทิศไ้ประมาณ
๕ ไมล์ แปลว่าอำเภอมี ไ้ตั้งอยู่ที่เกาะคาม
ซอ และทิศบริเวณนั้นกระ โยมไฟอีก ๒ แห่ง
นั้นและเป็นที่ซึ่งผมไ้ไ้ความรู้ เรื่องกระ โยมไฟ
เมื่อลงไปในเรือ ไ้รับจ้าง ซึ่งชาวเมือง
เรียกว่าซอ ยอก เรียบร้อยแล้ว เรือไฟและเรือ
ไ้ต่างก็แล่นแยกทางกันไป ผมพยายามไ้

พ.ศ. ๒๔

เทียว ทุเล

ท่านทราบดีถึงลักษณะเรือขอกสักหน้อย คือรูปร่าง มันก็ขอก ๆ นั้นเอง ช่าง สม ช่อจริง ๆ แต่ชาวเมืองเขาเรียกกันว่าเรือ ขอก (ไม่ใช่ขอก) ลำที่ผมโดยสารมานั้นประมาณว่ายาวสัก ๓ วา ๒ ศอก สุกหัวสุดท้าย และกว้างสุดแคบตรงกลางกำลังสัก ๕ ศอก เป็นอย่างมาก ตอนหัวและท้ายเป็นที่ว่างมียกพื้น ตอนหัวมีเสากระโงงเล็กเสา ๑ ถัดเข้ามาเป็นเสาใหญ่อีกเสา ๑ เรือลำนี้ยกเลยมีเสากระโงงถึง ๒ อัน และยาวใหญ่มากดูไม่น่าจะคอนกันไว้โหวเลย ตอนกลาง มีประทุน ซึ่ง คาดคิก กับ แคมเรือ ที่ เทียว ฉะนั้นจึงทำให้การเข้าออกในประทุน เป็นอย่างเข้าบ้านศรีทนต์ไชยที่เทียว คือต้อง มีการคำนับ เสียก่อน ทุก ครั้ง แต่ ยั้งจนเมื่อ สิ้นทานกับ เจ้าของเรือ แลยังคุยว่า กระบวน เรือขอกในแถบนี้แล้ว ของแกล้งเป็นใหญ่ และแข็งแรงกว่าของใครทั้งหมด ผมหยากระทราบดีว่าขนาดของเรือที่ผมคาดไว้จะถูกหรือไม่ แต่ครั้นจะพูดกันตรง ๆ เกรงแก่จะหา ว่าดีเรือของแกล้งเล็ก เพราะเท่าที่พูดกัน ๒-๓ คำฟัง เสียแกล ก่อน จะ ไม่ ชอบให้ว่า เช่น นั้น ถึงนี้ผมจึง โถกกล่าวว่ “ แหม, เรือลำนี้ แข็งแรงจริงนะ ดูเสากระโงงยาวกว่าลำเรือ เป็นกอง ยังคอนไว้อยู่ได้ ”

แกล้งตอบว่า “ ที่ไหนครับ เสากระโงงสั้นกว่าลำเรือถึง ๒ ศอก ”

“ อ้อ, งั้นรู้ ฉันทูมนิยาวใหญ่จริง งั้น เสาสั้นยาวเท่าไรละลุง ”

“ ๓ วา ๒ ศอก ครับ ”

เป็นอันผมทราบดี ว่าเรือของแกล้ง ๔ วา ยาวกว่าผมประมาณไว้ ๒ ศอก แต่ความ สัตย์จริงผมไม่หยากระเชื่อแกล้ง ๒ ข้อ คือ ข้อที่ว่าเรือยาว ๔ วา และเสากระโงงยาว ๓ วา ๒ ศอก แต่ในส่วนเรือจะยาวถึง ๔ วาหรือไม่ ผมไม่รู้ คัดค้านัก เพราะ ไม่กล้าลงวิท สอย ได้แต่คนช่วยตา แต่ข้อที่ว่าเสาสั้นกว่า เรือ นั้น ผมยากที่จะปลงใจเชื่อด้วยได้ ผม ได้พยายามกะคนเป็นหนักหนา คิดว่าเมื่อลัม เสาลงทอดย่นลำเรือ มันคงจะยาวกว่าทั้งที่ คาดเป็นแน่นอน แต่จะไปเอาที่เรารู้จริงกับ แกล้งไม่ได้ เพราะ เาเป็นผู้ โดยส่วน แกล้งไปทำผิดใจ แกล้งเพคะลงทะเลไปก็ได้อีก ประการ ๑ แกล้งเป็นนายเรือ เปรียบเหมือนกับต้น ธรรมดาเรืออยู่ในทะเลเขาต้องยกกับต้นเป็นใหญ่ เมื่อถึงนั้นผมก็ต้องนั่งแกล้ง

เรือแล่นไปเรื่อย ๆ สัก ๒๐ นาที ก็ลัม มาคิกโดยแรงเรือเสียง แคมต้นนี้ พวกผมชัก ดลหม่าน กันใน ตอนนั้น (พวกผมไม่ เพราะ

มรกต

กรกฎ

เข้าเป็นอะเพาะ) ยายแก้ว กับ เจ้าช้อย อยู่ใน
ประทุน เลี้ยงกลิ้งลูกกลิ้ง ๆ แล้วกริ่งเจียว
จ้าว ส่วน ฝนอยู่บนหลังประทุนก็เกลือกกลิ้งลง
น้ำเพราะกำลังผลอ คุณแม่เจ้าทิดไม่กล้านั่ง
หลังประทุนอีก ลงไปเกาะเสากระโดงอยู่บน
เรือ เจ้าทิดยังปรกติและออกจะชอบ ๆ คง
นั่งอยู่กับฝนบนหลังประทุน

“เรือเป็นอะไรนะจ้าวคำ” ยายแก้ว
โผล่ขึ้นมาถาม

“เปล่าหรอก ลมกินใบแรงหน่อยเท่านั้น
เอง” ฝนตอบ

“ทำไมมันตะแคงไปอย่างนี้จ้าวคำ จะ
ไปตรง ๆ ไม่ได้หรือ”

“เรือใบนี้ ก็เล่นตะแคงขย่งนะซี”

“หือ พิลึกต้อง เล่นตะแคงด้วย” ยาย
แก้วว่าแล้วก็ผลุบเข้าประทุนไปอีก เสียงขยับ
อ้อ ๆ อยู่ข้างใน

พอลมกินใบก็แล้วเรือก็เล่นเรื่อยไป เสียง
ทึงเรือพัดลงกลิ้งผาก ๆ แต่ไม่มีคลื่นจึง
ชวนให้รู้สึกสนุก ทั้งหมู่คนแสงแดดแว่นนัยอยู่
หลังประทุนไต่ลมก็ เป็นความสุขจริง ๆ

เรือเล่นไป ประมาณชั่วโมงเศษก็ถึงปาก
คลองน้ำเขียว ฝนผลุบออกไปว่า การลงเรือที่
แหลอมงอจะ ไปเมืองควายนั่น ถ้าชนยกท

แหลอมงอจะต้องเดินทางไปราว ๒๐๐ เส้นเศษ
ถึงค่ายลงน้ำเขียว แล้วจึงจะมีรถยนต์ โดย
ผ่านเข้าเมือง แต่ถ้าหาก ไม่ต้องการเดินก็ไป
ขึ้นรถเอาที่ขายน้ำเขียว แล้วโดยสารรถยนต์
ไปอีกประมาณ ๒๐๐ เส้นเศษก็ถึงเมือง คือว่า
ขายน้ำเขียวเป็นชุมทางและมีรถยนต์เพียงแค่น
กั้นนั้นฝนจึงโดยสารเรืออีกตรง ไปบ้านขาน้ำ
เขียว เมื่อเรือเข้าคลองแล้วการเล่นใบก็ไม่
สะดวก ต้องอาศัยแจวเป็นพื้นเรือเดินไปตาม
ลำคลองอีกชั่วโมงเศษถึงบ้านน้ำเขียว ฝน
ขึ้นพัก รับประทานอาหาร ยิง ที่บ้าน
แห่ง ๓ พอประมาณสัก ๓ ชั่วโมงก็โดยสารรถยนต์
เข้าเมือง

ความจริงรถยนต์ที่ขึ้นเดินแค่อะเพาะ กลาง
วันและเกียคำโดยสารคนละ ๓๐ สตางค์ ส่วน
ค่าสัมภาระถ้ามีมากก็เรียก เอาค่าบรรทุกข้าง
เวลากลางคืนเขาไม่เดิน เพราะ เกรง อันตราย
ต่าง ๆ ทั้งผู้คนที่โดยสารสานก็ไม่ใคร่มี แต่
ผมต้องการจะให้ ถึงย่านถึงเมืองเสียให้ รู้แล้ว
รู้รถไป จึงได้ว่าจ้าง เหม้าให้เขามารับ
เป็นพิเศษ

ท่าน ขอรับ ความ ตกใจ ซึ่งเกิดขึ้นโดย
ความเกรงอันตรายในเรือยังไม่เท่าที่เกิดขึ้นบน
รถยนต์นั้น มิใช่ว่ารถที่ขึ้นเร็วเกินควร ผม

พ.ศ. ๒๔๗

เที่ยว ๆ เต

เคยขี่รถเร็ว ๆ ในกรงมามาก หรือมีใช้ว่าที่
น้อยขอบเกรงจะหักพัง เปล่า, รถยังใหม่
และแข็งแรงดี แต่ เชอ ... ผมใจหายใจว่า
คิดว่าถนนรตเมืองนี้ช่างไม่เซฟเสียจริง ๆ คือ
ความ กว้าง ของ ถนนนี้ เหลือ ที่ผมจะ บอก
ขนาดได้ เขาเพียงว่าเมื่อรถแล่นไปบนถนน
แล้ว ส่วนสองข้างถนน ที่เหลืออยู่นั้นเหมือน
ยังโกลนรถจะคลมมีพอกก็ อย่างว่าเซฟเหลือ
มากกว่านั้นอีกคงไม่เกินข้างละคืบ ยิ่งกว่านั้น
ตัวถนนยังสูงกว่าพื้นดินอีกตึกสองคืบ ข้างแห่ง
กึ่ง ๆ เมตร ถึงนขอให้ท่าน คิดดูเถิดว่ามัน
น่าจะกลิ้งลงไปโคก หักตายได้งายคาย เพียงใด
ผมต้องเกรงกลัวมโนะพิฆาตประหนึ่งจะ โหม
กำลังเข้าซกมวย ก็พ่นชกกรรมแน่ม มอຍก
พนักกรโต้อย่างมั่นคง คิดว่าถ้าพอเซลงไป
เมื่อไร ผมก็เป็นโคกก่อนแน่ละ หัวใจเต้น
ประดังเสียงเครื่องยนต์ ประเทียว ๆ รู้สึก
เลี้ยววาว ๆ ทั้งนี้ไม่ใช่ว่าแป้น แต่ผม หรือว่า
ผมเป็นคนซซลาค พวกผมทุกคนรู้สึกเหมือน
กันทั้งนั้น แต่ว่าเวลานั้นไม่มีใครพูดออกม
แต่ต่างระวังตัวกันเท่านั้น

อีกประการ ๑ เพราะถนนนี้เล็ก รถต้อง
เกินไปตามรอยเกี้ยวไม่มีที่หลีกเลี่ยงได้ รอย
ที่รถเดิน จึง ลึกลงไป ทุกที จนเป็น ร่อง เป็นราง

ขึ้นและลงยิ่งร้าย เพราะถ้าลัดรตพลาดราง
เมื่อไร ก็ต้องเกิดอุบัติเหตุทันที และสอง
ข้างถนนนั้นไม่มีอะไรกันเสียด้วย

ผมช่างรู้สึกชอบใจถนนเสียจริง ๆ ด้วย
เขาช่างขี้บ่พิพอกใช้คล้าย ๆ กับขี้บ่รตราง ถ้า
คนไม่เคยเห็นจะ ไปได้ ไม่ก็ว่า แต่กระนั้นใจ
นึกว่าคงจะตกอยู่เสมต้องนักถวระนาทลตไป

พอมารู้ประมาณครึ่งทาง เป็นทุ่งโล่ง
ทาง ตรง อากาศ กำลัง สบายก็ รถแล่น เร็ว ขึ้น
หน่อย ผมกำลังระวังตัวอยู่ตามเคยใจกำลัง
เพลินคิดถึงท่าทางที่จะกระ โทกเมื่อรถตกถนน

ว่า จะ ลง ถีพลงไหนดี จึงจะ ค่อยห่าง อันตราย
ยิ่งนักท่าทางไม่ได้เหมาะใจเลยครั้น ก็
พอกเสียง “โครม แอ็ก กก...” คีระ

ผมพาดเข้ากับพนักกักเบ้อเรอ เสียงร้องไว
ววยสองสามคำแล้วก็เงยกันหมด อนิจจา,
พอใกล้ขึ้นลิ รถตกลงไปในรางขวางถนน
๒ ลี หนาหม้อต่ำลงไปดินเครื่องยนต์ก็
หยุดจึยบ นั้นมันมาตลัดก่อนที่ผมคิดทำ
กระ โทกได้ หาไม่ก็ถึงกระ โทกลงไปเสีย
แล้ว จะไม่ต้องเจ็ยตัวเช่นเคย

เสียง พวกรถเอะอะ และต่ำกัน เป็นโซม
คงได้ความว่า ตรงนั้น มี ขื่อน้ำ ผ่าน กลางถนน
เป็นข้อไม้ แต่ใครสัประคนมางักเขาไม้ข้อ

มรดก

กรรม

ชอกเสีย จึงกลายเป็นร่องขวางถนนอยู่ พวก
รถยกกว่าเมื่อชาวออกจากเมืองไปรับผมก็ยกยอ
จึงไม่กล้าเสียว่าจะเกิดเหตุเสียเช่นนั้น แต่ก
เทศะบุญไม่มีใคร เป็นอันคราย ถึงเลือกตกยาง
ออก เพียงแต่ โน ๆ ยม ๆ ย่างเท่านั้น คราว
นี้ถึงบท ต้องลง จากรถ และช่วย กัน จึงรถ ขึ้น
แล้วจึงแรง หากไม่ มาทอก พอจะเพาะลือรถเดิน
ได้ กว่าจะเสร็จก็กินเวลาเข้าไปครึ่งชั่วโมง
และเหิงอ ไทม์กายไปตาม ๆ กัน ตอนต่อ
ไปผมบอกไม่ได้ ต้องแถลงความจริงใจที่
คิดเกรง อันคราย มาแต่คันแล้วให้ คนรถ ทาย
หมก และขอให้เขารับมีกระวังช่วยผมด้วย
คนขับได้ รับรองเป็นอย่างดี แต่ผมก็คงต้อง
ภาวนาไป ตลอดทาง และยิ่งเพิ่มความ
ลำบาก ที่ต้อง ใช้ สายตา คอยตรวจรอบสรวกซัง
ระมัดระวังตามทางชนอีก ที่สุดก็ถึงเมืองได้ รู้สึก
ว่าเกือบ จะ ไม่มี ชีวิต ได้ อยู่ เห็น เมือง คราย
เสียแล้ว

เรื่อง ถนนนี้ ผม สืบสวน ต่อไปได้ ความว่า
ตอน ๓ เป็นถนน ที่ฝรั่งเศสได้ ทำขึ้น เมื่อครั้งมา
ตั้งกองทหารอยู่ที่เมืองตราข โดยวิธีพันดิน
แล้วถมหินขึ้นเป็นถนนชั้นดี ต่อมาเจ้าหน้าที่
ปกครองไทยเราจึงได้ทำต่อ จนตลอดระหว่าง
ย่านน้ำเขียวกับเมือง แต่ชั้นเดิมคงมิได้ คิดถึง

ว่าจะมีรถยนต์มาเดินจึงทำแค่ขนาดย่อมพอคน
และสัตว์พาหนะไปมาได้ อย่างที่เรียกว่า
ทางเกวียน มาเมื่อเร็ว ๆ นี้ท่านผู้ว่าราชการ
จังหวัด ต้องการ จะให้ มีรถยนต์ เดิน รับส่ง คน
โดยสารและบรรทุกสินค้าเพื่อความสะดวกของ
พลเมือง อันจะเพิ่ม ความเจริญ ของ ย่าน เมือง
ด้วย ได้ขอเงินรัฐบาลไปจัดทำแต่ไม่เป็นผล
จะขอให้ มีผู้รับเหมาไปทำแล้วมอบสิทธิให้เขา
เดินรถได้ชั่วเวลากำหนด แต่ที่ว่าเจ้ากระทรวง
เรียกร้องขอยกกันสิทธิอย่างเต็มที่ เงินไม่มี
ใครกล้ารับ ที่สุดท้ายจึงทำเนืองสโดยย
ทางอื่นใหม่ด้วยความหวังดีอย่างจริงจัง จึง
ได้เกิดมีรถเดินขึ้นได้ ชาวเมืองจึงสาธุไป
ตาม ๆ กัน เพราะเป็นความสะดวก เป็นคุณอย่าง
เนืองอนันต์ซึ่งผมเองก็ยอมรับด้วย
แต่ข้อที่ตกใจอยู่ ก็ในข้อที่รัฐบาลไม่
บำรุงนและละ ไม่ทราบว่าจะไปดีขึ้นอย่างไร
แต่สำหรับผมได้เคยคิดมานานที่เกี่ยว ถึงเรื่อง

คมนาคมที่ทางหัวเมือง ผมคิดว่าผลความ
เจริญแห่งนิคมชนบทของเราที่ยังไม่มีตามกาล
สมัยอันควรจนถึงขั้นนี้แล้วนั้น เหตุก็คือเรา
ขาดคมนาคมกันเอง ที่ผมกล่าวเช่นนั้นน้อย
ท่านจะว่าพอล้นหรือเลือก แต่ผมรับรอง
ว่า ผมมีเหตุผลที่จะชี้ให้เห็นเป็นอย่างที่

พ.ศ. ๒๔

เที่ยว ทเล

ถึงท่าน จะบอกว่า เพราะมือปสรรค ๕ ร้อยแปด
พันเก้า แต่ผมก็จะช่วยแก้ปสรรคที่ท่าน
ผูกขึ้น โดยพรมิได้ขึ้นนั้น ให้กระจำงได้ง่าย ๆ
อ้าว, นั้นผมเลยเถิดละซี ท่านบรรณาธิการ

ยังมีไต่เถียงกับผม เรื่องถนน หัวเมืองมิใช่หรือ
เออ, นั้นผมไปเมืองตราดเพื่อเที่ยวมิได้ ไปทำ
ถนนมิใช่หรือ เอ...เช่นนั้นผมก็ควร
ยุติเพราะเรื่องถนนเสียที

เมืองตราด

ผม หยาก จะ พรรณนา ลักษณะ ของ เมือง
ตราด อันเป็นเมืองสุด พระราชอาณาเขตด้าน ๓
ให้ท่านบรรณาธิการได้ทราบบ้าง เพื่อมิให้
เสียแรงที่ไต่ ไปเที่ยว แต่จะไม่กล่าวให้ยื
ยาว ซึ่งจะกลายเป็นอธิบายเรื่องภูมิศาสตร์ ไป

เมืองตราด — อยู่ทางทิศภาคเหนือของกรุง
เทพพระมหานคร ระยะทางทางทะเลจาก
กรุงเทพฯ ประมาณ ๓๐๐ กิโลเมตร หัวเมืองตั้ง
อยู่ฝั่งตะวันตก ของลำแม่น้ำตราด ห่างประมาณ
๒ กิโลเมตร และห่างจากฝั่งทะเลเข้าไปประ
มาณ ๕ กิโลเมตร อาณาเขตทิศตะวันออก
ตลอดไปทางเหนือ รกเขาบรรทัด ที่ต่อเนื่องกับ
เขตเขมรของฝรั่งเศส ทิศตะวันตกจรดเขตเมือง
จันทร์บุรี ทิศใต้ติดทะเล มีเนื้อที่ประมาณ ๓๕๐๐๐
ตารางกิโลเมตร พลเมืองมีเกือบ ๓๐๐๐๐ คน
คนพื้นเมืองเป็นไทยแท้ แต่ได้มีส่วนผสม
กับจีนมากแล้ว คนต่างภาษามีญวนเข้าไป
ตั้งทำมาหากินบ้างเล็กน้อย ก็มีแขกอยู่

หมู่ ๑ ที่บ้านน้ำเคียว ซึ่งเข้าใจว่าเป็นพวก
ทมิฬมาลจักรไปให้อยู่ เมื่อรัชกาลต้น ๆ แห่ง
พระบรมราชวงศ์จักรีน แต่จะเป็นยไต่และ
ด้วยเหตุคราวใดแน่ ซึ่งเคยตรวจพบชาวตรา
พันภูมิประเทศ เมื่อเราอยู่ในเมืองจะ

แลเห็นเขาบรรทัดต่อเนื่องกันสูงตระหง่าน และยาว
ยื ๕ กิโลเมตรทิศตะวันออกไปจนทิศเหนือ และ
ทางใต้จะเห็นเขายนเกาะช้างซึ่งสูงและยาวไม่
น้อยเหมือนกัน ดูประหนึ่งว่าเมืองตราดจะ
อยู่ในหมู่เขาล้อมเกือบรอบ นับแต่ต่อจาก
หมู่เขาบรรทัดมาจนตกทะเล พันทเป็นทุ่งราย
บริบูรณ์ ไปด้วยป่าไม้เลื้อยใหญ่ และ ลำคลอง
ขนาดย่อมหลายคลอง พันดินเป็นทรายเป็น
กรวดมีเนื้อดินน้อย ทางทะเลมีเกาะอยู่หลาย
เกาะ เช่นเกาะช้าง เกาะหมาก เกาะกระ
คาย เกาะกูด ฯลฯ ล้วนแต่ทำการเพาะ
ปลูกได้ก็ และเป็นที่เที่ยวหาความรื่นรมย์
ได้มาก

มรดก

กรรม

การทำถนนในเมืองสัทวมาก เพราะ
เพียงซักร่องเอาดินชั้นถมเท่านั้นก็ใช้ได้ ด้วย
ดินนั้นเป็นก้อน กรวดก้อน หินย่อยอยู่แล้ว
แม่ตวันโตมีกรวดน้อยก็จะหาหินมาใส่ได้
ง่าย ๆ เมื่อได้รื้อน้ำฝนชะล้างหน้าถนน
ก็จะแน่นกลายเป็นถนน ไบกรวด ไบหินที่เคี้ยว

การอาชีพของชาวเมืองนั้นว่าบริบูรณ์ยิ่ง
ส่วนที่ทำกันทั่วไปก็คือ นา เพราะปลูกผลไม้มาก
จับสัตว์น้ำ จำนวนนาสังเกตว่าไม่มากอย่าง
เมืองอื่น ๆ เพราะทำเพียงพอกินกันในพื้นเมือง
และปลูกหม่อนเลี้ยงไหมและผลไม้ การ
ทำสวนมีมาก ผลไม้ทุกชนิดมีทุกพรรณ
ทั้งในกรุงเทพฯ เช่น มะพร้าว ทุเรียน
มะม่วง ขนุน ทุเรียน มังคุด ลิ้นจี่ (เขาเรียก
ว่าลิ้นจี่มัน) และราชาดุก ๆ โดยมีได้ส่งไป
จำหน่ายในที่ไกล ๆ สิ่งที่เป็นสินค้าสำคัญ
ก็คือ มะพร้าว พริกไทย และยี่เก็งกำลัง

เริ่มทำสวนยางกันขึ้นเช่นที่จังหวัดชุมพรแล้ว
สัทวนาก้อยู่มากและราชาดุก ปลูกเลี้ยว
โต ๆ ตัวละ ๓ สตางค์ ถึงคราวชดเชยตัว
ละ ๓ สตางค์เท่านั้น และยังมีต่าง ๆ อีก
หลายชนิด กับหอยแครง หอยแมลงภู่ หอย
กะพง ๆ ส่วนปลาก็มีหลายอย่างต่างพรรณ ฯลฯ

ผมไม่หยากจะพรรณนามากนัก เพราะ
เกรงท่านบรรณาธิการจะเกิดหิวขึ้นมาเขาเป็นรู้
กันว่าเมืองตราดแม้จะเป็นเมืองเล็ก ไม่ครึกครื้น
และไกลสักหน่อย แต่ก็เป็เมืองบริบูรณ์
ด้วยอาหารการกิน กินฟ้าอากาศที่เขียวทง
ทางบกทางทะเล เขาและน้ำตกซึ่งมีอยู่ตาม
เกาะหลายแห่ง จึงนับว่าเป็นเมืองที่น่าเที่ยว
น่าอยู่เมือง ๓ หากคมนาคมติดต่อกับพระ
นครได้สะดวกแล้ว ผมคิดว่าจะเป็นเมืองที่
เมืองงามยิ่งขึ้นอีก

สนทนาเรื่องการเมือง

เมื่อท่านเห็นหัวข้อ ข้างบน ขออย่าเพิ่ง
หรือตกใจว่า ผมมีเพื่อนักโปลิติกหรือคน
รู้คนสำคัญในราชการอย่างใดหรือ เปล่าเลย,
เพียงแค่ ผมได้คุยกัน ถึงราชการในยุคนั้น ย่าง
ตามทฤษฎีตาม ที่ใดคงหัวซอไวเช่นนั้นก็เพื่อ

เป็นการชวนอ่านหน่อย หาไม่ท่านก็จะเลย
ไปเสียและร้องว่าจิตโดยมีมันได้ซึม
เป็นธรรมดาคนกรุงเทพฯ ออกไปหัวเมือง
พวกหัวเมืองย่อม หยากรู้ หยากทราบข่าวคราว
ในเมืองหลวงของตน จึงย่อมพากันถามโน่น

พ.ศ. ๒๔๖

เทียว ทเด

อย่างนั้นอย่างนี้... ไม่สำหรับคนอะไรก็ไม่รู้...
ข้อควรทำการเปลี่ยนแปลงของราชการ ฉะนั้น
จึงมีผู้ ทายาททราย และ คอย คะแวงพิ้ง กันอยู่
ทุกวัน และทุกชั้นบุคคลไม่ว่าเป็นข้าราชการ
หรือเป็นราษฎร ผมจะเล่าแต่ที่สำคัญและนี้
ว่ามีรายชื่ออย่าง

“ข้าราชการ จะ ต้อง ออก กัน จำนวน ดัง
หมื่น ๆ จึ่งหรือ” ผู้ถามผม

ผมตอบว่า “ข้าราชการเมืองไทยเราเห็น
จะมีไม่กี่หมื่นนัก ประมาณว่าอย่างมากที่สุด
ราวสักสองหมื่น ฉะนั้นถ้าจะให้ยกเลิกหมื่น
อันเป็นจำนวนดังครั้งนั้น ก็น่าจะมีเหลือคนไม่พอ
ทำงาน”

“จึ่งจะสักกัณฑ์ละครับ” ท่านผู้นั้น
ถามอีก

“เป็นการตอบให้แน่ไม่ได้ แต่เท่าที่ ได้
เห็นรายชื่อประกาศในหนังสือพิมพ์เพียงเวลานี้
ก็เพียงจำนวนร้อย ยังไม่ถึง จำนวนพัน”

ผมว่า

“ที่ไม่ได้ประกาศก็คงมีอีกหลายร้อย คือ
พวกชั้นผู้น้อยนะ”

“ก็คงมีอย่างเน่น”

“เห็นหนังสือพิมพ์ว่า รวมทั้งลัทธิ
คนใช้ส่วยที่ใด พัง น้ำพัง น้ำแฉ ของท่านข้า

ราชการลัทธิต้องตกออกด้วย ก็เป็นจำนวน
คงสักห้าหมื่นนา”

“เมื่อบวกต่อ ๆ กันเช่นนั้น ก็อาจถึงได้”

“ยังงั้นคิดประมาณว่าสักกัณฑ์ละ” ท่าน
ผู้นั้นคนจะเอาจำนวนจากผมให้ได้ ราวกับ
ว่าผม เป็นต้น บัญชี หรือรู้เนื้อหาของราชการ
เสียทั้งหมด

“เมื่อคุณให้ผมประมาณ ผมก็จะประ
มาณเท่า ๆ โดยที่ผมเองก็ไม่รู้หลักการว่า รวม
บวกกันเข้าก็เสร็จอย่างที่เขาว่า ก็เห็นจะสัก
ห้าพันได้”

“อ้อ, ไม่ถึงหมื่น แต่ก็ไม่ใช่น้อยอยู่
นะ” ท่านผู้นั้นพูดเหมือนดังว่าคำบอกของ
ผม เป็น ประกาศ ทางราชการ ที่ เป็น หลัถึถาน
ที่เคียว

“แล้วพวกนี้จะเอาอะไรกันมีเขี้ยว” พวก
ท่านช่วยกันรุมเล่นผม

“ทางหากินของคนไทย ไม่ใช่แค่ทาง
ราชการอย่างเดียวครับ” ผมแสดงตอบ

“ถูกละที่คิดนะ” แต่ก็ควรคิดเห็นออก
บ้าง พวกนักได้มอขี้ชีวิตไว้ในทางราชการ
เป็นอาชัฟแล้ว เมื่อมาถูกคดีออกในเวลา
อันยังไม่ถึงผลก็พอจะเป็นหลักให้ ทรงชีวิตอยู่
จะต้องเดือดร้อนบ้านใด”

“เมื่อยังมีชีวิตก็แปลว่ายังมีเวลา เมื่อมีเวลาแล้ว เรายังยอมให้ หมกชีวิตไปเฉยๆ เช่นนั้นหรือ” สมัยนั้นถาม

“คุณพูดถูกตามธรรมชาติ” คน ๑ กล่าว
“เป็นธรรมชาติที่มนุษย์ทุกคน จะต้องทำเช่นนั้น แต่ผมขอให้คุณยังคิดให้มากสักนิด คุณไม่ที่คุณปลุกไว้ ในส่วนจนรากแก้วยังงอกขึ้นแล้ว คุณก็ชักฝันจนโยนโยนออกแล้ว และร้องตะโกนว่า ‘เองต้องไปอยู่ส่วนอื่น สักแต่ชาวสวนคนใดจะฟังใจเขาเองไป หรือถ้าไม่มีใครเขาไปเองก็จะฝังรากลงจนทันท่วงทีเองเถิด’ ทั้งนี้คุณได้คิดแล้วหรือไม่ว่าอาการ ของต้นไม้ นั้นจะเป็นเช่นใด มันน่าจะสมเพศอยู่คนเดียว เพราะแม้จะมีชาวสวนอื่นเขาไปปลูก มันก็ต้องเอาโดยได้ ระบายความชอบซ้ำเสียแล้ว และถ้าจะทรงตัวขึ้นได้ ออกก็ต้องกินเวลานาน ไม่ต้องพูดถึงว่า จะมีโอกาสผลิอก ออกผลได้ก็ต่อเมื่อไม่ตายเสียได้ก็ นับว่าดีแล้ว และหากถ้าอีกทาง ๑ ไม่มีใครรีบไปปลูกต่อไป มันจะมีกำลังหยั่งรากลงไปเพื่อทรงตัว ตรง ณ ที่ซึ่ง คุณปลูกรากให้แก่มันนั้นได้หรือไม่ ก็น่าสงสัยอยู่ แต่มันก็คงตายคาที่นั่นเสียแหละมาก พวกมันอย่างจริงใจว่า ที่คุณยังอุสาห์ชักชวนไปฟันมันทิ้งเสีย

ทีเดียว ตามอำนาจที่ย่อมทำให้มันยอมเป็นความกรวดหอนก็แล้ว แต่ผมยังเห็นว่าถ้าคุณมิได้ ปลุกมันขึ้นเสียเลย จะดีกว่ามาก หรืออีกทีก็ดีกว่าให้มันตายเสียทีเดียว แทนที่จะชักชวนมันให้ขึ้นอีกว่า.....”

“ฮะ ฮะ” ผมเห็นคุณนั้นเห็นไม่ตรงทางจึงขวางคดลงจน “คุณคงหลักหมายผิดโลกทีเดียว ผมไม่ตำหนิในโวหาราธิบายของคุณ ที่จริงคุณพูดน่าฟังนัก แต่ที่ว่า หลักใจความ ของคุณ มันไป คนละเรื่องเสียแล้ว”

“ฮะ, ฮะไร คุณว่าผมพูดถึงความหมายเช่นนั้นหรือ”

“แน่ทีเดียว, แต่เอาละถึงแม้ว่าเหตุผลของคุณจะไม่ตรงกับหลักใจความของเรื่องก็เถอะ ผมก็จะ อธิบาย แก่ ให้ ตาม ความรู้ ความเห็น คือเป็นแนววิถีที่ต้อออกจากราชากรการวามนะ ๑. ท่านให้ เราย่นำ นานูใน จำพวก ที่ อาย ถึง เกดชาติตามพระราชบัญญัติ ยิ่งกว่านั้นสิ่งที่อายราชการยังขาดทั้ง ๕ ปี ท่านก็ยังคิดให้เสมอ เหมือนว่าได้ รับราชการ มาครบ กำหนดแล้ว นั้น, ประโยชน์เช่นนั้นจะไม่มีใครได้เลยในเวลาอื่น ๒. รู้ที่มเวลารับราชการน้อยไม่เข้าในข้อ ๑ ได้ ก็ยังให้ ย่ำเห็นทั้งจำนวน

มรกต

กรกฎ

หรือ”

ผมวียง

“อ้อ, แน่ละ แต่คุณต้องไม่ลืมว่า เงินทุนเป็นสิ่งสำคัญ กัยทั้งทุนในความรู้ก็ด้วย โปรดทราบว่าผู้ที่ได้ใช้สิทธิสัญญาและกำลังในทางราชการจนเป็นนิสัยเสียแล้ว จะลำบากใจเพียงใด เมื่อต้องเปลี่ยน นิสัยเสียไปในวิถีใหม่ เรือเดินถอยหลังไม่เร็วเท่าเดินไปทางหน้าคลื่นใด ก็ชั่กัน”

“นั่นแหละ, ผลของการเปลี่ยนแปลงคราวนี้แหละ จะเป็นเครื่องสอนนิสัยไทยเราให้ดีขึ้นมาก คุณจงเข้าใจเถิดว่า ชนชาติบ้านเมือง ไม่ใช่จะเจริญขึ้นได้ด้วยการมีข้าราชการมาก ๆ แต่จะเจริญขึ้นได้ด้วยการมีพวก กสิกร และพาณิชย์มาก ๆ ต่างหาก”

“ฮิ” คุณคน ๑ ออกอุทานกังฉัน “นั่นคุณถูก พวกหากินทางราชการว่าเป็นคนดองบ้านเมืองเช่นนี้”

“เปล่า, ผมเข้าใจเพียงว่าพวกเรามุ่งแต่เป็นราชการมากจนเกินไป และเหยียดพวก กสิกรพวกพาณิชย์ว่าเป็นชนต่ำกว่าตน”

“ฮือ, คุณสมัยใหม่เกินไป ใหม่จนไม่ได้เหลียวหลังดู ทางของ ชน ที่ เป็น มาว่าอย่างไร” คุณคนนั้นกล่าว

“อย่างไร โปรดให้ทราบด้วย จะดี”

“คุณคงไม่เคยนึกว่า ทำไมคนไทยจึงรักเป็นราชการ เหตุอันนั้นคุณนึกว่าเพราะหวังแค่ผลที่จะได้ โดยสทกวนเช่นนั้นหรือ, หากมิใช่เลย. คนไทยย่อมรักราชการบ้านเมืองด้วยน้ำใจจริง การทำมาหากินอย่างอื่นย่อมเป็นของบุคคลเป็นของส่วนตัว ที่ไหนเกียติยศ จะสู้ทำราชการได้เล่า และราชการเป็นงานของชาติของเขา ดังนั้น เขาจึง พอใจทำราชการมากกว่างานที่เป็นของบุคคล”

“การมีแต่หัวเกียติยศนั้นนะซี” จิ้งเหลงลืมว่า ชีวิตของตน จะทรง อยู่ได้ ด้วยอะไร ครั้นแล้วกลับจะมาพากันร้อง” ผมขิด

“ฮะ ฮะ, คุณเห็นจะเลลออกไปเสียแล้วจึงคิดหมิ่นความหวังของของคนไทย ผมขออย่าให้ คุณลืม ว่า เมืองไทยมี พระมหากษัตริย์เป็นผู้ปกครอง และมีมาตั้งแต่สร้างประเทศสยาม เมืองไทยมีจำนวน ความ สงบ รวยกาย ก็ ด้วย การรักเจ้า ถือนาย ผมอาจพูดให้สั้นว่า ที่ว่าคนไทยรักชาติของตน ๆ นั้น ย่อมเล็งถึงองค์พระเจ้าแผ่นดินเป็นหลัก เพราะความรู้สึกย่อมฝังอยู่ในหัวใจอันบริสุทธิ์ของเขาทั้งหลายว่า พระเจ้าแผ่นดินคือเจ้าชีวิตของเขา ชาติของเขา

พ.ศ. ๒๔๗

เทียวก เทเล

ก็คือองค์พระเจ้าแผ่นดินนั่นเอง ความรัก
ความ^๑รักของคนไทยเป็นกัน^๒ จะไม่เหมือน
กับชาติอื่น ทมการปกครอง และการเป็นมาต่าง
กัน จะเรียกว่าผิดหรือถูกก็ไม่รู้แล้วแต่
แต่อย่างไร ก็กลัวใจอันยวิสัย ของคนไทยคง
เป็นเช่นนั้น ก็เมื่อครั้งเมืองไทยซึ่งเรียกว่า
เจ้ามนายจึงยอมทำให้เกิดความรักนิยม ในยศ
ศักดิ์ยศทั่วกัน”

“ก็ถกเถียง” ผมว่า “แต่การหากินใน
ทางอื่นที่เป็นสันมาอาชวะ เช่นเป็นพ่อค้าก็
ยอมเป็นกับยศยศได้เหมือนกัน สนิสนคน
ทำก็ไม่ว่าในทางใด ๆ ขอให้จริงเถิด ก็ยอม
มียศศักดิ์ก็ดีกว่ากันทั้งนั้น”

“นั่นคุณพ่อก่อนแล้วเวลานี้ ซึ่งเมื่อ
ให้เปลี่ยนเถียนคุณก็จะเอาให้ไว้ดังใจ หนัก
ขอให้คิดดังแต่ก่อนอย่างก่อน ผมจะว่าดัง
เหตุก็ให้ตลอดในข้อที่คุณยังเข้าใจผิดอยู่นั้น
“ผมว่าแล้วว่าเมืองไทย มีเจ้ามนายคนไทยจึง
นิยมยศศักดิ์ แลเพราะเหตุที่ราชการของ
เราพระเจ้าแผ่นดินทรงเป็นประมุข พระเจ้า
แผ่นดินยอมทรงฝากใ้สอยในทางราชการ ฉะนั้น
คนไทยผู้มีความจงรักภักดีพระมหากษัตริย์ของ
ตน แลราชการบ้านเมืองของตน จึงมี
ใจนิยมเป็นข้าราชการกัน เพื่อกำการเพอ

ชาติบ้านเมืองโดยเสด็จพระเจ้าอยู่หัว ให้ได้
ข้อว่าเป็นข้าราชการทำราชการบ้านเมือง และ
เป็นข้าทูลลอองธุลีพระบาท ก็เป็นข้าใน
หลวง ความคิดดังกล่าวนั้นใครจะว่าไม่ผิดไม่
ชอบอย่างไร ก็เห็นจะมีเหตุที่เสียและมาก
และอย่าลืมนะว่า การค้าขายมันพองมาเป็นงาน
สำคัญในเมืองไทยเมื่อไม่ถึง ๓๐ ปี แต่
ก่อน ๆ เราไม่รู้สักเกือตรอนในข้อนี้เลย ราช
การบ้านเมืองสำคัญกว่ามาก ถึงนั้นจะไม่ให้
ผู้รักบ้านเมือง รักพระมหากษัตริย์ ของตน
พากันเข้ารับราชการอย่างไรเล่า

อีกประการ ๑ ผมขอว่าเสียให้หมด
เปลือง” คุณคนนั้นกล่าวแล้วกลืนน้ำลาย
“อีกประการ ๑ นั้นตั้งแต่สร้างประเทศสยาม
มาจนถึง ๒-๓ วันนั้น ประเทศเราต้องพระ
การทรงตั้งตั้งตัวไปในทางแผ่นดินอารยาศึก
คือการขยายอำนาจกันเป็นส่วนใหญ่ ไม่ใช่
การฆ่าฟันแย่งชิงให้แผ่กว้าง ในทางเศรษฐกิจ
มีได้ แลซึ่งการนั้นก็พึงมายคิดเพียง ๒-๓
รัชกาลนั้นเท่านั้น ถึงนั้นคนไทยจะทำอย่างไร
มีทำการค้าขาย มีเป็นกสิกร และนาย
พาณิชยเช่นนั้นๆ แม้จะตั้งใจเช่นนั้นก็
หาได้ ไม่ จึงคนไทยที่จงรักภักดีต่อพระมหา
กษัตริย์และชาติบ้านเมืองทุกคน ต้องอาสา

มรดก

กรรม

ทางราชการ เป็นทหาร เป็นกล^๑แล้ว แต่กำลัง
ความสามารถ^๒ แม้ในขณะที่ยังเยาว์วัย
ดลงาน^๓ ก็ต้องวางเคียวหันเข้าจับหอกสพาย^๔
ดาบและแบกข^๕นไปเข้าหามลนายบันตามเกณฑ์^๖
นั้น ชีวิตของคนไทยเป็นมาดังนี้^๗ เขารับ
ราชการใช้ไหม^๘ เขาเป็นข้าราชการใช้ไหม^๙
คนฉกรรจ์ ทั้งบ้านทั้งเมือง ต้องเป็นราชการและ
ทั้งมราชการให้ ไคทำอย่าง^{๑๐}ไม่ หยุคไม่ หยอน
คังน^{๑๑} เออ. คุณจะว่าเขาเป็นลูกคัมถ่วงบ้าน
เมืองกระนั้นฤ^{๑๒} คุณจะ^{๑๓}ให้พวกนี้เป็นนาย
พาณิชยแลกลสิกรเช่นนั้นฤ^{๑๔} อืม, ถ้าหาก
เป็นไปดังคุณว่า^{๑๕} พวกนี้คงไม่ได้มาพวกกันคัง
นั้นแล้ว^{๑๖}
ทวิขรพกรรม ของคนไทย สืบเลือกันมา
เช่นนี้แหละ^{๑๗} คุณจะไม่^{๑๘}ให้คนไทยชอบทำ
ราชการอย่างไร^{๑๙} ราชการเป็นงานของชาติ
เป็นราชกิจของพระเจ้าแผ่นดิน เขาเห็นว่าเป็น
ทางไกลและตรงกว่าจะส่งของ พระเดชพระคุณ
ทางอื่น^{๒๐} ประกอบทั้งกาลอันจำเป็น^{๒๑} คึงนคณ
จะเหมา^{๒๒} คนเป็นข้าราชการเป็นคนขเกีย
ชอบหากินแต่ทางง่าย ๆ ทำให้หมกเปลี่ยน
เงินแผ่นดิน ถ่วงความเจริญของบ้านเมืองนั้น
จะเป็นการสมควรละฤ^{๒๓}” เขาพูดมาเพียงนี้ก็
หยุดหอย

ผมต้องนั่งอยู่นานเหมือนกัน แต่ไม่ใช่
งานด้วยด้อยคำ^{๒๔} คงเห็นว่าเขอพกักทวย
ความเห็นอันเกิดจากน้ำใสใจจริง^{๒๕} เป็นเหตุ
เป็นผลอย่างใด แต่ทว่าความระแวงนี้ยังก็กล้อย^{๒๖}
โดยไม่คิดแปลง เปลี่ยนรูปไป ตามสมัยอย่างนั้น^{๒๗}
แม้จะ^{๒๘}โดยเจตนา ก็อาจไม่เป็นผลก็ได้ แต่
ครั้นผมจะได้^{๒๙}ตอบรุนแรงไปอีก^{๓๐} ก็ระลึกกับ
ความประสงค์ที่ว่า มาเที่ยวเพื่อหา ความสุข
เพราะเรื่องราวอาชญากรรมเกินไป^{๓๑}
“ที่คุณกล่าวมานั้นว่าเป็นคติมาก^{๓๒} ผม
ยอมรับละ ว่าการที่พวกไทยเราชอบทำราชการ
ก็เพราะนิสัยนี้^{๓๓}น้ำใจอันก็สืบเนื่องมาจากบรรพ
บุรุษ^{๓๔} โดยที่เหตุการณ์บ้านเมืองเมื่อแรกตั้ง
ตัว^{๓๕} เป็นขั้วรับน้ำ ให้ผู้รักษาชาติศาสนาพระ
มหากษัตริย์ต้องเขารับราชการด้วย^{๓๖} อีกทั้ง
เป็นการ ถูก แล้ว ที่คนไทยเรา นิยม ยศศักดิ์ ก็
เพราะบ้านเมืองเรานับถือเจ้าเคารพนาย^{๓๗} จึง
เป็นข้อให้คนไทยชอบทำราชการด้วยอีกเหตุ^{๓๘}
เพราะคนก็มักต้องหวัง^{๓๙}ที่ เมื่อยประเพณีของไทย
นับถือชดชะยศ^{๔๐} ก็ต้องนิยมเกียรติยศ และ
คึงแต่ก่อนมาก็ไม่มีหนทางใดดีกว่า^{๔๑}ที่พวกเรา
ได้ประพฤติกันมาแล้ว” ผมพูดซ้ำๆ เพื่อ
เอาใจเขาย่าง “แต่, คุณทริก^{๔๒} ยืนยันหรือ
ว่าคึงแต่ก่อนไป^{๔๓} เหตุการณ์บ้านเมืองของ

เราเปลี่ยน สภาฯ ไปอีก ๑ ปร. แล้ว คือว่า
ราชการเขาระเบียบเรียบร้อยค่านินไปทันเทียม
เพื่อนบ้านพอเคียงเข้ากันได้แล้ว หากจะมี
การต้องเปลี่ยนบ้าง ก็เพื่อแก้ไขไปตามรูป
ตามเวลาให้เหมาะสมกับเขาเท่านั้น นัยว่าพอ
ระคึกความกังวลด้วยหวังดีของพวกเรา ที่มค
บ้านเมืองในทางราชการลงได้บ้าง จำนวน
ผู้ที่จะคงอยู่ทำก็พอจำกัดได้แล้ว อีกประการ
ราชการทหารก็แบ่งสีกส่วนไปเป็นแผนก ๑ แล้ว
พวกนอกเกณฑ์ย่อมมีโอกาศเป็น กสิกร แล
พาณิชย์การได้สัควก ทั้งเหตุการณ์ก็ดูไม่
น่าจะต้องพะวงว่า จะต้องวางรอบ วางไกล
มาขัดคายแยกกันโดยกระตั้นหัน เช่นกาลก่อน

อนึ่งพึงเข้าใจว่า คนหรือชาติจะเจริญ
ได้ก็ด้วย เงิน พลเมืองจนชาติก็จน พล
เมืองมั่งมีชาติก็มั่งมี เพราะอะไร ๆ ก็สำเร็จ
ด้วย เงิน ทั้งนั้น ฉะนั้นจึงนับว่าตั้งแต่ครั้ง
วันขึ้นเป็นต้นไป พวกเราจึงควรช่วยกันทำการ
ที่เป็นเงินเป็นทองให้มาก ๆ จึงจะสมด้วย
กาลด้วยสมัย และเมื่อเป็นผลถึงหวังแล้ว นั้น
ก็จะเป็นการช่วยตัวของเรา ช่วยชาติบ้าน
เมืองของเรา และช่วยพระมหากษัตริย์
ของเรา เท่ากับที่ทำการหาเงินเหมือนกัน

“ที่ว่าคุณด้วยกาลด้วยสมัยก็ถูก” คุณ

คนนั้นพูดเสียงอ่อนลง “แต่นั้นแหละการ
เปลี่ยนผลผลิตคงจะให้สัควกทั้งปวงว่านั้นไม่
ได้ ความเดือดร้อนในชนชั้นย่อมมีไม่น้อย
ออกเขาออกเรา”

“ข้อนี้ผมก็รับรอง แต่ว่าเราต้องคิด
ถึงความจำเป็นสัควก และความเป็นลูกผู้ชาย
ของเรา จึงควรต้องมานะกัดฟันเอาพัก ๑
อย่างที่คุณว่าผมก็มีใจค่าน เพราะทางการ
ของบ้านเมืองที่ทำให้เราชอบทำราชการจนล้ม
การค้าขาย และพอนิสัยก็ทางนั้นเสียแล้ว
ก็กลับมากฎเปลี่ยนใหม่โดยไม่รู้ตัว และไม่ได้
เตรียมตัว แต่มันแหละที่เราไม่รู้ได้เสียวัน
นี้นับว่าเร็วกว่าวันน่าจริงไหม”

“จริงละ เพราะอย่างไร ๆ และทั่วโลก
ความเปลี่ยนแปลงย่อมต้องมี เป็นเช่นนั้นเหมือน
กัน เว้นแต่ช้ากว่าเร็วหรือน้อยกับมาก ยัง
งั้นนี่ ใช่ไหม”

“นั่น นั่น คุณคิดถูกต้องทีเดียว” ผมว่า
“ยังงั้น เท่าที่พูดมา เราได้เข้าใจ
ผิดกันไม่ใช่ไร” เขอดาม

“ไม่มีเลย” ผมตอบ “เพียงแต่เรา
พูดกันคนละที่ จึงกว่าจะมาถึงข้อรวมกันได้
ชั้นต้น ๆ ก็ย่อมสับสนปลากันบ้างเท่านั้น”

“ยังงั้น ถูกแล้ว” เขอยิ้มได้ “แต่

มวิคต

กรกฏ

สมเด็จพระสันตปาปา นักเกรงจริง ๆ ในพวก
ที่ออกคราวนี้ บางคนจะไม่กลัวถึงกายกำลัง
ทวีปพอเลี้ยงตัวและครอบครัว จนกว่าจะ
ถึงตัวได้ มิใช่เลยแล้ว”

“ซีมี ที่ลำบากยากแค้นนี้ คงมีบาง
แต่ก็ถึงตายสมเด็จพระสันตปาปาในเมืองไทยเราเห็นจะไม่
เป็นไปได้ ถ้าผู้ใดที่รับเคราะห์ที่ถึงเช่นนั้น
จะปล่อยให้อชีวิตตกลงไปง่าย ๆ อย่างไร”

“ก็มาถึงวาระจะทำอย่างไร และเมื่อ
หมดทางเขามาถึงจำเป็น”

“อะไรก็ง่ายนัก ไม่พยายามที่จะหา
ทางให้ถึงที่สุดเลย”

“ฮะ คุณจะทำง่าย ๆ อย่างไร ก็เมื่อมัน
หมดทางแล้ว วิถีคุณมีทางอย่างไร”

“คนไทยทุกคนมีหัวใจชีวิตไม่ใช่หรือ
เราไม่ได้เป็นเจ้าของชีวิตของเราแต่ลำพังไม่ใช่
หรือ ก็เมื่อเช่นนั้นถึงคราวที่ทุกเช้าเราจะมี
ปล่อยให้ชีวิตตกลงไปโดยลำพังอย่างไรเล่า”

“ฮะ, คุณพูดยังไม่สนใจเลย”
พวกเหล่านั้นจึง

“เขาใจได้ง่าย ๆ นั้น เช่นสมเด็จพระสันตปาปา
เสมอว่า ชีวิตของผมนั้นผมมิได้เป็นเจ้าของ
แต่คนก็ควรมีย่อมเป็นของชาติก็ด้วย และ
เราเข้าใจกันแล้วว่า ชาติของเรานั้นเราหมาย

ถึงพระมหากษัตริย์เป็นองค์ หรือเป็นหัวใจ
ของชาติ ก็ถึงชีวิตของคนไทยทุกคนจึง
ควรเป็นของพระเจ้าอยู่หัว เหมือนดังสิ่งทั้ง
หลายแหละ แต่เพราะเราข่มขู่กันเช่นนั้นมา
แต่ไร เราจึงได้เรียกร้องกันว่าพระองค์เป็น
หัวใจชีวิตของเรา เช่นนี้ใช่ใหม่นัก” สม
สันตปาปา

“ถูกละ นั้นเป็นของแน่นอนทีเดียว แต่
... แล้วจึงใจกล้า”

“เมื่อผมถือว่าชีวิตเป็นของชาติ ของพระ
เจ้าอยู่หัวก็ด้วยแล้ว ผมก็ต้องรักษาชีวิตไว้
เพื่อชาติเพื่อพระมหากษัตริย์ก็ด้วย หากใช้
ว่าเพื่อแต่ตนเอง และคิดจะทำให้เป็นอย่างไรก็
ทำได้เช่นนั้นไม่ และฉันเป็น ขรรค์ ยศ
ซึ่งผลใจผมให้คงครอง และดำเนิน ชีวิตไปแต่
ในทางที่ดี เพื่อมิให้เสียหายนันจะเกิดความ
เสียใจแก่ท่านผู้มีส่วนเป็นเจ้าของมันด้วย”

“แล้วยังใจเล่า คุณยังไม่ได้ออกทางนี้”
คน ๑ ร้องรณถาม

“จะอย่างไรเล่า ก็เมื่อถ้าสมหมดหนทาง
หมดปัญญาที่จะ ครอง และเลี้ยง ชีวิตไว้แล้ว
ผมก็จำต้องขอรับพระมหากรุณาเพื่อทรงช่วยให้
พ้นอันตราย เพราะม่ายเช่นนั้นชีวิตผมก็
คงเป็นไปใน ๒ ทาง คือ ๑ กับสูญ ๒ ยังกู้

พ.ศ. ๒๔๖

เที่ยวทะเล

แต่คงต้องกำหนดไปในทางอุบาทว์ตามก^๕ ซึ่ง^๕ เช่นนี้ คุณนึกใหม่ว่า ความเสมอภาคจะไม่ใช่ทางประสงค^๕ ของทั้งชาติและทั้งสม^๕ ไม่ได้ดลยภาพบ้าง หรือจนเคียดของอคติจะและก็เช่นนั้นจะอยู่ไปให้สกลปรกแผ่นดินทำไมไม่เข้ามาแยกปนบ้าง”

ทั้งนี้ ผมคิดว่า ชีวิตของผมนคงอยู่ต่อไปได้ “อ้อ, ผมได้ฟังเขาร่ำพรรณกันมาบ้างอีกด้วยความบริสุทธิ์”

“อ้อ.... ความคิดของคุณพิกล คุณ^๕ ถ้าทำตามคิดได้ก็เขี้ยว^๕ ผมเข้าใจว่าคงไม่มีใครคิดหรือเห็นด้วยแน่นอน” พวกนั้นคัดค้าน

“เอะ, ก็เขาทั้งหลายมิได้มอมกาดวายชีวิตไว้ ในพระมหากรรมนิกร^๕ ของเขาตกร^๕ ถิ่นนั้นเขาจะยังอาจพูดว่า พระเจ้าอยู่หัวของเรา จ้าวชีวิตของเราได้อย่างไร”

“อ้อ แน่นนอน เขาคงทรงไว้ซึ่งความภักดีด้วยสัตย์จริงเช่นนั้นแน่ แต่ผมว่าคงไม่มีใครคิดหรือกล้าทำอย่างคุณต่างหาก”

“คุณเอ๋ย ความสัตย์เป็นสิ่งมีค่ายิ่ง ขอ^๕ ให้ถึงจะมันเจ็บ^๕ แล้วจะทำอะไรๆ ด้วยความสัตย์ความหวังดี ผมคิดว่าคงเป็นผลสำเร็จเสมอ”

“อืม....” เขาพากันควาง “เอา^๕ เอะๆ ซ่อนเอาเป็นยุติตามความเห็นของคุณไว้ก็^๕ ยังมีอีกข้อ^๕ ที่หยากฟังความเห็นคุณคือการ เขาออก เขาเข้าสลับเปลี่ยน กันมาก^๕ๆ

“อ้อ, ผมได้ฟังเขาร่ำพรรณกันมาบ้างแล้ว แต่ฉันจะฟังใครไม่ได้ เราจะเชื่อ^๕ ว่าใครถูก ความไม่กุดยภาพหรือถูกอคติได้^๕ ก็คือเมื่อเราได้พิเคราะห์เห็นความจริงด้วยตนเองแล้ว นอกนั้นต้องไม่ฟังเสียงใคร ทั้งนั้น

เพราะขอให้คนก็คิดเถิดว่า ที่เรากำลังสั่นกันว่ากุดยภาพหรือไม่อคติหรือไม่นั้น โดยมากมิได้วินิจฉัย และชั่งกันด้วยเหตุผลคุณ^๕ ประโยชน์ของเรื่อง เราถือเอาแต่ตามใจตัว^๕ กันเป็นธรรมดาถึงนี้ จึงย่อมต้องมีปัญหาไม่รู้^๕ สิ้นสุด ผมเองเห็นว่าไม่มีสิ่งใดหรือการใดในโลกนี้ที่จะได้กุดยภาพทั้งสมาใจคนทั่วไป

เพียงแต่ให้^๕ ได้ผลเป็นคุณมากกว่าโทษเท่านั้น^๕ ก็ได้แล้ว”

“เช่นนั้นคุณก็ไม่ปฏิเสธ”

“เอะ, ทำไมคุณจะมาเอาความรับผิดชอบ^๕ จากผม”

“เปล่าๆ ออก^๕ เพียงแต่ว่าถ้าใครถูกเข้า^๕ เช่นนั้น ก็น่าสงสัย”

“มีใครถูก^๕ และแล้วยอมมันตายเช่น^๕ นั้น” ผมถาม

มรกด

กรกฎ

“ก็ไม่ปรากฏออก แต่แม่ลูกแล้วจะไม่
นี่จะให้ทำอย่างไร”

“พทไซ์ ก็ผมบอกแล้วว่าคนไทยทุก
คนเป็นข้าในหลวงนี่นา และเมื่อเช่นนั้นทำ
ไม่ว่าจะจะให้ตายเปล่าเล่า”

“มันยากคุณเอ๊ย ผมเป็นบ้านนอกชอก
นายากที่จะคิดและทำได้อย่างปากคุณพูด”

“ไม่ยากเลย พระเจ้าแผ่นดินย่อมทรง
เมตตาช่วยพระมหากษัตริย์ ย่อมทรงคอยปลด
เปลื้องความทุกข์ยากของข้าแผ่นดินให้ทรงอยู่
ด้วยสันติสุขเสมอ คุณแม่ผู้กระทำความดีโทษ

ถึงต้องประหารชีวิตซึ่งมีค่าชีวิตเกิดชาติของ
ศาลแล้ว ก็ยังต้องได้รับพระราชทานพระ

บรมราชานุญาต โดยมีพระบรมราชวินิจฉัย
ให้ต้องแต่เสียก่อนเสมอ จนไม่มีทางจะปลด
เปลื้องแล้วจึงให้ไปไปตามการณ”

“สาธุ นั่นเป็นของแน่แลผมทราบดีแล้ว
แต่นั้นแหละ พวกเราไม่กลัวหาญ เช่นปากคุณ
พูด และพวกเราจึงไม่ออกว่าในชีวิตนี้
พวกเรา จะกล้าเดินทาง ตามที่คุณ ชัยเอก หรือ
ไม่” ฯลฯ

ยุบ เลิก ต้ม หรือ ล้ม

ข้อสันทนที่ผมเล่ามาข้างบนนั้น ได้จัก
เอาแต่เนื้อๆ แต่กระนั้นความก็อาจผิดพลาด
ได้มาก จึงต้องขออภัยไว้ก่อนด้วย หนอย
ท่านพวกเพื่อนคุยเหล่านั้น จะหาว่าผมแกงได้
โทษแก่ท่าน แลเราได้คุยกันถึงเรื่องอื่นๆ
ต่อไปอีก

“ที่แรกผมได้ยินว่าเมืองทวายจะต้องยุบ
ด้วย ก็ยวน ไม่ยุบแน่ละหรือครับ” คน ๓
ถามคล้ายว่า ผมเป็นผู้ประกาศยุบบ้านเมืองอีก

“เห็นจะแน่ เพราะไม่มีในประกาศ”

ผมตอบ

“จะยุบยังงี้ได้ เพราะเป็นเมืองชายเขตก
แดน” อีกคน ๑ กล่าว

“ถ้าจะยุบก็ต้องได้” คน ๑ ออกเสียง
“คุณเต็มจดหมายลลิตี ติดต่อกับฝรั่งเศษยิ่ง
กว่าเมืองทวายไหนๆ ทั้งนั้นว่าเป็นมณฑล
ใหญ่มีพลเมือง ตั้งล้านมากกว่าที่ไหนหมดใน
พระราชอาณาจักร ก็ยังยุบได้นี่นา”

“จริง, เมืองกระบี่นครก็ติดต่อกับฝรั่งเศษ
เหมือนกันทั้งมีรถไฟถึงกันแล้ว ก็ยังเลิกล้ม
ได้เหมือนกัน” ผมว่า

ทรงนั่งไต่ยืนเสียง “โอ...” ดังทาง

พ.ศ. ๒๔

เที่ยว ทเล

หลัง หันไปเห็นยายแก้วนั่งหน้าเชิงคาค้าง

“โอ... นี่เมืองกระบินทร์ล้นแล้วหรือจ้าวคำ”

แกพุดกางยานและแย่งตามนิสสัย

“ลัม — เล็ก ไม่ใช่ลัม” ผมว่า

“โอ, ลัม นะจ้าวคำ นี่ก็เคยวนพวก

เมืองนั้นจะไปอยู่ที่ไหนกันล่ะคำ”

“ใคร แกหมายถึงใคร” ผมถาม

“ก็ชาวบ้านชาวเมืองนะสิจ้าวคำ”

“เฮ้ยว เขาระไปไหน ก็อยู่ที่บ้านเขา
นะสิ”

“อ้าว ก็ไหนท่านว่าเขาล้นเมืองแล้ว
จะไม่ต้องพากันไปทอกรจ้าวคำ”

“เฮอ..... ยายแก้วนี่เซอะชะไม่หาย
เลยสิ”

“ไม่ใช่ เซอะชะ ออฉินหยากรูจริง ๆ
จ้าวคำ”

“ที่ว่าเล็กเมืองนั้น ไม่ใช่ว่าจะทั้งเมือง
ให้เป่นข่า และ คนอยู่ต่อไปไม่ได้เช่นนั้น คอก
เขายบมึงลงเป็นอาภอ ถอนแต่ข้าราชการ
กองเมืองกลับเท่านั้น”

“ก็ไม่มีเจ้าเมืองนั้นจะไปขึ้น กับใครล่ะ
จ้าวคำ”

“ไปขึ้น กับเมือง ปราจิณ แก รู้จักไม่
ใช่รึ”

“อ้อ รู้จักจ้าวคำ จันก็เห็นจะไม่ต้อง

ลธถอนอะไรนะจ้าวคำ”

“รื้อถอนอะไรกันเล่า ยายแก้ว”

“เปล่าเจ้าคะ คิดว่าจะต้องย้ายบ้านเรือน

มาอยู่เมืองปราจิณด้วย”

ต่างคน ต่างหัวเราะ เพราะคำพูดอย่างนี้

เคียงสาของยายแก้ว

“พูดถึง เรืองยุบ ผมยังรู้สึก เสียดาย ที่ยุบ

มณฑลอลบล” คน ๆ หนึ่ง

“ทำไมหรือ” ผมถาม

“เพราะ ผมเคยไต่ ยืน ท่านผู้ใหญ่ พูดว่า
เป็นที่สำคัญทั้งทางรัฐประศาสน์ และยุทธ

ศาสตร์ คือว่า สำหรัย การ ปกครอง นั้น
มณฑลอลบลเป็นที่เพาะความเจริญได้ก็

เพราะให้เจริญได้ง่าย ทั้ง พล เมือง และ
บ้านเมือง

“เฮะ, ก็การที่ไม่ได้เป็นมณฑลนะ เพราะ
ความเจริญไม่ได้เช่นนั้นรึ”

“ได้คอก แต่ผลไม่ก็เสมอกัน เปรียบ
เหมือนคนมีทุนน้อยยอมทำงานใหญ่โตเท่าคน

มีทุนมากไม่ได้ เราทราบดีกันแล้วคนไทยเรา
นับถือเกียรติยศเกียรติศักดิ์ หาใครมีใคร

ถือเอาวุฒิเป็นสำคัญนักไม่ ดังนั้นพลเมือง
จึงยอมมีเกียรติศมากกว่าเจ้าเมือง การมี

มรดก

กรกฎ

เทศาจึงอำนวยความสะดวกให้ดีกว่า”

“เทศาก็มีอยู่โคราชยังโงะ,, สมัย

“โอ, ท่านนี้ เขาจะไม่ใคร่รู้สึกเลยว่าม.ทศ.อยู่ อีกประการ ๑ ขอให้ฟังทราบว่านิสสัย พลเมืองโคราชกับยอบล ผิดกันไกลเทียบนะ ลักษณะดำเนินการปกครองก็ต่างกันคนละทาง ว่าที่จริงเขากันไม่ไ้ทั้ง พันคน และ พันคน”

“เพียงเท่านั้นเห็นจะไม่ยาก นานไปสักหน่อยก็จะไม่เห็นว่ามีผิดปรกติ รถไฟก็จะถึงกันอยู่แล้ว”

“อย่าพูดเลยรถไฟนะ รถไฟก็ไปถึงที่เมืองเท่านั้น แต่อาณาเขตของบ้านเมืองใหญ่กว้างไพศาลนัก ฉะนั้นที่จะเอาเรื่องรถไฟไปเกณฑ์เห็นจะไม่ถูก ก็ในส่วนของนิสสัยของพลเมืองก็จะเข้าเกลี่ยกันยาก และที่จะให้อยุธยาเข้าเกลี่ยตามโคราชนั้น ก็เหมือนจะไม่น่าประสงค์ นี่มันวลกับกระต้างผิดกันไกลทีเดียว”

“การแบ่งอาณาเขต ปกครองไม่ใช่ถือเอาชนิตบุคคลเป็นเกณฑ์ ด้วยไม่เป็นข้อสำคัญอย่างใดเลย เพราะความสำคัญอยู่ที่หลักอำนาจการต่างหาก”

“ยังอีก กงสุลฝรั่งเศสก็อยู่ที่นั่น ศาล

ต่างประเทศที่นั่นก็ครอบงำไปตลอดจน มณฑล

บุตร ผมจึงคิดว่าศักดิ์เทศาช่วยเอาภูมิและที่มั่นกว่าเจ้าเมือง จึงน่าจะวางศักดิ์เทศาไว้ที่นั่น ความจริงเมื่อเทียบความจำเป็นกับผลที่จะได้ ก็คิดว่ายังได้กำไรอยู่มาก และไม่ต้องสงสัย การเป็นไปดังนี้ ชาวอยุธยา ย่อมเสียกายหรือรู้สึกขัดข้องเกี่ยวกับศีลธรรม อย่างน้อยก็ต้องนึกว่า รวชานของเขายังเดิมเป็นไม้แก่นนั้น ยืนที่ใดเปลี่ยนเป็นไม้ ไม่เสียแล้ว”

“ฮิ, ความเห็นของคุณก่อนจะกว้างมาก ผมไม่มีความรู้ ในทางนั้นพอ ยากที่จะเข้าใจ หรือคิดเห็นอย่างไรได้” ผมขัด

“ถูกแล้ว ความเห็นของผมกว้างอยู่ และเป็นความเห็นไม่ใช่คำสั่ง ทำให้คุณเห็นความเห็นชอบด้วยมิได้”

“แต่ คุณ ไม่ชอบให้ยุบ มณฑล อยุธยา นะละ”

“แน่ทีเดียว”

“เพราะ เป็นที่ สำคัญด้วย รัฐประศาสน์และยุทธศาสตร์”

“ถูกแล้ว เพราะเป็น พันที่ ๓ มาก ทศ และคนมากคนก็ และง่ายกว่าที่อื่น ๆ เรียกได้ว่า เป็นอัครพัยของเมืองไทยทีเดียว”

พ.ศ. ๒๔๗

เที่ยว ทเล

“แล้วอะไกร” ผมถาม

“ออย! ไม่ใช่น้มนวลแท้พลเมือง บ้านเมืองน้มนวล น้มนวลอย่างน่ารัก ถ้าเป็นขนมก็ว่าน่ารัก แต่คงไกลหูไกลตาพวกเราชาวกรุงเทพ ๗ ลักหน่อย จึงไม่มีใคร ค่อยเห็นแท้จริงก็พร้อมทั้งกินพ้ออากาศน้ำท่า ก็บริบูรณ์ ชุติลกลไกไหนก็ ทนนั้น อูสิ, ฝรั่งเศสมาตั้งสถานกงสุลอยู่ที่นั่น เพราะเขาเห็นว่าสยามและบริบูรณ์”

“อะ อะไรวิเศษไปทกอย่างราวกับว่าไม่มีทกเทียมเท่าเช่นนั้นเทียว” เขาซักเขาอีก

“อ้อ, ยังอีกอย่างผมก็ออยลม หนทางที่จะมายังโคราชก็ และถึงกรุงเทพ ๗ ก็จากทางตะวันออกไกลโน้น ย่อมต้องผ่านมาทางนี้โดยมีทางกว้างขวางและสะดวกก็ด้วย” เขออธิบายเรื่อยโดยไม่ฟังเสียงซัก

“คุณรู้ไหม ว่าการที่คองขุมมณฑลนั้น ก็เพราะ ว่าคอง มณฑลมีไว้ มาก ๆ ไม่มีประโยชน์อะไรไรแก่เปลืองเปล่า เพราะความจริงสิ่งที่ต้องการหรือได้ทำงานจริง ๆ นั้น ก็คือชนเมืองและอำเภอ ดังนั้นท่านจึงคิดว่าที่ใดมีการงานน้อย และสงขรายคาย มีทางคึกคักก็ทักโสดวก ท่านจึงได้ขยับเลิกเสีย และไปรวมไว้กับที่ใกล้เคียง ก็เป็นการลดเงินรายจ่ายลง

ให้มากทั้งนี้เข้าใจไหม”

“อ้อ, คุณถือว่าที่โสดงเรียบร้อยเป็นทควรขยับเสียเช่นนี้คอกอกๆ เออ, กลับเห็นการตรงกันข้ามไปเสีย ผมเห็นว่าควรเอาความสำคัญในทาง รัฐประศาสน์ และยุทธศาสตร์เป็นเกณฑ์ เช่นมณฑลชั้นใน ๆ ก็คงควไชยศรี นครสวรรค์ หรือจันทบุรีซึ่งคึกคักก็โกล่กับกรุงเทพ ๗ ก็กัน น่าควรระยุบไว้แท้ ๆ”

“อะ มณฑลชั้นในเหล่านั้นมีใจผู้รัยมาก ะยุบได้ยังไร” ผมค้าน

“นั่น, ความเห็น ของคุณ ผิดคอก ข้อ ๓ คุณคิดว่าเรื่องผู้รัย เป็นข้อสำคัญ ของการปกครอง เช่นนั้น เมื่อปราบ ผู้รัย ลงไปรียบบ้านเมืองก็เจริญขึ้นเช่นนั้นร โน, เปล่าเลย ผมเข้าใจว่าเราต้องบำรุงพลเมืองให้เป็นพลเมืองคึก คือก้าวสั้น ๆ ว่า ให้เป็นคนคึก รุค คึกคัก ทำคึก ให้ทวักกันหรือเป็นจำนวนมาก ๆ ต่างหากนั้นแหละเป็นปัจจัยที่จะให้บ้านเมืองเจริญ ส่วนเรื่องไรผู้รัยนั้นเป็นเพียงอุปสรรคข้อ ๓ เปรียบเช่นความชั่วทมิปะปนอยู่ในความคึก เราจึงเพียงคอยมองกันถ้าจึกคึกย่ำให้มีส่วนทวักมากขึ้น เมื่อมีส่วนคึกมากกว่าส่วนชั่วแล้ว ก็นับว่าเป็นผลควรพอใจ เพราะเราจะให้ความชั่วหรือคนชั่ว หมดไป จากโลกนั้นคงไม่ได้ อย่างแน่นอน

มรกด

กรกฎ

ฉัน ที่จะรอให้ ความชั่วหมักไปเสียก่อน จึงทำ คุลยาพลเลย แต่ที่ผมยกมณฑลอุบลขึ้นเป็น
ความดี หรือปรายผู้ร้ายให้หมักไปก่อนแล้ว ชุทาพรณ์ ก็เพราะพอทราบเหตุทราบผลบ้าง
จึงบำรุงความเจริญนั้น หาถูกไม่” เท่านั้น”

“แต่เราเรารู้ได้อย่างไร ว่าการที่ท่าน “ผมเข้าใจว่า การยุบครวณไม่ใช่ครั้งที่
ยุบมณฑลอุบลนั้น ท่าน จะไม่ได้คิดเห็นตลอด สด อาจะมีข้อไปอีก”
แล้ว ว่าเป็นผลดีมากกว่าผลชั่ว” ผมว่า “นั่นนะสิ ที่เรายุบกันจึงอาจทำให้เกิด

“กันั้นนะสิ แต่ที่ว่าที่เรายุบกันนั้นมันเป็น ความรู้”
ความคิดเห็นของเราอีกส่วน ๑ ต่างหาก” “แต่ก็ต้องเข้าใจว่าเป็นความเห็นที่คุยกัน

“แต่ผม ก็คุณ พุทธะเพาะ มณฑล อุบล เล่นเท่านั้นละ” ผมบอก
หวังว่าคุณคงไม่ได้ถูกมณฑลอุบลทำคุลยาพล “แน่นอน เห็นความเห็นของพวกเขา แต่
ให้มีใช้หรือ” ก็ยังไม่ลงคลองกันตลอด” คุณคน ๑ กล่าว

“โอ, เย่แล้วเลย ผมมีได้เกี่ยวข้องกับ แล้วเราก็คูณกันเรื่อยเรื่อยไป

(ขากลับมีต่อในเล่มหน้า)

— 0 —

๑๔๓. ท่านควรหยั่งประโยชน์ที่ซึ่งสุดตามแต่จะหยั่งได้ แล้วขอมทอตกายเลจิดดี
ของท่าน ให้เป็นไปจนสมความคาดหมาย ความมุ่งของท่านจะไม่ล้ม
ละลายเป็นอากาศธาตุโดยแท้.

ของ ผ. ส. พิชยญาติ

ความรักที่แท้

ของ

ศรีอิศรา

—:0:—

ราชาองค์หนึ่ง ทรงปรีชาสามารถ ก็คือเป็นเจ้าแผ่นดินไม่รู้จักใจตนเอง,
สมควรแก่ความเป็นเจ้าคน นายคน แต่มี อยู่มาวันหนึ่ง ทรงพระดำริไต่ถาม
การณเรื่องหนึ่งทำให้ทรงรู้สึก ว่าพระองค์ อย่างหนึ่ง จึงมีพระโองการให้หาตัวราช
เองเป็น มนุสส์ ที่โง่เขลาหาใครเปรียบมิได้ นารทั้งสามเข้าเฝ้า ประทาน มณีนั่ง
เหตุหนึ่ง คือ ทรงประทิพพิสนธิสนหาในราช พระหัตถ์ทุกนาง เพื่อทรงวินิจฉัยใครควร
นารสามนาง ไม่ทรงทราบแน่ครั้นเห็นว่า ถ้อยคำของราชนารซึ่งทูลเมอริยมณีนั่ง
นางใดควรเป็นมเหสี เพราะความจงรักภักดี ราชนาร คนที่หนึ่ง ทูล “เป็นพระมหา
นั้นอยู่ในใจ ไม่มีสายตามนุสส์ใดในใต้ กรุณาธิคุณพระเจ้าค่ะ”
หล้าระมองซึ่งเห็นได้ จึงมีบัญชาว่า ทำ ราชนาร คนที่สอง ทูล “เป็นพระมหา
อย่างไร จะพิสูจน์ให้ประจักษ์ได้ว่าราชนาร กรุณาธิคุณหาที่สุดมิได้” ทั้งน้อมแสดงว่า
นางใดมีความจงรักภักดี ด้วยข้อสัตย์แท้จริง พระองค์มีพระหฤทัยเมตตาอาวร ข้าพระบาท
ข้อที่ทำให้รู้สึกพระองค์ว่าโง่อย่างนี้นั้น ย็นัก แต่ถ้าข้าพระบาทได้พบพระราชทาน

ศรีวิศรา

กรกฎ

เพชร สัก สอง สาม เมื่ ก็ จะ ทำ สร้อยคอ เกี้ยว คือ ความรัก ของ พระองค์ ”
 ประกอบ ปักหมุด ที่ พระราชทาน ไถ่ถาม ไม่น้อย ” ราชาทรง วินิจฉัย แล้ว ก็ ยินดี เคารพ นาม
 ราชานารี สาม คน เข้า ดั่ง ร้อง ให้ แล้ว ทูล คน ที่ หนึ่ง และ คน ที่ สาม เป็น มเหสี .
 ว่า “ ขอ เสด็จ ๑ ข้า พระบาท มิ ได้ ต้อง
 ประสงค์ สิ่งอื่น แม้ มี ค่า เลิศ กว่า เพียง ไท ข้อ ภาษิต .— ดาวยศ ย่อม ไม่ เจริญ ใน บุคคล .
 ก็ หา ปราศ นาน ไม่ ข้า พระบาท ต้อง การ อย่าง ผู้ มี สันดาน โลก .

๑๔๔. ความเป็นผู้มีใจดี บ่อมนั้น รัก ของ คน ทว่า หน้า แม้ จินต สัตว์ วิจารณ์
 แต่ ถึง คราว วาง อำนาจ ท่าน จง ทำ เกิด ไม่ เช่น นั้น ถึง ทุก อย่าง ของ ท่าน จะ เป็น
 ไป ไม่ สดวก .

ของ ผ. ด. พิชยญาติ

ปรโลภ

ของ

นายเทพ มหาเปารยะ

(ต่อจากหน้า ๒๒๗ ฉบับที่ ๑๘)

ว่าด้วยการสำรวจปีศาจภัยของสามสหาย

หลอกขอร้อง สัตินได้ กลับจาก การยิงสัตว์ป่าในภาคกลางแห่งทวีปแอฟริกา และได้อีก มื้อชนสำรวจ ขอกฎเขาแวลป์ โดยทันที เป็นหลาย ครั้งหลายหน จน ทำให้ ทุกคน นอก จากตัวท่านเองพากันปลาบใจ ในผลสำเร็จและความพยายามของท่าน

“ออกแอลบ์ออกจะเป็น สวน สัตว์ สำหรับ เทียบเล่นเสียแล้ว” ท่านกล่าว “นอกจากออกเอล์ฟเวอร์เรสท์เห็นจะ ไม่มีที่ ไหนที่จะยิงสัตว์ปราศ จากความรังควานของมนุษย์จริงๆ”

สโมสรับสั่งด้วย ใหญ่ ได้ จักให้มีการ เลี้ยง ค้อนรับเพื่อ เกียรติยศของ ท่านณสถาน “แพรว เวตเลอรัส” ขึ้นเป็นพิเศษเฉพาะสมาชิกจึงมิได้ มีผู้ส่งข่าวหนึ่งถือพิมพ์ ประจำ อยู่ ด้วย แต่ถึง กระนั้น สันทรพจน์ของหลอกขอร้อง สัติน ก็ระงับแน่นอน ในความทรงจำของสัตว์ หกภาค ไคฟงโดยไม่มีเวลาที่จะเลยเถิดไปเลย หลอก

เวลา ๒๐ นาทีที่ท่านสถานายกอ่าน คำค้อนรับ อันไพเราะอยู่นั้น ท่านหลอกแสดงอาการ กระวนกระวายถึงกับขี้สั่น ไม่คุ้น กับกิจ การชกนั้นนัก และ ในขณะที่ท่านลุกขึ้นยืนต่อเลยแล้ว ก็เป็นไปอย่าง วิสัยชาวอังกฤษซึ่งไม่ชอบ การ เยียยอกันต่อหน้าธารกำนัล “เฮ้อ!—ง่า!—เฮอะ!”

ท่านกล่าวแต่เท่านั้นแล้วก็ทรุดตัวลงนั่ง หลั่งเสโทเสียไทมามาก

มาโลนฟัง จะรู้ว่า หลอกขอร้อง กลับ มา อัง กฤษจากแม่ึกาเกิด บรรดาวิชาการแพนท ชาวผู้ มีนิสัยเยอะแฉะดังตามประสาคน หัวแคง ท่านผู้ นัศรัย อัน อุดมคติเส้นผมซึ่งเพิ่มพูนทุก ส่วนกว้างและยาวขึ้นตามลำดับ อายุ และ ความตรากตรำก็งานหนัก เขาเป็นผู้หนึ่งละ ซึ่งไม่ยอม ให้ชาวสก็๊วอื่น ๆ เย็นได้ ด้วย และ ด้วยเหตุนี้เองที่เขาเรียก มาโลน มาช่วยที่ทำการ ในเวลาเช้าแห่งฤดูหนาววันนั้น เขาคงหลอก

นายเทพ มหาปารยะ

กรกฎ

แก้ววาวๆที่ใช้แทนกลองขลุ่ยออกจากปากและ
พุ่งสายตาอันวาววอดแว่นมายังผู้ส่งข่าวหนึ่ง
สีชมพู

“รู้อะไรหรือหลอกยอนหรือสตันกลีบ ลอนกลอน
แล้วหรือยัง? ถ้ายังฉันขอบอก
เขาเกลียดมาแล้วละ, คงรู้แล้วว่าเขาเกลียด
เจมเมื่อคราวมหาสงคราม. เขาได้นำหมวก
ทหารของเขาอย่างอาจจนกระทั่งถูกตกขึ้น
เกือบเท่าขนาดของข้างเข้าที่นาออก อ้อ! เขา
ต้องหายไปแล้วฉันจะขึ้นไปเที่ยวเล่น ตาม
บอกเขาได้” เป็นคนสำคัญคนหนึ่งเกี่ยวมา
เวลานำกำลังที่ออกจิตใจจะ ผจญภัย ชนิด ใหม่
อีกด้วย”

“ภัยอะไรกันอีกล่ะ?” มาโลนถาม พลาง
ชำเลืองดูแผ่นกระดาษที่อยู่ในถุงมือของ แม็ก
กาเลีย

“มันเป็นงานหนักเกี่ยวกับเธอทำอยู่เกี่ยว
ฉัน ฉันจึงอยากให้เธอร่วมมือกันทำเสีย”
แล้วเขาก็ส่งหนังสือพิมพ์ข้อ “ก็โอเคฉันจะสแตน
ดาค” ซึ่งมีข้อความดังต่อไปนี้ปรากฏอยู่
ในช่องบรรณาธิการให้มาโลนอ่าน

“แจ้งความอันเคลือบคลุมไม่ จะแจ้ง ใน
หนังสือพิมพ์โดยหนึ่งแสดงว่า หลอกยอนหรือ
สตันผู้มีนามอยู่และเป็นผู้ช่วย คนที่ สาม

ของท่านผู้ก่อเฟื่องเฟรท กำลังแสวงหา
เกียรติคุณในการสำรวจพบพิภพใหม่ ท่าน
หลอกยอนเมื่อหน้าย ท่อ การ ท่อง เทียว ใน พื้น
แผ่นดินที่เราตราครุฑอยู่เสียแล้ว และกำลังหา
โอกาสสำรวจสมรภูมิอันเป็นที่สูงแห่งภค
ยาศา ท่านได้เชิญเชิญให้บรรดาลูทิมบ้าน
ผู้ซึ่ง ควร จะ ได้ รับการค้นคว้าหาความจริง
แจ้งให้ท่านทราบ. ด้วยเหตุที่ท่านผู้หนึ่งน้ำใจ
เกิดเคียดแค้นครั้นคร้ามต่ออันตรายต่างๆ และ
เป็นผู้ที่แผ่นดินอันหนึ่ง เราจะ ยากจะ เคียน
ผู้ที่มีรสหนักว่าถ้าไม่รู้จักกระพินชาคริจริง ๆ
หรือหน้าไม้หนาต่อการครหาเทียบ ๆ ก็ยพวก
จิตศาสตร์แล้ว ก็คงปล่อยให้ท่านรบบยั
วิ่ง ๆ เถิด”

แม็ก กาเลีย หัวเราะ ร่วน ใน ประ โยค
สุดท้าย

“โง่! มาโลน เธอจะ เป็นการ เลียดสี
อยู่ยังไม่ใช่? เธอจะเกลียดจะเป็นพวกจิต
ศาสตร์อยู่แล้วละ แค่ว่าเธอ! ถ้าทำ
งาน ร่วม กัน เข้า ก็ จะ ได้ ประ โยชน์ มาก ที่
เกี่ยว”

“ครัย! ผมจะพยายามพบหลอกยอน
ท่านเห็นจะยังคงอยู่ที่เดิมที่อาบลานกระมัง”

๐ ๐ ๐

พ.ศ. ๒๔

ปรโลก

ด้วยกรณียกิจโดยบรรยายมาแล้ว มาโลน
จึงได้ไปหาท่านหลอกลอนในย่านนั้นเอง ขณะ
นั้นเป็นเวลา ที่หมอก ซึ้งปกคลุม พระนคร ลอน
ตอนอยู่ ฟังระจางลง เขาเดินไปตามถนนไว
โก จนถึงคอกเขยโบราณ ซึ่งเป็นที่อยู่ของ
ท่านหลอกลอน คนเฝ้าประตูคอยคำถามเขาว่า
ท่านหลอกลอนอยู่กับแขกผู้หนึ่ง และชื่อนามยศ
ขึ้นไปตามธรรมเนียม สักครู่หนึ่งเขาก็กลับม
แจ้งแก่มาโลนว่าท่านหลอกลอนให้เขาขึ้นไปพ
ทั้ง ๆ ที่ท่านมีแขกอยู่เช่นนั้น แล้วเขาก็ถูก
นำเขาไปในห้องที่ใด คอยแต่งไว้ อย่างงดงาม
ด้วยวัตถุอันเป็นที่รักแห่งสงครามและการล่า
สัตว์ บุรุษเจ้าของห้องผู้นั้น คือนริบ เขาอยู่
ริมประตูนั้น ดูไม่ผิดแปลกไปกว่าแต่ ก่อน
เลย หน้าของท่านยังอยู่ในลักษณะเกรงคร้าม
และแสง ความเป็นผู้ มีอารมณ์ ที่คล้ายกับรูป
คอนกรีตสี โสณเสมอ จะลึกไปยังที่แต่จะ
ซบลงลึกหนอย และ ชนควักชนกว่าเดิมเล็ก
น้อย

“ฮัลโล ! สหายยี่ เพื่อนเรา ?”
ท่าน คือนริบ “กันนั้นอยู่เกี่ยวกับอะไรมา
เยี่ยม ทั้งใจว่าเร ไปหาที่ ๆ ทำการเหมือน
กัน แต่...เขามาในนี้ ให้กันชักนำให้รู้
จักกับท่านรฟเวอร์เรนชาลส์มันเสียก่อน”

พระลอมสูง ซึ่ง นั่งจก อยู่บนเก้าอี้ค่อย ๆ
ลุกขึ้นและยื่นมือขึ้น อุ้มไปด้วย กระตักให้
บุรุษที่เขามาจับ มาโลนรู้สึกว่าการสนทนา
มีสายคาทมิแวนแห่งความเมตตา ซึ่ง ยืน
ท่านกำลังใช้สิ่งเอกเขาอยู่ โดยถนัดนั้น เมื่อ
ท่านบุรุษมือของเขามิได้ปากทั้งที่เผยให้เห็น
ไรฟันอันเรียบร้อย ท่านมีคำหน้าอัน แสง
ความขบขันอโรบ เนื่องจากการรกรากว่า
ในความพยายามส่งเสริมสิทธิจิต ศาสตร์ มา
แล้ว แต่ถึงเช่นนั้นก็ยังเป็นคำที่ สื่อ ความ
เมตตาปราณนำภัยคำสมาคมอยู่นั้นเอง มา
โลน เคยได้ยินกิตติ ศัพท์ ของท่าน มา ย่าง แล้ว
ท่านเป็นพระอยู่ใน สำนักนิกายอังกฤษ และได้
สลัทธิวิจิตรคติอันที่ได้พยายาม ก่อร่าง สร้าง
ขึ้นด้วยความเห็นชอบยากเสีย เพื่อจะศึกษาใน
ลัทธิจิตศาสตร์

“เอ๊ะ ! ผม เห็น จะ หนัก พวก จิต
ศาสตร์ ไม่พ้นเสียจริง ๆ นะ !”

“ถูกต้องท่านว่านิสเตอร์มาโลน” ท่าน
สมภารคอยหัวเราะ ๆ “ไม่ช้าแต่ท่านท่านนั้น
มนุษย์ทั้งโลกก็จะหนักไม่พ้น จนกว่าจะได้เวียน
ถึงที่สุดแห่งความรู้ ที่พระผู้เป็นเจ้าจะ ทรงประ
ทาน มันเป็นวิทย์ที่กว้างใหญ่ไพศาล และ
เป็นสิ่ง ที่ทุกหมู่ทุกคณะในพระนครกำลัง ปลูก

นายเทพ มหาเปารยะ

กรกฎ

ยาหารอดันอยู่เคียวนี้ แต่ว่าไม่ใช่เพราะหนังสือพิมพ์ เป็นผู้ก่อขึ้นเหมือนกันกับการฉ้อโกงอื่น ๆ คอกันนะ”

“ถึงอย่างไรก็ดี หนังสือพิมพ์ เกิดกาเซ็ท ควรจะได้รับความยกเว้นจากข้อกฎหมายนั้นนะ ครี” มาโลนตอบ “บางทีท่านจะได้อ่านรายงานของ ผม บ้าง คอกันนะ”

“ได้อ่านแล้ว มันเป็นรายงานที่ต่ำกว่าฉ้อโกงอื่น ๆ ซึ่งถ้าจะมีชาวละตินอย่างผมก็จะ เป็นชาวละตินที่ ทำให้แตกตักกัน ถ้าท่านจะอ่าน แต่เพียงหนังสือพิมพ์ ไทมส์ ท่านจะรู้ว่าเราล้ม สัมมาคมเพื่อศึกษาในวิทยาลัยนั้น ฉันเคยจำได้ว่าครั้งหนึ่ง บรรณาธิการเคยออกความเห็น ว่าเขาจะเชื่อว่าถ้าจิตต ศาสตร์เป็นลัทธิ ที่ ก่อ ขึ้น จาก ความจริงก็ แต่เมื่อจิตตศาสตร์จะทำให้เชื่อว่าม้าตัวไหนจะ มาที่หนึ่ง”

“ออกจะมีประโยชน์ที่เกี่ยวกับ” ท่าน หลอดกกล่าว “ฉันเองก็สงสัยเช่นนั้น”

สีหน้าของท่านสามารถเปลี่ยนเป็นขึงตันทัน ที่ ท่านสิ้นศรัทธาแล้วจงพัก “นั่นทำให้ฉันระลึกถึงความมุ่งหมายที่ ได้ มา เข็ม เข็มวัน” ท่านหันมาทางมาโลนแล้วกล่าวสลับ

ไปว่า “การตัดสินใจวิสาสะ มา เข็ม ท่าน หลอดกคงเผลอมาจาก ที่ ได้ เห็น แสง ความ ของ ท่าน จึงอยากขอเตือนว่า ถ้าท่านกระทำไปโดยเจตนาสุจริตแล้ว ท่านจะหา ถึงการฉ้อโกงที่ประเสริฐกว่านั้นอีกเป็น ไม่มี แต่ถ้า จะทำไปเพื่อเป็นการฉ้อโกงอย่าง ที่ ท่านเคยเล่น กับตัวแรกในย่านออฟริกา ก็เท่ากับว่าท่านเล่น กับไฟ”

“นั่นแน่ ท่าน! ผมเคยเล่นกับไฟมา เกือบ ตลอดชีวิต และคำที่เตือน ของ ท่าน ไม่ใช่ของใหม่สำหรับผม ความประสงค์ของ ผมมั่งคั่ง—ถ้าท่านจะ ต้องการ จะให้ผม เขียว ขอม กับเรื่อง ผิดทำนี้ เพื่อยเป็น การส่งเสริม สาสนากเป็นกาวยุติกันที่ สาสนากับผมเขอม กันมาพอแล้ว แต่ถ้ามันจะมีช่องให้ผมได้ ผลบุญอย่างนี้จะยินดีช่วยเหลือ”

ท่าน เรฟเวอร์ เรนนี่ ซาลส์ เมสันมอย่าง ฐานผู้มีใจกรุณา

“ไม่ไหวเสียแล้ว” ท่านกล่าว กับมา โลน “ฉันหวังว่า ท่านหลอดกจะ เรียน ขบเรียนของท่าน และรู้สึกตัวในไม่ช้า” ท่านลุกขึ้นและทำท่าเหมือนจะจากลับ

“ประเดี๋ยวครี! ท่าน” หลอดกยอน รับรองขึ้น “เมื่อผม เริ่มจะ ทำการ สำรว

พ.ศ. ๒๔๖

ปรโลก

ที่ใด ก็มักจะผูกความสนิทสนมกับชาวบ้านนั้น ”

ผู้ชำนาญท้องที่เสียก่อน และในครั้งนั้น ผม
คิดว่าท่านเป็นคนเหมาะที่สุด ท่านจะสละ
เวลาไปเพื่อนผมได้ไหมครับ ? ”

“ ไปไหนกัน ? ”

“ นั่งลงก่อนเถิดครับ แล้วผมจะบอกท่าน ”

ท่านหลอดคันทองรถหมายอยู่สักครู่ “ อ
ซิ เรืองผิงหน ” ท่านกล่าว “ ผมได้
รับคอยแจ้งความในคราวแรกตั้ง ๒๐ กว่าเรื่อง
แต่เรื่องนั้นเด่นชัดที่สุด ลองอ่านเองซิ บ้าน
เข็ญอยู่สันโทษ คนเผ่าเข็ญมี ผู้เข้า
ท้อง หนีไปในกลางคืน นำกลั้วไหมละ ?
เหมาะกับความประสงค์เราที่เข็ญ ”

ท่าน สماعيل อานาจหมายพลง ชมวดคว
“ สำคัญอยู่ ” ท่านกล่าว “ ท่านไปกับ
ผมนะ ข้างที่เราจะ ช่วย กันค้นหาเจ้าเงื่อน
ไปบ้าง ”

เจ้าเงื่อน เวนกั เมสัน เข็ก สุมก บรทกข
คราวก “ ฉันจะต้องไปเทศน์ ให้ทหารกอง
หนุนฟังในวันอังคาร และ เล็กเซอร์ โนเย็น
วันนั้นด้วย ”

“ ก็เราไปกันเสียวนักแล้วกัน ”

“ โกลย่นะ ”

“ คอเซ็คซารย์ แต่ นั สาม ชั่วโมง เท่า

“ ท่านจะการไว้อย่างไรละ ? ”

“ คิดว่า จะ ไปค้าง ที่นั่นสัก คืนหนึ่ง ก็ คง
พอ ”

“ ถ้ามีวิญญาณที่ยังได้ รับ ความ ทรมาณ
อยู่ มันก็เป็นอย่างนี้ ของฉัน อัน ที่นั่ง ที่จะต้อง
ช่วยเหลือ ก็ละ ! ฉันจะไปด้วย ”

“ และคงจะมี ข้อที่ ผมจะ ไป ด้วยสัก คน
นะ ครับ ”

“ อ้อ ! มีแน่นอนที่เข็ญ นัถ้าเจ้าบรรณาธิ
การหัวแกงคงจะส่งเข็ญมานัละซิ นั้น มิใช่
ละ ! เข็ญจะมีโอกาสได้ เขียน ข่า ที่ได้
เห็นมาจริง ๆ สักคราวหนึ่งละ เวลา ๑๘.๓๐.
วันนั้น จะมีรถออกจาก วอเทอร์ลี เราเลย
พบกันที่นั่นกันแล้วกัน ก็จะได้เลยแวะเยี่ยม
แซลเลนเยอร์เสียด้วย ”

๐ ๐ ๐

ทั้งสามสหายรับประทาน อาหาร กลางวัน
กัน ในรถไฟ แล้วก็เลยนั่งคุย กันอยู่ใน ห้อง
รถชั้นที่ ๑ หลอดคอยสนับ ยหรีฝรั่งตัวโตกำ
ลังเลาถึงเรื่องเยี่ยมท่านศาสตราจารย์ แซลเลน
เยอร์

“ คาเล็สเฒ่ายังไม่ถึงลายคอก เกือบขม้

“ คอเซ็คซารย์ แต่ นั สาม ชั่วโมง เท่า เอากันเข้า ๒-๓ วัน แกมบอกว่าหัวกันถ้าจะ

นายเทพ มหาเปารยะ

กรกฎ

อ่อนลงเสียแล้ว จึงได้ปล่อยพลอยเชือกถ่วงลง
ลง ๆ “คนตายแล้วก็ตายแล้วซี” แก
ว่า “ตายสูญเสียเลยแหละที่ไม่ต้องลำบาก
ลำบาก” ลงท้ายแถมให้กรรทโคสวิน สำนวน
สำคัญ กันเลย ออก แก้วว่าถ้อยของกัน ไม่ศักดิ์
สิทธิ์ พอที่จะ ของกันได้ ก็คง ไม่มี อะไรมี ประ
โยชน์สักว่า แต่ นั่นแหละ ! ท่านครัย นี้นะ
ครั้งแรกที่ท่านเคยรับภัยหรือ ครัย ?”

“หลอกล่อน ท่านจะเห็นเป็นของ สุนัขไป
เสียแล้ว” ท่านเรฟเวอร์เรนต์ คอยอย่างขึงขัง
“สื่อให้เห็นว่า ท่าน ไม่ คำนึง เคย มาแต่ ก่อน
สำหรับวันนี้ครั้งนี้ไม่ใช่ครั้งแรกเลย”

“และท่านเห็นว่าเป็นสิ่งที่ควรใคร่ ควร
หรือ ครัย ?” มาโลนถาม พลัง บรรเทาไว้
ในใจ

“ควรที่สุดทีเดียว,”

“และท่านคิดว่า มันยัง เกิดขึ้นได้ โดยอา
นาจของอะไร ?”

“ฉันเองไม่มีภูมิ พระ คอบ ขันหาไม่ได้
แต่ ท่านรู้ จัก วิสยอนอนเมเลด แล้ว ไม่ใช้รึ ?
ท่านควรจะ ถามเขาว่า ที่ ว่า ฉันมีส่วน
เกี่ยวข้องของเรื่องนี้ก็โดยที่ เห็นว่าฉัน พยายาม
ทาง ช่วยให้ วิญญาณที่ทนทนมานอนอยู่ พ้น จาก
ความลำบากได้ ข้าง ฉันจำได้ว่าเคยฟัง เมเลด

อธิบาย ถึง คำว่า บัศของศาสตราจารย์ บอช
ซาโนซึ่งมีตัวอย่างเรื่องจริง ๆ ถึง ๕๐๐ กว่า
เรื่อง คณะกรรมการมีหลักฐานที่น่าเชื่อถือ
ยืนยัน นั่น เช่น เรื่อง แฟลมเมเรียน เป็นต้น
ท่านคงไม่กล้าหัวเราะเยาะละซี”

“ผมได้อ่านเรื่อง แฟลมเมเรียน ของ บอช
ซาโน แล้ว” มาโลนตอบ “แต่ ที่ ผม
ถามก็เพราะ ต้องการ ความเห็น และ ความเข้าใจ
นาญของท่านโดยเฉพาะ”

“ถ้าท่านต้องการ จะเขียนความเห็น ของ
ฉันจริง ๆ ก็ขอให้ จำไว้ ด้วยว่า ฉันไม่ได้
ยกตนเป็นอาจารย์ ใน วิทยาลัย ผู้ที่สามารถ
กว่าฉันยังมีอีกมากนัก และความเห็นของ
เราอาจจะแย้งกัน ก็ได้ แต่เท่าที่ได้สังเกต
มาแล้วทำให้ฉันมั่นใจใน บางอย่าง อย่าง
หนึ่งก็คือเห็นถึงความจริงแท้ ปฏิสัมพันธ์
ญาณ แห่งสังขาร”

“นั่นมันแน่นอน ไรกัน ครัย”

“คือโดยมากมี ผู้คิดกันว่าวิญญาณหรือ
บัศที่สิ่งสิ่งดำรงตามพิภพ เป็นแต่เพียง
กระดองหรือเปลือกภายนอกซึ่งวิญญาณแท้
จริงได้สละไปเสียแล้ว แต่เดิมนเราว่ามันจะ
เป็นเช่นนั้นไปไม่ได้ เพราะว่าชาว คราวซึ่ง
ก่อน คราววิจาร์ณญาณอันสุขุมที่เราได้ รับ อยู่

พ.ศ. ๒๔

ปรโลก

หนึ่ง ๆ นั้น จะมาจากสถานที่ต่ำ ๆ เช่นนั้นไม่
ได้เป็นอันขาด จริงอยู่, เราไม่ควรจะ ลืมว่า
ความแตกต่างระหว่างชั้นและชนชั้นย่อมเป็นกฎ
ธรรมชาติของทุกสิ่งทุกอย่าง วิญญาณทุก ๆ คน
จะเป็นผู้ที่เจริญด้วยการ ศึกษาและ เป็น อารยะ
ชนเสียทั้งหมดย่อมไม่ได้ ใน บาง ครั้งฉันเคย
พบวิญญาณที่แสดงลักษณะต่ำช้าเหลือเกิน จน
เกือบจะทำให้หลงเชื่อว่าเป็นกระต๊อหรือเปลือก
หรือความดองแห่งจิตเสียอีก ”

“ แต่เพราะ เหตุใดเล่า ครั้น จึงต้องมีสิ่ง
นั้นอยู่ ”

“ นั่นนะซี คือปัญหาสำคัญ โดยมาก
เข้าใจกันว่ามัน เป็น สิ่งขาว ขรุมภา — กล่าว
ตามภาษาของเชนส์บอล — ซึ่ง ทรศโทรมลง
เมื่อตาย และ สิ่งขาววิญญาณซึ่งมิได้ตาย
ตามสิ่งขาวขรุมภา แต่คงดำรงสภาพอยู่ใน
พิภพแห่งวิญญาณ อันแหละ เป็น สิ่ง
สำคัญ หรือ อีก นัย หนึ่งเราอาจ มี เปลือก เป็น
ชั้น ๆ อย่างหิวหมกก็ได้ เราอาจจะมั่งสิ่งขาว
แห่งจิตซึ่งจะลอกกรายเมื่อใดเมื่อหนึ่งทีจิต
ได้รับความกระทบกระเทือนอย่างหนัก ๆ เข้า
หรือว่าจะ เป็นสิ่งขาว เทียม ซึ่ง มีส่วน ละม้าย
คล้ายคลึง กับเราและแนววิถีความ คิดของเรา
ก็อาจเป็นได้เหมือนกัน ”

นาโณ “ อ้า ! นั่นเป็นความสันนิษฐาน
ที่คอยทำให้หายยุ่งลงไปอย่าง เพราะ ผมแล
ไม่เห็นเลยว่า มันจะมีประโยชน์อะไรที่วิญ
ญาณที่ตกฆ่าตายไปแล้ว จะมาเฝ้า หลอน
หลอก ซ้ำ ๆ ซาก ๆ อยู่ ที่ ๆ เกิด เหตุ ชั่วตา
ยืตาชาติ ! ”

“ ถูกที่เกี่ยว, เกลธ ! ” หลอทยอตอบ
“ กันมีเพื่อนอยู่คนหนึ่งชื่ออาร์ชโซมส์ เป็น
นักขีมา อย่าง เชี่ยวชาญ หนึ่ง เขามี คุฤหาศน์
ในเบอร์คไชร์ และครั้งหนึ่งแลงกัน ได้เคย
อยู่ในคุฤหาศน์นั้น อาชักรัสายาลว่าเขาได้
เคยพบ หลอน ตาม ช่อง บรโคตทั้ง ๓๐ กว่า
ครั้ง เขาไม่เคยคว่ำมือที่จะขีมากระ โดคข้าม
แสงสูง ๆ ในการแข่งขันเกรนเนเชนแนล แต่
ให้ตกนรกซี ! — เขากลับมากลัวความช่อง
บรโคตในเวลากลางคืนได้ หลอนเป็นหญิงที่
งามก็จริงบอก แต่ว่า—ให้ตายโหงเถอะ !
ใครจะชวยสมาคมกับหลอนเวลานี้ ”

“ จริงละ ” ท่านสมภารตอบ “ ท่าน
คงไม่คิดว่วิญญาณของหญิงที่มีความมานะ
ขีกันเช่นแนลล์จะเฝ้าวนเวียนอยู่ตาม ช่องบร
โคตทั้งร้อย ๆ ปี แต่ถ้าหากว่าหลอนตายเพราะ
ความโง่เขลาในทันที หลอนอาจจะทิ้งควาย
หรือ สิ่ง ซึ่ง คล้ายตัว และ วิถี ความ คิด ของ

นายเทพ มหาเปารยะ

กรกฎ

หล่อนไว้ ในทันใด”

“คุณเหมือนท่านเคย พูกว่าท่านเคย ถูกผี
หลอกมาแล้วหรือครับ?”

“จริง ก่อนที่ฉันจะรู้เรื่อง รว ของ ลัทท
จิตศาสตร์ฉันเคย โดนมาแล้วครึ่งหนึ่ง ฉัน
เกือบจะไม่กล้าเล่าเพราะกลัวว่าจะไม่เชื่อ แต่
ขอยืนยันว่าเป็นความจริงที่เกี่ยว เมื่อฉันยัง
หนุ่มและประจําอยู่ฉะเชิงเทรา ในชนบทภาคเหนือ
นั้น มีบ้านหลังหนึ่งซึ่งเล่าลือกันว่า ผีคน
และเคยหลอกหลอนผู้คนเสียจน ขยายกันแทบ
ทั้งตำบล ฉันจึงได้เข้าไปกำจัดท่านรู้ไหม
ว่าเราพิชิตพวกมันได้ ผีคนในโบสถ์เหมือน
กัน เราได้ข่มขู่พวกมันตามวิธี ซึ่งทำให้
ฉันใจหาย ฉันได้ ยืนอยู่ในห้องรับแขกซึ่ง
เป็นห้องที่สวยที่สุดในบ้านนั้น ญาติพี่น้อง ของ
เจ้าของบ้านคุกเข่าอยู่ข้าง ๆ และฉันกำลัง
อ่านพระคัมภีร์อยู่ ท่าน ทาย ถูกไหมว่าเกิด
อะไรขึ้น?”

เราเฝ้าเฝ้าที่ซาลส์มันตัน ยืนอย่างขย
ขึ้น “พอฉันอ่านไปถึง ‘อาเมน’ ซึ่งน่าจะ
ทำให้เจ้าผีร้ายรู้สึกกระตือรือร้นและ หลบเลี่ยงไป
ก็พอหนึ่งหมื่นแผ่นใหญ่ ที่อยู่ หน้เตาผิงลอย
ขึ้นมาคลุมตัวฉันเสียหมด ฉันอายมากที่ต้อง
สารภาพว่าฉันออกจากบ้านนั้นด้วย วิหัง แต่

เพียง ๒ พรรค และตั้งแต่นั้นมา จึงมั่นใจ
ว่าการสวดมนต์สวดพรหรือกระทำการพิชิตใน พระ
ศาสนานี้หาประโยชน์ ไม่ได”

“ถ้าเช่นนั้นจะกำจัดได้ ด้วยอะไรครับ?”

“ความเมตตาและ คำสั่งสอน ที่ สุภาพ
บางทีก็มีผลบ้างอุปนิสัยของเขาต่างกัน วิญ
ญาณที่สถอยในโลกนี้ โดยที่ตกสายหรือ
มีห้วงอยู่นั้น บางคน—เช่นพวก ที่อยู่ในสัง
ฆาร เทียม ดังที่ ได้ พุค มา แล้ว ไม่มี อุปนิสัย
พาลเกรงเรขว่าเป็นชนกลาง บางพวก
เช่นพวกพระแห่งแกลสตันเบอร์รี่ เป็นพวกที่ได
พยายามสร้างสมความดีไว้มากมาย ดังได้ขย
กักไว้ โดยโยสยอนันต์ และการที่เขาต้องสยอ
ตามพณโลกก็โดยศรัทธาแก่กล้าเกินไป ออก
พวกหนึ่งซึ่งฉันหวังว่าคงจะมนยุดอก * เป็น
พวกที่มนสยอชุกชุมและ โห่ ร่ายจน เหลือ ที่
จะพรรณนา พวกนี้เข้มแข็งและมี ความ ส่า
มารถที่จะทำอันตรายแก่ผู้อื่นได้จริง ๆ โดย
ที่เขาพยายาม คอย ถ่วง ใจ จาก โลก ไป ไม่
ได้ และบางครั้งที่เขาแสดงรูปให้ปรากฏแก่

เรา เส้นประสาทภายในแนวตาของเราได้
รับอินตราพยอบช้บ้าง เขามีความไหวพริบ
ในเชิงการฉกรรรมในชีวิตอย่างใด เมื่อตาย
ไปแล้วก็มีจิตใจที่สยอเดิม แต่กลยั้งเพม

พ.ศ. ๒๔๗

ปริศนา ปรีชาโลก

ทวชน เพราะเหตุ ที่มีความสามารถ มากขึ้น
โดยมากผู้ตาย โทงเหล่านักจะเกิดขึ้นด้วยวิญ
ญาณที่ถูกประหัตประหารให้ตาย เพราะเขา
มิได้ตายตามอายุขัย น้ำเลี้ยง ชีวิตซึ่งยัง
เหลืออยู่จึงเป็นเครื่องมีอันที่ จะใช้อาณา
ของเวร ”

“ เรืองผลทรายพันตกมีชื่อเสียง ไม่ใช่เล่น
นะ ” หลอดยอนพูด

“ นั่นนาซี ฉันจึงไม่ชอบการพูดเล่น
กัน เขาน่าจะอยู่ในจำพวก ที่ฉันได้กล่าว
ถึงที่หลังนี้ ฉันคิดว่าการที่เขาส่งอยู่ในบ้าน
นั้นสภาพคล้ายกับปลาหมึกยักษ์ ซึ่งมีดำ
อยู่ใต้มหาสมุทรและคอยหาโอกาสจะโผล่มาทำ
อันตรายผู้ที่ ไม่รู้ตัว และไม่มีหนทางต่อสู้
เสมอ ”

ชาทันไกรของมาโลนเริ่มดังออกเป็นลำกัย
“ ท่านครับ ” เขาร้องขึ้น “ เราไม่
มีหนทางจะยิงกันข้างเดียวหรือ ? ”

“ อ้อ ! มีสิ มีฉันสักตัวเหล่านักดังจะ
ทำลายโลกเสียทีเดียว เพื่อ ความคุ้มครอง
ของเราควรรู้ไว้ว่า “ อำนาจฝ่ายสูง ” ก็มี
เช่นเดียวกับ “ อำนาจฝ่ายต่ำ ” คณะคา
ทอลิก เรียก อำนาจ นี้ว่า “ เทพดาผู้คุ้มครอง ”
หรือตามที่เราเรียกกันว่า “ มัค ”

แต่สิ่งจะเรียกอย่างใดมันก็ถึงเคียว
กัน และเป็นสิ่งที่มีอยู่จริง ๆ เป็นสิ่งซึ่ง
คุ้มครองให้เราออกจากอันตรายได้แห่ง อำนาจ
ฝ่ายต่ำอยู่เคียง ”

“ ยิงกัน คนที่ เป็น ย้ายไปละ ท่านอา
จารย์ ทำไมมีคุกเทศของเขายังไม่ช่วยไว้
และเมื่อหนึ่งหมื่นคนมาท่านก็ไม่ปรากฏว่าใคร
มาช่วยคุ้มครองท่านไม่ใช่หรือ ? ”

“ ความสามารถ ของ คุกเทศ ที่ จะ คุ้ม
ครองของกันเราย่อมมีอำนาจ ตามเกณฑ์แห่ง
คุณความดีของเรา อธรรมชนะธรรมได้เป็น
ครั้งคราว แต่ในที่สุดความดีนั้นได้เคยเห็น
มาแล้ว ธรรมย่อมชนะเสมอ ”

หลอดยอนสิ้นศรัทธาเป็นเชิงไม่เชื่อ
“ กว้า ธรรมจะ ชนะ ก็เมื่อสายเสียแล้ว
น้อยคนนักที่มีชีวิตอยู่ด้วยความดี ของความ
ดี ที่เจ้าพวกฉันกระตือรือร้นที่จะต่อสู้ มา
กับผลที่แม่น้ำปุตมาโยซี เวลา นั้นเขา อยู่
ไหนร ? ลอยลางอยู่ในปารีสครับ แล้ว
ก็เกิดถึงเจ้าพวกนักไกรอันน่าสยพที่มันฆ่ากัน
เสียข้างเป็นไร ”

“ ถูกแล้ว ยาง ครึ่งสิ่งที่เรา ประสงค์
เกือบจะทำลายความมั่นใจของเราเสีย แต่ขอ
อย่าลืมนำเรายังไม่ได้ เห็นที่สุด ” เพื่อจะ

นายเทพ มหาเปารยะ

กรกฎ

เริ่มในชีวิตใหม่ “คือ ฉาก สักท่าย แห่งชีวิต
วิเศษมว วันนั้นแหละ ที่ทำให้เรารู้จักค่า
ของปรโลก อย่างน้อยที่สุดมัน ก็ทำให้เรา
นึกถึงอนาคต ”

“จะหาหนังสือที่ว้ากว้างเรื่อง นี้ ก็ ที่ โท
นะ ครัย ?” มา โจน ตาม

“หนังสือ เช่น นั้น มีย่อยลงไป แต่ เวลา
โลกยังไม่รู้ จักค่าของมัน ในจำพวก หนังสือ
สักกกล่าวถึงชีวิตและการเป็นอยู่แห่งปรโลก
ฉันจึงจำได้โดยเรื่องหนึ่ง ท่านจะ นึกว่า เป็น
นิทานหรืออะไร ก็ ตาม เถอะ แต่ ฉัน เห็น ว่า
มัน เป็นอะไร ยิ่งกว่านั้น เศรษฐีผู้หนึ่ง เมื่อ
ตาย ไป ได้ หุยก ยืนอยู่ หน้า เคาหาค อื่นๆ คงาม
หลังหนึ่ง แต่ มี คฤศค กลับ พาเขาไปเสีย
และบอกว่า ‘มันไม่ใช่สำหรับท่าน มัน
เป็นของคนทำสวนของท่าน’ แล้วมี คฤศค
ก็ ชักกระต้อมเสียวิ่ง เคา หลังหนึ่ง ให้ เศรษฐีผู้ นั้น ก
และกล่าวเสียไปว่า ‘นั่นแหละ ที่อยู่ของ ท่าน
เรา ได้สร้างมันขึ้นอย่าง กตัญญู ด้วย วัตถุประสงค์
ได้ ยี่สิบ จาก ให้เรา สิ่งนี้แหละ อาจ รอ คอย
เศรษฐกิจของท่านอยู่ ”

หลอกขยอนหัวเราะอย่างเกิน และพูดว่า

“ผมเคยสร้างกระต้อมขนาดกว้าง ๖ ฟุต
ลึก ๒ ฟุต ให้แก่บางคนแล้วละ อย่างนั้นหัวเล

ท่านอาจารย์ ผมไม่เคยรักเพื่อนบ้านของผม
ได้เท่ารักตัวเอง และผมไม่กลัวต่อไปก็จะทำ
ได้ ด้วย ผมเกลียดคนบาง คน เสียยิ่ง กว่า
อสรพิษอีก ”

“ถูก แล้ว เรา ควร จะ เกลียด ความชั่ว
ความบาป แต่ถึงฉันเองก็ไม่สามารถจะตัด
โทษะวจิตนั้นได้จริง ๆ เหมือนกัน ก็เมื่อเรา
ยังเป็นฆราวาสและยังมีกิเลสเคลือบคลุมอยู่เช่น
นี้ เราจะเทศนาสั่งสอนกันได้อย่างไรเล่า ?”

“อ้อ! ท่านอาจารย์ควีย ผมจะพึ่งเทศน์
ได้ ก็ แต่ อย่างนี้ เท่านั้น ” หลอกขยอน พูด
“พระที่อยู่นอกรัชมัสทำท่านสูงเลยหัวผมไปเสีย
แต่ถ้าท่านลงมาใน ระเบียบเดียวกัน ผมพอจะฟัง
ได้ แต่ ถ้าเราคงจะ ไม่ได้ นอน กัน นัก ออก
กันนี้ เรา มี เวลา อีก ชั่วโมง หนึ่ง กว่า จะ ถึง
คราวพินิต ซึ่งควรจะ ใช้ ให้มัน เป็น ประ โยชน์
สักกว่า ”

เมื่อ เขา ทั้ง สาม มา ถึง สถาน ทรายพินิต นั้น
เป็นเวลา ๑๑.๓๐. ท. อากาศกำลังหลังหนาว
และลึกเย็นก็ตกจึก ตามสถานที่และ ในชนบท
หามีผู้หนึ่งผู้ใดไม่ นอกจากชายช้วนเตี้ย
สวมเสื้อคลุม ทำ กว้าง เพอร์ คนหนึ่ง ซึ่ง วัง มา
ต้อนรับอย่างแข็งแรง ”

“ผม คือ มิสเตอร์ เบล แซมเบอร์ เจ้า
ของบ้านผีสิง ผมหวังใจว่าท่านคงได้รับ
ความสทกในการเดินทางนั้น ครั้น ผมได้
รับโทรเลขของหลอกยอน และได้จับทุกสิ่ง
ทุกอย่างไว้ ตาม ประสงค์แล้ว เป็นความ
กรุณาของท่านจริง ๆ ที่ส่งให้ลงมา ถ้าท่าน
จะจัดการอย่างหนึ่งอย่างใดให้ผมพ้นเสียจาก
ความ รังคิก ซอย อันนี้ จะ เป็น พระคุณ แก่ผม
ที่สุด”

มิสเตอร์ เบล แซมเบอร์ ได้นำผู้ซึ่ง มาถึง
ใหม่ไปยิงโซ่ติด รถไฟ เพื่อ รั้งประต้านอาหาร
ว่าง ซึ่งมิสเตอร์ เบล แซมเบอร์ ได้ส่งให้เตรียม
ไว้คอยทำ ใน ขณะที่สามสหายกำลังรั้ง
ประตอกันอยู่นั้น มิสเตอร์ เบล แซมเบอร์ จึง
ได้เล่าถึงความทุกข์ยากของเขาให้ฟัง

“ผม ไม่ใช่คนมีมัจฉริยะ ท่านทั้งหลาย
ผมเคยตั้งคอกเลี้ยงปลัสต์ว แต่ ได้ เสียเสียแล้ว
และได้ รวบรวมทรัพย์สินมัต ทั้ง หมก ขาย เสีย
เอาเงินมาชื้อยาน ๓ หลังเพื่อให้เข้า หลัง
หนึ่งก็คือ “วิลลาแม็กเคย์” นั้นแหละ จึง
ครั้นผมซื้อได้ถูก แต่ผมจะรู้ ได้ อย่างไร ว่า
เรื่องราวของหมอฮาลัน นั้นมีความจริงแค่ไหน”

“เล่าเรื่องไปเถอะ” หลอกยอนซึ่งกำลัง
เคี้ยวแซนวิชอยู่เอ่ยขึ้น

“หมอฮาลัน ปรากฏว่าอยู่ที่บ้าน ‘วิลลา
แม็กเคย์’ ตั้งแต่ยุคก่อนวิคตอเรีย ผมเอง
ก็ได้เคยเห็น หน้าของแถวๆ นี้ ผิดคำกล่าว
โหล่ห่อ ๆ และเห็นลากขาวอย่างวิปริต เขา
เล่ากันว่าแกได้ไปอยู่เสียในอินเดียเขตรถ
ชีวิต บางคนก็คิดกันว่า แกกระทำความโง
ที่ไหน และมาหลบซ่อนอยู่ เพราะแกไม่เคย
ยอมให้ใครในชนบทเห็นหน้าแก และจะ
ออกมาจากบ้านก็ต่อเมื่อพลบแล้วเท่านั้น ครั้น
หนึ่ง แกเอาหิน ข้างมหาตมาหัวหนึ่งซาทัก อย่าง
ทระ และ มีบางคน อาจจะกล่าวโทษแก
แต่ชาวชนบทก็ยังทั้งหมดกลัวแก จึงไม่มีใคร
ฟ้องร้อง แม้แต่เด็กก็ไม่กล้าเดินผ่านหน้า
บ้านแก เพราะ แกมักจะนั่งทำหน้าอัน
ขมวกลอยข้างหน้าต่างเสมอ ชาวบ้านหนึ่ง
ไม่ได้ รั้งขบวนผมเข้าไป และรุ่งขึ้น ก็เช่น เดียว
กัน ดังนั้นชาวชนบทจึงตกลงพึงประตอกเข้าไป
แต่แกได้ตายเสียแล้ว—ตายในเตียงนี้—ในถึง
เต็มไปด้วยเลือด ตามทางใต้ส่วนปรากฏว่า
แกตกเส้นเลือดของแกทแน หมอคนนั้นชื่อ
คริเมน ไม่มีใครในตำบลจะล้มชื่อของแก
เสียได้หรอก”

“และท่านก็ได้ชื้อยานนี้”

“ครั้น ผมได้ ยึด กระดาษหาใหม่

นายเทพ มหาเปารยะ

กรกฎ

และได้มควันไฟเสียบด้วย ความจริงผมได้ซ่อมแซมใหม่เกือบทุกอย่าง จนเกือบจะเป็นบ้านใหม่ทีเดียว แล้วผมก็ได้ให้มัสเตอร์เย็นกินดี ผักกินเบียร์เข้า เขาอยู่ได้ ๓ วันเท่านั้น ก็แยก ผมจึงต้องลดค่าเช่าลงอีก มัสเตอร์ยล พ่อค้าของเบ็ดเตล็ดซึ่งเลิกจากการค้าขายมาเช่าอยู่ได้อาทิตย์หนึ่ง ก็เลยกลายเป็นบ้านอย่างหมกหมุ่นที่ระรึกษาให้หายได้ และคงแน่นอน ต่อมาก็ไม่มีใคร หมายมาเช่าอยู่อีก มันก็ควายได้ของผมนั่งเสียบถึง ๖๐ ปอนด์ เทียบครัว ใช้แค่เท่านั้นผมยังต้องเสียค่าภาษีโรงเรือนอีกทุก ๆ ปีด้วย ถ้าท่านจะจัดการให้เรือนนั่งยได้ ก็เห็นแก่ สวรรค์ เอะ ครัว ไปรูกฎหมายมัสลักที มีคนนึกไม่มาทางอนนอกจากจะเสียนั่งเสีย "

บ้านวิลลาแม็กเคอร์ตงอยู่ชายเนิน ห่างจากหมู่บ้านราวครึ่งไมล์ มัสเตอร์เบลแลแซมเบียร์ ได้นำเขาไปส่ง จนถึง ประตูบ้าน ซึ่งมีลักษณะ น่าพิศวงกลัวจริง ๆ หลังคาอันสูงใหญ่ คลุมเง้อมลงมา จนถึงหน้าต่างชั้นบน จนเกือบจะบังตัวบ้านเสียทั้งหมด จากแสงพระจันทร์ทรงชดก อัน ชมุก ชมวัน ทำให้เขาแลเห็นสวนอันกว้างขวาง ย่างเหยียดหน้า และแถวหลัง เกือบจะคลุม ทางเดิน เสียบที่เคียว

ทุกสิ่งทุกอย่างเงยส่งและเยือกเย็นพิศลง เจ้าของบ้านกล่าวว่า "ประเทศไม่ได้ได้บุญแจกออกครัว ท่านจะพบเก้าอี้ และ โต๊ะอยู่ในห้องนั่งเล่น ทางซ้ายมือ ของห้องกลาง ผมได้สั่งให้เขาจุดไฟไว้ ในเตาผิง และทิ้งถ่านไว้ถึงหนึ่ง เพื่อท่านจะได้รับความอบอุ่นเพียงพอ ผมต้องขอโทษที่จะไม่เข้าไป เสนอประสาทของผมไม่ใคร่แข็งแรงเหมือนแต่ก่อนเสียแล้ว" เขากล่าวพิมพ์ขาวโทษ อีกสองสามคำแล้วก็เลิกลังหายไป ทั้งให้สามสหายอยู่กันตามลำพัง

๐ ๐ ๐

หลอดยอนหรือกลตั้นได้นำไฟฟ้าเดินทางชนิกใหญ่ของท่านมาด้วย เมื่อได้แยกประตูชั้นบนและเดินไปด้วยรา ท่านได้ส่องแสงไฟฟ้าเข้าไปในห้องแคบ ๆ หรือเฉลียงทง ซึ่งไม่มีพรมหรือเสื่ออยู่เลย ทางด้านหนึ่งมีบรรไดไม้กว้าง ๆ ขึ้นไปชั้นบน ปลายห้องทั้ง ๒ ข้างมีประตูบานละ ๑ ประตู ทางขวา มีเบาะออกไปสู่ห้อง ซึ่งมีเครื่องศักตัญญากับหนังสือเก่า ๆ กองอยู่กระกระ นอกจากนั้นไม่มีเครื่องแต่งบ้านอะไรอีก จึงทำให้รู้สึกเปลี่ยวเปล่ามาก ห้องทางซ้ายมีกะมูปร่างเช่นเดียวกับกัน แต่ว่ามีไฟติดอยู่ในเตาผิง

พ.ศ. ๒๔๗

ปรโลก

ซึ่งทำให้อย่นและรู้ สักว่าเรียงข้าง นอก
จากนั้น ยังมีเก้าอี้ อีก ๓ ตัว กับโต๊ะ ๓ ตัว ขว
น้ำ ๑ ใบ ถ่าน ๑ ถัง และ เครื่องใช้ จำเป็น
กระจุกรวมจิ๋วเล็กน้อย โคมน้ำมันใบใหญ่
ใบหนึ่งติดกับแขวนทั้งไว้ ด้วย ท่านอาจารย์
และมาโลนวัยลากเก้าอี้เข้าหาไฟทันที เพราะ
มันเป็นเวลาทำอาหารค่ำหน้าจึก แต่หลอกลอย
เริ่มเตรียมการของท่านเสียก่อน ท่านลวงเอา
ขลุ่ยออกจากกระเป๋าค้นทาง และวางไว้ บน
หิ้งเหนือเตาไฟ แล้วจึงยกเอาห่อเทียนไขออกมา
และจุดมันทั้งไว้ ในห้องกลาง ๒ ดวง ใน
ที่สุด ท่านได้ หิ้ว เอา กลุ่มถ้วย ออก มา และผูก
ขวางประตูไว้ทั้งสองด้าน

“เราจะต้องลุกเสียครึ่งหนึ่งก่อน” ท่าน
กล่าว เมื่อได้เตรียมการสำเร็จแล้ว “จึงจะ
นั่งคอยเหตุการณ์ต่อไป”

เสียงขลุ่ยขึ้นหมกมุ่น ๔๐ องศา จาก บรรได
ทั้งข้างขวาและซ้าย เมื่อ ขลุ่ย บรรได และ
เสียงไปทางขวา จะเห็น ห้องใหญ่ อันกว้างเปล่า
เต็มไปทั่วด้วยคนสอง กระดาษที่ ปิดฝาผนังก็
ขาวเป็นริ้ว ๆ และมีปูนซีเมนต์กระเทาะหลก
ลงมากองเป็นหย่อม ๆ ส่วนทางซ้ายมือนั้น
มีห้องใหญ่ห้องเดียว และมีสภาพซุกโครม
เพราะได้ถูกละทิ้งไว้เช่นเดียวกับนี้ ห้องอา

น้ำ อันเป็นศูนย์กลางแห่งความเคลื่อนไหวอันน้อย
กติก กับ ห้อง ที่ กล่าวนี้ ภายในห้องน้ำมีถึง
ลังกะสี่ใบใหญ่วางอยู่ สนิมที่เกาะอยู่ข้าง ๆ
ถึงเป็นหย่อม ๆ นั้นเตือนให้ระลึกถึงความหลัง
อันน่าทึ่งเคยอยู่เสมอ มาโลนรู้ สักตกใจมาก
เมื่อเห็นท่านอาจารย์สวดและเซไปพึ่งพระศอกอยู่
หน้าของท่านซึ่งชาวปราศจาก โลหิต และหน้า
ผาก ก็เต็มไป ด้วย เหงื่อ เป็นเม็ด ๆ สบาย
ทั้ง ๒ ต้องพียงท่านลงมาข้างล่าง และท่าน
นั่งพักอยู่เป็นครู่ใหญ่ ๆ จึงพากันออกมาได้ว่า
“ท่าน ทั้งสองไม่ รู้ สัก อะไร บ้าง เลย หรือ ?
ฉันเองออกจะมีนิสัยเป็นคนทรงอยู่อย่าง จึงเป็น
ผู้ที่ กระทบ ความตื่นตัว แห่ง การ ทรงจำไว้ได้
โดยง่าย ขอบอกท่านว่า ครั้นจะเป็นครั้งที่
ร้ายที่สุด”

“ท่านรู้ สักอย่างไรครับ ?”

“ออก จะเป็นของยากที่จะพรรณนาจริง ๆ
รู้ สักว่าหัวใจมันจมถึง ๆ ลงไป และความ
รู้ สัก ต่าง ๆ หกหุ้มกันเกือบ จะไม่ทำการ
สายตาก็มืด และ โด่ดลั่นน้อย ๆ เหมือนกับ
ทราบดีศพที่เน่าแล้ว กำลังวังชาที่เหมือนว่า
ถูกดึงทุกเอาออกไปจวนหมด เชื้อฉันและ,
หลอกลอย, สิ่ง ที่ เรา จะ พบ เห็น กัน อีก ฤ
ที่สุด”

นายเทพ มหาเปารยะ

กรกฎ

ท่านหลอนักกพิทักษ์ ศึกษาศาสตร์ของผึก
กว่าธรรมคา

“ผมก็เคยคบกับท่านนี่อยู่แล้ว แต่ท่าน
คิดว่า จะแข็งแรงพอสำหรับคน หรือครับ?”

“ฉันเสียใจ ที่ได้ ท่าน เป็นคนอ่อนแอ”
เราพอจะเห็นใจมันหน่อย “แต่ฉันจะอยู่จนถึง
ที่สุดแน่นอนทีเดียว ค่อยๆ ระบายเท่าใด ความ
จำเป็นที่ฉันจะต้องช่วยกันมากเท่านั้น เกียวน
ฉันหายไปแล้ว” ท่านกล่าวสลับไปและหัวเราะ
อย่างรำเริง พลางล้วงกลองไม้ออกมาจาก
กระเป๋าสี “นี่ คือ ยาทาสี สำหรับโรค
เส้นประสาท ฉันจะนึ่งสุมยหรือยันทัน จนกว่า
จะถึงเวลา”

“ท่านคิดว่ามันจะปรากฏในรูปอย่างใด”
มาโดนถามหลอนักก

“ต้องเป็นรูป ที่เห็นได้ ด้วยตาแน่นอนละ”
“นั่นแหละที่ผมไม่เข้าใจเสียเลย ถึงจะ
ได้ อ่าน คำหรือ คำว่า เสีย เป็น ก่าย เป็น กอง”
มาโดนพูด “ผู้ชำนาญต่าง ๆ ก็เห็นพร้อม
กันแล้วว่า มันคือ มวลึกฐาน และ วิถีฐาน
นั่นก็ถูก ออกจากร่าง มนุษย์ จะ เรียก ว่า
‘เอก โดปลาส’ หรืออะไรก็ตาม มันมัก
เกิดมา จาก มนุษย์ โดยตรง ยิ่งงั้น ไม่ใช่
หรือครับ?”

“ถูกทีเดียว” เมสันตอบ

“ถ้าเช่นนั้นจะให้ฉันสร้างรูปเหมือน
สร้างรูปเขา ขึ้นด้วย วิถีธาตุที่ ถูก ถึงถูก ออก
จากผมและท่านหรือ?”

“เข้าใจว่าเช่นนั้น ซึ่ง เป็น วิถี ที่ ได้
ปฏิบัติกันมาแพร่หลาย ในหมู่ทรงจำ ฉันเชื่อ
ว่าเมื่อผู้ ที่ อยู่ในสถาน ที่ ทรงจำไว้ สัก มีอาการ
ตัวเย็นขนลุก และอาการปลากระตุก อยู่น้อย ๆ
นั้น นั่นแหละเป็น เวลา ที่ กระแสชีวิต ของเรา
ถูกถึงถูก ออกไป บางครั้ง ก็พอที่จะทำให้
เขาสลับหรือทำลายชีวิตเขาเสียได้ เมื่อ
ฉันนั้น จะถูกถึงด้วยอาการตนเอง”

“แต่ถ้าเราไม่ใช้คนทรง และไม่มีการ
สลับธาตุล่ะ?”

“ฉันฟังอ่าน พยเวทย์ เช่นนี้ เขาเมื่อ เรือน
เอง” มีสเตอร์เมสันตอบ “ศาสตราจารย์
จารย์ณลันแห่งไฮสแลนด์ ได้รายงานว่าเขาได้
พยายามสังเกตุเหตุการณ์ โดยถนัด เว้น
ปรากฏว่าวิญญาณแก่คนหนึ่งได้เคยไปกดกระ
แสชีวิตจากข้างล่างรูปเคาะที่รายล้อมทั้งใน
เมืองเพื่อนำมาใช้ ในการ เกล็ดเมรทของมัน
บางครั้งมันก็พูดโดยเอ็กเสคว่า ‘รอให้มัน
ไปที’ — เสียก่อนแล้วจะเห็น ว่ามันทำอะไร
ได้บ้าง’ มันเป็นสิ่งที่เข้มแข็งมากและ

พ.ศ. ๒๔

ปรโลก

เขาได้ รัย ความ ลำบาก ในการ กำจัดมันไม่
ใช้น้อย”

ใครคนหนึ่งกำลังลงบรรทัดมา !

“ก็อาการมันระหนักเกินกว่าที่เราจะรักษา
ไ้เสียแล้วละ เกลือเอ๋ย !” หลอคยอนพท “แต่
ถึงอย่างไ้ เราได้ ไ้เตรียม การไว้ของกัน เป็น
อย่างไ้แล้ว ห้องเผด็จกั้สว่างไสวอยู่ นอก
จากทางบรรทัดแล้วใครจะเข้ามาไ้โดยไม่ทำให้
สายย่านขาดไ้ไ้ไ้ ไ้มีอะไรไ้ที่เราจะทำไ้
อีกแล้วนอกจากคอย”

คนนั้นเข้างไ้คคอยอยู่ไ้โดยเลียบ ๆ มันเป็น
งานที่นำเขื่อนหน้าจริง ๆ เข้มสันแห่งนาฬิกา
สำหรับใช้ ในรถที่เขาไ้ได้นำมาด้วยและวางไว้
บนหิ้งไ้ไม่เหินเอาไ้ตอนเก่ากว่าคร้ว คอย ๆ
เลือนช้า ๆ จากเลข ๑ ถึง ๒ และ ๒ ถึง ๓ ภาย
นอกนกชุกกำลังส่งเสียง ร้อง อย่างน่าสยของชน
อยู่ท่ามกลางความมืดมดตอนกลางคืน ย่านหลัง
นั้นน้อยวิมณน. แต่กั้ห้ามสุมเสียงสัตว์เลียง
หรือมนุษย์ ไ้ ๆ พอไ้ให้ระลึกลง ว่ายังอยู่ใน
โลกมนุษย์ไ้ไม่ ท่านอาจารย์ กำลังนั่งหลับ ๆ
คน ๆ อยุ่บนเก้าอี้ มาโตนแล้วกั้ส่าย มุหรัไ้ไม่
หยุดหย่อน ร้องตคันนง พลิกหงส์สอพมพราย
เกือนง่วนอยู่แต่ไ้กับคิ้ว ยางกรงยางควรวก
มีเสียงเอ๋ย ๆ อ้าก ๆ อันเป็นธรรมชาติของย่าน
ว่างในเวลากลางคืนนงยสังกั้ นอกจากนก

โดยไม่มีข้อที่นำระแวงสงสัยสัก นึกคิ้ว
เสียงนั้นเป็นเสียงผีไ้เท่าคคอย ๆ ย่องมา เอียก !
เอียก ! เอียก ! เสียงนั้นไ้ดังมาถึงพทของ
และไ้โดยเข้ามาถึงประคแล้ว หลอคยอนควั้
บนพทของท่าน มันเข้ามาแล้วหรือยังหนอ ?
ประคห้อง แ่มมอยุนิตหนึ่งแต่กั้มี ไ้ดังออกอก
เลย แม้กระนั้น เขาก็ยังรู้สั้กว่า มีไ้คยกัน
ในห้อง แต่ลำพังสามคนเท่านั้น และรู้สั้ว่า
กำลังตกเฝ้ามอยอยู่ด้วย กั้เหมือน อากาศไ้
เย็น จั้ขึ้นโดย ทันที มาโตนสันสท้านไ้ทั้ง
ตัว สั้คร้วหนึ่งเสียงผีทามนกกกลั้ไป เป็น
เสียงเขา ๆ แต่เร็ว — เร็วกว่าเมื่อขามามาก
ทำให้เขานักไ้ไ้ถึงแวมมอยซึ่งกำลังรบกลั้ไป
รายงาน แก่ นายของตน ซึ่ง ซุ่มซ่อน อยู่ไ้เงา
แห่งความมืด

ทั้งสามสหายนั่งอยู่ โดยคยอุภาพท่างกั้แกล
คตาซังกันและกัน

“ให้ตทนรคชั้” ในที่สั้ หลอคยอน
ไ้ ร้องขึ้น หน้าของท่านซั้แต่กั้ยังแสดงความ
ขกขัน มาโตนไ้ด้วยทุกเหตุการณ์และเวลา
ไว้ ส่วนท่านสมภารกำลังร่ายคาถาอยู่

“คาหมอะจะเล่ณงานเราละ” หลอคยอน

นายเทพ มหาเปารยะ

กรกฎ

พวกเมื่อได้เจียนกันอยู่สักครู่หนึ่ง “เราจะทิ้ง
เสียท่านไม่ได้ อย่างไร ๆ ก็ต้องไปให้ถึง
ที่สุด ท่านอาจารย์ ผมไม่อาจที่จะเรียน
ท่านว่า ผมเคย ตามรอยเสือ วิบาก ในป่า ทรายมา
แล้ว แต่ก็ไม่เคย รู้สึกเช่นนั้นเลย ผมมาเพื่อ
ผจญภัย ก็ได้พบจริง ๆ แต่ผมจะขึ้นไปข้าง
บนอีก.”

“เราจะไปด้วย” สองสหายร้องและ
ลุกขึ้นพร้อม ๆ กัน

“อยู่ที่นั่นแหละ เจ้าเกลอหนุ่ม และท่าน
ด้วย, ท่านอาจารย์ ๓ คนทำเสียงอะไรนั่น
ถ้าผมต้องการความช่วยเหลือของท่านจะเรียก
เอง ผมตั้งใจ จะขึ้นไปนั่งคอย อยู่ที่ บรรโค
โดยเจียม ๆ ถ้าอย่างนั้น—จะเป็นอะไรก็ตาม
ลงมาก็ก็นับจะต้องผ่านผลลงมา”

๐ ๐ ๐

แล้ว ทั้งสามสหาย ก็ได้เดิน เข้าไปในห้อง
เคลือบ เทียนไขที่จุดทิ้งไว้ ในห้องนั้น ๒ แท่ง
ส่องแสงให้เห็นบรรโคที่ซ่อนล่องใต้ราง ๆ แต่
ท่อนบนนั้นกำลังอยู่ในเงามืด ร็อกสตันได้
ขึ้นไปนั่งอยู่ตรงกลางบรรโค ท่านกำย่นพวก
ไว้ในมือหนึ่ง และยกมืออีกข้างหนึ่งแตะริม
ฝาปาก และ โยกให้สหาย ทั้ง ๒ ถัดไปนั่ง
อยู่ในห้อง ซึ่งทั้ง ๒ ก็กระทำตาม

เขาได้คอยกัน อยู่ราว ครึ่งชั่วโมง กว่า ๆ
จนถึง ๓ ภาคนาฬิกา เหตุการณ์จึงได้เกิดขึ้น
โดยประจวบ มีเสียงคล้ายคนจ้องอย่างรวดเร็ว
เสียงกังวาทแห่งชนพวก เสียงปลุกกันและเสียง
ล้มอย่างหนัก ๆ แล้วก็มีเสียงร้องให้ช่วยด้วย
ความตื่นตกใจเป็นล้นพ้น ทั้ง ๒ สหายได้
ผ่นออกไปที่ ห้องกลาง และเขา พย หลอดคอยอน
นอนคว่ำหน้า อยู่ภายใต้เสื่อที่ฝาผนัง และ เศษ
ปูนขาว ชงระที่เขาส่งกันยกท่านขึ้นนั้น ท่าน
มีอาการ ประหนึ่งว่า หมดสติ โลหิต กำลัง
ไหล ออกจาก แผล ที่แก้ม และ มือ ซึ่งเกิดขึ้น
ด้วยการ ถู โดนกับคน บรรโค เมื่อ เขา ทั้ง ๒
เหลยออกไป มองดู ท่อนบน บรรโคในรู สักว่า
เงามืดคอย ๆ หนาและทยอยขึ้นเป็นลำดับ

“กันไม่เป็นไร คอก” หลอดคอยอน พก
ขณะที่เขากำลังพยุงให้ นั่งเก้าอี้ “ขอผลสัก
พอให้หาย หอยสักหน่อย จะ ขึ้นไป ดาเข้า ผันรอก
อีก — ถ้าไม่ใช้ผผันรอกละ กันก็ไม่เชื่อว่ามี
เสียเลย”

“คงที่ท่านต้องไม่ไปคนเดียว” มา
โลนค่าน

“ที่ท่านไม่ควรรชนไปนั้น” ท่านสมภาร
เสริมขึ้น “แต่ถ้าไปเถอะว่าเก็กระไรขึ้น.”

“ผมเองก็เคยไม่รู้ ว่าเก็กระไรเหมือนกัน

พ.ศ. ๒๔

ปรโลก

ผมกำลังนั่งหันหลังไป ข้างบนตามที่ท่านก็เห็น อยู่แล้ว สักครู่หนึ่งผมได้ยินเสียงอะไรโถมเข้ามา แล้วก็รู้สึกว่ามีอะไรบางอย่างมาขยี้เข้าไว้ผมจึงเหลียวไปยิง และก็เลยถูกโยนลงบวรไคลงมาอย่างนั้นแหละ มีเศษปูนตกลงมาด้วย ผมไม่รู้เรื่องแต่เพียงเท่านั้น”

“ทำไมเราจึงจะต้องได้ส่วนกันต่อไปอีกล่ะ ท่านก็เชื่อแล้วไม่ใช่หรือว่ามันไม่ใช่การกระทำของมนุษย์” มาโลนกล่าว

“อ้อ! ชื่อนั้นกันไม่ลงเลย”

“ท่านก็ได้สัญญาของท่าน และได้เห็นเหตุการณ์แล้วท่านยังจะต้องการรู้อะไรอีกหรือ?”

“ฉันคนหนึ่งละยังจะต้องการรู้อีก เพราะอย่างน้อยเขาก็คงต้องการ ความช่วยเหลือจากเพื่อนของเราบ้าง” เรฟเวอร์เรนดเมสันตอบ

“ผม คิดว่าเราเสียอีก ที่ต้องการ ความช่วยเหลือ” หลอดบอยน พุกพลาง ถูหัวเข้าของท่านอยู่ไปมา “เราคงจะต้องการความช่วยเหลือของหมอเมื่อถึงที่สักทีกันแน่นอน ท่านอาจารย์ชอว์รี่ ผมคนหนึ่งละเป็นไปภัยท่าน ผมรู้สึกว่าจะต้องทำให้ ถึงที่สุดแห่งเหตุการณ์เจ้าเกลอหนุ่ม ถ้าแกไม่ยอมออกไป—”

แต่เพียงเท่านั้นก็พอสำหรับมาโลนผู้มี

เลือดแห่งชาวไวชิชเสียแล้ว

“ผมจะขึ้นไปคนเดียว!” เขาร้องและทำท่าจะเขี่ยประตู.

“ห้ามไว้! ฉันอีกผู้หนึ่งด้วย” ท่านอาจารย์รีบตามเขาไป

“ผมไม่ยอมให้ ไปแค่เพียง ๒ คนเท่านั้น” ร็อกส์ตันร้อง และกระโดดลงกระโดดลงตามไปด้วย

เขาทั้งสามยืนกันอยู่ในห้องเลี้ยงซึ่งแสงสลัวแห่งเทียนไขไม่อาจ ทำความมืดมนได้เท่าใดนัก มาโลนกำลังจะก้าวขึ้นเหยียบบวรไคคนที่ ๓ มือของเขาจับราวบวรไคไว้แล้ว—เมื่อมันเกิดขึ้น

อะไรหรือ? ไม่มีใครจะเล่าได้ เขา รู้แต่เพียงว่างามักอยู่บนบวรไคคนนี้ ค่อย ๆ หนาขึ้น และรวมกันเห็นเป็นกลุ่มเดียวซึ่งมรูปร่างลักษณะไม่ผิดกว่า ค้างคาว นัก เจ้าประคุณ! มันกำลังลอยต่ำลงมาแล้ว—ยิ่งต่ำลงมากยิ่งเร็วเข้า และยิ่งต่ำมันเข้าทุกที และรูปร่างก็ยิ่งน่าเกลียดเข้า จะเป็นคนที่ไม่ใช่อะไรก็ไม่มี แต่มันเป็นรูปที่ขี้สัถย์และน่าเกลียดที่สุด มันเลื่อนลงมาโดยไม่มีสัมผัสใด ๆ ทั้งสามร้องสุดเสียง แล้วจึงกันวิ่งออกไป ประตู หลอดบอยนเป็นผู้รีบลิกยิดก็ก่อน แต่

นายเทพ มหาเปารยะ

กรกฎ

เข้าไปนอนหนึ่ง อ้ายสิ่งน่าเกลียดได้มาถึง
ตัวเขาเสียแล้ว เขารู้สึกว่าจะไร้อุ่นๆ เหนียวๆ
และมีกลิ่นเหม็น อัยๆ มีรูปแหว่งๆ เท่านั้น
ใบหน้าและแขนขา ของมันน่า ขยะแขยงเป็นที่
สุด ได้มากระแทกตัวเขาและในครัวเขี้ยวเขา
ทั้งสามก็ออกมานอนแผ่หมดศกศิกันอยู่ข้างนอก
แล้วประคองปีกขึงบังใหญ่

มาโลนคราวออกมาเขาๆ ท่านหลอกลบ
ก็สยดสลายลง เสียใจ แต่ท่านอาจารย์
มิได้พักเลยแม้แต่คำเดียวในขณะที่เขาทั้งสาม
กำลังรวบรวมกำลังลุกขึ้นยืนอยู่ทั้งสามคน
ได้ด้วยความขอย้ำในส่วนร่างกาย มากก็จริง
แต่ด้วยความตกใจ อันล้นเหลือ จึงทำให้
เขาลืมความปวดเจ็บเสียสิ้น เขายืนกันอยู่เป็น
หมู่ภายใต้แสงจันทร์อันจวนตกกัน และกำลัง
พิจารณาบ้านผีสิงอยู่

“พอแล้ว” ในที่สุดร็อกสตันก็เป็นผู้ทำ
ลายความเงยขยัก

“เกินพอเสียอีก” มาโลนตอบ “ถึง
จะยกเงินทั้งฟลักส์ครีตให้ผม ให้เข้าไปใน
นั่นก็เห็นจะไม่เรียบร้อยหรอก”

“เจ็บอย่างไรเล่า?”

“เปล่า แต่ขูดขูด และ — โอ! มัน
เป็นสิ่งที่น่าเกลียดที่สุด

ร็อกสตัน “จริงซี เหม็นอัยๆ ตัวนะ
และรู้สึกคันๆ อย่างไรเล่า?”

มาโลนร้องอย่างเหินได้ “หน้าก็ไม่
นอกจากอ้ายคางคาคันนั้น โอ! น่ากลัวเหลือ
เกิน รุบอะไรเช้านี้ไม่รี!”

“เออ! โฟละ จะทิ้งไว้อย่างนั้นหรือ?”

“ข้างหัวมันเถอะ มันไหม้ฉิบหายเสียก็
ยังก็ อ้าวไม่กลับเข้าไปอีกละ?”

“ไม่เป็นไรดอก เบลแซมเบอร์คงจะมา
เก็บของในเวลาเช้าเอง หรืออย่างที่เขาวาง
มากอยเราอยู่ที่ไฮเตลล์แล้วก็ได้”

“จริงละ เรากลับไปไฮเตลล์ ไปหาผู้
คนกันยักกว่า”

มาโลน และ ร็อกสตันได้ หันกลับไป แล้ว
แต่ท่านสามารถยังยืนเฉยอยู่ ท่าน ล้วงเอา
กางเกงของท่านออกมาจากกระเป๋าสี

“จะไปก็ไปกันเถอะ” ท่าน กล่าว
“ฉันจะกลับเข้าไปในบ้านนั้นอีก”

“อะไรนะ? จะกลับเข้าไปในบ้านนั้น
หรือ?”

“เข้าไปในบ้านนั้นซิ”

“ท่านอาจารย์, น่ะ เป็นยาเสียแล้ว หรือ?”

“มันก็หักคอท่านเสียเท่านั้นเอง เมื่อมันหักคอ
ท่านไว้ คอท่าน จะไม่แข็ง กว่าคอตุ๊กตา

พ.ศ. ๒๔

ปรโลก

เลย”

“ฉันจะเข้าไปมันจะหักคอ ก็ให้มันหัก
เสียเถิด”

“อย่างนี้เลย ! มาโลนเร็ว ช่วยกัน”

แต่ข้าไปอีก เร็ฟเวอร์เร็นคัมสัน โค้กระ
โศกหายไประหว่างไปประตูเสียแล้ว และเมื่อ
สหายทั้งสอง ตามข้าไป ก็ได้ยินเสียง ท่านลง
สลักจากข้างในเสียด้วย ยังอยู่ประตูนั้นมี
ช่องสำหรับรับ ทศมาศอยู่ซึ่ง ร็อกสตันใช้พูด
อ้อนวอนให้ ท่านอาจารย์กลับออกมาข้างนอก

“รออยู่ ที่นั่นแหละ ฉันมีงานที่จะต้อง
ทำ และจะกลับออกไปเมื่อเสร็จแล้วเท่านั้น”
ท่านตอบห้วน ๆ

◎ ◎ ◎

สักประเดี๋ยวหนึ่งก็ได้ยินเสียงอันแจ่มใส
และสุภาพ อ่อนโยน ของ ท่าน สมภาร ดัง ก้อง
กังวาลอยู่ใน ห้อง ๒ สหาย ซึ่งแอบฟัง อยู่ข้าง
นอก ได้ยินข้าง เป็น ตอน ๆ บางครั้งก็เป็นคำ
สวดวิงวอน บางครั้งก็เป็นคำสั่งสอนตักเตือน
และปลอบโยนอย่างอ่อนหวาน มาโลนอา
เห็นท่านได้จริง ๆ ด้วยแสงเทียน ท่านยืนหัน
หลังให้ประตู และหันหน้าไปสู่เงามืดภายในบวรโค
มิอขวาของทางซุ้มไม้กางเขนอยู่เหนือศีรษะ
เสียง ของท่าน ค่อย ๆ จางลงไป และ —

สิ่งมหัศจรรย์ ได้เกิดขึ้น ในคืนนั้นเอง เสียงหนึ่ง
ได้กล่าวตอขานเป็นเสียงซึ่งมิได้ มีใครเคยได้
ยินมาแต่ก่อน เสียงนั้นมิใช่เสียง แต่กร้าวและ
แสดง ความอำมหิตอย่างเหลือที่จะ พิจารณา
มันพิศอย่าง ห้วน ๆ แต่ท่าน อาจารย์ได้ คอย
ทันที่ด้วยสำเนียงที่แหลม จนเกือบจะสิ้นเพราะ
ความสับสน สักที่ท่านพูดกับคนอื่น จะเป็น
คำตักเตือน ซึ่ง เสียง แหบ ๆ ก็ได้ คอย ทัน ที่
เหมือนกัน ได้ ได้ คอย กันอยู่ เช่นนี้ หลาย
ครั้ง บางครั้งก็เป็น ประโยคสั้น ๆ บางครั้งก็
ยาว และที่แรกก็เป็นการอ้อนวอน ปลอบโยน
และต่อไปก็โต้แย้งกันบ้าง แล้วก็เลยกลายเป็น
วิงวอนพระเจ้า และ อะไรต่ออะไรอีกหลาย
อย่างซึ่งไม่ใช่ธรรมดา สหายทั้งสองหมอบ
ฟังการสนทนา ซึ่งเขาไม่ ชุ่มชวาท ข้าง นอก
นั้นรู้สึกเย็นเข้าไปใจในกระดูก เมื่อได้คอย
กันอยู่เช่นนั้นเป็นเวลาซึ่งตามความเห็นของสอง
สหายว่านานนักหนาแล้ว (อันที่จริงก็ไม่ถึง
ชั่วโมง) เขาได้ยินเสียง ท่านสมภาร กล่าว
ดัง ๆ อย่างมีจิตปราโมทย์ว่า “ พระบิดา ”
และจะเป็น ความฝัน หรือว่าเป็นเสียงกระซิบ
กลับจากฝาผนังก็ไม่แน่ว่า แต่เขาทั้ง ๒ นั้น
ใจว่าเขาได้ยินเสียง อีก เสียงหนึ่ง ซึ่งมาจากร
ทางเงามืดว่าตามไปด้วย สักครู่หนึ่งแสง

นายเทพ มหาเปารยะ

กรรม

ไฟที่หน้าท่าห้องทางซ้ายมือก็ดับลง และเขา
ก็บินเสียงดกสลัก แล้วท่านอาจารย์ก็
โผล่ออกมา มือหนึ่งถือ กระเป๋ากินทาง ของ
หลอกลอย สี่หน้าของท่านซึ่งเห็นได้ โดย
แสงพระจันทร์ นั้นชักขาว แต่ท่าทางกระปร
กระเปร่าและร่าเริงขึ้นมาก

“ฉันคิดว่าท่านคงเห็นสิ่งของ ๆ ท่านควม
บริบูรณ์อยู่ในนี้” ท่านกล่าวเมื่อย่างกระเป๋
กินทางให้หลอกลอย.

ร็อกสตัน ก็ มาโลน ควายของท่านอาจารย์
เข้าไว้คนละข้าง และลากท่านออกนอกถนน
ทันที

“ให้ทำกินเถอะ ผมเป็นไม้มือมิให้ท่าน
หนีไปอีกละ” หลอกลอยร้องขึ้น “จริงนะ!
ท่านควรได้เหรียญ วิศกยวิศกรสลัก แถว ๓
ที่เกี้ยว”

“อย่า! อย่าอย่ากินนักเลย ฉันทำงาน
ตามหน้าที่บอก เขาเป็นผู้ที่สมควรจะได้รับ
ความตกเป็นอยู่อย่างนี้ และถึงแม้ว่าฉัน
จะเป็นแค่เพียง บุตรชนธรรมดา ก็ยังพอจะให้
โอวาทนั้นแก่เขาได้บ้าง”

“และเขาเชื่อท่านหรือ?”

“ฉันหวังว่าเช่นนั้น เพราะฉันเป็นแค่เพียง
เครื่องมือของผีทรงอำนาจ เขาให้สัญญาว่า

บ้านนั้นจะไม่มีผีออกต่อไป แต่อย่าเพื่อพูด
ถึงเรื่องนั้นเลย ยางที่ออกไปเราจะสนทนากัน
สะดวกขึ้น”

เจ้าของ และ สาวใช้ ของโฮเต็ลรถไฟได้
จึงถูกเขาอย่างประหลาดใจ เมื่อสามสหายได้
ได้กลับไปในเวลาเช้าครึ่ง แห้ง ระกุนาวนั้น
คาดคะเนว่าไว้ว่าได้แก่ไปอีกคง ๕ ปี เร็ฟ
เวอร์เร็นค เมสัน ผู้ซึ่งเห็นอยู่เห็นมากกว่าคน
ทอดตัวลง บน เก้าอี้ นวม ขนม้า ในห้อง รัย

ประทานกาแฟและหัตถ์สนธิ์ไทยทันที

“น่าสังสาร รุ่ง ๆ ถ้าท่านจะเหนื่อย
มากนะ” มาโลน พุกพลางพิจารณาหน้า
อันขาวซีด และ แข็งขำซึ่งราวกับว่าปราศจาก
ชีวิตของเขา

“เราควรจะหาน้ำชาอื่น ๆ ให้แก่ผมเสีย
สักถ้วย” หลอกลอยตอบและดึงมือของท่าน
เห็นเขาค้างซึ่งสาวใช้ ได้จุกให้แล้ว “ให้
ตกนรกเถอะ! เราเองก็ควรจะทำเลี้ยงเสียบ้าง
ใจ! เจ้าเกลอหนุ่ม เราได้ ร่ำถึงที่เราตั้งใจ
มาหาแล้วทุกคนไม่ใช่หรือ? กันได้ผจญภัย
และแก่ก็ได้ข่าวลงหนังสือพิมพ์”

“และ ท่าน อาจารย์ได้ ช่วย วิญญาณ ชน
จากขุมมรก ท่านหลอกลอยรับ ผมต้อง
สารภาพว่าความมุ่งหมายของเรา เมื่อเทียบกับ

พ.ศ. ๒๔

ปรโลก

ของท่านสามารถเข้าแล้ว
เสียจริง ๆ”

๑ ๑ ๑

ทั้ง ๓ สหายได้กลับ ลอนดอน โดย ขบวน
รถไฟเข้าตัววันนั้นเอง เขาได้ไปกินในโรง
แต่ลำพัง ๓ คนเท่านั้น ท่านสมภารนั่งรำพึง
ครั้นอยู่คนเดียวก็พลอยคลอกเวลา ครั้น ๓ ท่าน
ได้เหลียวไปหาสหายทั้ง ๒ แล้วกล่าวว่า

“ท่าน ทั้ง ๒ จะรีบเถียง ที่ จะ ช่วยฉัน ใน
การวิงวอนหรือไม่?”

พลอยตอบทำหน้าซอຍกมลแล้วตอบว่า

“ผมขอยกท่านเสียก่อนนะครับ ผมจะ
เกือบจะลืมเสียหมดแล้ว”

“ไปรทุกเข้าลง เพราะฉันต้องการความ
ช่วยเหลือของท่าน”

ทั้ง นั้น เขา ทั้ง ๒ จึง ได้ คุก เข้าลง ข้าง
ท่าน อาจารย์ มาโลน ได้ พยายาม จก จ้า
คำวิงวอนนั้นไว้แทบทุกคำ

“ข้าแต่พระบิดา ข้าเจ้าทั้งหลายผู้เป็น
บุตรของพระองค์ ข้าเจ้าผู้อ่อนแอ และ ไม่
สามารถจะปกครองตนเองได้ ข้าเจ้าผู้เฒ่า
เอยังไปตามแต่โชคและเหตุการณ์ จะยังค้ำ

ขอวิงวอนให้พระองค์ทรงเล็งพระเนตรด้วยพระ
มหากรุณาธิคุณไปยังยุรยุมี่นามว่าโรเบิร์ต
คริเมน ผู้หลงใหลออกจากแนววิถีของพระ
องค์ และซึ่งบัดนี้กำลังจำอยู่ในความมืดมน
การที่เขาได้ตกลงไปลึกถึงปานนี้ ก็เพราะ
มีทฤษฎีมานะเป็นนิสัย และ ไม่ยอมฟังเสียง
อันสุภาพอ่อนโยนเสียเลย เขามั้หัวโง่
อามั้หิด ซึ่ง เต็ม เต็มไป ด้วย ความเคียดแค้น
ซึ่งซึ่ง แต่บัดนี้เขาพร้อมแล้วที่จะหันหน้า
สู่แสงสว่าง ฉะนั้น ข้าเจ้า จึง ได้ วิงวอน ขอ
พระมหากรุณาจงมีแก่เขา และ ศัตรูผู้ี่นามว่า
เฮ็มมา ผู้ซึ่ง มีความรักใคร่เขา, ได้ยอม
ตกลงไป สู่ ความมืดมน ด้วย ขอห่อนจง
สำเร็จความปรารถนาในการที่จะช่วยให้เขาขึ้น
สู่แสงสว่าง ซึ่งห่อนได้คงความพยายาม
มานาน แล้วนั้น และขอให้เขาทั้งสอง จง
สามารถทำลายเครื่องพันธนาการอันเกิดแต่
ความโทรมภัยโลกเขลาในกาลก่อน และซึ่ง
ทรงเขาไว้ กับพินพินพิน และคงแตกนั้น
ต่อไป ขอ จง เลื่อน ขึ้นสู่แสงประทีป อันล้ำเลิศ
ซึ่งแม้แต่ผู้ยาก ก็ยังมีโอกาส จะ ได้ ทัศนะ ใน
วันหนึ่งนั้น เทอญ”

นายเทพ มหาเปารยะ

กรกฎ

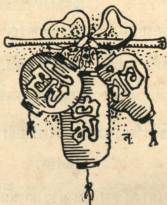
เขาได้ลูกขึ้นพร้อมกัน

[โดยที่อาจจะมีความเห็นว่า เรื่องราวถึงที่

“ยังชั่วขึ้นข้างละ” เร็ฟเวอร์เร้นคี่เมสัน
กล่าว พลาต คย ชก ของ ท่านด้วยมือเร็วเล็ก
อันอุคมด้วยกระดูกแล้วก็ยอมอย่างผู้มิชย

“โอ! พระผู้เป็นเจ้า! เราได้ผ่านคน
อันปลาทที่สุดมาแล้ว — คน อันเต็มไปด้วยเหตุ
การฉกเราจะไม่มีเลย”

ได้บรรยายมาแล้ว, โลกโฉนเกินกว่าจะเป็น
ความจริงได้ จึงเป็นการสมควรที่จะชี้แจง
ให้ทราบไว้ว่า เรื่องในบรรพหรือบรรพอื่น ๆ
ในเรื่องนี้ ได้กล่าวโดยกล่าวนั้นโดยกล่าวนั้น
ก็เหตุการณ์ซึ่งได้เกิดขึ้นแล้วจริง ๆ—อ.ค.ค.
แปลฟตโน้ตของ เซอร์ ฮาร์เชอ โคแนนคอบล์
ผู้เขียนเรื่อง]

๑๔๕. อาษาเปนนายก ชื่อว่าพลซพเพื่อนุชน กรณียทั้งผองก็เปนนิดุจกัน
รวมกล่าวก็คือทรงชีพเพื่อนุชน แต่ธรรมเทพมีเกียรติเป็นอาทิ จะอุปค
แก่ท่าน ในเมื่อท่านเปนนายกทด.

ของ ผ. ส. พิชยญาติ

วิจารณ์หนังสือ “ตำนานพุทธเจดีย์สยาม”

:๐:

เนื่องในการพระราชทานเพลิงศพ เจ้าจอม
มารดาชุ่ม รัชกาลที่ ๔ ท จ ว, รัตนม ปร, ๒
ว ปร. ๓ พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระกำแพง
ราชานุภาพ ได้ทรงประทานหนังสือตำนาน
พุทธเจดีย์สยาม ซึ่งทรงนิพนธ์ขึ้นด้วย พระ
อุสาห์ พิมพ์แจกในราชสำนักแล้ว อุทิศ
กุศลสนองพระคุณพระมารดา มาชำระห้อง
สมุดของคณะเรา ๓ เล่ม คณะไทยเขมม
ปัตติในพระกรุณาธิคุณเป็นอันเกล้าฯ ตำนาน
พุทธเจดีย์สยามนี้ เป็นหนังสือที่พิมพ์ประ โยชน
ในทาง ความรู้ จน เกิน ความ สามารถ ของ
ข้าพเจ้าจะวิจารณ์ได้ ข้าพเจ้าจึงนำความนี้
ไปกราบเรียน ท่านเสถียรโกเศศ (พระยา
อนุมานราชชน) ผู้ซึ่งเป็นกองประติย ๓
ของ คณะ เรา เป็น พระคุณ ยิ่ง ท่านได้
อนุเคราะห์เขียนคำวิจารณ์หนังสือ “ตำนาน
พุทธเจดีย์” ส่งมาตามความปรารถนาของเรา
ถึงข้อนี้

บรรณาธิการ

“ตำนานพุทธเจดีย์สยาม พระนิพนธ์ของ
พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระกำแพงราชานุภาพ
เป็นอุปกรณสำคัญสำหรับ ต่อ ความรู้ ใน เรื่อง
พระพุทธศาสนา อันอุปกรณซึ่งให้เกิดความรู้
เรื่องพระพุทธศาสนานี้ สมควรจะมอบคุณ
๓ ประเภท คือ.

(๑) พระคัมภีร์ ไกรยฎก เป็นตำราให้
กลุบุตรได้ศึกษามี ความรู้ ใน พระ ขรรณ วินัย
อัน เป็น เนื้อ หา แท้ แห่ง พระ พุทธ ศาสนา นี้
บริบูรณ์แล้ว.

(๒) เรื่อง รว อันเป็น พระ ประวัติ ของ
พระพุทธเจ้าผู้เจ้าของพระพุทธศาสนา แม้
จะมีแล้วในพระคัมภีร์นั้นก็ ข้น ประปราย ทัน
บ้าง ที่ โทน บ้าง สมเด็จพระมหาสมณเจ้า
กรมพระยาปรมาลัญจิกาธิบดีศรีนรุต ทรงเรียบจากที่
มาต่าง ๆ ในพระคัมภีร์ นิพนธ์แต่ต้นจนปลาย
รวมไว้ ใน แห่งเดียวกัน เรียกว่าพระปฐม
สมโพธิกถา ให้ ความสละสลวย แก่ผู้ ศึกษา
อันมาก แต่คงปราศรัยต่าง ๆ ไว้ตามเดิม

เสฐียร โกเศศ

กรกฎ

อันเป็นมติของพระ โปราณาจารย์ ต่อมุสลิมนั้น พระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส ทรงพระนิพนธ์เรื่องพระพุทธประวัติ ทรงถอดข้อความปราศรัยต่าง ๆ ในพระปฐมสมโพธิ กถา ให้สังรอยกับเหตุผล ทรงแสดงขนบธรรมเนียมในครั้งพุทธกาลเป็นต้น จึงได้ทราบเรื่องราวของพระพุทธเจ้าที่ควรลงสันนิษฐาน.

(๓) เมื่อมีอุปการะเพื่อให้ทราบพระพุทธศาสนาแลให้ทราบ พระประวัติ พระพุทธเจ้าผู้เจ้าของพระพุทธศาสนาแล้ว ค่อนั้นพระพุทธศาสนา ออกจากประเทศเดิม แล้วความเจริญไปในประเทศต่าง ๆ ตลอดจนมาในเมืองไทยเราได้ อย่างไร ยังไม่มีอุปการะที่แปลลั่นเลย.

ตำนานพุทธเจดีย์สยามนี้ แลปรากฏมาให้ครบอุปการะ ประเภทที่ ๓ ความรู้ ในเรื่องพระพุทธศาสนา นอกจาก อดีตโนมีติในข้อเท็จจริงเชิงขัณฑ์หาธรรมบางข้อ พึงจะมาบริบูรณ์ แก่ชาวไทยเราเพราะ ตำนานเรื่องนี้

อันสันนิษฐานเป็นมติควรยกประการหนึ่ง คือ อุปการะ ๒ ประเภทนี้ มีทั้งภาษาไทย แลต่างประเทศกถา ส่วนอุปการะที่ ๓ ว่าข้างฝ่ายตำนาน พระพุทธศาสนาที่เจริญแพร่หลายไปในนานาประเทศ แม้มี อยู่ในภาษาต่างประเทศแล้วอย่างจริงจัง แต่มีผู้ทราบกันไม่มากนักที่มาเจริญในเมืองไทยเราอย่างไร ยังไม่มี ในภาษาใดกล่าวไว้ พิสดาร ครบ ถ้วน เลย นอกจาก ภาษาไทยนี้ หนังสือ “ตำนานพุทธเจดีย์” ควรนับว่าเป็นชิ้นสำคัญในโลกทั้งเป็น เกียรติยศ แก่ นัก ปราชนุ สยาม อย่างงดงาม.

หนังสือ เช่น ตำนาน พุทธเจดีย์ สยามนี้ ย่อมเป็นอุปการะอย่างหนึ่ง ที่เพิ่มพูลความรู้ นักธรรมชนเอนอง ใน พระพุทธประวัติ หรือ พระพุทธศาสนประวัติ เพื่อให้ ความรู้ ใน พระพุทธศาสนาบริบูรณ์แท้จริงได้.”

ละครคนพูดเรีงรมณ์

เรื่อง **อวก์เตียจาบ**
ประตู่ทองน้ำ

ของ

บุญโญปถัมภ์.

— คำนำ —

บทละครเรื่องนี้ รรนาขึ้นโดย เจอร์ทรีดี อี. เจนนิ่งส์ และ ปรีนส์ ออฟ
เวลส์ [มกุฎราชกุมารอังกฤษ] ได้ทรงสแกงร่วมกับนายทหารประจำ ร.ด. วัลลส์ เมื่อ
คราวเสด็จประพาส แอฟริกาและ อเมริกาภาคใต้ไว้ ๆ นี้

[๔๓๓]

ข. บุญโอบถัมภ์

กรกฎ

“พระเจ้าอรุณ และพระนางเมรี ซึ่งเป็นพระชนก และพระชนนี ทรงพระพิโรธ และน้อยพระทัยยิ่งนัก ในโอกาสที่ได้ทรงทราบว่า ราชบุตรของพระองค์ ซึ่งดำรงพระยศในตำแหน่งรัชทายาทของราชสมัยก็ยังคงอยู่ ทรงเครื่องชุด และทรง สวมงบทายาทของสตรีสาวผู้...”

“หนึ่งสิ่งพิมพ์หลายฉบับทั้งในราชอาณาจักรอังกฤษและประเทศราช พวกเขามีความเห็นแตกต่างกันด้วยรูปความ ยังกักกล่าวว่า มิใช่การบังคับแต่อย่างใด ที่เจ้านายผู้มีพระยศสูงเช่นนี้จะทรงประพฤติ เกิดออกจะเป็นทุกแคลนในพระเชษฐานภาพและขาดความภาคภูมิใจในหมู่ประชาชนทั่วไป และยิ่งกว่า การที่พระองค์ทรงแสดงเครื่องบรรทมของชนชั้นนั้น เป็นที่เห็นชอบอยู่แล้ว ก็ยังได้อ้าง ต่อไปว่า ชวรมหาพระเจ้าแผ่นดินที่ทรงพระคุณขจรทั่วหลายในสมัยทุกวันนี้ พระองค์จักต้องทรงชำนานุพร้อม นัยแต่ทรง สดงละครคอนได้มา จนถึงทรงไฟไปก็ขอเป็น” — อเมวิกินวัคส์

สำหรับข้าพเจ้า เห็นว่า ควรชาวเราจะทราบไว้บ้าง จึงได้ จัดแปลมาสู่กันอ่านเล่น อันความจริงละครคอนที่นักทำสนุกโลกโฉนอะไรมากนักไม่

— นามตัวละครคอน —

พริมา ดอนนา (นางนักรัณ)

ปรีนส์ ออฟ เวลส์ [มกุฎราชกุมารอังกฤษ]

ชายหนุ่มผู้...

นายนาเวก บี. เวอร์ดี โพรส

หญิงสาวผู้...

นายนาเวตรี ลิลลี่

ชายแก่ผู้...

นายทหาร ประจำเรือหลวง “รีพัลส์”

หญิงแก่ผู้...

เด็กรับใช้

ฉาก

ระเบียงหน้าห้องของชนที่ ๔ แห่งโฮเต็ล มาเยสติก

เวลาประมาณ ๘ นาฬิกา (ตอนเช้า)

พ.ศ. ๒๔

ละคอนพดเวียงมณี

เมื่อเปิดฉากออกนั้น เห็นห้องหันประตู
มาทางคนที ๓ ห้อง ๆ แรกติดเลขาหมาย ๖๖ ห้อง
กลางติดซ้ายว่า ห้องอาบนํ้า และห้องที่ ๓
ติดเลขาหมาย ๖๗ ระวังห้องหมายเลข ๖๗
กับห้องอาบนํ้านั้น มีเกาฬพนกุก้ามหยดแดง
ทั้งไว้ทิว

ครั้น แล้วผู้แสดง เป็น ชายหนุ่มผู้ ๑
สวมกางเกงขาสั้นในขาวว สีเสื้อคลุมเครสซิง
เกว่นและรองเท้าเทรนัน จึงเดินถือฟองน้ำ
และผ้าเช็ดตัว ผิวปาก ออกมาจากโรงทางคาน
ขวา ตรงมาที่ห้องอาบนํ้า เมื่อเห็นประตู
ห้องปิดอยู่ จึงพยายามเปิด แต่เปิดไม่ออก
เสียงที่ผิวปากก็ซังกูไป เดินกลับเข้าโรงโดย
ไม่ปรียาก

อีกสักครู่ ๓ ผู้แสดงเป็น หญิงสาวผู้ ๑
หน้าตา หมดทต ทรงผมงดงาม สวมเสื้อ
เครสซิงเกว่นทับเครื่องนอนนั้น จึงถือฟอง
น้ำและผ้าเช็ดตัว ออกมาจากโรง ทางคานซ้าย
ตรงมาหยุดที่หน้าห้องอาบนํ้า เมื่อลองเปิดประตู
ไม่ออกแล้ว จึงกลับเข้ามาโรงไป ในครู่
เดียวกันนั้นเอง ประตูห้องหมายเลข ๖๖ จึง
เปิดออก ผู้แสดงเป็น ชายแก่ผู้ ๑ ผมหงอก
ขาว หน้าเหี่ยมแดง สวมกางเกงขาววกับ
เสื้อเครสซิงเกว่นนั้นออกจากห้อง ตรงมา

ที่ห้องอาบนํ้าเช่นเดียวกัน แต่เมื่อเปิดประตู
ไม่ออกแล้ว จึงกลับเข้าห้องดังเดิม

ประตูห้องหมายเลข ๖๗ เปิดออก ผู้แสดง
เป็น หญิงแก่ผู้ ๑ สวมเสื้อเครสซิงเกว่น
สีแดง กล้ามวยผมเป็นทรงจุกไว้แน่นบน
ศีรษะ หน้าตาขรุขระท่า เดินออกมา ครั้น
เห็นประตูห้องอาบนํ้าปิดอยู่สนิทเช่นนั้น ก็มิ
ซมึนรีบกลับเข้าห้องไปทันที

ต่อมา ได้ยินเสียงร้องเพลงเบา ๆ อยู่ใน
โรง แล้วก็มี ปริมา ตอนมาร่างงาม หน้า
ตาคมคาย สวมเสื้อคอสีดูลดาด และหมวก
คลุมเวลาอน เดินถือฟองน้ำและผ้าเช็ด
ตัวออกตรงมาที่ห้องอาบนํ้า ครั้นเมื่อเห็นห้อง
อาบนํ้าไม่ว่างเช่นนั้น ก็อดใจและพมพ่ายนอยู่
ในคอ ร้องเพลงเดินกลับเข้าโรงไป ขณะ
นั้นเอง ชายแก่ ออกมาในเวลาเดียวกับ ที่หญิง
แก่เปิดประตูเพื่อจะออกมาอีก แต่เมื่อหญิง
แก่เห็นชายแก่อยู่ในสภาพและลักษณะนั้น ก็
กลับรีบเข้าห้องปิดประตูเสียทันที

ชายแก่ผู้ นั้น จึงเดินกลับ เข้าห้อง ของตน
บ้าง ทันใดหญิงสาวคนเก่านั้นเดินออกมา
จากโรง ตรงมาเปิดประตูห้องนํ้า ครั้น
เห็นไม่ว่างเช่นนั้น จึงย่นว่า “น่าว้าคาญ
จริงๆ เทียว” คราวนี้ ปริมาตอนมาออกอีก

ช. บุญโญปถัมภ์

กรกฎ

แต่พอตื่นไปจนจะถึงประตูห้องน้ำ ชายหนุ่ม
ผู้หนึ่งกรวยออกมาจาก โรงทันท

พริมา คอนนา ทำถ่วงฟองน้ำตกลงยังพื้น
ระเบียง ชายหนุ่มนั้นจึงถ่มลงหยิบสิ่งให้

ล้ำยาก ล้ำจน ที่จะต้องใส่ใจ คือ
เจ้าของพระคุณเคียว พณ
วันนั้นแหละค่ะ นางคนใช้ยั่ว
พันไปเสีย

พริมา คอนนา (สวมเสื้อเก๋อรัลสัน ฌม
ปลอมส์ ทรง — ปรีณส ออฟ เวลส์

ทรง แล่ง) — ขอบพระคุณค่ะ
ชายหนุ่ม อ้อ, ไม่เป็นไรมิได้ คิน

เข้าใจว่าห้องน้ำคงไม่ว่างนะจะ
พริมา คอนนา ค่ะ น่ารำคาญเสียเหลือเกิน

แล้วอีก ชันท์ เธออยู่ กับพณ มีห้อง
น้ำแค่ห้องเดียวเท่านั้นควย

ชาย ชายหนุ่ม นั้นนะซี, ยังไงของเขากัน
ก็ไม่ทราบ โชคดีออกใหญ่โต

เช่นนั้น ทำห้องน้ำไว้ ชันท์ห้อง
เท่านั้น

พริมา คอนนา แล้วปล่อยให้แย่งกันเข้าทำ
ชระ ใน ห้องน้ำไม่มีเวลาว่าง เช่น

นั้น (พริมา คอนนา ฟองน้ำตกลง
ยังพื้นอีกครั้ง) ชายหนุ่มผู้หนึ่ง

จึงถ่มกับสิ่งให้) อ้อ, ขอบ
พระเกษพระคุณเคียว ตามปรกติ

ในเวลาอาบยา คินันไม่เคยต้อง

ชายหนุ่ม คินนอยากรายนักกว่า คน
ที่อาบน้ำอยู่ในห้องนี้ เมื่อไร

จะเสร็จสักที
พริมา คอนนา นั้นซีคะ รวาก็จะชวยแซ่

ตัว ก็คินนอยาบในห้องส่วนตัว
อย่างนั้นแหละ น่าเบื่อพิลึก นัย

ว่าถ้าเราเป็นคนใจร้อน คัย
โทษะไม่ได้แล้ว คงจะเอะอะ

อะไรกันสักอย่าง ๑ เป็นแน่
ชายหนุ่ม ก็น่ากลัว, แต่คินจะ ไม่ลืม

เป็นอันขาดว่า หล่อนเป็นคน
แรกที่มา เพราะยังงั้นในลัคัย

นั้น หล่อนก็คือนเป็นคนแรกที่จะ
ใช้ห้องนั้นก่อน

พริมา คอนนา คินนขอขอบพระคุณ และ
ก็กำลังใคร่อยู่เช่นนั้น เพราะ

เวลา ๘ นาฬิกาถึงครุระมา คน
ตัวนั้นเรี่ยนยาบอยู่นะคะ

อ้อ, หล่อนเวียนคนตัว! ถ้า
อย่างนั้น คุณหมอนฉันจะทำได้

เงาว่า ฉันทเคยเห็นหล่อนที่
โชนมาครั้งแล้ว
พริมา คณนา เริงหรือคะ ?
ชายหนุ่ม แล้วก็เหมือน จะ เคย พย
หล่อนเสมอๆ แต่ยังไม่สงสัยว่า
ได้เคยพบรูปถ่ายของหล่อน สัก
คราวแล้วเหมือนกัน และรูป
นั้น —

พริมา คณนา คอยังไรคะ ?
ชายหนุ่ม ก็ไม่สู้ถามมากนัก
พริมา คณนา ก็น่าจะจริงอย่างท่านว่า
ชายหนุ่ม หล่อนคือฉันทแล้ววี่ ?

พริมา คณนา เปล่าค่ะ ท่านพูดถูกตรง
กับความจริงทุกประการ แต่ไม่
ต้องท้วงท้วงเถิด

ชายหนุ่ม ถ้าเช่นนั้น ขอประทานโทษ
หล่อนก็ฉันทรู้จักกัน จะท้วง
ท้วงใจกันด้วยเหตุอันไม่สม
ควรนั้น ย่อมไม่มีใครในโลก
เห็นชอบด้วยเป็นอันขาด

พริมา คณนา ก็ฉันไม่ได้เคืองท่านเลย ได้
บอกแล้วว่าไม่เคือง — ไม่เคือง
แต่ก็ฉัน จะต้องกลับไปห้อง และ
ทวนรอยไปจนกว่าคนในห้องนี้

จะเสร็จ (เดินผ่านหน้าโรงไป
ทางซ้าย)

ชายหนุ่ม ฉันมีความเสียใจที่ทำให้
หล่อนได้รับความไม่พอใจ จริง
ฉันเป็นมุก และ ได้มุกมานาน
แล้ว ซักๆ จะกลายเป็นนิสัย
ก็กลัวเสียด้วย บางคราวได้เคย
พูดพรวกพรวกไปโดยไม่ยัง คึก
เช่นอย่างโน้นเวลานี้ ก็กำลังคึก
ใจคิดอยู่ว่า หล่อนเป็นผู้หญิง
สาวที่สวย หาดำทนิบยากคน

พริมา คณนา เป็นเหตุเกิดครั้น ที่เคย !
ชายหนุ่ม เกิดครั้น เพราะ ความ งาม
ของหล่อนหรือจ๊ะ ?

พริมา คณนา มีไต่ค่ะ, เกิดครั้นที่ ได้
ฟัง คำพูด อันค่อนข้างไปทาง ปล้ำ
ไทยปราศจากการยังคึกของท่าน
นั้นเอง

ชายหนุ่ม ถ้าเช่นนั้น ฉันทคงได้ก่อ
ความเกิดครั้นให้ แก่ท่านผู้เคย
ได้ ยืนไต่ ฟังฉันปล้ำ มาตั้งแต่
เล็กแล้วละชั้น

พริมา คณนา ก็เคยวัน ท่านเคยไต่เป็นผู้
ใหญ่ รู้ผิดรู้ชอบแล้วมิใช่หรือ ?

ข. บุญโอบล้อม

กรรม

ชายหนุ่ม ถูกอะไร เราทั้ง ๒ โดนผู้
ใหญ่, — ด้วยกันทั้งคู่แล้ว
(ประตูห้องชายแก่ไข่ออก)

พริมา คณนา ก็ฉัน ทนรอ — ทนฟัง อยู่ ไม่
ไหวแล้ว

ชายหนุ่ม เชิญเด็กจะ ฉันจะนั่งคอย
อยู่ที่ไหนกว่าคนในห้องน้ำจะทำ
ธุระเสร็จ แล้วก็จะ ไต่รอยไปร่าย
งานพล่อกันทันที

พริมา คณนา (เดินเข้าโรงไป) ขอมพระ
คุณ อย่า วุ่นวาย ให้เป็น ชุระ
ลำบากแก่ตัวท่านเลย

ชายหนุ่ม ชุระเท่านั้น ไม่ใช่เรื่องวุ่น
วาย และทำ ความลำบาก ให้แก่
ฉัน, มิได้ (เดินไปยังประตูห้อง
น้ำ ขณะนั้นชายแก่เดินออก
มาจากห้อง ทรงไปยัง ห้องน้ำ ที่
ชายหนุ่มนอนอยู่)

ชายแก่ ขอโทษ, ท่าน หากว่าท่าน
ทำ ชุระ ในห้องนั้น เสร็จแล้วฉัน
ก็จะเข้าไปทำธุระบ้าง

ชายหนุ่ม ฉันคอยเพื่อจะเข้าไปทำธุระ
ในห้องนั้นมานานแล้ว

ชายแก่ ถ้างั้น ท่านก็ยัง ไม่เข้าไป

ขึ้น

ชายหนุ่ม ละซี?
ยังไม่ได้เข้า และทั้งกำลัง
คอย โชคที่จะบรรเทาให้ ได้เข้า
โดยด่วนที่สุดอยู่ด้วย

ชายแก่ เช่นนั้นละก็ ฉันขอแจ้ง
แก่ท่านว่า ฉันมาคอยก่อนหน้า
ท่านคนเดียวเท่านั้น ฉันมาครั้ง
๑ เมื่อ ๑๗ ปี กาลัง

ชายหนุ่ม ท่าน จะมาก่อนฉัน อย่างไร
ได้ เพราะเมื่อฉันมาถึงที่นั้น
เป็นเวลา ๑ นาฬิกา ๑๕ นาทีพอดี
ชายแก่ แต่ท่านก็ควรรู้ว่า ในโซเคิล

นี้ ไม่ มี เจ้าหน้า ที่เย็บไว้ คอย
บรรเทาเวลานะ ทั้งฉันเองก็มี
ธุระสำคัญ ที่จะต้อง ทำอีก มาก
มาย ด้วย

ชายหนุ่ม และท่านเอง ก็ควรได้ รับคำ
ชี้แจงว่า ฉันกำลังคอยห้องไว้
ให้สภาพสตรีผู้

ชายแก่ ท่าน กัน ทำ ไว้ ให้ผู้ หญิง
อ้อ, นั่นไม่ใช่ ความจำเป็น และ
งานอันใหญ่หลวง

ชายหนุ่ม ผู้หญิงเขาคงอดายน้ำเหมือน
ผู้ชายเราเหมือนกันนะท่าน

พ.ศ. ๒๔

ละครนอกพุดเรีงมณ

ชายแก่ แล้วก็เราจะมาจ้องแย่งกัน
อายนในท้องนี้ด้วย ยังงั้น!

ชายหนุ่ม เมื่อท่านต้องการ อายนเร็ว
เพราะ มังงาน ต้องทำมาก เช่นนี้
ทำไมท่านจึงไม่ลงไปอายนในท้อง
น้ำขึ้นล่างเล่า

ชายแก่ ฉันไม่ประสงค์เช่นนั้น

ชายหนุ่ม ถ้าเช่นนั้น ก็แล้ว แคใจเถอะ

(ชายแก่ไม่ตอบ หันมาจ้อง
ชายหนุ่มคาไม่กระพริบ ทันใด
นี้ประตูห้อง ๒๗ เปิดออก หญิง
แก่ออกมาจากห้อง มองเห็น
ชายทั้ง ๒ คนนี้)

หญิงแก่ เฮอ ! (ถอนใจ)

(ชายทั้ง ๒ เหลียวไปพร้อมๆ
กันเห็นเข้า หญิงแก่จึงรีบหิ้วตัว
เข้าห้อง ทั้งร้องเท้าแตะ บก้วยผ้า
ผ้ายหลกอยู่น้ำห้องข้าง ๑)

ชายหนุ่ม เนอะ, ซินเกอเวลดาทังวอง
เท้าไว้นั้น

ชายแก่ เราช่วยกัน หยิบไปส่งแก่ไม่
ก็หรือ?

ชายหนุ่ม ความใจท่าน

ชายแก่ ที่จริงนะ สำหรับคนที่ยัง

หนุ่ม ๆ เน้น ๆ อย่างท่าน ถ้า
จะนำรองเท้า ข้างนี้ ไปคืนแก่ละก็
จะไยยะ โยชนก็ทักเถียว

ชายหนุ่ม แต่ฉันน้อยใจว่า ท่านเป็นผู้
ซึ่งออกความคิดก่อน ถ้าฉันลง
มือหาประ โยชนเสียแต่ถ้าพึงเช่น
นี้ จะไม่เป็นข้อขัดขวางท่าน
ไยริ?

ชายแก่ อ้อ, ไม่เป็นไร เพราะฉัน
จะ นำไปให้แก่นั้น ไม่ถูก เรื่อง
ฉันเป็นคนแก่ และเป็นผู้ชาย
ทั้งไม่เคยมีนิสัยสลับ ที่ จะประพฤติก
อย่างนั้นด้วย

ชายหนุ่ม ประพฤติอย่างไร ที่ท่าน
ว่า?

ชายแก่ ก็ท่านไม่เห็นหรือว่า ยายคน
นั้นนะ มีอายุยาวนาน ไร่ร้อยก็ฉัน
แล้วยังฉันทำสุ่มสี่สุ่มห้าเข้าไป
โทยเหตุผล อันไม่สมควร เช่นนี้
แทนที่ฉันจะไยริประ โยชน มัน
มีกตัญญูเป็นวัยยายไปหรือ ก็
อีก ประการ ๑ ท่าน ก็เห็นแล้วว่า
ฉันยัง ไม่ได้ โกง เคราเลย เข้า
วัน

๗. บุญโง่ปถัมภ์

กรกฎ

ชายหนุ่ม เย็น! การนำรองเท้าไปส่ง
คนเจ้าของ ในมือเจ้าของล้ม
ทั้งไวเช่นนั้น ฉันไม่เห็นทางว่า
ท่านจะต้องรีบย่ำด้วยสadan ไท
และทั้งฉันก็ไม่ได้เห็นด้วยว่า ท่าน
ควรจะรีบโกนเคราเสียก่อนแล้ว
จึงจะนำรองเท้าไปคืนเขา

ชายแก่ ยิ่งอีกอย่าง ๑ ในการที่ฉัน
แนะนำให้ท่านนำรองเท้าไปคืน
เขานั้นก็เพราะเห็นว่า ยายนั่น
แกอาจเหมาะเอาว่าท่าน เป็นคน
หยายคายไม่มีจรรยา และอะไร
ต่าง ๆ อีกได้ ด้วยว่าท่านเป็น
คนหนุ่มแน่นแข็งแรง ฉะนั้น
ช่างเถอะ แก่แล้ว

ชายหนุ่ม เพราะท่านแก่แล้วละซี ยาย
นั่นแก จึงได้ใช้หางคาพาออกมา
ทางท่าน
(ชายแก่ส่าย ทำตาขี้น ๆ
ไม่คอย ขยี้จะเดินกลับห้อง
แต่แล้วก็ซังกักหันมา)

ชายแก่ ที่แรกนั้นกว่าจะกลับ แต่พอ
หวนคิดว่า ฉันอาจจะพลาดอก
อายหน้าใน ลำคัย ที่ จะ ถึง นั้น แล้ว

ก็เร่งละ

ชายหนุ่ม ในชั้นแรกฉันนึกก็เช่นท่าน
เหมือนกัน ครั้นพอได้คิดว่า
ฉันอาจจะพลาดไม่ทันได้คอยห้อง
ไว้ให้ ผู้หญิงคน ๑ ที่มีความ
สวยมากกว่าท่าน หรือฉันคนใด
คน ๑ — งาม สดใสกว่า คารายัน
ห้องฟ้า — รูปเป็นเสน่ห์งามยิ่ง
กว่า ความงาม ของ เทพธิดา ขน
สวรงค์แล้ว ก็สศทุกใจเปลี่ยน
ความคิดทันที

ชายแก่ อ้อ, ฉันเข้าใจผิดนัก นึก
ว่าท่านคอยผู้หญิงคือยายแก่ใน
ห้อง นั้น

ชายหนุ่ม ปรี๊ดว, ยายชินเคสเรลดาคัน
นั้นนะ ? ปล่อยให้!

ชายแก่ ก็แล้วทำไมแกจึง สบคัสยัง
(...) วาง จริต ถึง กับยอมให้รองเท้า
หลุดจากเท้าไปข้าง ๑ เช่นนั้นแล้ว

ชายหนุ่ม ฉันยอมเห็น ปลายกับ คน
๑ ละ

ชายแก่ ท่าน! ฉันจะบอกท่านตาม
จริงนะ คือเมื่อฉันยังหนุ่มอยู่
นั้น ฉันไม่เคยปฏิเสธที่จะสาว

พ.ศ. ๒๔

ตะคองพูดเรงรอน

ชายหนุ่ม ไปตามเหตุพรวน¹⁵ น์เลยก็เคยเฝ้า
 ฉินเซอคำสารภาพท่านสนธิ
 (หญิงสาวเดินออกมา หยด

ทุกคนทั้ง ๒ พวกรับ)

หญิงสาว ทันทีที่จะ ยังมีคนอยู่ใน
ห้องนานนอกรั้ว?

ชายหนุ่ม ฉันเข้าใจว่าอย่างนั้นแหละ
ใจ

หญิงสาว ขอบใจค่ะ ถ้าเช่นนั้นก็นึก
จะกลับเสียก่อน

ชายหนุ่ม หล่อนไม่รออยู่ก่อนร ?

หญิงสาว ช่างเถอะตะ, ทิดินะรวอ
 อยู่ในห้องของทิดิน (เข้าโรง)

ชายหนุ่ม โสเภณีรู้ว่าตามจริง ก็คืออยู่
หรือก็ มีของเป็นตามากมาย

ชายแก่ ผู้หญิงคนนั้นนะรี ที่ทำน
ว่างามราวกับเทพธิดา ไสรว
กั๊ก

ชายหนุ่ม ไม่ใช่, ไม่ใช่ คนที่วางม
รวกับดาวนั้นยังไม่มา ถ้าท่าน
อยากเห็น ละก็ เชิญค่อย ค่อย ไป
อีกที

ชายแก่ คนทำกตัญญู นักเลี้ยววันนั้น
เขื่อนวันประภาศกหญิงสาว ๆ สวย ๆ

ก็แล้วกัน ฉันจะต้องรีบกลับไป
โกนเคราเสียก่อน แล้วจึงจะมา
คอยชมงานกัน

ชายหนุ่ม เชิญท่านเถะ

ชายแก่ แต่ ว่า ท่าน จะเอา เกียรติยศ
 ของท่าน เป็นประกัน ใ้ ไ้ใหม่ เล่า
 ว่าฉัน จะต้อง เป็น ดี ไ้ ได้ ชายน้ำคน
 แรก หลังจาก ที่คุณ โนนั่น ออก
 มาแล้ว

ชายหนุ่ม ฉันทราบด้วยไม่ได้

(ชายแก่เข้าโรงไป ชาย

หนุ่มจึงเดินตรงไปหีบครองเท้าชน
 บัณฑิตชายแก่นกลีบเขี้ยวประตอช
 มาอีก ชายหนุ่มจึงกระโจนไป
 นำห้องอาสน์น้ำตามเดิม)

ชายแก่ (พูดที่ประตู) ดันคิ๊คแล้
 เทียวว่า ท่านคงนำรองเท้าอัน
 ไปคืนเจ้าของเขาเป็นแน่ (พูด
 แล้วหัวเราะเสียงดัง)

ชายหนุ่ม ถ้าท่าน ธิว่า จะ บัศ ประต^๒
และ เก็บตัว ท่านอยู่ ใน ห้อง แล้ว^๒
ฉันก็จะนำไปคืนเขาทันที^๔

(ชายแก่ ขัดประตู่ ห้อยแก้ว

ชายหนุ่มจึงหยิบรองเท้าเดินตรง

พ.ศ. ๒๔๗

ตะคอนพุทเริงรมณ์

อย่างช้ากราว ๒๐ นาทีเขาก็คง
เสร็จซะแล้ว ถ้าหล่อนระส่ำระสอย
ก็อยู่ยงยืนแล้ว จะเหมาะ ยิ่ง เสีย
กว่าผลผลิตกลับโปรยในท้องอีก
พริมา ตอนนั้น ก็แล้วเลื้อ ว่า จะไม่มีใครเขา
ผ่านไปมาทางนั้นแล้ว จะไม่เกิด
เป็นปัญหาให้เป็นเสียงนินทาขึ้น
หรือคะ ?

ชายหนุ่ม ก็จะไปลาอะไรเล่า หล่อน !
พริมา ตอนนั้น ท่านรู้จักคิดน้อยไป ฉะนั้น
คนเบี่ยงคิดนั้น จะต้องระวังเจียม
ตนให้ คง อยู่ ด้วย ความ รุ่งเรือง
เสมอ ก็ฉันนี่เป็นคนที่มีชีวิต
นิยม อยู่ เป็น อัน มาก ถ้าทำ
พลาดทำ นึก เตียว เท่านั้น ทั้ง
โลก จะเต็มไปด้วยภัยอันตราย
ประมาณ หรือล้าพิ้งว่า ถ้า
พลเรือน นางเลขาของท่าน หรือ นาง
คนใช้เข้ามาพบบ้าง คำคุณ
สมบัติ ของ ก็ฉัน จะพลันหย่อนลง
ถนุใจเหมือนกัน

ชายหนุ่ม หล่อน มีความ คิด เกิน ไป
ความ เร่ง ผู้ ที่ พลเรือนมาพบหล่อน
ผู้พร้อมแล้ว ด้วยความ งาม ออก

มานั่ง นอก ห้อง ใน เวลา เช่น นั้น
กลับ จะถือว่า เป็น วนาสนา ของ ตน
เสียมากกว่า จะ เกี่ยว เป็น ินทา กล่าว
ร้าย อีก ฉะนั้น คน ๑ ตะ ที่ ยอม
รับว่า วันนั้น เป็น ปัญหา
พริมา ตอนนั้น ก็ฉันนั้นนอนแต่เช้าตรู่เสมอ
คะ เพราะชอบพาเสื่อที่เสียบ
ไว้ ไป เดิน ตากลม เล่น

ชายหนุ่ม หล่อนว่าพาใครไปคะ ?
พริมา ตอนนั้น อ้อ ! เสื่อของก็ฉันนี่คะ
รูปร่างมันน่ารักมาก ขนยน
หัวมันนุ่มราวกับกำมะหยี่ น่ารัก
ลุยเล่นพิลึกที่เย็บตะ
ชายหนุ่ม (ยกมือลูบศีรษะ) สดทั้งใจ !
เพื่อ คิด ไป ว่า ฉัน กำลัง เป็น เสื่อ
ตัวของหล่อน

พริมา ตอนนั้น เธอไม่ควรใช้คำเช่นนั้นพูด
กับก็ฉัน เพราะหัดที่คิดแม่
ของก็ฉันไม่ได้มานั่งฟังอยู่ด้วย
หาไม่ละก็อ — !

ชายหนุ่ม (เราไปนั่งพัก รอ กัน ที่ เก้าอี้
เถาะไว้ ? (ทั้ง ๒ คน เดิน
ไป นั่ง ยืน เก้าอี้ พนัก ตัว ข้าง ฝา
พริมา ตอนนั้น ข้างซ้าย ชาย

ข. บุญโอบุญปถัมภ์

กรกฎ

หนุ่มนั่งทางขวา) พริมา คอนนา อ้อ, เป็นธรรมาค่ะ
 ชายหนุ่ม หล่อน จะพักอยู่ในโฮเต็ลนี้ ชายหนุ่ม หล่อน จะพักอยู่ที่โบรน์มัท
 นานต่อไปหรือ? นานหรือจะ?
 พริมา คอนนา มิได้ค่ะ, จะไปวันแฉะ พริมา คอนนา ชั่วคืนเดียวเท่านั้น
 เมื่อคืนนี้ไปร้องส่ง ที่ คอนเสิร์ต ชายหนุ่ม ค่อยจากนั้นไปละ?
 ซอลดี และค่าวันนั้นจะย้ายไป พริมา คอนนา เช้าซี้
 ร้องที่โบรน์มัท ชายหนุ่ม ที่นั่น สนุกเหมือนกันหรือ
 ชายหนุ่ม ที่โบรน์มัทนั้น น่าเที่ยวอยู่
 หรือจะ? พริมา คอนนา คิดมันซึ้งเสียเหลือเกิน เช้าซี้
 พริมา คอนนา บอกว่าวิลัยละค่ะ ซี้ไม่ผิดกับนรก
 ชายหนุ่ม ฉันทระหายที่จะไปโบรน์มัท ชายหนุ่ม แม้อย่างนั้น ฉันทะยังตกใจ
 ยั้งแล้ว คิจะไปเที่ยวเช้าซี้เหมือนกัน
 พริมา คอนนา คิดฉันไม่เห็นว่าจะไถ่เอาไฉน พริมา คอนนา ท่านชอบอะไรไปไหน มา
 คนรดของคิดฉันอาจะทำไฉน พริมา คอนนา ไฉนเหลือเกินนะ
 ๒ ชั่วโมงพักกลางวัน แต่จะ ชายหนุ่ม ไม่เสมอไปนัก ฉันทะจะ
 ต้องแวะหาหมอ ที่ กลางทางเสีย ชายหนุ่ม เออ อยู่แล้ว (มองร้องไป
 แห่ง ๓ ให้แก่ ช่วยรักษาลำคอ พริมา คอนนา พริมา คอนนา
 ท่านคงทราบขึ้นคะว่า พวก พริมา คอนนา วางท่าพั่งขึ้นอีก ลูกขึ้นเกิน
 นักร้องนะ เขา ฉันทะมุลำคอ ของ พริมา คอนนา ไปทางขวา)
 เขาเพียงใด (ขยับตัวออกไป พริมา คอนนา คิดฉันอยากให้เรามาช่วยกัน
 ห่างกับชายหนุ่ม) พริมา คอนนา พั่งประคองเข้าไปคุณน้าว่า ใครหนอ
 ชายหนุ่ม พั่งๆๆ ทำให้ฉันเข้าใจว่า พริมา คอนนา อายน้ำคั่งค่อนวัน ๘ นาฬิกา
 มี คน คอย ทนบำรุง เขาใจหล่อน พริมา คอนนา นครู้จักมาแล้ว ก็เคยรักเคยยม
 อยู่แทบทุกหัวระแหง พริมา คอนนา ตัวไม่ทันหรือ

พ.ศ. ๒๔๗

ละคอนพุดเรีงมณั

ชายหนุ่ม คนนี้ หล่อน จะต้องไปจริง ๆ
หรือ ?

พริมา คอนนา แน่นอนค๊ะ

ชายหนุ่ม หล่อนลองคิดดูเถิดว่า จะกิน
เวลานานเท่าใดจึงจะถึงโบว์นัมซ
(ระหว่างที่พูดกันนี้ หญิงแก่
เปิดประตู คว้า เข็ม อดรน ออก มา
จากห้อง มีด ๑ ดือรุ่ม สายตา
คันหารองเท้าแตะข้าง ที่ ทำ ตก
อยู่ ขณะทีชายหนุ่มหลกย่าง
คำว่า “โบว์นัมซ” ออกไปนั้น
หญิงแก่ คว้าเข็มแทงชายหนุ่มไว้
พอดี ชายหนุ่มจึงร้องขึ้นด้วย
ความตกใจ หญิงแก่จึงทิ้งเข็ม
ผลยเข้าห้องไปทันที)

พริมา คอนนา แน๊ะ, มีคน กำลัง เดิน มา
ทางเรา

ชายหนุ่ม อะไรกำลังเดินมา มาถึง
เราแล้วนะหล่อนไม่ว่า (ลุกขึ้น
หยิบร่มไปแขวนไว้ ที่ลูกบิ๊ค)

พริมา คอนนา เราไปฟังประตูกันเถิด ท่าน

ชายหนุ่ม หล่อนตกใจแน่หรือ ?

พริมา คอนนา แน่นอนเทียวค๊ะ
(ชายหนุ่ม จึง ลุก ขึ้น ไปเคาะ

ประตูห้องนั้น)

พริมา คอนนา ทุยทั้ง ๆ ซี่ท่าน เขาจะได้
ไต่ยีนเรา

ชายหนุ่ม ประคูนานี้ ไม่ใช่ใหญ่โต
นักนะหล่อน ถ้าเกิดพงโครม
ความชนเราจะทำอย่างไร

พริมา คอนนา ส่งเสียงด้วย ซี้, ตะ โทน
เรียกดัง ๆ ก็ได้

ชายหนุ่ม ก็ฉันไม่รู้ แน่นี่ว่า คนใน
นั้นนะเป็นผู้ชายหรือผู้หญิง

พริมา คอนนา ใช้ คำพูดแล้วไว้ ทั้ง ๒ คน
ซี้ คะ

ชายหนุ่ม ขอโทษ เอะ ท่าน ขอ รียบ,
คุณนายขอเรียบ กรุณาคอยมาให้
ทราบทีเถิดว่า ท่านหรือคุณนาย
ที่อยู่ ในนั้นนะ จะยังคงใช้ห้อง
น้านานต่อไปอีกเท่าใด (เงี้ยย)
(พูดกับซิ่น) ท่าน หรือหล่อน
ในห้องน้านั้นะ ยังคิดชื้อรัก
นนานกระมัง ? (เงี้ยย)

ขอโทษ เอะ ท่าน ขอ รียบ,
หล่อนจำ มี คน อีก หลายคน
กำลังคอยท่าน เพื่อเข้าไปฮ้อยน้ำ
บ้าง (เงี้ยย)

ข. บุญบุญปัทมภ์

กรรม

พริมา คอนนา ไม่ค่อยหรือคะ ?

ชายหนุ่ม คำเดียวก็ไม่ค่อย

พริมา คอนนา มีเสียงคนชักผ้าไหมคะ ?

ชายหนุ่ม ไม่มีเสียงเลย

พริมา คอนนา (เห็นกระสวยกระสวยไปมา) ช่าง

นำหัวเสียเหลือเกิน ไม่มี ความ

เกรงใจคนข้าง คิฉินไม่เคยพบ

ใคร ที่มีนิสัยชั่วช้าอย่างนั้นเลย

ในชีวิตจริง ๆ นะคะ ที่บ้าน

คิฉินเอง สร้างห้องน้ำไว้ ๕ ห้อง

ห้องสำหรับส้วม ๓ ห้อง

แสนจะสบายใจ ไม่ต้องเกะ

รื้อน ต้องมาขึ้น คอยอายน้ำอยู่

ความระบือยิ่งเหมือนอย่างนั้น

เรียกว่า เป็น การ ประมาทกันได้

ไหม ท่าน ?

ชายหนุ่ม หล่อน มี ประสงค์ ให้ฉัน ขอ

โทษหล่อนอย่างนั้นหรือ ?

พริมา คอนนา ท่าน หมายความว่า กระไร

ที่ มีความคิดปลาทกเป็นเช่นนั้น

ชายหนุ่ม นี่ ไม่เรียก ว่า ฉัน ได้ เป็น

ความบรรเทาใจ ที่ ได้ รู้ จัก กับ

หล่อนในโอกาส พอเป็นเช่นนั้น

หรือ และกำลังคิดขอบคุณคนที่

กำลังอายน้ำอยู่ในห้องอีกส่วน ๓

เหมือนกัน คือว่าถ้าฉัน ไม่ได้

เขาทำคุณ ก็คงไม่พบโอกาส

เช่นนั้น และเมื่อไม่พบโอกาส

เช่นนั้น ฉัน ก็คงไม่รู้ จัก กับ

หล่อน — ไม่ได้พบหล่อน —

พริมา คอนนา ค่ะ—ค่ะ พอแล้ว คุณเหมือน

จะนำเขมร มาก กว่า นำ บรรเทา

เคราะห์ที่ ที่ ท่าน รู้จักนิสัย ตัว

ท่านเองเป็นอย่างดีแล้ว ไม่ต้อง

ตกเตือนกันมากมาย ว่าแต่ว่า

นักจวน ๘ นาฬิกาแล้ว สมควร

ที่จะเชิญท่านทออยู่ข้างในออกมา

กระมังคะ

ชายหนุ่ม ฉัน ก็ คิด อยู่ เช่น นั้น หล่อน

จะ ให้ฉัน ทำ อย่าง ไหน อีก ละ

เท่าที่ฉัน ได้ปฏิบัติไปแล้วก็นับว่า

เป็นทางสมควรอยู่แล้ว

พริมา คอนนา งั้น ลอง ปลอ่ยคิฉิน จักการ ค

ข้าง

ชายหนุ่ม เชิญไร !

(พริมา คอนนา ตบประตูเค็มแรง

จนห้องเลขที่ ๖๖ เปิกประตูออก

ชายแก่เดินออกมา แล้วห้อง

พ.ศ. ๒๔

ละคอนพุทเวียงมณี

เลขที่ ๑๗ ประตูเปิดแง้ม หญิง
แก่ แอ้ม มอง ออก มา ที่ นอก
ระเบียง ครั้นพอชายแก่เดิน
มาถึงหน้าห้อง ๑๗ หญิงสาวก็
เดินออกมา)

หญิงสาว

อะไรกันคะ ?

ชายแก่

ขอโทษเถอะ ! จะมีทาง

ให้ฉันได้ช่วยเหลือบ้างไหม ?

ชายหนุ่ม

ท่านจะเข้าไปในห้องน้ำยัง
งั้น ?

พริมา คอนนา

พวกเรากำลังพยายาม ที่ จะ

เชิญคนข้างในออกมานะคะ

ชายแก่

ตายละซี คนในห้องอา

ยำนานยังอยู่หรือ ? ยังไม่ออก

มาอีก ? เอ๊ะ ! เขาทำ

อะไรนะ ?

หญิงสาว

ขอขยลกคนจริง ๆ เทียว

พริมา คอนนา

น่า ะ อา เสีย เหลือ เกิน !

(คยประตูเต็มแรง) ใครที่อยู่

ในห้องนี้คะ โปรดออกมาบ้าง

เถอะ (นั่งฟังอยู่สักครู่ ๑ แล้ว

จึงหันไปทางคนอื่น) ทำยังไ

กั ะคะ ?

หญิงสาว

หรือจะเป็นเด็ก, ไซกญแจ

ชายแก่

ไม่ถึง จึงเข้ก ประตู ออก มา
ไม่ได้

ถึงอย่างนั้น ก็ คง คอยเสี่ยง
ออกมาให้รู้

หญิงแก่

(สอศในระหว่างคำพูด) ท่าน

ไม่คิดว่า จะมีคนฆ่าสักคน ๑ ที่

กำลังอาลวาทคลั่ง ถึง กับไม่เข้ก

ประตูบ้าง ?

พริมา คอนนา (เห็นจากหน้าต่างน้ำไปทางขวา)

พุกพิลึก, ใครเขาจะยอมให้คน

ฆ่า คน ยอม อา อยู่ ใน โศเค์ดได้

ชายหนุ่ม

ปล่อยฉันเถอะ รองกระแทก

ประตูสักที เป่นใจเป่นกัน

ชายแก่

อย่าเพ้อ, เผื่อว่าจะเป่นคน

ฆ่าเสียจริงจริง ๆ แล้ว เราไป

เรียก คน ใช้ ประจํา โศเค์ด มาอีก

การมีดีกว่า

หญิงสาว

โน่นแน่ะ กรัง ! ฉันจะไป

กรังเอง (เดินไปถกกรังเรียก)

พริมา คอนนา

แต่ ผู้ อำนวยการ โศเค์ด นี้

เขามานำ มา จักการกับคนฆ่า

อย่างนี้ด้วยหรือ ?

ชายหนุ่ม

เราไม่รู้แน่ว่า คนในห้องนี้

จะเป็นคนฆ่าจริงอย่างที่พูด ๆ กัน

๗. บุญบุญปดัมภ์

กรกฎ

พริมา ตอนนา ก็รู้บุญแจ อย่างไร เล่าคะ
 แอบคุยข้างเป็นไร
 ชายหนุ่ม ฉันทระตาก ในนั้นจะเป็น
 ใครก็ไม่รู้

พริมา ตอนนา ช่างเป็นไร) ความจำเป็น
 ยังคืบแล้ว จะไปมีวระตาก
 อยาเอาวิมานอะไรคะ
 ชายหนุ่ม เสียใจ จริงเทียว หล่อนเอ๊ย,
 ฉันทระตาก

(พริมา ตอนน่ายกไหล่ใน
 เชิงไม่เห็นพ้องด้วย แล้วหันไป
 ทางชายแก่)

พริมา ตอนนา ท่านกลั้มองทางบุญญแจ
 ไหมคะ ?
 ชายแก่ จ๊ะ, คุณมันพันธุระสำหรับคน
 อยู่นานมาแล้ว อย่าให้ฉันท
 ยังอาวอีกเลย ลองถามยายแก่
 คุณนะ (ชี้ไปทางหญิงแก่)

หญิงแก่ ฉันทะวี ? โอ๊ย, ไม่ได้
 หรอกคะ อจกนัยน์ตา
 หญิงสาว ฉันทะฉันทะ ฉันทะฉันทะ
 ทงนันทะ (หญิงสาวทรวทรว
 สอศตามองออกไปทางบุญญแจ)

พริมา ตอนนา เห็นไหมคะ ?

ชายแก่ เห็นอะไรข้าง ?
 หญิงสาว ฉันทะฉันทะ —
 ชายหนุ่ม จ๊ะ, จ๊ะ ว่ายังงัย ?
 หญิงสาว คือว่า —
 พริมา ตอนนา ว่ายังงัย แม่คุณ, ไปรทชก
 เร้วหน้อย

หญิงสาว คือว่า ยังไม่เห็นอะไรเลย
 ชายแก่ พทโช
 หญิงสาว ไม่เห็นเลย เทียวคะ คุณ
 เหมือนมีอะไรมาขึงนำบุญญแจ
 เสียหมดหมด —

พริมา ตอนนา นั่นเป็นไร คนชั่ววิกลจริต
 กำลังพยายามที่จะวิ่งออกมา

เป็นแน่แล้ว ก็ฉันรู้แน่เทียว คนองกับพวกเรานั่นก็ได้อ
 (วิ่งผ่านไปทางซ้าย) พริมา ตอนนา เล่นคนอง! คิดแปลก ๆ!
 ชายหนุ่ม (วิ่งตามไป) อย่าตกใจ ฉัน หลิงแก่ หรืออาจะเกิดข่าวร้าย
 อยู่ และเตรียมพร้อมที่จะคอย ก็ได้
 พิทักษ์ หล่อน (ประคอง พริมา ตอนนา ซอยกล, ฉัน สัก หวา
 พริมา ตอนนา)
 หลิงสาว ใครกันนะ อยากรู้จริง? ชายหนุ่ม (หันไปพูดกับหลิงแก่) ยาย
 หลิงแก่ หรือจะเป็นลมแน่จริงไป ไม่ควรจะมีความเห็นเช่นนั้นเลย
 ชายหนุ่ม จริงแหละ น่าจะเป็นอย่าง ยายรู้ใหม่ว่า เป็นเรื่องที่ทำได้
 ว่าจะ เป็นลมแน่จริงไปเป็นแน่ ใคร ๆ สัก หวา
 ละ ไม่ต้องสงสัย หลิงแก่ ก็ฉันไม่ได้แก่ถึงขนาดนั้น
 พริมา ตอนนา แต่ที่คงจะยืนเป็นลม มี เห็น อย่าง นั้น รู้ สัก อย่าง นั้น
 ฉันก็ยังไม่รู้ถูกใจหรือไม่ จริง ๆ ก็ นายลองคิดที่รู้ว่า
 ชายแก่ อาจจะเป็นลม แล้วก็พูด มีอะไร มี กี่ มาชวนยัง อยู่ ที่
 พึงประคองอยู่ หรือว่าไง? ยานประคอง ถ้าไม่ใช้การฆ่า
 พริมา ตอนนา เรียบผู้ชำนาญการโชเตงเด็ก ตัวตายแล้วจะเป็นอะไรได้อีก
 ค่ะ โปรดทรงอีก ครั้ง เด็ก พริมา ตอนนา (ร้องกรีดขึ้น, ผลึกคนที่ขวาง
 ทำทางไม่ค่อยดีเสียแล้ว ไว้ หน้าแยกออกไป แล้ววิ่งตรงไป
 ชูระแก่เขาคิดว่า ยังประคองหน้า) จริงแล้วค่ะ
 หลิงสาว ฉันจะไปกริ่งเคียววัน (ก ก็ฉันทราบแล้ว ก็ฉันนี่ถึงเรื่อง
 กริ่งเรียก)
 ชายแก่ ฉันเห็นว่า จะต้อง เป็น น้าที่ ทุกคน เรื่องอะไรกันหล่อน?
 ทำวเวเสียกระมัง พริมา ตอนนา เขาจะ ทำ อักคินวิยาต—
 หลิงแก่ ยิง, เขายัง จะเป็นแต่เล่น กรรมเสียแล้ว

ช. บุญโญปถัมภ์

กรกฎ

ทุกคน เขานั่นละ ใครกัน ?
 พริมา ตอนนา สามัคคีกันคะ
 ทุกคน เอ๊ะ ! ช่างไรกันแน่
 ชายหนุ่ม สามัคคีของหล่อน ! ฉันไม่ได้
 นึกเลยเลยว่า หล่อนนะ มีเรือน
 เลี้ยงแล้ว

พริมา ตอนนา กิณได้เล่าให้ท่านฟังแล้ว
 ว่า กิณมีสามัคคี

ชายหนุ่ม ประทานโทษ หล่อนไม่
 เคยบอกแก่ฉันเลย หล่อนได้
 บอกฉันไปแล้ว แต่เรื่องเกี่ยว
 แหะว่า ในบ้านของหล่อน
 หล่อนได้สร้างสระเล่นน้ำไว้
 สระ ๓ นอกจากนั้นการนัย
 ถึงสาวใช้บ้าง, เลขาณการัน
 บ้าง, วิทยนทร์, และคนขับบ้าง
 รวมทั้งหมอบประจำตัวกับเลี้ยง
 เสือไว้ตัว ๓ อะไรเหล่านั้น แต่
 ไม่เคยชอบเป็นแน่นอนว่า หล่อน
 มีสามัคคีแล้ว

พริมา ตอนนา ถูกแล้วค่ะ กิณมีของทั้ง
 จารณยานจริงพร้อมทุกอย่าง

ชายหนุ่ม หล่อนกระแทกหน้าของกิณ
 ในทางอ้อม

ชายแก่ การที่หล่อนจะมีสามัคคีแล้ว
 หรือยังนั้น ไม่ใช่ขี้ขลาดที่
 สำคัญมากไปกว่า ที่จะสยให้
 รู้แน่ว่า สามัคคีของหล่อนได้เข้า
 ตัวตายในท้องน้ำหรือเปล่า ยัง
 ยังไม่ใช้รึ ?

พริมา ตอนนา - กิณมีสามัคคี เป็นความ
 สักขี และเวลานี้เขาอยู่ในห้อง
 นั้น (ซึ่งมีออกไปที่ห้องอาสน์)

หญิงแก่ ใครสักคน ๑ ช่วยบอกจริง
 เรียกคนใช้ขึ้นมาทีละละ, เจ้า
 พระคุณ ! (ทุกคนจึงกันไปที่
 กรัง เว้นแต่พริมา ตอนนาคณ
 เคียงทอนสอกลอนร้องให้อยู่)

ชายหนุ่ม จะเสียอกเสียใจไปทำไม
 มากมาย หล่อน, ถึงเวรของ
 เขาแล้ว นักเสียอย่างนั้นแล้ว
 หักใจ ก็คงบรรเทาไปได้หรือ

พริมา ตอนนา ท่านยังไม่ทราบเรื่องราว
 เลียด กิณจะเล่าให้ฟัง คือ
 เราคนได้เกิดซึกใจกันจน ถึง
 กับทะเลาะวิวาทกัน อย่างรุนแรง
 เพราะ เรื่อง เสือ ที่กิดเลี้ยงไว้
 ตัวเดียวกับท่านนั้น มันกัดสามัคคี

พ.ศ. ๒๔

ละคอนพุทธรูป

กิดิน เขาก็เลยพาโคจรและ
(เอะอะขึ้น) ถึงกับยื่นคำขาดต่อ
กิดิน ให้เลือกเอาอย่าง ๓ ใน
ระหว่างตัวเขา และ เสื้อของ กิดิน
(กิดิน) กิดินจึงเลือกเอาเสื้อ เป็นเพราะ
อำนาจ ความรัก ที่เขามิต่อกิดิน
อย่างเหลือล้นนั้นแหละ ทำให้
น้อยใจ ผลผลิตจึงออกไปจาก
ห้องโดยไม่สั่งเสีย อะไรทั้งหมัด

ชายแก่ แล้วยังไปทำอะไรล่ะ ?

ชายหนุ่ม เขาผลัดมันไปไหน ทวาย
ไหมล่ะ ?

พริมา ตอนนั้น ไปที่คิเคอร์มินสเตอร์ค่ะ

ชายหนุ่ม ถ้าอย่างนั้น เขาก็ควรจะ
อยู่ในห้องนี้ของโฮเต็ลคิเคอร์
มินสเตอร์ล่ะสิ

พริมา ตอนนั้น เปล่า, มิใช่เช่นนั้น ท่าน
ยังทราบบ้างไหมหมด คือเพื่อที่
เขาจะหาโอกาสมาอ้อน คนที่ต่อ
กิดิน เขาจึงมาเข้าห้องพักใน
โฮเต็ลแห่งนี้ แล้วก็แจ้งให้ฟัง
ว่า คำว่านั้นจะเป็นอวสานแห่ง
ชีวิตของเขา

หญิงแก่ น่าเอ็นดูก็จริง ! (ทุกคน ชายหนุ่ม

เหลียวไปดูหญิงแก่)
พริมา ตอนนั้น เขารักเขาจริงๆแล้ว
ก็สละชีวิตที่เกี่ยว

ชายแก่ แต่เขาคิดใน ทางผิด มาก
ความจริงไม่ควร จะ ถัดห้องนี้
ของเราเป็นเครื่องลงโทษคนแข็ง
ให้เราทั้งหลายได้ รับความเดือด
ร้อนอย่างนั้นเลยก็เกี่ยว

หญิงสาว ท่านคะ ! ฉันขออภัยให้
ท่านระวังภัยของท่านให้อ่อน
โยนกว่านี้สักเล็กน้อย หล่อน
จ๋า ! อย่าระวังให้ ระวังหมดไปเลย

ฉันขอสารภาพว่าฉันเห็นใจหล่อน
พร้อมมูล หล่อนจะ ไม่ได้ รับ
คำคำไหน ว่า หล่อน ร้าย แรง ใน
สถานใดสำหรับ เรื่อง นี้เป็นอัน
ขาด จริงอยู่ถึงว่าจะเป็นเรื่อง
คอขาดบาดตายก็ แต่หล่อน
ก็ควรทำใจกล้าไว้ หล่อนไม่
ใช่ผู้ผิด ท่านที่มีพระธรรมอัน
เที่ยงตรง ย่อมหาเหตุมาลงโทษ
หล่อนมิได้ เพราะหล่อนได้
ประพฤติไปในทางสมควรแล้ว
ไปต่อไว้ใจ ฉันให้ มัน คง

ข. บุญโอบอุ้ม

กรกฎ

ฉันได้มีความเห็นพ้องด้วยหล่อน หญิงแก่ ไม่ต้อง... ไม่ต้อง... เอ! บอก
ทุกข้อทุกกระทง งบัญชา มา ว่าไม่ต้อง (เข้าโรง)
เถิดว่าจะให้ฉันทำอะไร เค ขายแก่ ฉันจะไปกตกรังเรียก ตาม
อีกฉันเสียอะไร (ยกเท้าเค ห้อง ทุก ห้อง ให้ มัน ลั่น โข เตล
ขายแก่เต็มแรง) เทียว (เข้าโรงไปทางขวา)

พริมา กอนนา ขอบพระคุณท่านมาก เป็น พริมา กอนนา ที่ฉันเสียใจเหลือเกิน กุช
ที่พอใจที่ฉันอยู่แล้ว ค่ะ มีไม้สั้น รว กับ ลูก นก
ชายแก่ เป็นพยานไป ฉันขอแนะนำ ลูกกา
ให้ หล่อน ้วยเรียกผู้ อำนวยการ ชายหนุ่ม เลิกร้องให้เสียเถิดกระ คิก
โศกเศร้าขึ้นมาโดยเร็วที่สุด เสียว่าเราเคยเคยเชียว หล่อน
หญิงสาว ทำไมยังไม่มีการ คอยกรัง มาด้วย อาการ ทารณ ก็แล้วกัน
ฉันมานะ ? ขย่ำไปรู้เอาความที่ต่าง ๆ ของ
ชายแก่ (พูดกับหญิงแก่) มาตาม, เขามานั่งคิก
โยรค เกิน ไปคะ โจน เรียก ที่ พริมา กอนนา เขาเห็นคุณ ปรานี ที่ฉัน มาก
ยรรได้อะไรล่ะ ที่เกี้ยว แต่ว่าเขาเอาใจที่ฉันไม่
หญิงแก่ ไม้ไ้ เกี้ยวเขาจะเห็นฉัน เป็น ท่านก็รู้แล้ว ว่า เขาคือ
เข้า ชีวิตของที่ฉันเหมือนกัน ที่ฉัน พยายามพยายามขึ้นให้สูง แต่เขา
หญิงสาว ฉันจะไปเรียกเอง ฉันไม่ ก็ว่าแต่จะคิดที่ฉันลง อย่างนั้น
กลัวใครเห็นทั้งนั้น (วิ่งเข้าโรง และค่ะ
ไปทางซ้าย)

หญิงแก่ ฉันจะไปกรังเรียกที่ในห้อง ชายหนุ่ม ฉันเชื่อว่า หล่อนอยู่ กับ
ของฉัน เขาด้วยความที่ใจเสีย สุดแสน
ชายแก่ ฉันขอสมัครไปช่วยด้วย (เดิน พริมา กอนนา ไม่แน่นักค่ะ เพราะนิสัย
ตรงไป) ของที่ฉันนะ อ่อนโยน-

พ.ศ. ๒๔

ละคอนพุตเริงมณ

ชายหนุ่ม อ้อ, เรื่องนี้เป็นความจริง

(หญิงสาวออกมา)

ที่สุด

หญิงสาว

ได้การแล้ว, เกือบเท่า

พริมา คอนนา ก็ฉันได้ข้อร้อง เขาอย่าง

ขึ้นมา

เกือบทะเล ให้ปราณีรักใคร่

ชายแก่

ผู้อำนวยความสะดวกหรือ?

ก็ฉันอย่างใจจริง

หญิงสาว

ไม่ใช่ค่ะ เด็กวัยใช้ของ

ชายหนุ่ม และให้รักตลอดไป ถึงเสีย

โซเตล

ของหล่อนด้วย

พริมา คอนนา เกือบใช้! เรียกขึ้นมา

พริมา คอนนา ท่านว่าอะไร?

ทำไมคะ? มันจะช่วยเหลือ

ชายหนุ่ม ไม่ใช่อะไรหรอกจะ เพียง

อะไรได้

ว่า ในวันนี้ นานต่อไป หล่อน

หญิงสาว

เด็กมาแล้ว นี่, ทางนี้!

ไม่คิดข้างหรือว่า หล่อนอาจจะ

(เด็กวัยใช้เดินทรุกทริก ออก
มานอกโรง)

ประสพคนที่ถูกใจ-ตามใจ-ปรา

ณี หลงใหลโคตรกลิ้งในตัวหล่อน

เด็ก

ต้องการอะไรหรือวัย?

อีกคน ๓

ชายแก่

ยังเหล่านเข้ามาถามอีก เขา

พริมา คอนนา ก็ฉันปลื้มใจ รวากับอยู่ใน

กตกริง และตะ โจนเรียกคอ

นิมิตร ขอบพระคุณท่านมาก

เศษจะแตกออกไป ไม่เห็นมี

หญิงสาว (เรียกในโรง) บ๊อย!

ไอ้ใครสักคน ๓ ขึ้นมา

บ๊อย!

เด็ก

กวิ่งเข้ารัก, อยู่ระวางซ่อม

ชายหนุ่ม ใครเรียกเด็กวัยใช้กัน?

วัย

(ทันใดนั้นชายแก่, หญิงแก่ออกมา
มาพร้อมกัน)

พริมา คอนนา แกว่า กวิ่งเข้ารักหรือ?

หญิงแก่

มีน้ำแล้ว!

เรียกใครได้ข้างใหม่?

ชายหนุ่ม

นี่แก, เวลานี้มีเหตุร้าย

ชายแก่ } เหมือน กวิ่ง นี จะ ใช้ ประโยชน์

เกิดขึ้นในโซเตล คือสามสี่ของ

หญิงแก่ } อะไรไม่ได้เสียแล้ว

สภาพ-สัตว์ผู้ น-งา-

ข. บุญญปถัมภ์

กรกฎ

(พริมา คอนนา สิ้น ชบ หน้า
ร้องไห้)

— จ้า อยู่ ในห้องน้ำนี่ —

เด็ก คุณเรียกว่านี่เป็นเหตุร้าย
ที่เกิดขึ้นนะหรือ?

พริมา คอนนา แก่ จงลงไปเรียก ผู้อำนวย
การขึ้นมาเถียวนี้ แล้วแจ้งแก่

เด็ก คุณนายทวายแน่หรือว่า
สามีของคุณนายได้รัยอันตราย

พริมา คอนนา เขายัง คงอยู่ ในห้องน้ำ นี่
และอยู่ ด้วยอาการ เงี้ยกริบมา

ทั้งช้อนาฬิกาแล้ว ทั้งประทุก
ลั่นกัญแจไว้ด้วย

เด็ก อ้อ! ประทุยานั้น ฝรั่ง

ชนิดมันดี ไม่ได้ลั่น กัญแจ
หรือกรับ แต่มันค่อนข้างฝก
อยู่สักหน่อย ต้องผมเอง คุ
นะครับ!

(เดินไปผลักประตูห้องน้ำเข้า
ออก ทุก ๆ คน กรู กันเข้าไป
จึงภายในห้องน้ำ)

พริมา คอนนา ไม่มีใครอยู่เลยสักคนเดียว
ถ้าเช่นนั้นสามีของคุณนี่แล้ว?

เด็ก อยู่ข้างล่าง ครับ กำลังนั่งรัย
ประทานอาหารอยู่ที่ห้อง :

(ทุก ๆ คน ร้องขึ้นด้วยความ
ปลาตกใจ แล้ว ชายแก่ จึงรีบวิ่ง
เข้าในห้องน้ำ ปิดประตูลั่นกัญแจ)

— เบ็ด ม่าน —

วิชาเคมี

นายประเสริฐ บันยารชุน

รวบรวม

วิธีย้อมสีหลอดไฟฟ้า

จง เอาแก้วแท่งอย่างใดมาทุบหรือ
ทำให้ละเอียด ผสมกับน้ำสอากพอ
สมควร ใส่กระโถนทองค้ำไฟเคี่ยวทิ้ง
ไว้จนกว่าแก้วนั้นละลายหมดและ คั้นก็
ประมาณ ๖ ส่วน ผสมกับโปแตสเซียม
(Potasium) ๓ ส่วน คนให้เข้ากันก็แล้ว
จึงเอาสี แอนิลิน (Aniline) ใส่ลงไป
ตามลำดับการ คนเข้ากันก็แล้วจึงเอา
หลอดไฟฟ้าที่จะย้อมจุ่มลงไป ในน้ำแก้ว
ที่ผสมไว้ นั้น เคี่ยวทิ้งไว้ ประมาณ
๒-๓ นาที จึงยกเอาออกไปผึ่งไว้
ให้แห้ง

วิธี พิสูจน์ ของ ที่ บรรจุ อยู่ใน กลัก หรือ
กระป๋อง

ของที่บรรจุอยู่ในกลักหรือกระป๋อง
เช่น ถัง, สเปรย์, และปลาต่าง ๆ
เป็นต้นเหล่านี้ ใช้ว่าจะเป็นของที่
บริสุทธิ์ ไม่เน่าเสีย ใช้รับประทานได้
ก็เสมอไป อาจจะเสียหรือเน่าบูด ซึ่ง
เมื่อรับประทานเข้าไปแล้ว อาจทำ
ให้เกิดโทษ แก่ร่างกาย อย่างร้ายแรง
เพราะฉะนั้นก่อนที่จะใช้ รับประทาน จง
พิสูจน์ให้ แน่ช่น เสีย ก่อน ว่า ของ ที่
บรรจุอยู่ในนั้นเสียแล้วหรือยังก็อยู่ และ
ควรจะ ใช้วิธีใดก็ได้หรือไม่ วิธีที่จะ
พิสูจน์ให้ รู้ แน่ช่นนั้นง่ายนิดเดียว คือ

นายประเสริฐ บันยารชุน

กรกฎ

๑ ถ้าเอาหัววัด หรือเอามือเคาะดูตามข้าง ๆ กระบ้อง มีเสียงดัง ๆ แสดงว่า ของที่ บรรจุอยู่ในนั้นเสียแล้ว โดยมีอากาศ (Gas) ภายนอกเข้าไปได้ ไม่ควรใช้ รีบประทาน

๒ ถ้าฝาและกันกระเบื้องแน่นโค้งเข้าไปข้างใน และตามข้าง ๆ กระบ้อง เกิดเสียงกล่าก ไม่มีรอยบุบหรือบนูนออก แสดงว่า ของที่ บรรจุอยู่ในนั้นยังคิอยู่ ใช้ รีบประทานได้

๓ ถ้าฝาและกันกระเบื้องแน่นโค้งออกมาข้างนอก และตามข้าง ๆ กระบ้องไม่เกิดเสียงกล่าก มีรอยบุบหรือบนูนออกมา แสดงว่าของที่บรรจุอยู่ในนั้นเสียแล้ว ไม่ควรใช้ รีบประทาน

๔ ถ้าเมื่อเวลาเขี่ยมีอากาศพุ่งออกมาดังฟก ๆ และมักสิ้นเหินเปรี้ยว ๆ หรือมีฟอง แสดงว่าของที่บรรจุอยู่ในนั้นเสียแล้ว ไม่ควรใช้ รีบประทาน

ยาทำลายเชื้อเพลิง

จงเอาเกลือป่นที่ขาวสะอาด ๕๐ ส่วน แอมโมเนียมไคลไรต์ (Ammonium chloride) ๑๗ ส่วน ผสมกับน้ำสะอาด

๓๕ ส่วน คนให้เข้ากันดี เอาใส่ขวดแก้วเก็บไว้ เมื่อเวลาเกิดเพลิงเล็กน้อย เช่น ไฟไหม้ มัง, ทนจนหรือตะเกียงหัก ไฟติดน้ำมันลุกตามพื้นเรือน เป็นต้น ซึ่งเป็นเหตุฉุกเฉินแรกของการเกิดอัคคีภัย จงเอาขวดที่บรรจุน้ำยาเข้าใช้เสียก่อน แล้วขว้างไปตรงที่ ไฟ กำลังลุก โดยแรงให้ขวดแตก พอน้ำยาในขวดไหลถูกไฟ ๆ จะ คายทันที ก็กว่าใช้น้ำเปล่าหลายเท่า

วิธีแก้นอนกรน

ถ้าท่านนอนกรน เกรงที่จะเป็นทวิความแก่คนนอน วิธีแก้ไขไม่ให้นอนกรน คือ ก่อนจะเข้านอน จงรับประทานน้ำเย็นเสียสัก ๓ แก้ว แล้วใช้ผ้าหนา ๆ เช่น ผ้าขาวม้า และ ผ้าห่ม เป็นต้น พันท้องให้รอบ ถ้าทำดังนี้เมื่อเวลานอนหลับท่านจะไม่กรนเลย

วิธีกำจัดเหืองเท้า

เมื่อ เวลา สรรวม รองเท้า เดินไปในระยะทางไกล ๆ มักจะมีเหืองออกมาก

พ.ศ. ๒๔๗

วิชานำรู้

ซึ่งทำให้เป็นท่งร่าคาญ และทำให้
ถูกทำเนียบชอกเร็ว วิธีกะไช คือ
ก่อน สรรวมร่งเท้า จงเอา แป้ง กรก

ประสานทอง (Boric acid Powder)

โรยลงไปในร่งเท้าเสียก่อนพอสมควร
จะช่วยให้ระงับเหงื่อไม่ให้ชอกมากเกินไป
สมควรจะรู้ดีกร่าคาญ

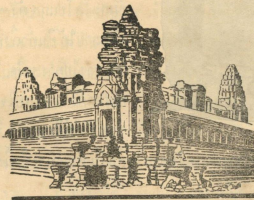
วิธีกะไชถูกให้เหมาะกะกับเท้า

ถูกเท้าที่ชอกมาใหม่ ๆ หรือที่ไช
แล้วหลวมไปไม่เหมาะกะกับเท้า วิธีกะ
ไชง่ายนิกเดียว จงกลบเอาข้าง
ซ้ายไปใส่เท้าขวา และเอาข้างขวามา
ใส่เท้าซ้าย หรือจะใช้กลบเอาข้างใน

ชอกข้างนอกก็เหมือนกัน (สำหรับ
ถูกสักหลาดที่ไม่ม่ตะเข้)

วิธีกะทำมิกประหลาด

จงเอากรกกำมะถัน (Sulphuric acid) ๓ ส่วน ผสม กับ น้ำชอก
๓๐ ส่วน ใส่ชอกแก้วเอากรอกเขย่าให้
เข้ากันดี ไช่ปากกาใหม่ ๆ ที่ยังไม่
ไต่ไช่ จมหมึกประหลาดนั้นเขียนลง
บนกระดาษขาว ๆ แล้วนำเอาไปฝัง
ไว้ให้แห้ง จะมองไม่เห็นตัวหนังสือ
ที่เขียนไว้เลย ถ้าต้องการจะอ่าน จง
เอากรกคานันไปลงไฟ ให้ไต่ไช่
ความร้อน ก็จะแลเห็นตัวหนังสือที่
เขียนไว้ปรากฏขึ้นมาบนหน้ากระดาษนั้น

อัสฌิมเพ็ญ

โศกโรหิต

แปลแลเรียบเรียงจากฉบับชาว
เอช.โรเตอร์แปลจากการ์ต.

(ต่อจากหน้า ๓๐๘ ฉบบมีถุน ๖๘)

บทที่ ๔

อิน โกล์ ต้ม เลือด

พอ ได้เวลาแสงเงิน แสงทองในตอน

เช้าวันรุ่งขึ้น, ข้าพเจ้า ก็ แสร้งบอก ข้าลา

อัมสเตอร์ดัม ไปแกส ทั่วๆ พอ ที่ จะ ทำให้คน

ทั้งหลาย ได้ยินทั่วถึงกันว่าข้าพเจ้าจะย้ายหน้า

เดินทางไปทางเหนือ. นายชูลพยักหน้าเออ

อวยแสดงความเสียใจ; แต่ความจริงเขากับ

ข้าพเจ้า ได้ ตกลงกันเมื่อตอนกลางคืน แล้ว ว่า

จะไปพบกันที่ชายเขายอกคักทางปากทวันออกในคืนวันเพ็ญอันจะถึงนี้, ซึ่ง นับเป็นเวลาราว
๔ สัปดาห์.

ข้าพเจ้าพร้อมกับยอนส์ ผู้ซื้อสัตว์ และพวกลูกทายเป็นวีรกรหลายคน ก็ เริ่มเดินทางต่อไป,

พ.ศ. ๒๔

อัสฌาเทวี่

ฝ่าความกัณการ อันเหี้ยมเหี้ยม แล่น วิเวก วิงวอง
กอบัว ไปด้วยอันตรรายรอบข้าง. อากาศอัน
ชื้นและคลุ้ม ไปด้วย เมฆหมอก ซึ่งเพิ่มความ
เยือกเย็นจับหัวใจ ในราตรีกาล, ยักันใด
เหือดหายไปสิ้นแล้ว; ท้องฟ้ากลับแจ่มใส
เป็นทสยกันแก่เรามาก. เรามุ่งคิดทางตรง
ไปยังเขายอดคัก ซึ่งชาวผิวทำนานนามว่า
“กระท่อม — หลังกา — แบน”. เวลานั้น
หนทางที่เดินไปได้ชื้นจนเป็นล่ำกัย, พันคิน
ก็เปลี่ยนแปลงสัณฐานและแข็ง เหมือนจะกลายเป็น
หิน. บางครั้งเราต้องเผชิญกับอุปสรรคขวาง
อย่าง มิได้ลุ่มขวางทางเป็นคิน. แต่เราต่าง
ก็กักฟันสู้ด้วยความมานะและอดทน เพราะ
ความ กระหายใคร่ จะได้เห็น พระ นาง อัสฌา
ซึ่งมีชนมายืนอยู่ก่าสองพินันตนเอง. รอย ๆ
ข้างเราจะกระไปด้วยคงไม่ ไหญ่น้อย, ล้วนแต่
ผลึกก็ออกโดยเชียวคลุ้มนำทีคิน; ด้วยมัน
ทั้งหลายได้ รวยความชุ่มชื้น จากน้ำใด คิน ซึ่ง
ไหลซึมมาแต่ยอกเขา. ไม่ช้าเราก็กถึงชายเขา
ฟากตะวันออกอันเป็นที่หมาย ขณะนั้นเราได้
จักแสงทางกระ โงมขึ้น ขณะนั้นยังมีเวลา
เหลืออยู่อีกห้านกอนจะถึงวันนั.

ท่านสหายผู้อ่านทั้งหลาย, ท่านอย่าได้
ปลงใจเลยในข้อที่ว่า: ชันแรกข้าพเจ้าไม่มี

ความเชื่อเสียเลยในเรื่อง พระนาง ลัขวณ —
และ ต่อมาใจ ข้าพเจ้าได้ ถูก เห็นยว รั อยู่ ใน
ระยะกักกัน — และบัดนี้ — ข้าพเจ้าได้ตกลง
ใจแล้วว่าะเดินทาง กลับไป นาคิล ถ้าอัม
สะ โลโยแกสไม่ถือสัจที่ข้ากล่าวไว้, คือ
ไม่มาตามนัด. หัวใจข้าพเจ้าได้เปลี่ยนแปลง
ไปเหมือนเดิม; ความไม่เชื่อถึและความ
เยือกหย่นต่อ ความ กัณการได้ เข้า มา ครบง่า
ดวงจิตอยู่ล่าง ๆ แล้ว.

ข้าพเจ้าพักรอคอยอยู่ ด้วยความเยือกหย่น,
การอยู่ ๆ ใน ท่ามกลางแห่ง ภูมิ ประเทศอัน
เปล่าเปลี่ยว นั้น แท้จริงไม่ใช่ เป็น ความ สนุก
สนานถึงข้าพเจ้าประสงค์. แต่ก็ขอยใจไซ้
ที่อานวยให้มิ อาทรา มา รอเราอยู่ทก เข้าเย็น.
คือใกล้ ๆ กับทพภูมิขลัง ๆ ซึ่งเป็นที่ซึ่งนัก
ของสัตว์ ข่า. ข้าพเจ้าทอดไปยั้งเจ้ากวาง ไร่
ตัวอ้วนมาวันละตัว, ซึ่งยื่นเทาความเยือก
หย่นลงข้างเล็กน้อย.

ราตรีกาลอันมีมหาซาลาวาเป็นเงินยวง
ฉายเยในท่ามกลาง นภาภาคได้ มา ถึง แล้ว !
คือราตรีวันเพ็ญที่ได้นกคินไว้.

ข้าพเจ้าสยกลังพลางเงยหน้าขึ้นชมภาพ
อันเห็นตาเหล่านั้นด้วยความเยือกหย่นใจ. ภูมิ
ประเทศในใจกลางภาพทวิปี ขณะนั้นช่าง

โลกโรติก

กรกฎ

สวยามเปลี่ยนกระไร. โกลธอกไปแลเห็น
ภาพเขาและข้าสัวว; ตามยอกทญาและ
ใบไม้มีแสงเรือง ๆ รัยกับแสงจันทร์นำ. เมื่อ
ยกเอาเสียงทรงเรไรและเสียง สัตว์ ยาร้อง เป็น
คัมภีระราวอกเสียแล้ว ภูมิประเทศก็ตกอยู่
ในความสัติกเจียนนำวิเวกวังเวงใจ.

ข้าพเจ้าเข้านอนด้วยความตั้งใจว่าถ้าอม
สะโลโยเกสไม่มาในวันรุ่งขึ้น, เป็นต้อง
แยกทางไปนาคัลอย่างไม่ต้องสงสัย. รัตติ
กาลได้ผ่านพ้นไปแล้วสองชั่วโมง, โสตร์
ประสาธอันไวของข้าพเจ้าก็ไต่สัมผัสกยเสียงๆ
หนึ่งซึ่งถึงมาจากคอกวัว. เสียงนั้นทำให้
ข้าพเจ้าใจเต้นแรง. เมื่อเห็นเจ้ายไปก่สก
ใจจะหล่นออกไปใหม่; แต่ยัคินวัญญาณ
ของข้าพเจ้าไม่สามารถจะสงบลงได้. ความ
คิดพิงสรวนกลบร ไปด้วยความหวาดใจได้เข้า
มา เข้มกรายสุมอง ไม่หยอกหย่อน: แม้ว่า
จะพยายามหักห้ามสักเพียงใดก็, ใจข้าพ
เจ้ายังพะวงอยู่กับประวั; ไม่ไว้ใจตัว
เองว่าได้ปฏิบัติเรียบร้อยแล้วหรือยัง.

ข้าพเจ้าค่อย ๆ เลื่อนกายลงจากเตียงนอน
ควยอนไต่ กยอกกรยออกไต่จากกระโจม, พัง
ตามองกย ประวั ด้วยอาการพิริยพิเคราะห์.
แต่ครั้นแล้วก็ถอนใจยาวด้วยความโล่ง หัวอก,

ขณะที่เห็นมันยัคินวัญญาณเย็นเย็น. ข้า
พเจ้าระงับใจให้หยุดคณ, แล้วก็ตั้งท่าจะ
กลย; แต่ในทันใดนั้นเอง, สายตาก็ยังเอญ
เหลียวไปเห็นหัวลูกวัวตัวหนึ่ง โผล่ ออกมาจาก
คอก. จากแสงจันทร์อันนวลส่องททอแสง
ยวเวลานั้น, ข้าพเจ้าสังเกตเห็นได้ โดยชัด
ว่าคาทงสองของมันเป็นยัคินว, ลั่นหอย. สิ่ง
เหล่านี้ทำให้ข้าพเจ้าสัคยเออ, ใจคณ, เพราะ
รู้ว่าเจ้าลูกวัวเคราะห์ร้าย ได้กยข้าพเสียแล้ว.
ขณะที่ตรองหาเหตุผลอยู่นั้น, อาการเคลอน
ไหวของหัววัวได้ กิ่ง สายตาให้สัมผัส กย สิ่ง
หนึ่งภายในเงาไม้ ยัคินหัวใจยังระคมลย
ฉีกโลทิกแรงเข้าจนแทบไต่ย; เพราะสิ่ง
ที่แลเห็นนั้นหาใช่ยัคินโกลไม่, เป็น หัว ของ
สิ่งทีโตขนาดใหญ่มาก, เขี้ยวอันโง้งขาว
ยาวของมันผ้งอยู่ทคอกวัวตัวเคราะห์ร้ายนั้น!

ข้าพเจ้าตกอยู่ในอาการตะลึง จนเกือบไม่
หายใจ. ขณะนั้นไต่ ยัคินอยู่ห่างจากเจ้าสัว
ร้ายเพียงสิบสองก้าว. มันคายคอกัวเคยมิได้
กระดกกระกิก, ส่วน ตา นั้น ของข้าพเจ้า
มิได้กระพริบ, ท่าทางที่ร้ายเป็นที่น่าหวาด
เสียวมาก.

อาการคุมเชิงซึ่งกันและกัน ได้ดำเนิน ต่อ
ไปโดยมิได้กระ โดกกระตาก มื่อ ข้าพเจ้า

พ.ศ. ๒๔

อัสนีเทวี

ขยับขึ้นไปมา, ส่วนด้านหนึ่งของอาคารเคลือบ
ไหมของมันเป็นอย่างหนึ่ง. ตลอดเวลา, ข้าพ
เจ้านักภวานานใจ พร้อมทั้งการไต่ตรอง
อย่างรอบคอบ. อย่างไรก็ดี, ข้าพเจ้าต้องยิง
มันโดยแน่แท้! ข้าพเจ้าจะหมายเอาปาก
ของมันเป็นศูนย์, ตั้งใจยิงให้ทะลุสมอง;
เพราะรู้ว่าลูกปืนที่บรรจุไว้ในลำกล้องมี
ขนาดและกำลังไม่พอเพียงกับเจ้าสัตว์ร้ายซึ่ง
มีอำนาจราชศักดิ์เช่นนั้น. ข้าพเจ้าจะต้อง
แหลกทำลายเพราะกระเล็บของมัน อย่างไม่ต้อง
สงสัย, ถ้าข้าพเจ้าพลาดไปแม้แต่หนึ่ง.

ข้าพเจ้ายกปืนขึ้น ประทับโดยอาคารอัน
รวดเร็ว. พอเล็งให้ระยิบระยับก็ยิง. แต่
ข้าพเจ้าประสพโชคร้ายอย่างผิดปกติ! กระสุน
เหล่านั้นก็ไปกระทบเขาวัวแล้วจึงกระดอนเหวี่ยง
เอนเออตรงคอของเจ้าสัตว์ร้ายไป, โสเทียไหล
โซม. การยิงของข้าพเจ้าคราวนี้เหมือน
แก๊สยั่วให้มันโกรธเท่านั้น. มันวางเหยื่อ
แล้วคำรามอย่างเด่นชัด; พลันก็กระโจน
พรวดพราดเข้ามาหา, ข้าพเจ้าจำได้ ที่ว่า
ได้เห็นเขี้ยวโง้ง อันน่าหวาดกลัวของมันใน
ระยะอีกหลายหนึ่งจะถึงตัวข้าพเจ้า!

ณบัดนั้นความหวาดหวั่นได้เข้าครอบงำ
เส้นประสาทอย่างเต็มเย็บ. ข้าพเจ้าถอย

หลังมาท้าวหนังโดยไม่รู้สึกตัว. เจ้าสัตว์
ร้ายคำรามแล้วถอยกลับหาหน้าชน, เตรียมทำระ
ตะครุบด้วยกรงเล็บอันยาวแหลม. ยักใจให้
ชีวิตข้าพเจ้าจะพรวดไปจากรังนั้น, มีร่างคำ
ระคุมโผล่พรวดออกจากพุ่มไม้. เจ้าของร่าง
มีลักษณะการนำยานเกรง, สูงใหญ่สมบุร
ไปด้วยมีกแห่งกลามเนื้อ. ด้วยอาการอันเร็ว
คงสายฟ้าแลบ, เขายกขวานที่ถืออยู่ในมือ
หวดควมลงไปตรงเท้าหน้าของมัน. ข้าพเจ้า
เห็นขาข้างหนึ่งขาดกระเด็น ตกลงยังพื้นดิน.
ทันใดก็มีเสียง ครวญ คราง อย่าง คุ ร้ายดัง
สนั่นป่า!

เจ้าสัตว์ร้ายส่ายและเขี้ยวเข็ญก็กลับตัวใหม่
ของมันอย่างกรากเกรียว มันยกขาหน้าท
เหลืออยู่คืบไปโดยแรง. ปากอ้ากว้าง, เกร็งขา
กันไถ่ระระซากคอหอยของปรีย์. ภาพ
นั้นเป็นภาพที่น่าหวาดเสียวแก่ภัยประสาที่ยิ่ง;
และก่อนที่ข้าพเจ้าจะส่งกระสุนไปช่วยเหลือ,
ชายนั้นก็ถอยขวานอันมีหนามกว้างขวาวปลายรัย
กับแสงเคืองลงถึงตัว! พอเสียง 'โพละ'
ดังขึ้น, ข้าพเจ้าก็เห็นหัวของเจ้าสัตว์ร้าย
แยกแยะออกเป็นสองซีก, พลันมันก็ล้มพับ
ลงซีกกระดูกไปมาน่าทุเรศ!

“อัมตะ โลโยเกส! อา! นั่นเกรวี่?”

โกทโรหิต

กรกฎ

ข้าพเจ้าร้องถึง ขณะที่เขาก้าวเท้าออกมาขึ้น
อยู่ท่ามกลางแสงจันทร์.

“ข้าเองนะสิ, ท่านมะคุมะซัน” เขา
ตอบเสียงกัง, “ข้ามาตามเวลานัก. ชะ!
ช่างเหมาะเหลือเกิน อ้ายเขรวานทำไมจึงเกิด
พันธุชันธ์กับท่านเล่า. ขวานมันก็มีเลือดคอกแท้!”

“อัมสเตอร์โลโปแกส! แกมาทันเวลามาก.
ขอใบใจ! ไม่เช่นนั้นฉันเห็นจะเป็นศพแล้ว”
พูดแล้วข้าพเจ้าก็ยิ้ม, แต่ใจยังสั่นอยู่ไม่หาย.

นายทมิฬที่ชื่อว่าข้าพเจ้าเขาๆที่สลับประคน
ดิ้นรนขับตัวออกมาในเวลาค่ำคืนในสถานที่
ที่มือนอนทรายเช่นนั้น. ข้าพเจ้าขมขื่น, และ
ขอใบใจเขาอีกครั้งหนึ่ง.

ขณะนั้นสนธิ์วิ่งออกมา, พอร์เรองก็
สรวลเสีด้วยเบียด ความศักดิ์สิทธิ์ของแท่งงานนั้น
เสียดใหญ่.

อัมสเตอร์โลโปแกสหัวเราะแล้วพูดว่า: “ผิด
ไปละสนธิ์, แกว่า ‘ผู้ — เสด — หุนทาง’
‘ช่วยนายแกหรือ? ข้าว่ามันเป็น ‘ผู้ — เสด
— หัว’ ของข้าต่างหาก” พลางเขาก็
ขยับขวานอันชุ่มด้วยเลือดไปมา อย่าง พุ่มใจ
“ข้าคุยไว้ว่า ตั้งแต่ พ่ออินโก สีมายอยู่ กับ
ข้า, เพื่อนไม่ได้เคยมีเลือดจากเจ้าพวกคนเพียง
คนๆเลย, แต่ฉันนะ, สนธิ์, ข้าอยากจะ

รู้ดีกว่าแกระวังนายแกภาษาอะไรไปถึง?”

“ฉันกลัวไป” สนธิ์ตอบสั้นๆ ด้วยความ
กระดาก.

อัมสเตอร์โลโปแกสยื่นพื้มาส่งสามคำแล้ว
ก็ผิวปากยาวๆ ซันๆ กัน. ทันทีนั้นชาว
ซูลุ สิบสองคน ก็โชนแล้ว ออกมาจากพุ่มไม้,
ต่างคนก็ยกขวานขึ้นเป็นการแสดงความเคารพ
ยำเกรงต่อข้าพเจ้า.

“ใครคนหนึ่งคงอยู่ รักษาการณ คนนี้”

อัมสเตอร์โลโปแกสเอ่ยขึ้น “ตอนเช้ามีกิ่งลอก
หนึ่งอ้ายเขรวานให้ข้า. มันจะเป็นเสื่อรองนั่ง
อย่างที่ดีหนึ่ง”

“พวกนี้ ใคร กัน?” ข้าพเจ้าถาม
ภายหลังที่พวกมันไปแล้ว.

“นักรบของข้าที่คึกเอามา” อัมสเตอร์
โลโปแกสตอบ.

ครั้นแล้วเขาก็พากันเข้าไปในถด มิได้
ปรียากพูดอะไรแก่กันตลอดคืนนั้น.

รุ่งเช้า, เราทั้งเจ็ดออกเดินทางมุ่งตัก
ตรงไปทางลำน้ำ แซม บิ. ข้าพเจ้ารู้สึก
อุ่นใจที่ได้เพื่อนเดินทางเพิ่มขึ้น. ทางที่ไป
สรุปรวมความว่ากระระกะไปด้วยยานทรายและ
ความกันดาร, ซึ่งจวนๆจะขึ้นต่อความอดทน
ของเราแล้ว. ข้าพเจ้าได้ด้วยความร่าเริงใน

พ.ศ. ๒๔

อัสสนาเทวี

การชิงสัคว์มาก. ชีวิตที่ดำเนินไปในภาพ
ทิวป แม้ว่าจะหมิ่นต่อความคืบสัญญาสักยานใด
ก็ยังรู้สึกสนุกสนาน. ข้าพเจ้าหมายเอาดวง
ตะวันและเข็มทิศเป็นเครื่องช่วยชี้ทาง. เวลา
ใกล้จะไปแล้วหลายวัน; ในที่สุดก็ทะลุถึง
ถนนร้างสายหนึ่ง มี ภูเขาสัน รก เป็น ตอน ๆ.
ถนนที่ทอดยาวจาก ทางใต้ไปทาง ภาคเหนือ
และอาจจะถูกละเล็มเสียแล้วภายหลังที่ กาลได้
ล่องไปเป็นเวลาหลายสัปดาห์. ยางตอน
มีข้อน้ำเก่า ๆ พออาศัยย่ำกันได้; รอยล้อ
ก่อด้วยหินแต่หักพังเสียข้างแล้ว. ข้าพเจ้า
นึกเอาได้ว่าคงจะเป็นทาง ที่ คนโบราณใช้ค้า
ขายและติดต่อกันในสมัยที่ โลกยังคึกคักอยู่
หลงลืมเสียแล้ว คือสมัยที่อาฟริกามีความ
เจริญรุ่งเรืองมากกว่าเวลานี้.

เวลาใกล้จะพ้นไปสามสัปดาห์, เราก็ก้าว
เหยียบภูมิประเทศตอน มีหมอกปกคลุมเป็น
ควัน กลุ่ม อยู่ทั่วไป.

ในฤดูหนาวอากาศจะไม่โสมมจาก ขอบฟ้า
ก่อนสิ้นนาฬิกาที่เที่ยง และจะไม่ตกดิน
ก่อน ๓ หรือ ๔ นาฬิกาตอนบ่าย. ตลอดทาง
เราต้องระวังภัยที่ไม่ต่ำกว่าสองหน; เพราะ

หมอกลงมาก. เราได้ผ่านหมู่บ้านหลาย
แห่ง ซึ่งล้วนแต่สร้างด้วยหญ้าคา. มีฝูงแกะ
ฝูงแพะ และเล็ม ภูเขาสัน อยู่ ใกล้ ๆ นั้นตลอดไป.
ชาวผิวขาวพวกพเนจรเหล่านั้นพอเห็นเราก็ก้าว
กันวิ่งหนีไปด้วยความ หวาดกลัว; เพราะ
ปรากฏว่า คน ผิวขาว เช่น ข้าพเจ้า เป็น มนุษย์
แปลกสำหรับเขามาก.

เราเดินทางต่อไปจนพ้นหมอก, ได้รับ
อากาศสดชื่นและเย็นเยือกอย่างแปลก. พันที่
ตอนนั้นก็เป็นตอน ๆ และเขียวครุ่นด้วยพุ่ม
ชาติ เป็นภาพที่น่าดูมาก. พันที่นั้นใกล้เคียง
เป็นสีน้ำตาลแก่คล้ายสี ไซโคแล็ค. ครั้น
แล้วเราก็มารู้สึกว่าทางเดิน ใกล้ ค่อยลึกลง,
และ ในที่สุดก็แลเห็นคงไม่ สู้ ขั้ว ขั้ว เช่นแนว
ยาวอยู่ตรงหน้า, ซึ่งข้าพเจ้าเดาว่าคงเป็น
ฝั่งลำน้ำ แซมบี ซี. เราได้เห็นหมู่บ้านเช่น
หย่อม ๆ ลึกลับอยู่ตามคงไม้, ถึงแก่คิดว่า
ว่าใกล้สร้างขึ้นอย่างปราณีตตามแบบเมือง ที่ ได้
รับความเจริญอย่างเล็กน้อย.

“หมู่บ้าน! — — บ้านคนผิวขาวแน่
แล้ว” ชันส์ตะโกน, พลันเราก็ก้าวหน้าขึ้น
มองดูภาพอันมีความมหัศจรรย์.

บทที่ ๕

นางสาวชาวดง

เมื่อ เวลาใกล้รุ่งเราเห็นบ้านหลังนั้น
อยู่ในระยะอันไกล. สักครู่พอแยกออกจาก
ราว ๆ เกยวัน เราได้เข้าเหยียบลานดินอัน
แผ้วถางเคียนโล่ง. บ้านหลังนั้นมีภูมิฐาน
กระตักริศ, หลังคามุงด้วยจาก, ฝาไม้ทาสี
ขาวสอาด. รอบ ๆ บ้านมีหลังคายื่นออกมา
ใช้ก้ำยังแดดเล่นข้างขณะนั่งพักผ่อนในเวลา
ว่าง. ต้น ‘ยาโฮแมย’^๑ ใหญ่สองต้นขึ้น
ขนานข้าง, แม้กิ่งสาขายกคลุมเป็นร่มเงา
สถานอันเหมาะแก่ผู้เฝ้าหาความวิเวก. เลยไป
ในระยะไม่ไกลนัก, มีหมู่บ้านอยู่ห้อมล้อม,
เป็นของชาวพื้นเมือง. รอบ ๆ บริเวณ
อันเป็นทุ่งเขี้ยวครุ่มไปด้วยสีหญ้า, เราเห็นฝูง
วัวควายกำลังและเล็มหญ้าอยู่ทั่วไป.

อัมสเตอร์ดัมส่ายตาทวงถามความเป็น
ไปของสถานที่ใหม่อย่างพิถีพิถัน.

“ท่านมะคุมะซัน,” เขาเอ่ยขึ้น “ข้ามัน
ใจว่าคงไม่มีอันตรายอย่างใด, ทุ่งเขี้ยวเขี้ยว.”

ข้าพเจ้าจะยกหน้าเห็นพ้องด้วย.

“เจ้าบ้านคงกำลังหลับ” อันสัพทขึ้น
“ช่างงั้นยกก็พลัก” ถูกต้องตามความเห็น
ของเขา; เพราะชาวกาฬทวีปมักชอบหลับ
เวลาจวนย้าย.

เราหยุดรถ, แล้วก็ยกตัวเป็นการแก้มือ
ขบ. ในขณะนั้นรู้สึกว่ามีคนเกินมา. ข้าพเจ้า
เงยหน้าขึ้นมอง, พลันสายตาก็กทอดไปประสพ
ร่างของสตรีสาวผิวขาวผู้หนึ่ง. หล่อนสูง
พอประมาณร่างงามพร้อมด้วยกายโยหน้าอัน
กลม, ดวงตาดำขลับ. แม้ว่าหล่อนจะมี
ดวงหน้าอันชัดแต่อย่างแปลกกึ่ง, ข้าพเจ้า
ก็ยอมรับว่าหล่อนสวยอย่างพิเศษของหล่อน
ต้องนี้กวีนิพนธ์. หล่อนมองดูเราด้วยความ
ประหลาดใจ; ครั้นเห็นอัมสเตอร์ดัมส่ายเข้า
ก็ยิ่งเกิดอาการประหลาดพิเรนทร์ ถึงกับถอย
หลัง. ข้าพเจ้าเองไม่นึกคำหยาบคายของ
หล่อนเลย, เพราะท่าทางของอัมสเตอร์ดัมส่าย
น่ากลัวประดุจว่าทุกส่วนได้บรรจุไว้แต่ความ
ชั่วร้ายเขี้ยวสัต์เข้า.

๑ เช่นคันไม้ชนิดใหญ่, ยางต้นมีเส้นผ่าศูนย์กลางถึง ๓๐ ฟิต. ข้างในถลุงใช้
เป็นบ้านได้ดี

พ.ศ. ๒๔

อัสตินเทวี

ข้าพเจ้าเห็นกังนัง^๕งพุกด้วยเสียง อัน อ่อน
หวานว่า “ขออภัยเถอะจ๊ะ, หาเป็นไร
มิได้. ฉันชื่อ ควอเทอร์แมน — แอลเลนควอ
เทอร์แมน, เป็นนักท่องเที่ยว, ใครจะขอ
ความเชื่อเผลอในบางอย่าง; แต่—ง่า—ขอ
โทษ — ถ้าสามีของหล่อน — — —”

หล่อนเอ็งทาสอย่างปลากใจ, เลือศกระเจา
ขึ้นหน้า แล้วคอยเป็นสำเนียง อังกฤช ว่า:
“มิได้ค่ะ, ท่านเข้าใจผิด. ที่ฉันอยู่กับพ่อ —”

“อ้อ, ได้โปรดอภัย,” ข้าพเจ้าว่า
“ถ้าเช่นนั้นจะกรุณาให้ฉันได้สนิทสนมกับบิดา
หล่อนได้ไหมจ๊ะ?”

“ค่ะ, ที่ฉันจะไปบอกให้,” หล่อนตอบ,
“เชิญนั่งพักก่อนซักครู่, ปลูกกว้อออกเสียก่อน
เด็ก, ที่ฉันรู้สึกสงสารมันจริงๆ”

หล่อนผละวิ่งเข้าไปข้างใน. เราคอยอยู่
สักครู่พอปลูกกว้อออกเสร็จ, ก็เห็นเจ้าของ
บ้านเดินไควงออกมาจากประตู. เขาเป็นคน
ร่างใหญ่, มีเคราแดง, ตาสีน้ำเงิน, สังกะ
ศุยาบคงอยู่ในวัยห้าสิบ. ข้าพเจ้ากวักตา
ดูเขาโดยเขาไม่รู้สึก; หน้าที่อันแดงก่ำมีกลิ่น
เมรัยฟุ้ง แสดงว่าดื่มมาก. แต่ท่าทางเข
ยังให้เห็นว่าเขาเป็นผู้ที่มากองหนึ่ง. ยิ่งกว่า
นั้น, ข้าพเจ้ายังพอจะคาดได้ว่าเขาเคยเป็น

กับต้นเก็นเรือมาครั้งหนึ่ง.

เจ้าของบ้านฉันมีนาม ว่ากับ ต้นโรเบิร์ตสัน,
กวักตาข้าพเจ้าอยู่เหมือนกัน. สักพินาม
ความกรุณาเจืออย่างทำให้ข้าพเจ้าอุ่นใจขึ้น.
เขาเอ่ยขึ้นว่า:

“อ้อ, ท่าน — ง่า — มีสเคอร์แอลเลน
ควอเทอร์แมน, ฉันยินดีมาก ที่ได้พบท่าน
ก็เหมือนฉันเคยได้ยินชื่อท่าน ครั้งหนึ่งแล้ว.”
เสียงเขาแปร่งเป็นชาวสก็อต “ท่านไม่เคยมี
คนชาติผิวขาวมาเยี่ยมกรายเลย ฉันต้องม
อยู่หลายปีแล้ว, เชิญท่านเข้ามาข้างในเถิด”

“ขอใจท่าน — มีสเคอร์ โรเบิร์ตสัน”
ข้าพเจ้าตอบ.

“กับต้นโรเบิร์ตสัน” เขาแย้งเป็นเชิง
แนะนำตนเอง “ท่านคงจะสังเกตได้ รากทำ
ทางของฉัน” แล้วก็หัวเราะ.

“ขออภัย!” ข้าพเจ้าว่า, “กับต้น
โรเบิร์ตสัน, ฉันขอใจในความเอื้อเฟื้อของ
ท่านมาก. อยากรจะขอความกรุณารวกรณ
ท่าน สักเล็กน้อย — ง่า — เรื่องอาหาร
การกิน — — —”

“โอ, ได้ซีท่าน, อินชวยตร์สาวฉันจะ
จัดให้เสร็จ. อย่าได้หนักใจอะไรอย่างใดเลย”
แล้วเขาก็ชำเลืองตาไปดู อัมสเตอร์ดัมไปมาส

โกทโรทิก

กรกฎ

“พวกท่านคงจะหิวมาก. คุณเห็นที่เห็นอยมา
ด้วยกันทั้งนั้น. เชิญเข้ามาข้างในก่อนซิ.
ข้าพพวคนั้นไปไหนแล้ว. หัดหมกกระมัง?
คุณเจ็ก, มันข้างขี้เกียจจะยำหมาแท้ ๆ. เชิญ
ตามสยายเถะ; ฉันทจะไปปลุกมันก่อน”

กัปตันโรเบิตสันหายเข้าไปข้างใน; สัก
ครู่ก็ถือเชือกหนังขีไปไปโหม่สออกมา. เขา
เดินเหย้า ๆ ไปทางหม่บ้าน, ได้ยินเสียง
ร้องเรียกชื่อ “โซมาโส” ลั่น พร้อมด้วย
คำสยดถิก ๆ ออกไป. ไม่นานก็มาถึงร้อง
โอดครวญและเสียงกริ้วกราวของ หม่คน.

พวกผิวกดำพากันวิ่งออกจากกระท่อมด้วยอำนาจ
เชือกหนังของ โรเบิตสัน.

โซมาโส เป็นชายครึ่งชาติ, ยिताเป็น
ชาติปอตุเกสและมารทานโกร. เขาเป็นคน
อ้วนใหญ่หนาเถะเถะ, ทำทางไม่แคล่วคล่อง
ร้องโวยเหมือนลูกสมุนผิวกดำที่ตามมาข้างหลัง.
เขาหุยมองดูเราแล้วก็พึมพำหมาเอาอัมสะ
โลโยแกสเปนนิโกร, ซึ่งข้าพเจ้าต้องบอก
โรเบิตสันให้ห้ามเสียทันทีว่า:

“ไต่ไปรเถะท่าน, บอกชายผู้นั้นเสีย
ด้วยว่า อย่าได้พาพิงไปถึงคนที่ถือขวาน
ใหญ่ขึ้นเสียเป็นอันขาด; เพราะเขาหาใช่ซูล
ธรรมดาไม่. เขาเป็นหัวหน้าของ พวก ซูล.

ถ้ารู้ว่ามีใครกล่าวขวัญถึงอย่างกะหมื่นแล้ว, ก็
น่ากลัวจะเกิดลำบากขึ้น — — เพราะ ว่าเขา
เป็นคนเลื้อยครั้นและโหดร้ายนัก”

“โอ, อย่างนั้นว้? งั้นฉันจะห้ามเขา
เสีย” กัปตันโรเบิตสันตอบ, แล้วหันไปพูด
กับโซมาโส เป็นภาษาปอตุเกส.

ขณะที่เราเดินเข้าบ้าน, โรเบิตสันแจ้งว่า
โซมาโสเป็นคนสนิทของเขา, เป็นคนสตัยซอ
และฉลาดเฉลียว; แต่กิริยารวาค่อนข้าง
มุกทะลุ. ฉะนั้นขอให้ข้าพเจ้าอย่าได้ถือสา
เขาเลย.

เราวัยประทาน ร่วม กัน อย่าง สดก สบาย.
กัปตันโรเบิตสัน เป็น คน คอยเก่ง, ก็มเหล้า
ไม่หยด. พออิ่มแล้ว, เขาก็ออกมานั่งคาถกลม
อยู่ที่เฉลียง. ข้าพเจ้าแจ้งให้ฟังถึงแผนอุบาย
ที่จะเดินทางต่อไป. โรเบิตสันหัวเราะ แล้ว
กล่าวว่า หนทางต่อไปเต็มไปด้วยความ
ลำบากยากแค้น, และจะเอาไปด้วยหาได้
ไม่, เพราะมีสัตว์แมลงชนิดหนึ่งคอยทำลาย
ชีวิตไว้ตลอดไป.

“มีสเตอร์ ควอ เคอร์ เมน” โรเบิตสัน
เอ่ยขึ้น “ท่านแน่ใจละหรือว่าท่านจะมีหัว
รยคชีวิตกลับมาได้? ท่านเห็นจะไม่ทวาย
คอกกระมังว่าทางฝั่งน้ำแรมมิชิ โน้น เต็มไป

พ.ศ. ๒๔

อัสสนาเทวี

ด้วยพวกล่าครีษณะมนุยส์? ไต่ขึ้นชวบ้าน
เรียกชื่อมันว่าพวกอามะอิตตะ มันเคยมา
รังควาญพวกเรากครั้งหนึ่ง, เมื่อฉันยังไม่ไต่
มาอยู่นี้. ตั้งแต่นั้นมาก็ยังไม่เคยมาแว
อีกเลย."

"ฉันไต่ทั้งใจเกิดเคยเสียแล้ว" ข้าพเจ้า
ตอบเออ ๆ "มีสเตอร์ โรเบิร์ตสัน, ฉันมี
ความขอยใจท่านมาก ที่กรุณาบอกให้ทราบ.
แต่เขบอกว่ามีสละ โล โปแลนด์และ คน ของเขา คง
จะทำหน้าที่ได้ ดี หรือ. อ้อ, ขอ อภัย เกิด,
ข้าพเจ้าอยากทราบว่าจะทำไมท่าน จึงมาอยู่
ที่นี่. ได้มีไต่ด้วยอันตรายเช่นนั้นแล้ว?".

โรเบิร์ตสันหัวเราะแล้วตอบว่า "อ้อ, มีส
เตอร์ควอเคอร์แมนที่รัก, ชื่อนี้ฉันไม่รังเกีย
จะเล่าให้ท่านฟังเลย. ฉันรู้สึกเป็นสุขที่ม
าอยู่นี้, แต่ก็ยังไม่วายเศร้าใจในบางครั้ง.
ฉันเป็นชาวสก๊อต, มีอาชีพทางค้าขาย. การ
ที่ท้องซึกเซมาอยู่นี้ก็เนื่องด้วยความมรณกรรม
ของมารดาฉัน. หล่อนเป็นชาวปะเทศ
เป็นหญิงผู้ที่มี ทรัพย์าวีร งาม น่า รัก ใคร.
หล่อนเห็นฉันไปอยู่เสีย โลกอันเมอ อีเนช มีอายุ
ไต่สิบสองขวบ. ไชเออ, มีสเตอร์ควอเคอร์
แมน, ฉันรักหล่อนราวกับจะกลืน, แต่เจ้าญาติ
ของหล่อนคนหนึ่ง เลือกว่าว่าฉัน ละ ทั้ง หล่อน

เสีย, หล่อนจึงถึงแก่กรรม. ฉันทำให้
กันตัวต่อตัว. ในการต่อสู้กันนั้น ฉันไต่มา
มันเสียด้วยความแค้น. เวลานั้นฉันรู้ สักว่า
ในบ้านเต็มไปด้วยเปลวเพลิง, หากความสับสนไต่
จึงเลยทอดหัวอีนเซมาอยู่เสียพร้อมกับชอมา
โล" น้ำเสียงของ โรเบิร์ตสันแทบแห้ง. เรื่อง
ราวของเขาทำให้ข้าพเจ้าพลอยเศร้าใจไปด้วย.

เราคุยกันอีกสองสามคำก็แยกกัน ไปยังที่
พัก. ข้าพเจ้าตรงไปที่รถเพื่อค้นหา ความแป
นอยู่ของพวกเหล่านั้น.

ตอนเย็น มีส อีเนช ก็ มาเยี่ยมเยียน เรา,
หัวตะกร้ามาใบหนึ่งมีเครื่องใช้ สร้อย เช่น สย
เป็นต้นเต็ม. ข้าพเจ้าบอกฮันส์ให้วิ่งไปรับ
และตนเองรีบเดินออกไปหา.

"ขอใจใจ, มีสโรเบิร์ตสัน," ข้าพเจ้า
พูด "ฉันรู้สึกว่าการที่หล่อน กรุณาพวกเรามาก.
ยินดีที่คิดพ้อหล่อนเป็นใหญ่อยู่ที่นี่"

มีส อีเนชหัวเราะพองามแล้วพิมพ์มา เขา ๆ
สองสามคำ. เราสนทนากันสักครู่ ข้าพเจ้า
ก็พูดขึ้นว่า "ขอโทษนะ, ฉันคิดว่าหล่อน
คงเหงาหงอยมาก"

หล่อนยิ้ม คร่ำ ๆ แล้วตอบว่า "มีสเตอร์
ควอเคอร์แมนคะ, ความจริงท่านก็น่าจะเห
า. จริงของท่าน, ที่ฉันไม่ใคร่จะสบายใจ

โลกโรหิต

กวม

เลย คุณพ่อชอบกินเหล้าเสมอ, จะห้ามเท่าไร
ก็ไม่ฟัง. คิดฉันไม่รู้จะทำอย่างไรแล้ว."

ข้าพเจ้าหกลยสายตาลงต่ำแล้วพิมพ์แสง
ความเสียใจค่อย ๆ .

ก่อนที่ หล่อน จะ จากไป, ได้ ขอ ร้อง ให้
ข้าพเจ้าช่วยห้ามบิดาหล่อนให้ด้วย. ข้าพเจ้า
รับปากด้วยความเต็มใจ.

บทที่ ๖

การล่าขังน้ำ

ข้าพเจ้า^๕คงใจระข้ามลำน้ำแซมมิ
ชีไปสที่หมายให้เร็วที่สุด, แต่โชคได้แปร
ผันไปเสีย ออกแล้ว. นักรบ^๕ซูล สามสี่คนได้
ล้มทับลงโดยโรคท้องร่วง, ซึ่งคง^๕เนื่องมาจาก
ผลอาหาร. เพราะฉะนั้นจึงต้องคอยอยู่ที่
ไปอีก โดยไม่มีกำหนด.

กัปตันโรบิคสันเห็นข้าพเจ้าเป็นนักล่าสัตว์
จึง หนุน ให้ ไปสอง ลำตัวขึ้นไปไปเทมัส^๕ก,
ซึ่งมีอยู่เป็นจำนวนมากไม่ไกลนัก. แท้จริง
ข้าพเจ้า^๕กระหาย อยู่เหมือนกัน; ฉะนั้นจึงรีบ
ปากโดยเร็ว.

ฮันส์ โชคร้าย มาก ที่ยังเิน ถูก หนามพีย
ตำทำ, เินไม่ถนัด. ข้าพเจ้าจึงสั่งให้เขา
อยู่เป็นเพื่อนมิสตีเนซ, ซึ่งฮันส์ ไม่ใคร่เต็ม
ใจเลย.

"คุณนาย, ผมจะคอยรักษาเธออย่างเต็ม
ความสามารถ," ฮันส์ว่า, "แท้จริง, ผม

อยาก จะตาม คุณไป ด้วย, เพราะ เค้าไม่สู้
กระไรแล้ว"

"อย่าเลยฮันส์" ข้าพเจ้าตอบ, "แก
รักฉัน ใช่มั้ย ก็ขอให้ รัก มิสตีเนซ อย่าง นั้น.
ฉันไม่ไว้ใจ ว่าจะมี อันตราย อะไร เกิดขึ้น แก่
หล่อนหรือไม่; ทั้งเวลานี้แกก็ยังหาไม่สนิท.
จงอยู่บ้านเถิด"

มิสตีเนซ ไม่ได้ ไปด้วย, เพราะ โรบิคสัน
อ้างว่าหล่อน อาจเป็นไข้ได้. เมื่ออำลากัน
แล้วเราก็ออกเดินทาง. อัมสเตอร์ดัม โกลดให้
นักรบของเขายู่เฝ้าที่พักเป็นเพื่อนมิสตีเนซสอง
คน, และ คำสัญญาให้ระวังรักษาหล่อนด้วย
ชีวิตของตนเอง.

ยิ่งใหญ่ซึ่งคิดต่อกับ สาขาน้ำแซม
มิชชีอยู่ไกลออกไปอีกราวยี่สิบ ไมล์, มีทาง
สทกวพอรต่อไปได้. พวกชาวบ้านพากันถือ
สาตราอาวุธตามแต่จะหาได้ ออกเิน ล่วงหน้า

พ.ศ. ๒๔

อิสมาเทวี

ไปก่อน, ทำเครื่องเพลงเซซาเป็นทรีนเริงทั่ว
กัน. ข้าพเจ้าก็ยกยัตินโรเบิตสันนึ่งรอดตาม
ไปเป็นกองกลาง, ส่วนอัมสเตอร์โลโปเกสและ
นักรบของเขานันคอบระวังเป็นกองหลัง.

ทางเดินเรียบราบพอไปได้ สะดวกตามประ
สาภูมิประเทศอันร่มอยู่ในความรือราัง. ทาง
ขวามือมีป่าไม้ขึ้นเป็นทิวทึบ ขนานไปกับลำน้ำ
แซมบีซี. พอเข้าสันทรายกาลตะวันตก สี่งป่า,
เราถึงเนินเตี้ย ๆ ซึ่งโรเบิตสันยกเอาเป็นที่
พักนอนในคืนนั้น.

ตอนเช้ามีควันวันรุ่งขึ้น, ทุกคนเตรียม
ตัวพร้อมสรรพ. โรเบิตสั่งให้ลูกน้องอยู่เฝ้า
รถสองคน, แล้วเราก็เริ่มเดินทางย้ายหน้าไป
ทางทิศใต้. ประมาณเที่ยงวันก็ได้ออกพ้นคอง
ไม้และย่างเข้าสู่เขตคิงใหญ่. ข้าพเจ้ารู้
สึกทนเค้นขณะที่ทอดสายตากวาทกภูมิฐานอัน
สง่างามอันน่าวิเศษ. บึงนั้นกว้างลึกสองร้อย
หลา, เป็นแอ่งลึกลงไป, คลั่งที่ล้อมรอบ
ชันสูง, กระจกไปด้วยคองไม้เนื้อใหญ่สระพริบ
สระพริบระการตา. ตรงกลางยังมีน้ำและ
เป็นโคลนตม, มีห้วยเล็ก ๆ แค่น้ำลึกไหล
ผ่านไปสู่ลำน้ำแซมบีซี. โรเบิตสันอธิบาย
ว่าเหยื่อของเราเข้ามาทางร่องน้ำนั้น, และ
ขึ้นมาหากินในท้องบึงคราวละมาก ๆ.

เราแบ่งคนออกเป็นสองพวก. พวกหนึ่ง
อยู่กับเรา, อีกพวกหนึ่ง ซึ่งมีจำนวนหลาย
ร้อยคนไปตั้งขุมอยู่ทางตอนเหนือของบึง เพื่อ
คอยค้อนให้เจ้าตัวฮิปไปหนึ่งวันลงมา. ข้า
พเจ้า, โรเบิตสัน พร้อม คัว อัมสเตอร์โลโปเกส
และคนนำทาง ค้างที่ไปคอย คักอยู่ตรงทะเล
อันสูงชันปากลำห้วย, รอคอยเวลาสำคัญ
ซึ่งจะมาถึง

พอรุ่งเช้า ยกยัตินโรเบิตสันก็จุดพงหญ้า
แห้งขึ้นเพื่อเป็นอาณัติ สัญญาแก่พวกที่ไปคอย
ไล่อยู่ทางห้วย. ยศพลเราก็เห็นแสงเพลิง
บึงเกิดขึ้นเป็นหย่อม ๆ, และในไม่ช้าก็ลุกลาม
แครงคึกคักกันเป็นพักยาว.

ขณะนั้นท้องฟ้าสว่างไสวก็แล้ว. ข้าพเจ้า
และโรเบิตสันยืนแขนไขนกันไม้ เห็นพวก
ผิวดำจุดหญ้าลุกโผลงเป็นแห่ง ๆ ซึ่งถูกลม
โหมพัดพวยเป็นควันโขมง. เราทั้งสองเห็น
กิ้งก้านวิ่งลงมาก็คอยตะเคิม, เควี้ยมยรรจุ
กระสุนไว้พร้อมเพรียง.

ข้าพเจ้าเพ่งตามองคูปหน้าข้างล่าง อย่าง
พิถีพิถะระหิ; ไม่นานก็เห็นสายน้ำนั้นเป็น
ทิวขาว และนี่พรายน้ำขึ้นปด ๆ. ทันใดนั้น,
หัวของเจ้าช้างน้ำตัวหนึ่ง ก็ค่อย ๆ โผล่ขึ้นมา,
รู้สึกลำบากมาก. มันเหลือคตา

โลกวิหิต

กรกฎ

มองดูเรา, ยิ่งเห็นลึกลับพิศวงยิ่งสูงชัน
เพื่อจะดูให้แน่, การกระทำของมันเช่นนั้น
เป็นเบา อันงามยิ่ง ของเรา. ข้าพเจ้ายกขึ้น
แป้นดำขึ้น ประทับ เล็งลง ไปยังขมอม ของมัน,
ครั้นแล้วกลืน โบกข. กระสุนเหล็กแล่นทะลุ
ที่หมายไม่ได้ พลาก แม่แต่ นอย. เจ้าสัตว์
เคราะห์ร้าย หมอช่วยหายไปที่นั่น, มีโลกวิหิต
ไหลแรงไปตามสายน้ำ. ข้าพเจ้าเชื่อว่ามัน
คงจะลงไปยังก้นตาน้ำอยู่ตรงนั้นเอง, ซึ่ง
เลยเป็นการรอกหนทางสหายของมันอย่างก็.

ณ บัดนั้น, กระแสน้ำได้เปลี่ยนสีเป็น
แดงเรื่อด้วยโลหิต ของเจ้าสัตว์นั้น กลืนเล็ด
ได้ ทำให้ตัวอื่น ๆ ที่กำลังตามมา หยุดชะงัก
และ รวนเรกัน ด้วยความ ตกใจกลัว. มัน
พยายามหันกลับไปทางเดิม, แต่พอไปปะทะ
กับตัวหลัง ๆ เข้าก็บังเกิด การ ชกขชกอย่าง
ชานาใหญ่ภายในพริบตา. สายน้ำตรงนั้นวน
เป็นคลื่นและ ชวนไปด้วย โคลนคม. จากนั้น
ไม่นาน, มันก็พากันก็พากันชูหัวขึ้นบนผิ
น้ำ, หายใจชดชชและเบียดเสียดกันไปมา
ขณะกวาดวนมาเพิ่มจำนวนเข้าอีก. ข้าพเจ้า
รู้สึกว่าเป็นภาพที่น่าทึ่ง ๆ คล้าย ๆ เป็น
ที่ประชุมอันมหิพาฬของเจ้าพวกผีร้าย.

เราต่างก็นั่งกระหม่อมใจด้วยกันในเกมอัน

แสนสนุก. ขณะนั้นบนทุกกระบอกได้ส่ง
กระสุนออกไปยังเขื่อนงามตระเริงอย่าง ไม่ขาด
เสียง, คล้ายกับเป็นสงครามน้อย ๆ ในกลาง
ภูมิประเทศอันอ้างว้างเปลี่ยวเปล่า. ฝ่ายพวก
ที่ไปคอยไล่ทางหัวขี้ก็ให้อึ้งเกรียวกราวและ
วิ่งกระชั้นเข้ามา. คนที่กล้าพากัน ลงเรือ
แคนพาย ต้อนมา ทางเรา. ขณะนั้นภาพของ
ล่องเป็นภาพที่น่าทึ่งอย่างยิ่ง. ข้าพเจ้ารู้สึก
มันเหมือนต้องนั่งชม ตัวเองว่าเป็นนักล่าสัตว์ ที่
ไม่แพ้ ใครเลย.

นำส่งสารเจ้าพวก ชิบไปค้นหา ความลึกลับ
ได้! ข้าพเจ้าคำนวณดู คร่าว ๆ รู้สึกว่ามี
จำนวนไม่น้อยกว่าร้อยหนึ่งเลย, รวมทั้งลูก
เล็กของมันด้วย. โรเบิร์ตสันกับข้าพเจ้าเป็น
คนที่ยิงได้ลึกลับกว่าใคร ๆ. เจ้าสัตว์น้ำได้
คืบคลานไปหลายตัว, ที่ถูกยักเยี้ยก็เพ่นพ่าน
ไปมาในน้ำได้. มันส่งเสียงร้องครวญคราง
ก้องกัง, บ้างก็กระเสือกกระสนยักเยี้ยกัน
อยู่ด้วย ความบ้า ซึ่งแรง มา จาก ความ ตกใจ
และความเจ็บปวดของพินัย. กันใดกันเอง,
เจ้าช้างน้ำ สองสามตัว ก็ย้ายหน้า กลับไปทาง
เก่าและตรงเข้าดมหรือของพวกฉลามทำด้วยความ
โกรธแค้น. บางครั้งก็ถูกมันขย้ำด้วยเขี้ยว
อันใหญ่ยาวแหลมขาดใจตายทันที. คราว

พ.ศ. ๒๔

อัสถกเพ็

นเจ้าชียไปอีกพวกหนึ่งได้ประทังมาทางเราโดย
มิได้ยื่นข้อต่อ กระสุนยัน ที่ไปลงไข่ม่มะ
นั้นเลย.

เราจะต้องเร่งมือยิงกระหน่ำลงไปเพื่อจะ
ต้อนให้มันถลัน; แต่เป็นการผิดคาด, มัน
คงหนีหนีไกลเข้ามาทุกที.

“บ้านแล้ว, ท่านมะคะมาชั้น!” อัม
สะโลไปเกลสตะโกน, “นี่เรา จะนอนให้
อ้ายหมเปรคนเหยียบเล่นหรือ?”

“งั้นช้,” ขำพเจ้าตอบแล้วบรรจกระ
สุนยิงกราดลงไปอีก, “ตามใจแก, เมื่อ
ไม่ยอมถูกเหยียบ ก็ไปเล่นเหยียบของอ้ายจงก
นั่นนี่แล้วกัน”

ขณะที่พูดคนมวรเข็สองสามตัววิ่งเข้าใส่เรา
ด้วยความ ตกใจ. ปากของมัน อ้าเห็น
เหงือกแดงและเขี้ยวอันยาวโค้ง!

“ไม่ไหวแล้ว!” อัมสะโลไปเกลสร้อง
ทั้ง, “ข้าเห็นจะไม่ยอมตายด้วยวิธีนี้.”
พวกแล้วกลืนซันคันไม้ไปอย่างรวดเร็ว, ซึ่ง
พอถึงยวเร่ ตัวหนึ่งพุ่งตัวถึง โคนคัน.

เราต้องหันเอาตัวถอยโดยทางซันคันไม้;
แต่ก็ยังหมั่นเห่หม้ออันตรายจากกระสุนของ
พวกฉิวคำซึ่งยิงกราดลงมาจากเรา บางคราว
ขำพเจ้ารู้สึกว่าเขาเสียใจว่าเขารู้. ถ้าไม่

ได้เพ็งเห็น ก่ายังไว้แล้ว, เราทั้งหมดก็จะ
กลายเป็นศพไปพร้อมด้วยเจ้าสัตว์น้ำ.

ด้วยอาการ จวน ตัวนี้, ขำพเจ้าได้ยิง
ชิบไปตัวหนึ่งล้มลงในระยะอันใกล้, จนแมด
ดำไปด้วยดินขี้, สหายของมันได้วิ่งฝ่า
ออกไปโดยไม่นึก จะเล่นงานเราโดย ทางหนึ่ง
ทางใด. ในตอนท้ายนี้, ชาวฉิวคำได้
ถูกมันเหยียบตายสองคน, ขาหักคนหนึ่ง.

เจ้าสัตว์น้ำวิ่งแตกกันไปอย่างเต็มฝีเท้า.
ตัวหนึ่งได้ชนเข้ากับ คันไม้ที่อัมสะโลไปเกล
ซันไปอยู่โดยแรง, โดยเหตุที่ลำคันทันเร็วเล็ก
อยู่แล้วประการหนึ่ง, และน้ำหนักตัวของอัม
สะโลไปเกลสหนักมาก อีกประการหนึ่ง, คัน
ไม้ไม่ได้ โค่นลงทันที. อัมสะโลไปเกลส

กระเด็นไป จมพลง หล่นอยู่ อย่างไม่มี ทำทาง
เป็นเพราะเหตุนี้ของเขาคือเจ้าสัตว์น้ำหาได้ทำอัน
ตรายเอาไม่, เพราะมันกำลังคันคัน.

เมื่อการล่าช้าน้ำได้ยุติลงแล้ว, อัม
สะโลไปเกลสยื่นพื้พื้แสดงความซื่อใจ และ
หัวเสียเป็นอันมาก ในการที่ถูกชายคนหนึ่งเหย
ยกว่า: “ท่าน—ผู้—องอาจ—จน—กล้า—
ช้—ม้า—น้ำ—ซัน—คันไม้!”

สัตว์ตัวสุดท้ายที่ ขำพเจ้าฆ่าก็คือตัวที่
เหยียบคนตกลงโรยคัสซิดหัวหัก. อาลัยที่มัน

“ผมรอดชีวิตได้อย่างหวุดหวิด,” ชันส์
ตอบ, “เราไม่รู้ตัวเลยสักที; มันตรงเข้า
ล้อมแล้วโห่ร้องสนั่นหวั่นไหว. พวกผู้ชาย
และโซมาโต — วังหนีไปเกลี้ยง, มันเกือบ
เอาหัวกลิ้งเข้าผู้หญิงและเด็กเสียสิ้นแล้ว. โอ!
คุณบาส! ผม — ผมแทบจะพูดไม่ถูก — น่า
ทุเรศน่าอัปลงอนจริงๆ”

“สวรรค์!” ข้าพเจ้าร้องทึ่ง, “แล้ว
ที่ย่านเราเล่า, ชันส์, — มิสอินช ———”

“เธอไม่แน่นอน ไรทอกครับ, เพราะที่
เหลือเกิน. ชูลูสอง คนนั้นพยายามช่วยกัน
เขวอย่างเต็มความสามารถ. เขาฆ่ามันได้
ทุกคน แต่แล้วก็ถูกมันแทงตายสิ้น. มิส
อินชยังมีคนตายคนหนึ่ง ก่อนที่เขาจะถูก
มันจับได้”

“ชันส์ — ชันส์, แกลไปไหนเสียเล่า?”
ข้าพเจ้าถามเสียงสั่น.

“โอ! คุณบาส, ผมเต็มใจจะสละชีวิต
ของฉันเพื่อเธอ, ถ้าหากว่าเธอพ้นจากการ
ถูกจับกุมได้. แต่ฉันเป็นคนเดียว, แม้ว่าจะ
ทำไป, ก็รังแต่จะตายเปล่า.”

ขณะนั้นอัมสเตอร์ดัม โดโยแกตชูชวานขึ้นเหนือ
ศีรษะ แล้วร้องว่า: “สหาย ของข้า, เจ้า
วาชชีไปแล้วหรือ? อย่างน้อยเจ้าควรจะ

ละมันไว้คนละหกหัว. แต่เขาเลิก, ings ไป
สู่ที่ซอຍ ๆ นะ, อ้ายเกลตอเฮีย! ข้าขอ
สาบานว่าจะขอ แก่แก่น แทนเจ้าด้วย อินโกส
นี่!”

อากัษิ กิริยา ของ อัมสเตอร์ดัม โดโยแกตชูชวาน
ด้วยความโกรธแค้นอย่างสาหัส. เขากล่าว
แล้วก็ถอนใจ ยาวด้วยความอาลัยรักในสหาย
ร่วมชาติซึ่งได้ คืบคลานไปด้วยความ อองอาจสม
วิสัยนักรบ.

ความ สนุกสนาน รื่นเริง ของเราได้ หาย
ซบงัดลงโดยพลัน. ทุกคนมีสีหน้าเต็มไปด้วย
ด้วยความทุกข์ร้อน. บางคน ก็มีน้ำตาคลอ
ด้วยความอาลัยรักในภรรยาและบุตร, ซึ่งได้
ถูกพวก มนุษย์ กินคน เชือดเนื้อเอามาเป็น
อาหารเสียสิ้นแล้ว. กับคนโรเบ็คตั้นยังเกิด
ความสลดใจ จนกลืนน้ำคำไว้ไม่ได้. เขา
ประสานมือ ทั้งสองข้าง สนิท แน่นแล้ว ก็เปล่ง
วาจาสาบานว่าจะขอใช้หนี้ การกระทำนี้ด้วย
การแก้แค้น ทดแทนหรือ มิฉะนั้นก็จะยอมสละ
ชีวิตเสียเอง.

“คุณบาสชอบ, คุณ คองโทม ความ
เหลวไหลของผมเป็นแน่, แต่ผมได้พยายาม
จนสุดความสามารถแล้ว.” ชันส์กล่าวขึ้น
“ผมรอคอยอยู่จนกลางคืน, จึงได้คลอเข้า

โกศโวกิต

กรกฎ

ไปบ้านทางประตูหลัง. ขณะนั้นมันนอน
กันเงียบ. อ้ายยามนั่งซุกหัวสียะหงกระหลับ
มีหลับแหล่. ผมชักมือออกจากแล้วคลาน
เข้าไปในห้อง พอลงหน้าต่างห้องนั่งเล่นก็มอง
เห็นเชออุกมีตึกอยู่ใกล้ๆ; ส่วนเย็นสาวใช้
นั้นพอหลับอยู่ก็เห็น. เชออุกหนึ่งก็ด้วยความอ่อน
เพลย ผมชะโรงหน้าเข้าไปแล้วส่งเสียงให้
เชอไต่ยีน. เป็นก๊วยเชอนั่งอยู่ห่างจากหน้า
ข้างสัก ๓ ก้าว, จึงได้รู้ ลึกตัวและหันมามอง
ผม. เชอกระซิบให้ผมมาตามคุณ, บอก
ว่าผมจะช่วยเชอก็คงไม่ตลอดไปถึงไหน. เชอ
รู้ว่ามันจะ เอาเชอไปเป็น นางพญา ของมัน.
อ้ายพวกอามะ อักคะนี่ก่อนเป็นคนของนางพญา
ผิวขาวที่คุณหมายจะพบ. มันยกมือต่อเชอ,
แล้วพญาพยายาม จะหาผู้หญิงผิวขาว เป็นนาย
ต่อไปใหม่, นี่ย่าจะให้เป็นการแข่งขันกับ
พระนางนั้นก๊วย. เชอได้ให้ผมกลับเสียโดย
กลัวจะถูกจับฆ่าเหมือนคนอื่น. เชอแจ้งว่าไม่
มีอันตราย อย่างไร, นอกจากในเมื่อมัน
ประสงค์จะแต่งงานเชอกับเจ้าหัวหน้าผู้ชายของ
มันเท่านั้น.

“ผมบอกไว้ว่าจะต้องช่วยเชอให้พ้นมือมัน
งี้ได้. แต่มันช่างซวยอย่างแสนระยำ, พอ
เมื่อมันเข้าไปจะตกเชอ, นางเย็นก็แหก

ปากร้องตะโกนเอ็ดตะโร. ทั้งนั้นเพราะผม
ปล่อยตัวเกินไป. นางนั้นลมตาชกก็เห็นมก
ที่ผมถลันชิง บังเอิญรีบก็บังแสงเดือนเป็นเงาขาว,
จึงเลยส่งเสียง ร้อง เพราะ นึก ว่าผม จะ เข้ามา
ทำร้าย. ความพยายามอย่างเอาชีวิตเข้าแลก
ของผมได้ลงเอยกันเพียงนั้นเอง.”

อันสหายก่อนลมหายใจ, สี่หน้าแสง
ความเสียใจอย่างลึกซึ้ง, ครั้นแล้วจึงเอ่ย
ต่อไปว่า “ผมซุ่มอยู่จนท้องฟ้าขาว, เห็น
เจ้าพวกว้ายร้าย ชวนกันลักขโมย กิณเนื้อเด็กและ
ผู้หญิงสาวทั้งหลายไว้แต่เมื่อคืน. พออ้อมก็
รีบ ออกเดิน ทางไปโดยเร็ว, แยก แขนาย
ผู้หญิง และเย็นไปก๊วย. ผมมีมือ ก็เหมือน
ไม่มี, ต้องจำใจยื่นมันมอมคุณมันก๊วยความ
วิตก. นี่คุณ จะคิด อย่างไรเล่า ครัย, คุณ
ยาส ?”

ข้าพเจ้าไม่ตอบเขา, เป็นแต่แสดงกิริยา
อาฆาตเจ้าพวกอามะ อักคะอย่างเกรี้ยวกราด.

“มิสเตอร์ โรเบิร์ตสัน,” ข้าพเจ้าว่า,
“ฉันจะช่วยเหลือท่านคิดตามมิสอินเชนจนถึงที่
สัก. ขอให้ หักใจเสียบ้างเถิด,”

“ฉันเฝ้าเรื่องราวเหล่านี้ได้ ค่ะ ที่ เคย ”
โรเบิร์ตสันพูดเศร้า ๆ. “เมื่อสองปีมาแล้ว,
มีชายผิวดำพูดภาษา อาหรับคนหนึ่ง มาขอซื้อ

พ.ศ. ๒๔๗

อิสริยาเทศ

อินเซ, บอกว่า อยากจะให้ ไ้ แต่งงาน กับ
หัวหน้าของฉัน, ฉันได้ยินเช่นนั้นเลยทนน
ได้, แ่งหอก ของ มันได้ ก็ แพน ลง ไป บน
กระดาน ของอ้ายท่ง ย้องคน นั้นอย่าง เดิมรัก
แล้วเอนัน ออกไป จากบ้าน. อ้าย ทมอณัน
มาตรหมายไว้ ว่าวันหนึ่งมันจะพาอินเซไปให้
ได้, ช้างยังทว่าใหญ่โต. ฉันวิ่งไปหอย
บน, นั้จะให้มันกินลูกตะกั่วเสียให้สาสม,
แต่มันรีบหนีไปโดยเร็ว”

“อ้ายสัว ข้า! ยัดมันไว้ ทำตามสัญญา
แล้ว!” ข้าพเจ้า ร้องอย่าง เลี้ยวคนคล้าย
กับว่าถ้าได้พบตัวในมัยนั้นแล้วเป็นไม่วีชีวิต
มันเลย.

เมื่อถึง ที่พัก, ความ โกรธแค้น ของ อัม
สะโลโยแกสได้ทวีขึ้น, ขณะที่ได้ยินคำแก้
ตัวต่าง ๆ นา ๆ ของโฮมาโส. นายชูล
โสนเข้า จับเท้าชู แกว่งไปมา, แล้วโยน
ลงไปในกลางดินด้วยความซึ้งน้ำหน้า!

บทที่ ๔

การติดตาม

ยิ่ง ตกเย็น ะวันรอนยอแสง ความ
เงยส่งกันน่าวังเวง ยิ่ง ทรมานใจเรา ทั้งหลาย
ให้หอกที่เหยี่ยวแห่งลงทุกขณะ. ผู้ที่เสียดูคร
ภรรยาและญาติมิตร ต่างก็ เสร้าโศกอาลัย พุ่ม
พายนาคามิสว่างได้. นี่เป็นมูลเหตุสำคัญ
ที่ รุงใจให้ชาวผิวดำ ผูก พยายาม พวก อามะ
อัคคะอย่างเข้ากระดูกดำ. ต่างคนก็ยืนยอม
พร้อมใจจะ สัมภักดีตาม พวกมันไป ด้วยไทย
มิได้โคกอาลัยในชีวิต.

โรเบิร์ตอันอุปโลกให้ โฮมาโส อยู่เฝ้า
บ้าน, เพราะเป็นผู้ที่เชื่อถือได้. อัมสะโลโย
แกสเห็นดังนั้น จึงพูดว่า :

“นี่แน่ะ, เจ้าหมูอ้วน, แก อยู่ บ้านก็
แล้ว; แต่ข้าขอบอกว่าคุณแกขึ้นเดินเลื้อย ปล่อย
ให้เข้าของ ๆ ท่าน มะคุม่าขึ้น หายไป แม้แต่
อย่างเคียวเข้าเป็นต้องรัยมีอกับแกด้วย อินโกส
นั่นที่เข้าใจใหม่ละ, เจ้า หมูอ้วน, อ้าย คน
ทั้งผู้หญิง, ทั้งเด็ก, หันเอาชีวิตรอแต่
ผู้เดียว?”

โฮมาโส เคยขยาด ถูก ชื่นชูล มาแล้ว,
จึงรียปากอย่างแข็งแรง. แต่ท่าทางของเขา
ไม่น่าจะเชื่อถือได้, ข้าพเจ้าจึงต้องทั้งคน ขยับ
รอไว้เฝ้าเพื่อให้เป็นท่วงใจอีกผู้หนึ่ง.

ในที่สุกเราทั้งหลายก็ออกเดินทาง, บ่าย

โกศโรหิต

กรกฎ

หน้าทิศตรงไปทางลำน้ำ แซมยี่ซี. อันลี้ล่ง
หน้าไปก่อน, เพราะเป็นลี้ที่ขึ้นต่อภูมิประเทศ
แห่งการพรวปถักว่าคนอื่น ๆ. ข้าพเจ้าให้
อัมสะ โลโปแกสและชาวซูล สองสามคนตาม
ไปด้วย, โดยจะได้คอยของกันการคักโหม
คักของพวกอามะอัคระ เป็นที่อุ้นใจได้. โรเบ็ค
สันเป็นกองกลาง. ส่วนข้าพเจ้ากับชาวผิวดำ
นั้นตามไปข้างหลัง, มีสะเยียงคักไป ด้วย
พร้อมสรรพ.

ช่วง้าพิกานหนึ่งได้ลี้ลงพันไปแล้ว, เราก็
ย่างเข้าทางไม้หนาทึบ. แม้ว่าจะมีมนุษย์ ก็น
คนมีไหวก็และคักใจจะรีบหน้าเราจริง ๆ แล้ว,
ก็น้ำกลัวว่าเราจะต้องเสียเปรียบแก่มัน มาก
มันอาจจะเลือกหาที่ซุ่มได้ โดยเหมาะ. แต่
อย่างไรก็ตามเถอะ, อินโกส ของอัมสะ โล
โปแกสคงจะไม่ยอมให้มันหลู่ เกียรติคักที่เล่น
ได้ง่าย ๆ เลย.

ตกกลางคืนเรา ต้องหยุดพัก แล วาง ยาม
รักษาย่างกวชัน. ลี้ลส่วนต่อมากพันจาก
ทง และย่างเข้าเขตคักที่ลุ่มซึ่งอยู่ติดกับลำน้ำ.
สครู ได้ทั้ง ร่อง รอยไว้ สดวก แก่ การ คักตาม
มาก. มันพากันหนีไปตามทางเดินซึ่งไปสค
ล่งที่ฝั่ง. เมื่อจวนจะถึงหมู่บ้านเล็ก ๆ, เรา
พบศพชายคนหนึ่งซึ่ง อยู่ กลางทาง. ห่างจาก

นั้นสักสองสามหลา, มีกองไฟใหญ่ซึ่งเผาไค
คักว่าเป็นที่เลี้ยง อาหารของอ้าย มนุษย์ ก็นคน,
เพราะเราพบเศษ เนื้อ และกระดูกคนผู้เคราะห์
ร้ายซึ่งอยู่เกลื่อนกลาดคักน่าอดายิ่งนัก.

ไม่ไกล จาก ที่นั้น, ชันส ได้ยินเสียง
ควรวญจรวงของหญิง คัก มา จาก พง ญั่ว คา.
เราช่วยกันค้นหาสัก ครู่ก็พบ หญิงแก่ คน หนึ่ง
นอนพืออยู่กัยพันดิน, มีแผลถูกแทงที่โคน
ขาอ่อน. หญิงผู้นั้นร้องขอน้ำกินและเล่าให้
ฟังว่าได้ถูกพวกอามะอัคระเข้าปล้น. มันจับ
หญิงสาวและเด็ก สี่ คนกิน เสียเป็นอาหารเช้า,
นอกนั้นถูกฆ่าหมดไม่มีเหลือ.

หญิง ชาวผู้เคราะห์ ร้าย มี อาการ เพี้ย
จวนจะสิ้นลม หายใจอยู่ แล้ว. พอเล่าจบก็
อ่อนพียงถึงกิน, พลันวิญญาณอันน่าสงสาร
ก็หลกพลวไปจากร่าง.

ในวันรุ่งขึ้นเราก็กองฝั่งน้ำ แซมยี่ซี, ซึ่ง
มีส่วนกว้างประมาณ ๓ ไมล์. โรเบ็คสันขอ
ยืมเรือชาวบ้านที่เคยค้าขายแลกเปลี่ยนกันได้
สองสามลำ, พอสะดวกแก่การข้ามฝั่งไปปาก
โน้น. เราเอาฟ้าข้ามไปด้วยส่วน วันนั้นต้อง
ข้ามห้าหรือหกวัน. เหลืออีกสามตัวเรา
เอาผูกท้ายเรือให้ช่วยข้ามไปตามลำพัง. แม
น้ำ แซมยี่ซีกว้างเกินกำลังมันมาก. ถึงนั้น

พ.ศ. ๒๔๗

ชัณณาเทวี

วิธสองตัวซึ่งเคราะห์ร้ายกว่าเพื่อนจึงจมหายไป. ส่วนอีกตัวหนึ่ง กระเลื้อย กระสันไปจนได้.

จากฝั่งโน้นไป, มีทุ่งหญ้าคากว้างแผ่ไพศาลสุดสายตา. เราแทบหมดหวังในเรื่องรอยของสัตว์เสียแล้ว, ก็พอสายตาอันไวของชั้นสี่ ยังเฝ้ามองกวาดไปประสพ ผา ชัน หนึ่ง เกือบติดอยู่ก้นหุบเขา. โบริกสันจำไว้ว่าเป็นส่วนหนึ่งของเสือ อินช, จึงรีบ ขวนกัน ค้นหาต่อไป, และก็ได้พบผ้าเช็ดเท้าเกี่ยวกับเป็นทอด ๆ ตลอดไป.

เราเร่งฝ่าทะนบกเข้า, มิได้คิดถึงความปลอดภัยชั่วซอกในร่างกายเลย แม้แต่ น้อย. ในที่สุด ก็พบศพของพวกมันทั้งอยู่ศพหนึ่ง, ซึ่งชั้นสี่จำไว้ว่าเป็นคนที่ถูก อินช ยิง ตาย ยืน. ทว่าจรี สัก ว่า ศพนั้นชันชืดเสียแล้ว, ข้าพเจ้าคะเนได้ ว่าสัตว์คง ออก เกิน ทาง ล่วงหน้าไปก่อนแล้วสักสองวัน.

เมื่อพ้นเขตที่กินอ่อนไป แล้ว, รอยทางของ พวก มันย่น กัน คน ก็เลย เลื่อน จน ขยับ เข้า ไม่ได้. ขณะนั้นเราพ้นจากทุ่งหญ้าและ กำลัง ล้ำ ไป ภายใน ทุ่งไม้หนาทึบเป็นหย่อม ๆ. ทุกคนมีใจอันเหี่ยวแห้ง; แม้แต่ชั้นสี่เองก็ต้องถวิลใจใหญ่ด้วยความทุกข์ร้อน.

“ฉันเกรงว่าจะหมดหวัง เสียแล้ว, ไช้! อินช, ลูกรักเอ๋ย...” โบริกสัน คราง เขา ๆ

“ยังก่อน, เรายัง หา หมด หวัง เสีย ที่เดียวไม่.” ข้าพเจ้ากล่าว ประ เล้า ประ โถมไปตามแกน.

คืนนั้นเราหยุดพัก นอน บน ยอด เนิน ดิน. ข้าพเจ้ารู้สึกพลุกพล่านในใจจนต้อง หนี ไป นิ่ง ชั่ว หนึ่ง ชั่วโมง. เวลานั้นสระเบียงเรา หมด กัน ลง และ ฟา ตัว สุก ทั่ว ทั่ว ได้ ถูก ฆ่า เมื่อ ตอน เข้า และ เป็น อาหาร ของ พวก เรา ไป สิ้น แล้ว. ตลอดทางไม่มีใคร จะ ได้ พบ สัตว์ ที่ พอ จะ เป็น สระ เบียง ได้เลย. พวกผิวดำรวมทั้งชุดต่าง อีก โบริกสัน แร่ง ด้วย ความ ตราด ตรำ.

เย็นวันหนึ่ง ขณะเมื่อ ค่ำวัน จวน จะ ดับ ไป ก็ย่ำ เหลี่ยม เขา, ข้าพเจ้า ลอย บน ใต้ กิ่ง ออก เกิน คาก สมอง ไป แต่ ผู้เดียว. ขณะนั้น แสง แดก เหลือง อ่อน เป็น สี ทอง ใน ยาม ใกล้ ค่ำ ได้ ไล ย่น พ้น ภูมิประเทศ เหลือง ร่ม งาม น่าดู. ข้าพเจ้า มอง รอย ๆ ตัว, เห็น กง ไม่ และ เนิน ดิน อัน แท้ ผาก เป็น พิเศษ สุด สายตา. บัดนี้ ตลอด เริ่ม ระลึก ไป ถึง แผน ที่ ที่ ข้าพเจ้า ทำ ให้ คน เมื่อ อยู่ แล อีก คัลฟ. ข้าพเจ้า จำ ได้ แน่ นอน ว่า ก่อน จะ ถึง ที่ ลุ่ม อัน เป็น เว้ง ใหญ่ ตาม ที่ เขา บอก, ต้อง ถึง ภูมิ ประเทศ ที่ ปรากฏ อยู่ ณะ เพาะ หนาน เสีย ก่อน. คง ไม่ และ

โลกโรติก

กรกฎ

เนินดินลุ่มคอนซัยซ้อนกัน นั้นแม้ว่าเราจะเห็น
เป็นของธรรมชาติเหมือนกัน แต่สิ่งที่ผ่าน
มาแล้วจริง, แต่น่าแปลกที่มันสิ่งหนึ่งทำให้
ข้าพเจ้ารู้สึกคนเดิน และ สิ่งหนึ่ง ใจ ชอบ กล.
ยิ่งพินิจพิจารณาที่ก็ยังคงกับถ้อยคำของข้า
ลิมากจนทุกที. ข้าพเจ้าเดินทางดูอย่างยัง
เจริญแล้วหรืออย่างไรหนอ ?

ขณะนั้น, กววจิตตกทวนรำลึกไปยัง
นางพญาลิขิตวอนม่ายเหยียบย่ำของพินัย. แต่
สักครู่ก็ทวนหาอันน่าสงสัยว่า เวทนาของ อินชก
ผู้คนแทนที่, เราให้ข้าพเจ้ายังเกิดความกลัด
กลุ้มยิ่งขึ้น.

รุ่งขึ้นเวลาเช้า เราออกเดินทางย้ายหน้า
ไปทางทิศพายัพ. ทุกคนเต็มไปด้วยความเข
ิน่า และยอมตามความเห็นของ ข้าพเจ้า
ทุกอย่าง. หนทางที่เดินไปเห็นได้ว่าเต็มไปด้วย
ด้วยความแห้งผาก ทาความ ชน บาน อันใดมิ
ได้. เหล่านี้เป็นภัยต่อสระเบียงของเรา อย่าง
ร้ายแรง. ข้าพเจ้าหาสัตว์ ยัง ไค น้อยที่ สุก
แทบจะว่าเรา กำลังอยู่ใน กลาง ทะเลทราย อัน
อ้างว้าง.

ตอนเย็นเราเห็นคว้นไฟถล่มอยู่ตรงขอบฟ้า
เบื้องหน้า. อัมสเตอร์ดัมไปแสด แก่งขวานไป
มาด้วยความดีใจ, เพราะมันใจว่าสัตว์ คงจะ

พักอยู่ตรงนั้น. ทุกคนเบี่ยงตาอย่างคนเดิน
และ ใจคอยขื่นชานชน.

“ไม่ใช่ใครแน่,” อันส์ว่า, “เราเดิน
ทางดูอย่างแปลกจริง ๆ.”

ข้าพเจ้าเดินไปหาไรเม็คสัน แล้วปรึกษา
ถึงการเดินทางต่อไป. ในที่สุดก็เห็นอันตกลง
กันว่า จะต้องเร่งฝีเท้าออก เดินไปในวัน
กลางคืน, ซึ่งไม่มีใครรังเกียจเลย.

ประมาณสี่กึ่งเที่ยงคืน, เราทั้งห้าเข้า
เขตที่หมาย. ความชื้นเหิม และ กระหาย
เล็ดล่อนแองมาจากความเคียดแค้นทำให้ทุก
คนล้มเหลวการทรงตัวยืนตรายอย่างหนึ่งอย่าง
ไคเสียสิ้น. เที่ยง คืน แห่ง ภาพที่ขยับได้ ปก
คลุมไปด้วยความมืดดำมืด มีแต่แสงดาวและ
แสงเดือนสว่างสลัว ๆ. นาน ๆ ได้ยินเสียง
สัตว์ ย่ำกรนคำรามคร่งหน่ง เป็นที่น่าไว
วังงวใจอย่างที่สุด.

เราหยุดปรึกษากันอยู่ครู่หนึ่ง, ในที่สุด
ก็ตกลงกันว่าข้าพเจ้าและอันส์จะล่วงหน้าเข้า
ไปก่อนเพื่อตลาดเลาของสัตว์.

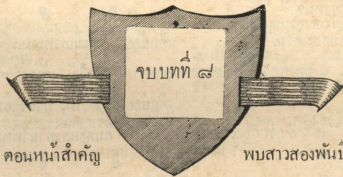
ท่านสหายทั้งหลาย, ถึงแม้ว่าข้าพเจ้า
จะได้ นามว่า เป็น “ผู้ระวัง—ตลาด—คน,”
แล้วก็ตามเถิด, แต่รู้สึกเต็มใจ จะ สู้ ครอบ
มือกับมันในเวลากลางวัน มากกว่าในเวลา

พ.ศ. ๒๔๗

อัสสนาเทวี

กลางคืน. ทั้งนี้โดยที่ข้าพเจ้ารู้สึกว่าจะใหญ่ ปลายแหลม, ส่วน ข้าพเจ้านั้นก็มีโอกาสสังหารมันได้เต็มเม็ด เต็มหน่วย ก็ ขวานของลูกสมันฮัมสเตอร์ โลไปเกลได้เล่มหนึ่ง. เมื่อเราเห็นควมมันตก. อย่างไรก็ตาม, ท่านคงตั้งใจจริงของเราทั้งสองยังคงยืน ประสาทให้ไม่ล้มว่าร้ายเหล่ามนุษย์กันคนมี ความ ชื่นซ้ำ ความปราศจากความรู้ สัก ใน ภัย อัน คราวที่ไม่นานต่อความมึนมากกว่าเรามากนัก. มวล. ขณะนั้นเช่น เวลาถึงเที่ยง คืน แล้ว, รอยกายเราแต่ความมืดและ ความ เงียบสงัด นำ วิ่งเงใจ เป็น ล้นพัน!

[ตอนหน้าสำคัญ

พบสาวสองพันปี.]

๑๔๖. ความหวาดหวั่นย่อมบางเบา สำหรับผู้ขึ้นต่อกรณีกิจแสดสถานถิ่น ความ ผักตบในที่ทุกสถาน แดในกิจทุกอย่าง ในสมัยอันควรผักจึงเป็นคุณ เยี่ยมยอด.

ของ ผ. ถ. พิษณุภาคี

สารเชษฐม

โดย

อ. ส. สุริโยดร และ ช่อมาลี

รวบรวม

อ. ส. สุริโยดร

นักโทษ “อู๊ยะ บอกว่า ๒๐ วันก็ซังแต่กลางวัน
๒๐ วันชีวะ ไม่บอก ว่า ๒๐ คืนก็วย
นั่นหว่า.”

ครู “นายฉีก, ทกขกกับสี่เข่นเท่าใด”

นายฉีก “สี่เข่นชี่ครับ”

ครู “ฉีก, คิคิใหม่ชี่.”

นายฉีก “งั้นก็ สิบสอง ครับ.”

ครู “ฉีกอีก, ๖ ขวกกับ ๔ ไม่เข่นสิบ
หรี”

เด็กน้อย “ครูนี้เลวทวามเหลือเกินนะแม่”
มารดา “อะไร เจ้ารู้ว่าครูยังไม่ได้อ”

เด็กน้อย “ทำไม, ท่านชอบมีมคมไปเหลว
กินสอแล้วท่านให้หมายผมสอญ.”

นายฉีก ลงน “เฮ้ ก็ ๕ ขวกกับ ๕ เข่น ๑๐
แล้วนัครับ.”

ผู้จัดการ “ข้าพเจ้า ต้องการ คนงาน สำหรับ

แพนทไรนาของร้านข้าพเจ้า แต่
คนนั้นต้องรู้จักคนมาก และพิจารณา
ในคำร้องทักขของผู้คนที่ได้อ”

“ผมชี่ครับ, ยิงงั้น, ผมมีลูก ๗ คน
เข่านแล้ว วันหนึ่ง ๆ ชี่เกยรวบ
ฟอง.”

ผู้ร้ายคนหนึ่ง ถูกศาลพิพากษาให้ลง
โทษจำคุก ๒๐ วัน พอตกค่ำวันแรกผู้คุมได้
ยื่นเสียงชายคนนั้นตบประตูห้องขังเสียงสนั่น

ผู้คุม “ต้องกรอะไรหรีอ.”

นักโทษ “ทำไมไม่ปล่อยผมไปบ้านเล่า”

ผู้คุม โกรธ “แกมันบ้า ไม่รู้รึ เขาตัดสิน

ให้ซังเกาะ ๒๐ วัน”

พ.ศ. ๒๔๗

สารเชชม

พ่อ “เมื่อหนุ่ม ๆ น่ะลูกเคย พ่อเที่ยวเล่น ข้อมมาลี

ทุก ๆ มุมของโลกที่เคย”

สุภาพสตรีแก่

“เด็ก ๆ สบายหรือไม่ว่าง”

ลูก “เฮ้ โลกมันกลมจะมีมุมไก่อ่างไร
ละพ่อ.”

เด็กข้างถนน

“ผมก็รู้เหมือนกันว่าสบายหรือ
ไม่ว่าง แต่จะทำอย่างไรได้ละครับ

เมื่อเวลาผมกลับ กล้อง อ้าย

คนเกินทาง “นี่กรรม ไประยะไหน ไปทางไหน
ยี่”

พวกเพื่อน ๆ มันก็หัวเราะเยาะ
ผม ผมก็ไม่ทราบว่า จะทำ

สุภาพบุรุษ “ข้าม ถนน นั้นไป ชั่ง ไร่
กรรมไประยะไหน ก็ไม่รู้ จึก คน
โง่ ๆ ยังรู้จึกทั้งนั้น”

ยังไป”

คนเกินทาง “อย่างนั้นนะซี ผมเลือกถาม
แต่คุณ.”

เย็นวัน ๑ ผมกลับ จากทำงาน แล้วก็เลย คน

แวะไปหาคุณยาย สหายรักของผม. ค่ายกัน

ได้ สักประเดี๋ยว ๓ ผมก็ได้นั่งเสียงผมทำ

ข้าง ๆ ห้อง ผมมีความสงสัยจึงถามคุณยาย

ว่า “นี่อัย, เสียง อะไรนะ ลอด มาทางฝา
ห้องนี้ ?”

คุณยายตอบว่า “เสียงเพื่อนบ้านของเรา

พูดกะตัวเขาเองไงละ”

ผมแปลกใจจึงถามว่า “พูดกะตัวเอง

ทำไมต้องพูดกันล่ะ ?”

คุณยายรีบตอบว่า “ต้องกันซี ไม่กัน

จะได้หรือ เพราะเขาทวนกัน”

ครู “คนทีลักระ โหมเขาเรียกว่าอะไร”
ไม่มีใครตอบ ครูจึงถามนายคุ่นว่า

“สมมุติ ว่าฉัน เอามือลึง ลงไปใน

กระเป๋าของเขอ แลหยิบเอาเหรียญ

สลึงขึ้นมาอันหนึ่ง เขอจะเรียกฉันว่า

เป็นคนอะไร”

นายคุ่น “คุณครูก็เป็นคนเล่นกลเก่งซีคัย.”

อ. ส. สุริโยตร

ข้อมมาลี

คหวิ ของ ไทยเบบม

พณโก

บณชี อหอร

ประจำเดือนกรกฏาคม

พ.ศ. ๒๔๖๙

คาว

- ๑ แกงจืด “เส้นรังก”
- ๒ แกงเผ็ด “การนอกวาง”
- ๓ เครื่องเคียง “เย็นปลาโยไม้ต”

หวาน

- ๑ น้ำ “เมล็ดบัวแห้ง”
- ๒ แห้ง “ข้าวโกชนคดก”

ว่าง

- ๔ ผัก “กึ่งต”
- ๕ ยว “โก”

๑ “แยงเยยก”

- ๖ เครื่องจม “นำพรกมรคินต”

๒ “ข้าวตงทานำพรกคต”

ดาว

๑ แกงจืด “เส้นรังนก”

เครื่องปรุง เส้นรังนก, หมู, ไข่, กุ้ง, ปูทะเล, กระเทียม, น้ำเค็ม, พริกไทย, ผักชี.

วิธีปรุง หั่นหมูเป็นชิ้นยาว ๆ เล็ก ๆ ไข่ ต้มแล้วฉีกเป็นฝอย กุ้งปอกล้างน้ำให้สะอาด แล้วหั่นเป็นท่อนเล็ก ๆ ปูทะเล ต้มแล้วแกะเอาแต่เนื้อ ส่วนก้ามลอกให้คงอยู่ทั้งก้าม เส้นรังนก (คล้ายเส้นหมี่) แช่น้ำไว้ให้อ่อน ทูบกระเทียมเล็ก เจียว กับน้ำมันหมู พอ ส้มควรวลงในหม้อที่ใส่น้ำแกง พอกกระเทียมเจียวหอม จึงตักนำต้มไข่ใส่หม้อตามต้องการ ตั้งไฟ พอเดือดแล้วใส่ไก่ หมู ปูทะเล เส้นรังนก ลงในหม้อ แล้วใส่น้ำเค็ม ชิมรสพริกชี้แล้วยกลงเวลาตักจึงโรยผักชี และ พริก ไทยขึ้น.

๒. แกงเผ็ด “กาหรีเนือกวาง”

เครื่องปรุง เนือกวาง, มะพร้าว, พริกแห้ง, ลูกผักชี, ลูกยี่หว้า, พริกไทย, อยเชย, ลูกกระวาน, กานพลู, หอม, กระเทียม, ข่า, ตะไคร้, ขมิ้นแขก, เกลือ, ถั่วแขก.

วิธีปรุง แกะพริกแห้งเอาเมล็ดออกล้างน้ำ

บิคน้ำให้แห้ง หั่น ข่า ตะไคร้ ปอกหอม กระเทียม เครื่องเทศชนิดที่น้อย ผักชี ขี่หว่าให้ มาก ล้างน้ำ ขั้วให้ หอม ใส่ ครก กับ ขมิ้นแขก และ เกลือ ตำให้ เลื่อยค ขูดมะพร้าวคั้นแต่หัวกะทิไว้ เคียวกับเนือกวาง เนือกวางควรหั่นให้เป็น ชิ้น โขสให้หอม อย่าให้นานนัก เคียวจนกะทิแตกมันและเนือกวางเขยิบ จึงตักพริกชี้ง ตำว่าไว้ ผักชีงไปให้หอม แล้วจึงเทหางกะทิใส่ลงพอควร อย่าให้ เหลวนัก เมื่อเดือด จึงเอาถั่วแขกตักเป็น ท่อน ๆ ใส่ลงไป ใส่ น้ำเค็ม ชิมรสคักแล้วจึงยกลงจากเตา.

๓ เครื่องเคียง “เจียนปลาใบไม้สด”

เครื่องปรุง ปลาใบไม้สดตัว ขนาดใหญ่, กระเทียม, น้ำมันหมู, ชিং, เต้าเจี้ยว, น้ำเค็ม, น้ำส้ม หรือ น้ำส้มมะขาม, น้ำตาลหม้อ, พริกแดง, ผักชี.

วิธีปรุง เลือกปลาใบไม้ตัวใหญ่ ซอกเกล็ด คักด้วยขี้ผึ้งล้างน้ำให้สะอาด แล้วล้างตาม คั่วสัก ๒-๓ บั้ง ทั้งสองข้าง วางไว้ ให้เสด็จน้ำ เอาน้ำมันหมูใส่กะทะทอด

ครัวของไทยเชม

กรรม

จนเหลือ แล้วลอกกระเทียมเจียวกับ
น้ำมันหมูพอเหลืองหอมก็ จึงใส่น้ำเค็ม
น้ำตาลหม้อ น้ำส้ม หรือ น้ำส้มมะขาม
ชิมก็แล้วจึง ใส่ปลาที่ทอดไว้ พอน้ำ
จับตัวปลาทั่ว จึงเอาพริกแดง หั่นให้เป็น
ฝอยโรยลง เมื่อตักใส่จานจึงโรยผักชี.

๔ ผัด "กุ้งสด"

เครื่องปรุง กุ้งก้ามกราม, กระเทียม, น้ำ
มันหมู, พริกขี้หนู, น้ำเค็ม, น้ำส้ม,
น้ำตาลทราย.

วิธีปรุง ปอกกุ้ง ๕-๖ หาง ซักใส่ออกล้างน้ำ
ให้สะอาด เอาน้ำมันหมูใส่กระทะทอด
กุ้งให้สุก แล้วใส่กระเทียม พอเหลือง
ขยพริกขี้หนูพอเหลืองใส่ กระเทียม คนให้
ทั่วก็แล้วใส่น้ำตาล น้ำเค็ม น้ำส้ม ชิม
พอรสดีแล้วตักใส่จาน.

๕ ยำ "ไก่"

เครื่องปรุง ไก่, เนื้อหมู, กุ้ง, พริกขี้หนู,
มันหมูแข็ง, น้ำเค็ม, น้ำตาลทราย,
มะนาว, แดงกวา, หอม หัวใหญ่,
พริกขี้หนู, ผักชี.

วิธีปรุง ไก่, เนื้อหมู, กุ้ง, พริกขี้หนู, มันหมู
แข็ง, ต้มให้สุก แล้วหั่นเป็นชิ้นบาง ๆ

เล็ก ๆ พร้อมทั้งแแดงกวาและหอมหัว
ใหญ่ ผักชี พริกขี้หนูพวย เอาใส่อ่าง
ครอบทุกอย่างแล้ว จึงเอาน้ำตาล น้ำเค็ม
น้ำมะนาว คลุกให้ทั่วกัน ชิมดู ตามแต่
ชอบใจ

๖ เครื่องจิ้ม "น้ำพริกมะดันสด"

เครื่องปรุง มะดันสด, กุ้งแห้ง, พริกขี้หนู
หรือพริกสวนนอก, แดงตานา, น้ำตาล
หม้อ, น้ำเค็ม, กระเทียม, กระเทียม.

วิธีปรุง ซอยมะดัน กุ้งแห้งเป็นให้เป็นฝอย
เล็กน้อย แล้วเอามะดันซอยใส่ครก
พร้อมกับกระเทียม กระเทียม พอปั่นเข้ากัน
ก็แล้ว จึงเกิดพริกขี้หนูหรือพริกสวน
นอก และแแดงกวา ตำ ปั่นกันให้ทั่ว
จึงเหยาะน้ำตาล น้ำเค็ม ชิมรสให้พอ
ใจชอบ.

หวาน

๑ น้ำ "เมล็ดบัวแห้ง"

เครื่องปรุง เมล็ดบัวแห้ง, น้ำตาล.

วิธีปรุง เมล็ดบัวต้มกับน้ำเดือดเท่าสักเล็กน้อย
จะทำให้ เมล็ดบัวนิ่มและ ลอก เปลือก
ง่าย เคี้ยวไปด้วยกันพอเกิดรส ๔-๕

พ.ศ. ๒๔

ครัวของไทยเขมร

พลุ่ง จึงยกลงมาล้างน้ำดอกเปลือก แล้ว
แกะใส่ออกล้างน้ำให้สะอาด เอาน้ำ
ตาลทรายได้ กระทะทอง ตั้งไฟ พอเดือด
แล้ว ใช้ผ้าขาวขยกรองผงออกเสีย
ก่อน จึงเอาเมล็ดข้าวแห้งที่ต้มไว้ ใส่ลง
ไปด้วยกัน พอเดือดแล้วปลงลง

๒ แห่ง “ข้าวโกชนคลุก”

เครื่องปรุง ข้าวโกชนสดต้ม, มะพร้าว,
น้ำตาลทราย.

วิธีปรุง ข้าวโกชนสดลือกกำลังรับประทาน
อย่าให้แก่หรืออ่อนนัก ผ่านตามคอก
เอาแต่เนื้อบาง ๆ มะพร้าวขูดเอาแต่
ขาว ๆ คลุกกับน้ำตาลทราย ชิมดู
อย่าให้หวานแหลมนัก.

ว่าง

๑ “แก้งเบี่ยง”

เครื่องปรุง แก้งขาวโรต, ไข่, ขนมยัง,
กระเทียม, ไข่, ตั้งฉ่าย, น้ำเค็ม,
ผักชี, พริกไทยย่น.

วิธีปรุง ไข่ต้มลือกเนื้อให้เปื่อยฝอยเล็ดยก

ขนมยังป้อนคั้นเป็นชิ้นบางเล็ก ๆ ทอด
น้ำมันหมูให้เหลือง เจียวกระเทียมให้
เหลือง ใช้เจียวให้ขมขึ้นเปื่อย
ล้าง ตั้งฉ่าย ผักชีให้สะอาด เอาแป้ง
ละลายกับน้ำพอสมควร ตั้งไฟพอสุก
แล้วตักใส่ชาม จึงเอาไข่ ตั้งฉ่าย ไข่
ขนมยัง กระเทียมเจียว ใส่ น้ำเค็ม
แล้วโรยผักชี พริกไทยย่น.

๒ “ข้าวคังทาน้ำพริกผัด”

เครื่องปรุง ข้าวคัง, หอม, กระเทียม,
พริกแห้ง, ปลากระอย, กระยี่, น้ำตาล,
น้ำเค็ม, น้ำส้มมะขามเปียก, น้ำมัน
หมู.

วิธีปรุง หอม กระเทียม ปอกเปลือกซอยให้
เปื่อยฝอยบาง ๆ เล็ก ๆ เจียวให้เหลือง
แล้ว หมกไฟ ย่าง อย่าง ละ เท่า ๆ กัน
พริกแห้งผ่าเมล็ดออกแล้วคั้นเจียวน้ำมัน
พอกรอย แล้ว ตักใส่จาน ไว้ต่างหาก
ปลากระอย ทอด ให้ เหลือง เหมือน กัน
(หรือจะใช้กุ้งด้วยก็ได้) กระยี่ห่อ

ครัวของไทยเขมร

กรกฎ

ใบทอง หมกไฟ พอรุณ แล้ว จึงเอา
หอม กระเทียม หมกไฟปอกเปลือกออก
ใส่ครกโขลกไปพอ จน เลื่อยค จึ่งใส่
หอมเจียว กระเทียมเจียว พริก กะขี้ คี
ปลา คำไปจนเลื่อยคเข้ากันดีแล้ว จึ่ง

ตักจากครก ไปผัดน้ำมันหมู ใส่น้ำตาล
น้ำเคยก น้ำส้มมะขามเปียก ชิมรสให้
ดี จึ่งเอาข้าวตังขาว ๆ ขาง ๆ ทอดน้ำ
มันหมูให้พอจนขาว แล้วจึงเอาน้ำพริก
ผัดทา รับประทาน.

๑๔๗. ธรรมดาประกอบแก้ววิเศษคือมันสมองไว้กับท่าน เปนแก้วสารพัดนึกแท้
จริง อาจประสิทธิ์ประสาทสิ่งประสงค์ทุกอย่างให้แก่ท่าน ในเมื่อท่านรู้จัก
บูชาและทั้งรู้จักใช้.

ของ ผ. ล. พิชยญาติ

อมฤตา

การเขียนอันควาที่ความงใจเต็มกัมแต่ว่า
เป็นถ้อยคำสุกท้ายในเล่ม เพื่อแสดงการณ
เฉพาะ แต่ ก็การ โดยตรง ของ หนังสือ นี้น่า
นั้นเกิน ไคไม่มีเหตุการณอื่นใดเปลี่ยนแปลงใน
เกื่อนนั้นก็จะคงเสีย มิไคหมายความว่าเขียนอย่าง
สุดแต่ว่าปากกาพาไบนั้นหามิได้ ครั้นมีผู้
รับอาสาเขียน เรืองก็เลยไถลไปตามใจชอบ
เฉพาะ ในเกื่อนนี้ ก็มีความประสงค์อย่างเช่น
เดิม ทั้งจะ ไคได้ลงต่อไปนี้

๐ ๐ ๐
คณะไทยเขมมขอแสดงความเสียใจโดย
เฉพาะท่านสมาชิกทั้งหลาย พร้อมด้วยท่าน
ทั้งหลายซึ่งมีความกรุณาให้เกียรติยศแก่คณะ
โดยได้สละ เวลาอันมีค่าของท่าน จิตหนังสือ
อันอ่านว่า ในเฉพาะเกื่อนนี้คณะไม่สามารถ
ที่จะจัดปรองอาหารอันมีรสสนองคุณท่านทั้งเช่น
เคย โดยเหตุที่ ท่าน หลานแม่ครัว ห้วยาก
แม่ครัวประจำของคณะนี้ แจ้งมาว่าในเกื่อน
นี้ไม่มีเวลาพอที่จะสละได้ มาจัดแต่งอาหาร
อย่างที่เคย

เพื่อมิให้เป็นการบกพร่อง คณะจึงได้
ชวนชวาวว่าจ้าง แม่ครัวจัดปรอง อาหารขึ้น ชั่ว
คราวหนึ่ง รสที่ไค จัดปรองนั้นย่อมจะต้องผิด
แปลกแปลกรส เป็นธรรมดา คณะจำจะต้องขอ
อภัยไว้ ในทันทีด้วย หวังใจว่าในเกื่อนต่อไป
ไป แม่ครัวคนเก่าคงจะได้เข้ารับ น้ำที่ ทั้ง
เช่นเดิม

๐ ๐ ๐
เรื่องนี้ หากว่า จะมีผู้ระแวง สงสัยประการ
ใดแล้ว บรรดาธิการของเราขอรับรองและ
ท่านเห็นอก เพราะท่านไค ไบวิงวอนขอความ
อนุเคราะห์ ด้วยตนเอง และด้วยทางจดหมาย
ท่านแม่ครัวก็ได้พยายามสละด้วยความหวัง
ดี จนวันกำหนดคืนก็ได้ผ่านพ้นไปเป็นหลาย
ครั้งหลายหน ก็จู่ซึ่ง พัวพันอยู่ ก็ไม่เอืก
โอกาสให้ท่าน แม่ครัวของเราแสดงความหวัง
ดีได้ ตามที่ท่าน หวังอนุเคราะห์ จนเป็นการสม
ความประสงค์ ที่มุ่งไว้ในใจได้

๐ ๐ ๐
เมื่อพุดถึงการหวังในเบื้องหน้า คณะออก
จะหนักใจอยู่ว่า เป็นการเหลือนิสสัยที่บุคคล

คณะไทยเซชม

กรกฎ

ธรรมการะหยั่งถึงความแน่นอนได้ ฉะนั้นจึง
ขอเรียนว่า ตามที่หวังในความอนุเคราะห์จาก
แม่ครัวคนเก่าของเราไว้นั้น คณะ ย่อมต้อง
อยู่ใน ความ ประ มาท เป็น ส่วนมาก หาก จะมี
ความ คลาไคลเคลื่อน ประการใด แล้วคณะจำจะ
ต้องอธิบาย

๐ ๐ ๐

หนังสือ ซึ่ง ได้ มี ผู้ ส่งมา ย้ำรัง หึง สมก
ของคณะเรา คือ.

พระยาบรรหารภักตรกร ส่งหนังสือเรื่อง
พุทธศาสนาในอดีต ๑ เล่ม หนังสือของท่านเจ้า
ของได้แปลและเรียบเรียงขึ้นสำหรับแจกจ่ายเป็น
มิตรพลีในงานทำบุญฉลองอายุครบ ๔ รอบ มี
ภาพเขียนสถานหลายภาพ ได้เปิดโอกาส
ผู้ ที่รัก หนังสือ และ ใฝ่ใจใน ทางความรั ซึ่ง
ไม่มีโอกาสได้ ไปในงานนี้ จะหาหนังสือ
ถึงกล่าวไว้ได้ ทว่าคงเทพ ๖ บรรดาการโดยราคา
เล่มละ บาทเกือบเท่านี้

นายพลพัน ผู้ ซึ่ง ใช้ นาม ปาก กาวา
“สมห์หอม” ได้ส่งหนังสือ อารัมมณลแบ่ง
ตอนเด็ก หน้า ๑ เล่ม หนังสือนี้ น่าแปลก
พิมพ์เป็นภาพ สิ่งทงาม มีภาพประกอบหลาย

ภาพ ซึ่งท่านเจ้าของได้เขียนขึ้นด้วยตนเอง
เรื่องก็พิสดารใช้ อ่าน ไม่เบื่อ มีขายตามร้าน
ทั่วไป ราคา ของ ภาพ ก็พอ แก่มูลค่าเสียแล้ว
ความสนุกในเล่มก็จะเป็นกำไรแน่ ๆ

หม่อมหลวงทองอยู่ เสนวงศ์ ณ อยุธยา
ได้ส่งหนังสือยลทะลคอนรื่องเรื่องน้ำใจพระเอก
๒ เล่มจบ ถ้าท่านผู้ใดต้องการแล้วจะซื้อได้
เล่มละ ๑๐ สตางค์เท่านั้น ตามร้านขายหนังสือ
ทั่วไป ราคาไม่แพง เลย ถ้า ท่าน คึก ถึง ความ
พยายามของผู้เขียนแล้ว แม้ถ้าท่าน ขอรืขยยัง
สำนักงานหนังสือข่าว ละคอน ปราโมทย์นคร
ส่งเงินเพียง ๒ บาทเท่านั้นท่าน จะได้ รืขยหนังสือ
ถึง ๒๐ ครั้ง ยิ่งถูกใหญ่

ทั้งนี้ คณะไทยเซชม ขอ ขอบคุณในความ
หวังดีแก่คณะ ต่อท่านที่กล่าวเป็นอันมาก

๐ ๐ ๐

โยธกแก้วคำพิคใน เรื่อง “อัสมาทวิ”
ฉบับ ประจำเดือนมิถุนา พ.ศ. นี้ หน้า ๒๘๘
คอลัมน์ ๒ บรรทัด ๔ คำว่า ขน อยู่ แก่เป็น
บินอยู่

หน้า ๓๐๕ คอลัมน์ ๑ บรรทัด ๑๔ คำว่า
เจ้าไม่สามารถ แก่เป็น ข้าไม่สามารถมา

